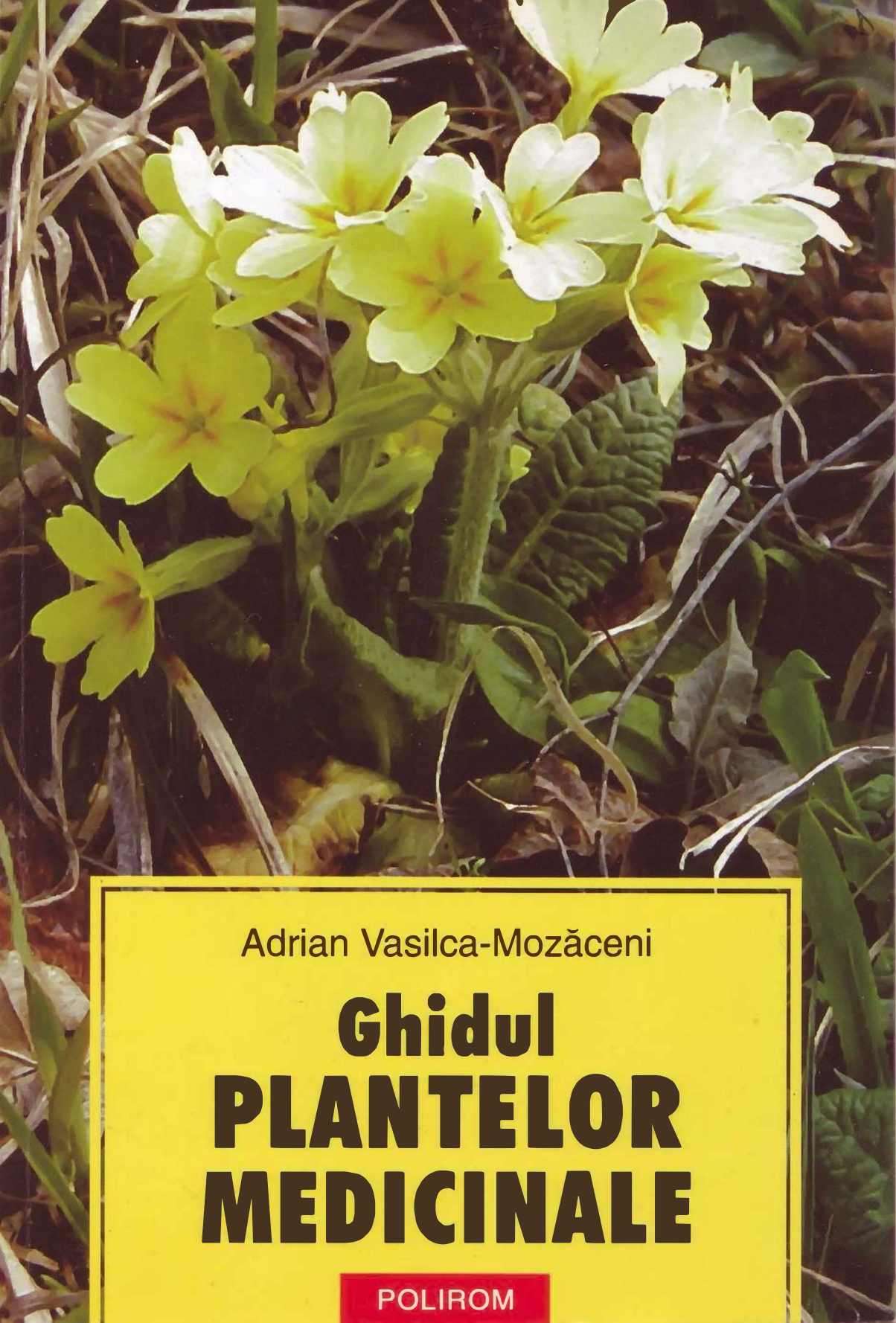

Adrian Vasilca-Mozăceni

Ghidul PLANTELOR MEDICINALE

POLIROM

12.05.2003
Daniel

Colecția HEXAGON

• Principii active • Administrare internă • Administrare topică • Contraindicații • Efecte toxice • Interacțiuni medicamentoase • Modalități de folosire • Medicina tradițională

Lucrarea inventariază peste 450 de plante cu rol medicinal și alimentar, specificând pentru fiecare în parte denumirea științifică, denumirea uzuală, principiile active, funcțiile și indicațiile pentru toate afecțiunile ce pot fi tratate cu plante medicinale sau cu extractele și preparatele obținute din acestea.

Ghidul se adresează atât medicilor, farmaciștilor, biologilor, biochimiștilor, studenților de la facultățile respective, fitoterapeuților, specialiștilor homeopați, cât și persoanelor fără cunoștințe în domeniu, care au astfel la dispoziție toate informațiile necesare pentru folosirea plantelor în scopuri terapeutice.

Adrian Vasilca-Mozăceni este doctor în medicină, medic primar dermato-venerolog. De acelaşi autor: *Chirurgie dermatologică* (Pavel Vulcan - coautor), Editura Junimea, Iaşi, 1988; *Plante indigene în tratamentul bolilor de piele şi în cosmetică*, Editura CERES, Bucureşti, 1992; *Incursiune în fitoterapie. Plantele medicinale în dermatocosmetică*, Editura Polirom, Iaşi, 2002.

www.polirom.ro

© 2003 by Editura POLIROM

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Copou nr. 4, P.O. BOX 266, 6600
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37; P.O. BOX 1-728, 70700

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

VASILCA-MOZĂCENI, ADRIAN

Ghidul plantelor medicinale / Adrian Vasilca-Mozăceni. - Iaşi: Polirom, 2003.

416 p., 24 cm (HEXAGON. Sănătate dietetică)

ISBN: 973-681-288-X

615.322

Printed in ROMANIA

Adrian Vasilca-Mozăceni

Ghidul PLANTELOR MEDICINALE

POLIROM
2003

Cuvânt înainte

Acest *ghid fitoterapeutic* este rezultatul unor studii şi căutări în vastul arsenal fitoterapeutic al ţării noastre şi nu numai.

Sunt multe efecte benefice, dar uneori şi toxice sau doar interferenţe dezagreabile ale plantelor ; acestea însă, bine cunoscute, sunt în folosul nostru, al tuturor, pentru diverse tratamente.

Se poate observa, răsfoind acest ghid, ca, de altfel, orice îndreptar fitoterapeutic, că plantele, prin conţinutul lor divers, au efecte multiple, uneori putând fi folosite asociate în tratamentul unor afecţiuni şi adaptate fiecărui pacient. Toxicitatea plantelor, în mod obişnuit, este redusă la dozele terapeutice şi ele se pot administra în diverse forme, acum din ce în ce mai variate - tincturi, extracte hidroalcoolice, siropuri, ceaiuri, pulbere, granule, uleiuri, creme, unguente, sprayuri etc.

Efectul plantelor, în general, se instalează în mod lent, adesea persistând un anumit timp ; acţionează fără a produce efecte secundare toxice sau metaboliţi iritanţi ; se pot asocia şi cu medicamente de sinteză, pentru efecte sinergice sau complementare, iar costul acestor produse fitoterapeutice este destul de convenabil.

Produsele fitoterapeutice au dezavantajul că efectul lor se instalează într-o perioadă mai mare comparativ cu produsele de sinteză şi se degradează, ca eficienţă, mai repede decât cele obţinute chimic.

Se poate observa „explozia" în industria cosmetică şi dermato-cosmetică privind utilizarea extraselor din plante în sutele de preparate obţinute pe cale naturală, prin semisinteză ori sinteză, după modul celor naturale.

Ghidul fitoterapeutic cuprinde, sintetic şi sistematizat, principalele coordonate necesare a fi cunoscute de fitoterapeut, şi nu numai (fără a intra în domeniul botanic), prin concepere permiţând operativitate şi eficienţă în consultarea sa.

Am considerat necesar să menţionez utilizările în medicina tradiţională, ca posibilă sursă de inspiraţie pentru alte noi produse şi indicaţii terapeutice.

Ţin să mulţumesc tuturor celor care vor intra în posesia acestei lucrări, la a cărei concepere a contribuit familia dr. Cristina Livideanu şi dr. Cristian Livideanu, cărora le port un respect şi o afecţiune deosebite.

Autorul

A

1. *Abies alba*

➢ **Denumiri uzuale**: brad, brad-nemeş, bradău, brădac, brădaică, brădan, brădişor, brădoi, brădui, brăduleţ, bread, buhaci, cepi, haşcă, hăciugă, nemeş, pin-alb, porob, sihlă, silhă, sâlhă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele (cetina), mugurii, răşina.

➢ **Principii active**: 1-acetat de bornil, aldehidă laurică, 1-α-pinen, 1-limonen, sescviterpene.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: avitaminoze, bronşite, ulcere venoase, scorbut, litiază biliară, edeme;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, peladă, helmintiaze (clisme), meteorism abdominal (cataplasme), boli reumatismale (băi).

▷ **Indicaţii auxiliare**: mugurii de brad se folosesc în gospodării pentru siropuri, precum şi în industria alimentară şi farmaceutică, pentru rolul vitaminizant. Lemnul se utilizează în construcţii, la fabricarea chibriturilor, a hârtiei, a obiectelor de mobilier, a obiectelor de artă, pentru încălzirea locuinţelor, iar răşina se foloseşte şi în scopuri rituale religioase creştine, ca şi bradul tânăr, copacul, la nunţi sau ca pom de Crăciun. În scop industrial, scoarţa de brad se foloseşte, alături de alte esenţe de conifere, la extragerea terebentinei. În gospodărie, răşina se foloseşte pentru lipirea obiectelor de lemn, în fabricarea bidinelelor, periilor, la unsul aţei de cânepă, cu care se legau dinţii spatelor la războaiele de ţesut, sau la prepararea săpunului, firnisului, terebentinei. Terebentina se utilizează foarte mult ca materie primă pentru semisinteza unor medicamente.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-5 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: intoxicaţii cu terebentină; concentraţiile mai mari aplicate local determină iritaţii importante, ce pot merge până la necroză.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: determinate de terebentină.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *Picea excelsa* (molidul), care nu are întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : răşină topită cu ceară şi coada-şoricelului - legături în cazul furunculozei, al cărbunelui şi al rănilor, iar răşina în amestec cu seu de vită, ceară, pânză de paianjen, făină de grâu sau răşina cu ceară de albine, unt proaspăt, scrum de copită de cal, coajă de lemn-câinesc (plămădite în rachiu) - puse la fiert până la obţinerea unei alifii pentru bube. Cetina de brad se folosea ca ceai sau sirop contra tusei, durerilor de piept, de stomac sau de inimă, ori ca fortifiant; decoctul din muguri era utilizat la bolnavii scrofuloşi, iar cel din scoarţă de brad se folosea în comprese contra durerilor de gât, a umflăturilor. Compresele cu frunze fierte se aplicau împotriva durerilor de ficat. Decoctul din conuri se ţinea călduţ în gură în cazul durerilor de dinţi.

---

2. *Acacia catechu*

➢ **Denumiri uzuale** : catehu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : lemnul (tulpina - exudaţia sa, care poartă numele de gumă arabică după uscare).

➢ **Principii active** : catehină, epicatehină, substanţe mucilaginoase, taninuri catehice, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : diaree ;
- *Administrare topică* : stomatite, glosite, halenă bucală.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industria farmaceutică ca emulgator în prepararea apelor aromatice, precum şi pentru obţinerea de emulsii cum este cea de untură de peşte ; ca liant intră în compoziţia pilulelor, tabletelor etc.

▷ **Dozajul probabil eficace** : tinctură - 2-3 ml/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : datorită peroxidazei din compoziţia gumei, aceasta este capabilă să oxideze substanţele cu caracter fenolic sau care conţin azot în moleculă ; se poate confunda cu alte specii de *Acacia*, precum *Acacia senegal* şi *Acacia verek*, care au proprietăţi şi întrebuinţări similare.

Medicina tradiţională : nu.

---

3. *Achillea millefolium*

➢ **Denumiri uzuale**: coada-şoricelului, alunele, brădăţel, ciureşică, coada-şoarecii, coada-hârcelui, coada-hârţului, crestăţea, crâvalnic, garva, iarba-oilor, iarba-şoarecelui, iarbă-strănutătoare, prisnel, rotăţele-albe, şorecie, şorocină, strănutătoare, ţâţa-forcotecii.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, planta cu inflorescenţe.

➢ **Principii active**: camazulen, α- şi β-pinen, borneol, sabinen, cineol, camfor, terpineol, trionă, cariofilen, artemiseacetonă, sescviterpene, achileină, tanin, colină, acid ascorbic, acizi graşi, rezine şi flavone.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: dischinezie biliară, hepatopatii, sindrom dispeptic gastroduodenal, colon iritabil, enterocolite, cistite, bronşite, astm bronşic, dismenoree, metroragii, epilepsie;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, sângerânde, ulcere venoase, fisuri palmoplantare, anale, mamelonare, arsuri, eczeme zemuinde, fragilitate capilară, panariţii, degerături, gingivite, stomatite, leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: seminţele se folosesc, puse într-un săculeţ de pânză, în butoaiele cu vin, pentru conservarea acestuia.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g (sub formă de ceai) × 3/zi, 5 ml tinctură × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: fotosensibilitate la coada-şoricelului cunoscută.

▶ **Reacţii adverse posibile**: fitofotodermatoze, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: apatie, colici abdominale.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate – COADA-ŞORICELULUI, ENTEROSEPTIN etc. – sau dermato-cosmetice – PHYTOVOLUME, DERCOME; există specii înrudite cu proprietăţi botanice şi terapeutice asemănătoare; recoltarea se face în zilele însorite între orele 10-14, iar uscarea, în locuri umbroase, bine aerisite, în straturi subţiri.

Medicina tradiţională: seva plantei sau frunzele pisate aplicate direct sau amestecate cu grăsime – pentru tratarea rănilor şi tăieturilor, frunzele pisate amestecate cu răşină – aplicate pe buboaie, pecingine, intertrigo, iar amestecate cu usturoi – pentru durerile de măsele. Ceaiul din vârfuri înflorite se folosea în tratarea tusei, a astmului, a tuberculozei, a răcelii, „pentru curăţirea sângelui", în cazul durerilor de stomac, al colicilor intestinale, al diareei, al ulcerului, contra frigurilor, pentru reglarea menstruaţiei, pentru „poală albă", boli renale, hepatice şi pentru întărirea nervilor.

---

4. *Aconitum napellus*

➢ **Denumiri uzuale** : omag, boreţ, caii-popii, coif, iarba-coifului, floarea-Domnului, iarba-fierului, iarba-jermilor, iarba-viermilor, mărul-lupului, nap-lupesc, năpuşor, omac, omeac, omeag, omiac, omiag, toade, toaie.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : tuberii, frunzele, părţile aeriene.

➢ **Principii active** : amidon, acizi organici, zaharuri, colină, alcaloizi de tip aconitinic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : tuse, bronşite, pneumonii, laringite, nevralgii ;
- *Administrare topică* : boli reumatismale, gută, nevralgii post-zosteriene, insuficienţă venoasă cronică periferică cu/fără ulceraţii, alopecii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : tinctură – 10-20 picături × 3/zi (la copii 1-5 picături × 3/zi).

▶ **Contraindicaţii** : afecţiuni cardio-vasculare, administrarea la copii mai mici de 3 ani.

▶ **Reacţii adverse posibile** : tulburări de ritm cardiac, greaţă, dispnee, hipotermie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : greaţă, parestezii, hipotermie, dispnee, tulburări de ritm cardiac, stop cardio-respirator.

☝ **Observaţii** : aconitina, componentă a plantei, este una dintre cele mai puternice otrăvuri cunoscute (cea mai puternică otravă din plantele existente la noi), din acest motiv faţa şi mâinile se spală după manipularea plantei ; nu se administrează pe cale internă decât cu aviz medical ; omagul se utilizează în prepararea tipizatelor SIROGAL şi TUSOMAG.

Medicina tradiţională : partea aeriană plămădită în rachiu de drojdie se folosea pentru tratamentul reumatismului. Rădăcinile de omag şi tătănească fierte cu lapte se puneau în legături la fracturarea membrelor. Frunzele de omag şi iarbă neagră fierte în vin se beau în cazul muşcăturilor de şarpe, iar decoctul se aplica pe rană. Frunzele de omag şi turturea se foloseau pentru scăldători la copii cu epilepsie sau se utilizau în combaterea tusei, a nevralgiilor şi a spălăturilor contra paraziţilor.

---

5. *Acorus calamus*

➢ **Denumiri uzuale** : obligeană, albigeană, buciumaş, calamar, calamuz, călin, calm, calmenă, calmeşă, calmusă, calmuz, călmează, colm, crin-de-apă, paporotnec, papură-roşie, speribană, speribană-tărcată, spetează, spetează-pestriţă, spetează-tărcată, spetejoară, spiribană, tartarachi, trestie-mirositoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomii.

➢ **Principii active**: azaronă, aldehidă azarilică, sescviterpene, α-pinen, calamon, calamen, camfen, camfor, eugenol, vitaminele B1 şi C, tanin, acorină, colină, zaharuri, amidon, dextroză, rezine, săruri minerale, sulf, calciu, potasiu, acid palmitic.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: sindrom dispeptic gastric, nevroze, scăderea memoriei, gripă, boli reumatismale;
- *Administrare topică*: alopecii diverse.

▷ **Indicaţii auxiliare**: rădăcinile de obligeană se folosesc în industria alimentară pentru prepararea de lichioruri şi conserve de peşte, precum şi în industria cosmetică, pentru prepararea de pastă de dinţi şi apă de gură. În locuinţe serveşte ca insecticid, iar în ţările asiatice se utilizează la conservarea orezului, în silozuri, împiedicând deteriorarea lui din cauza insectelor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: tinctură - 1-2,5 ml/zi, infuzie - 3-6 linguri/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se utilizează la prepararea produselor tipizate - ULCEROTRAT, OBLIGEANA etc. -, a pastelor de dinţi, a apelor de gură; rizomii se recoltează primăvara după dezgheţ, înainte de înflorire şi după zvântare (câteva zile); se usucă la 35-40°C.

Medicina tradiţională: rizomul se folosea ca stimulent, în tratamentul bolilor de stomac, al răguşelilor şi al răcelilor.

---

6. *Adonis vernalis*

➢ **Denumiri uzuale**: ruşcuţă-de-primăvară, dediţei-galbeni.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană cu inflorescenţe.

➢ **Principii active**: glicozide cardenolidice, cimarozidă, adonitoxigenolul, flavone.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: cardiopatii, pericardite, endocardite, tulburări cardiace neurovegetative, nefrite cronice.
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1 g × 3/zi, pulbere, extract fluid 0,5-1 ml/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: extractul de ruşcuţă intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum EVAROSE.

Medicina tradiţională: nu.

---

7. *Aesculus hippocastanum*

➢ **Denumiri uzuale**: castanul sălbatic, aghistin, castan, castan-de-cai, castan-de--India, castan-porcesc, castanul-calului, castanul-porcului, gastan, ghistin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa ramurilor tinere (2-5 ani), frunzele, seminţele.

➢ **Principii active**: *seminţele*: amidon, zaharuri, ulei gras, baze purinice ca adenina, substanţe minerale, saponozide triterpenice, precum escina, afrodescina, ar-girescina, criptoescina, (escina prin hidroliză acidă produce acid glucuronic, glucoză şi xiloză, acid tiglic şi acetic, o genină – escigenina), glucozizi ai cvercetolului şi camferolului, spireozid, cvercetin 3-4-diglicozid, derivaţi flavonici – flavonozide, leucoantocianidoli şi catehine, dintre care mai important este procianido-epicatehina; *scoarţa*: acid esulitanic, derivaţi oxicumarinici – esculozid, esculetinozid, fraxozid, fraxitinozid, scopolină şi scopoletinozid, saponine ca escina şi escigenina, taninuri mixte; *frunzele*: derivaţi flavonici, taninuri de natură catehică, derivaţi oxicumarinici, saponozide, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *seminţele* şi *scoarţa*: boală hemoroidală, adenom de prostată; *scoarţa*: tromboflebite, insuficienţă venoasă cronică, stări febrile, diaree, dizenterie, obezitate, fragilitate capilară;
- *Administrare topică*: *seminţele*: insuficienţă venoasă cronică, cuperoză; *scoarţa*: boli reumatismale, degerături, impetigo, ulceraţii cutanate suprainfectate, necrotice, fotoprotector, insuficienţă venoasă cronică, fragilitate capilară.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 250 mg extract standardizat × 1-3 ori/zi; tinctură – 1-4 ml/zi, gel – 1-2% de mai multe ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: agenţi antitrombotici, boli hepatice, lactaţie, sarcină, boli renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, urticarie, dispepsie, greaţă, vărsături; hepatotoxicitate, nefrotoxicitate.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: agenţi antitrombotici.

▶ **Efecte toxice**: hepato-, nefrotoxicitate.

☝ **Observaţii** : florile au un potenţial toxic crescut şi nu vor fi utilizate ; se poate confunda cu specia *Aesculus pavia* (florile sunt roşii) ; de la această specie se folosesc florile, întrebuinţările fiind aceleaşi (fructele şi seminţele sunt toxice) ; există produse standardizate cu extract de castan precum : ARTHRALGIN, CASTAN, PROCTO-VENORUTIN, PROCTO-VENOTON, ESSAVAGEN-GEL, DIOPTICALM, EVAROSE.

Medicina tradiţională : castanele pisate şi plămădite în spirt medicinal sau fierte cu apă se utilizau sub formă de băi pentru tratarea reumatismului ; tot la reumatism, dar sub formă de fricţiuni, se foloseau şi florile puse în gaz lampant. Fructele, scoarţa şi ramurile tinere se întrebuinţau în tratamentul hemoroizilor şi al stărilor febrile. Se considera că sămânţa de castan are puteri talismanice, purtându-se la gât sau în buzunar pentru prevenirea erizipelului sau a reumatismului.

---

8. *Agrimonia eupatoria*

➢ **Denumiri uzuale** : turiţa-mare, aspişoară, boitoreană, buruiană-de-friguri, canipoală, coada-racului, cornăţel, dumbravnică, gălbănare-de-germe, gălbinare-de-germe, lipici, lipicioasă, mătcuţă, scai mărunt, scăişor, sora-fragilor, turicioară, turiţă, turiuţă, turteţă-mare.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta recoltată în timpul înfloririi, cu tulpina de peste 4 mm diametru.

➢ **Principii active** : galotanin, elagitanin, cvercetină, hiperină, rutozid, acid nicotinic, vitaminele C şi K, acid ursolic, clorogenic, flavonoide.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : diaree, faringite, laringite, dischinezii biliare, litiază biliară, reumatism cronic, urticarii cronice, în special alimentare, obezitate, gastrite hipoacide, insomnii, cefalee ;
- *Administrare topică* : ulcere venoase, plăgi, muşcături de şarpe, eczeme acute, subacute, înţepături de insecte, stomatite erozive, gingivite, afte bucale, leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 3-6 g iarbă sub formă de ceai divizat în mai multe prize.

▶ **Contraindicaţii** : boli cardiace.

▶ **Reacţii adverse posibile** : hipotensiune (doze mari), colici biliare (prin supradozare), fitofotodermatite.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicamente hipertensive – pot diminua efectul lor.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : supradozarea poate determina colică biliară prin inclavarea calculilor în căile biliare ; extractele alcoolice de turiţă-mare au şi proprietăţi antivirale ; se poate confunda cu alte specii precum *Agrimonia pilosa* sau *Agrimonia procera*, care nu au proprietăţi terapeutice asemănătoare ; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum BILOLIT.

Medicina tradiţională : plămădită cu rachiu sau spirt se folosea în cazul tăieturilor pentru oprirea hemoragiei. Ceaiul din tulpini sau din frunze uscate se folosea în tratarea bolilor de stomac, iar cel din plantă, ca fortifiant cardiac, în tratarea bolilor hepatice, biliare şi renale ; îndulcit cu miere, se utiliza sub formă de gargară în cazul amigdalitei.

---

9. *Agropyron repens* (*Triticum repens*)

➢ **Denumiri uzuale** : pir, albei, chir, chirău, grâul-mâţei, iarba-câinelui, pir-gros, pir-mic, răgălie, tirău.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii recoltaţi primăvara sau toamna.

➢ **Principii active** : triticină, inulină, saponozide, inozitol, carotenoide, agropiren, săruri de potasiu şi fier, vitaminele A şi B.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : nefropatii, cistită, reumatism, gută, eczeme cronice, celulită, constipaţie, boală hemoroidală, bronşite, ascită, menopauză, diabet zaharat, hipertensiune arterială ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu pirul-gros (*Cynodon dactylon*) sau cu zizania (*Lolium perenne*) cu compoziţie şi proprietăţi diferite ; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum DIUREX.

Medicina tradiţională : ceaiul se consuma împotriva diareei, iar decoctul ca diuretic, laxativ şi în cazul febrei. Decoctul sau rizomul plămădit în ţuică se folosea în tratamentul ascitei, iar ceaiul din rizom de pir, frunze de păducel şi vâsc se consuma în cazul hipertensiunii.

---

10. *Ajuga reptans*

➢ **Denumiri uzuale**: vineriţă, barba-boierului, bugulă, buruiană-de-sub-alun, carta-casei, goniţă, frunză-de-orbalţ, frunză-de-sub-tufă, iarbă-întăritoare, iarba--spurcului, lavrentină, lupariţă, suliman, tacin, tămâică, tămâiţă, vineţică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, frunzele, planta întreagă.

➢ **Principii active**: tanin, glicozide ale cianidinei, delfinidină, aucubozidă.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: hemoptizie, metroragii, boală hemoroidală, diaree uşoară;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, arsuri, leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5 g plantă sub formă de ceai, zilnic, în mai multe prize.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: frunzele crude se aplicau în tratarea erizipelului, ca şi decoctul din plantă pentru spălături, iar fiertura pentru cataplasme; decoctul se folosea contra scurgerilor la nivelul organelor genito-urinare.

---

11. *Alchemilla vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: creţişoară, brumărie, creţărel, creţişor, făină-de-in, pălaşcă, plască, plasche, plească, pleaşcă, rătunjir, umbra-muntelui, umbrarul-doamnei, umbrarul-muntelui.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană recoltată în timpul înfloririi, la început.

➢ **Principii active**: taninuri galice (acid elagic, luteic), acid stearic şi palmitic, fitosteroli, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: hemoragii uterine, tulburări de menopauză, leucoree, meteorism, cefalee, diaree, dizenterie, epistaxis, diabet zaharat;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, ulcere venoase sângerânde, vergeturi, prurit vulvar, stomatite, afte bucale, leucoree foliculinică (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se utilizează la obţinerea produselor dermato-cosmetice PHYTOLASTIL şi DIOPTIGEL ; există şi alte specii de *Alchemille* cu care poate fi confundată, precum : *A. xanthoclora, A. monticola, A. mollisdar* şi *A. hybrida*, cu proprietăţi terapeutice asemănătoare.

Medicina tradiţională : frunzele se puneau pe bube ; fierte în lapte se foloseau contra durerilor de cap, iar sub formă de ceai împotriva intoxicaţiilor cu venin (coleretic, colagog, regurgitaţii biliare).

---

12. *Alkanna tinctoria (Anchusa tinctoria)*

➢ **Denumiri uzuale** : alcana.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcina.

➢ **Principii active** : alcanina.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : nu ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industriile cosmetică, alimentară, textilă pentru colorarea produselor în roşu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : nu.

▶ **Contraindicaţii** : nu.

▶ **Reacţii adverse posibile** : nu.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nu.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se utilizează la prepararea unui colorant numit „orcanette", folosit în tehnicile microscopice.

Medicina tradiţională : nu.

---

13. *Alliaria officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: usturoiţă, aişoară, aişor, aiuşoară, aiuşor, bruncuţă-usturoaie, buruiană-de-bubă-rea, buruiană-de-perit, buruiană-pentru-răni, floare-de-lungare, frunza-voinicului, gălbenele, gălbinele, iarba-tăieturii, iarba-de-boale, iarbă-de-lingoare, iarbă-de-rană, iarbă-de-toate-boalele, rădăcină-de-lângoare, rădăcină-de-lungoare, usturoaie, usturoioasă, vindecătoare, vindecea, vindecuţă, voinicică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană recoltată în timpul înfloririi, seminţele (uneori).

➢ **Principii active**: sulfocianat de alil, sinigrină, o heterozidă azotată, enzime, C-flavonozide.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: scorbut, hipertensiune arterială, bronhopneumonii, parazitoze intestinale, amenoree, hepatite, icter, disurie, plăgi infectate, adjuvant în cancerul gastric;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, plăgi, furuncule, abcese cutanate, eczeme acute, subacute.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se utilizează doar planta proaspătă (prin uscare planta îşi pierde efectele terapeutice) sau extractul alcoolic.

Medicina tradiţională: frunzele crude se aplicau pe bube şi pe umflături, iar ceaiul se folosea pentru spălarea bubelor provocate de sifilis sau se consuma pentru efectele sale vulnerare, astringente, depurative şi diuretice.

---

14. *Allium cepa*

➢ **Denumiri uzuale**: ceapa, arpagic, cabă, cebulă, ceapă-bulgărească, ceapă-de-apă, ceapă-de-arpagic, ceapă-de-grădină, ceapă-hasmă, ceapă-lunguiuşe, ceapă-măruntă, ceapă-moldovenească, ceapă-rusească, cepoi, cepşoară-de-vară, ciaclama, hagină, hajmă, harpagică, herpejică, hocegi, orceag, parpangică, samalulastră, ţeapă, ţeapi.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: bulbii recoltaţi la sfârşitul verii.

➢ **Principii active**: mucilag, fructosane, glucide simple, aliina, metilaliina, propilaliina, bisulfură de alilpropil, difenil-amina, propilaldehida, propantiol, o glicozidă a acidului oleanolic, flavonoide – vercetol, spireozidă –, pirocatehol, floroglucinol, taninuri, cepene (Δ-sulfinildisulfide), zwibelani (derivaţi biciclici cu sulf), prostaglandine, acizii cafeic, clorogenic şi glicolic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: edeme, ascită, pleurezii, pericardite, bronşite, tuse, sindrom dispeptic, diabet zaharat, hiperlipemii cu hipercolesterolemii, arteroscleroză, hipertensiune arterială, hipercoagulabilitate, tromboze, anorexie, infecţii ale căilor respiratorii superioare;
- *Administrare topică*: furuncule, abcese, panariţii, piodermite, arsuri, degerături, aftoze, stomatite, alopecii difuze.

▷ **Indicaţii auxiliare**: ceapa se foloseşte foarte mult pentru rolul său condimentar în alimentaţie; în gospodării, foile uscate ce învelesc bulbul de ceapă se foloseau la vopsirea în galben a textilelor şi ouălor, iar în amestec cu alaun se utilizau pentru colorarea în galben, portocaliu sau brun a ouălor şi mătăsii.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 50 g plantă proaspătă sau 20 g plantă uscată.

▶ **Contraindicaţii**: ulcer gastric, hiperaciditate gastrică.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermatite, dispepsie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: aspirina – poate creşte riscul de reacţie alergică.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: consumul exagerat de ceapă determină vertij, cefalee, tranzit intestinal accelerat; consumul prelungit determină scăderea hemoglobinei, a numărului de eritrocite.

Medicina tradiţională: bulbul pisat sau copt şi în locul miezului pus seu sau ceară de lumânare se aplica pe buboaie sau lovituri pentru a grăbi „coacerea" lor. Ceapa pisată presărată cu sare, stropită cu rachiu se aplica pe lovituri sau se punea în legături la bube, bube rele şi dalac, iar fiartă în oţet se aplica pe bătături. Ceapa pisată amestecată cu smântână sau unt, ceară şi seu se aplica pe arsuri punându-se o frunză de patlagină. Ceapa prăjită cu săpun sau cu sare, untură râncedă şi praf de puşcă ori ceapă friptă şi frunză de nalbă se aplicau în cataplasme la amigdalite. Ceapa pisată presărată cu sare şi piper pisat, înmuiată cu rachiu sau spirt se aplica pe o pânză în cazul herniilor. Cozi de ceapă şi de usturoi cu balegă de vită se ardeau pe cărbuni pentru încălzirea şi afumarea urechilor la durerile de urechi. Ceapa tăiată în două, presărată cu piper ori câteva cepe coapte în spuză amestecate cu făină de grâu şi apă călduţă se aplicau sub formă de cataplasme în cazul durerilor de pântece ori al indigestiilor – cataplasme cu ceapă albă zdrobită presărată cu cenuşă, sare, oţet şi piper negru. La copii, împotriva durerilor de burtă se făceau fricţiuni cu ulei şi se lega ceapă la partea dureroasă. Ceapă coaptă pusă pe seu de oaie sub formă de cataplasme aplicate pe piept de 7-8 ori pe zi se folosea contra tusei, iar contra guturaiului se făceau afumături cu coji de ceapă; de asemenea,

folosit şi de femeile care aveau dureri mari după naştere. După înţepăturile de viespi şi de albine, se scotea acul şi apoi se freca locul respectiv cu ceapă. Contra căderii părului - fricţiuni cu zeamă de ceapă, care, amestecată cu zahăr candel, se bea câte o linguriţă de mai multe ori pe zi pentru tusea astmatică, care se mai trata şi cu ceapă albă fiartă cu smochine, foi de tei şi de soc şi pâinea-lui-Ioan ; la copii în cazul tusei - miere de albine zăcută într-o ceapă din care se scotea inima ori se cocea în spuză şi după răcire se golea conţinutul, administrându-se câteva linguriţe pe zi. Bulbul fiert se mânca pentru întărirea plămânilor şi împotriva răcelii ; la fel bulbul crud. Apa în care se macerau de seara până dimineaţă 1-2 cepe era băută contra limbricilor. Nou-născuţilor, împotriva colicilor abdominale, li se picura în gură suc de ceapă, iar femeile care alăptau mâncau multă ceapă, pentru stimularea secreţiei lactate.

15. *Allium porrum*

➢ **Denumiri uzuale** : praz, ai sârbesc, ajimă, ceapă-albă, ceapă-blândă, coada--vacii, hagimă, hajme, horceag, por, poroi, poroaică, poriu, praj, pur.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : bulbul, seminţele.

➢ **Principii active** : protide, lipide, glucide, elemente minerale, precum : K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, vitaminele B1 şi C.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : arterite, arterioscleroză, astm bronşic, bronşite, traheite, laringite, obezitate, edeme, ascită, gută, convalescenţă, constipaţie, sterilitate, furuncule, abcese, piodermite ;
- *Administrare topică* : furuncule, abcese cutanate, panariţii, artralgii din boli reumatismale şi gută.

▷ **Indicaţii auxiliare** : prazul se utilizează în alimentaţie, sub formă crudă sau preparată.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : utilizarea prazului se realizează în special în medicina empirică.

Medicina tradiţională : zeama bulbului copt se storcea în urechi pentru calmarea durerilor, iar cu cea de praz fiert se făceau oblăjeli la trânji (hemoroizi).

16. *Allium sativum*

➢ **Denumiri uzuale**: usturoi, ai, ai-de-grădină, ai-de-primăvară, ai-de-toamnă, ai-de-vară, ai-jidovesc, ai-usturoi, ali, alie, aliu, aniu, baib, ceapă-albă, osturoi, pur, scăloi, usturoi-de-iarnă, usturoi-de-primăvară, usturoi-de-toamnă, usturoi-de-vară, usturoni.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: bulbilii recoltaţi toamna.

➢ **Principii active**: aliină, inulină, disulfură de dialil, trisulfură de dialil, sulfură de propilalil, substanţe fitoncide, alicină, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: arterioscleroză, infecţii bacteriene, hiperlipidemie, hipertensiune arterială, infecţii virale, parazitoze intestinale, bronşite;
- *Administrare topică*: peladă, pitiriazis simplex capitis, arsuri, ulceraţii cutanate, abcese cutanate, veruce vulgare, duriloane.

▷ **Indicaţii auxiliare**: usturoiul se foloseşte foarte mult în alimentaţie, pentru condimentarea mâncărurilor, salatelor, mezelurilor, murăturilor etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: cca 1.000 mg/zi în 2-3 prize.

▶ **Contraindicaţii**: lactaţie, droguri antitrombotice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: sindrom dispepsic, greţuri, vărsături, sângerări.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicaţie antitrombotică – intensifică efectul lor.

▶ **Efecte toxice**: usturoiul vechi ce capătă culoare galbenă sau este încolţit are efecte toxice.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: IMUNOSTIM, PARAZITOL, USTUROI & CRATAEGUS, USTUROI & PROPOLIS, USTUROI & GINSENG etc.

Medicina tradiţională: sub formă de mujdei se folosea împotriva indigestiilor, durerilor abdominale, stărilor gripale, cefaleei, verminozei intestinale; se făceau oncţiuni contra holerei sau se aplica contra durerilor de măsele, de urechi, a nevralgiilor şi a unghiilor stricate (probabil micotice); mujdeiul se amesteca în mâncarea bolnavilor de piept şi a hipertensivilor. Cu usturoiul pisat se ungeau tălpile şi se încălzeau la foc împotriva tusei, iar amestecat cu praf de puşcă şi miere de albine se ungea pecinginea. Bulbul copt se aplica pe buboaie.

---

17. *Alnus glutinosa*

➢ **Denumiri uzuale**: alin, alin-negru, anin, aninaş, arin, arin-negru, arine, lipicios, ariniş, anine, rânză, corciturі (tufe mici de arin), corim (tufe de arin).

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele recoltate înainte ca fructele să ajungă la maturitate ; scoarţa recoltată în luna februarie de pe ramurile tinere.

➢ **Principii active** : tanin, amidon, oxalat de calciu, substanţe colorante, hiperozid, dimetoxi-izolarici-rezinol-xilozid, cvercitrină, β-sitosterol.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : stări febrile, diaree, fatigabilitate ;
- *Administrare topică* : hiperhidroză palmo-plantară, ulceraţii cutanate cronice, plăgi, eczeme acute, subacute, arsuri, erizipel, leucoree (spălături vaginale), stomatite, gingivite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în gospodărie se foloseşte scoarţa pentru tăbăcirea pieilor la fabricarea opincilor, în special, sau pentru vopsirea textilelor ; lemnul se foloseşte în construcţiile subacvatice, la stăvilare, mori de apă, piuă, albii, covăţi, troace, jghiaburi pentru adăparea animalelor, iar acum, la fabricarea furnirului în industria mobilei.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : lactaţie.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : frunzele proaspete se aplicau pe tăieturi, între degetele de la picioare sau în jurul mijlocului contra opărelilor, sub formă de cataplasme ca galactofug, pentru înţărcare, ca oblăjeli contra umflăturilor, împotriva durerilor de măsea ; cele încălzite se aplicau pe răni, iar pisate şi amestecate cu sare se puneau pe bătături. Decoctul de frunze se folosea sub formă de spălături în tratarea leucoreei, a ulceraţiilor tegumentare sau sub formă de gargarisme pentru tonifierea mucoasei bucale şi a gingiilor. Decoctul de frunze şi scoarţă se folosea la băi contra transpiraţiei picioarelor şi a reumatismului, pentru spălarea bubele de sifilis şi drept oblojeli în cazul erizipelului. Scoarţa pisată se aplica pe leziunile de cărbune, iar sub formă de macerat se lua ca tonic şi febrifug. Ceaiul de muguri se consuma în cazul durerilor de stomac, iar cel de amenţi contra diareei.

---

18. *Aloe spp.*

➢ **Denumiri uzuale** : aloe, doctor, doftor, grebenic, rizac, sabur, stoletnic, fiere-de-urs.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : aloe-emodină, aloină, arabinozide, rezinotanoli.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : leishmanioze cutanate, lupus eritematos, sclerodermie, tuberculoză cutanată, constipaţie, tuse convulsivă ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cutanate acute sau cronice, arsuri, plăgi, eczeme acute.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industria cosmetică pentru prepararea cremelor, a loţiunilor, a şampoanelor etc.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 50-200 mg zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : reacţii alergice la plante din familia *Lilliaceae*, ocluzie intestinală, alăptare, sarcină, boli intestinale (contraindicat uzul intern).

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, ocluzii intestinale, tulburări hidro-electrolitice (scăderea electroliţilor).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : dozele mari au efect toxic.

☝ **Observaţii** : uzul intern poate cauza colorarea roşie a urinii ; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : ACNETOL, ALOE VERA, ALOE & PROPOLIS, HERBALAX, PHYTO SILHOUETTE, GIARDINOFUG, PARAZITOL etc.

Medicina tradiţională : frunzele se aplicau pe răni şi pe tăieturi, iar părţile aeriene amestecate cu miere şi vin roşu se ţineau 5 zile şi se foloseau contra ulcerului şi cancerului de stomac, în tratarea tuberculozei pulmonare şi a bolilor reumatice.

---

19. *Althaea officinalis*

➢ **Denumiri uzuale** : nalba-mare, nalbă, nalbă-albă, nalbă-bună, nalbă-de-câmp, nalbă-de-luncă, nalbă-de-pădure, rujă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, florile, rădăcinile.

➢ **Principii active** : *rădăcinile* : mucilagii, care prin hidroliză dau acid galacturonic, ramnoză, arabinoză, glucoză, galactoză, metilpentoze, precum şi asparagină, amidon, zaharuri, pectine, betaină, substanţe rezinoase, tanin, substanţe grase ; *florile şi frunzele* : tanin, mucilagii, flavonoizi.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *florile* : cistite, infecţii ale căilor respiratorii superioare, tuse, diaree ; *rădăcinile* : ulcer gastric, sindrom de colon iritabil, infecţii ale căilor respiratorii superioare ;
- *Administrare topică* : *rădăcinile* : furuncule, boală hemoroidală, stomatite, aftoză bucală, vaginite (spălături vaginale) ; *frunzele* : furuncule ; *florile* : cuperoză.

▷ **Indicaţii auxiliare** : pulberea de rădăcină de nalbă se utilizează în farmacii ca excipient pilular.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5-6 g plantă sub formă de ceai, zilnic, divizat în mai multe prize.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: poate întârzia absorbţia digestivă a altor medicamente.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: o altă specie înrudită, *Althea rosea* (nalba-de-grădină), este mai puţin utilizată în scopuri medicale (efectele sunt similare); se poate confunda cu salvia-albă (*Lavatera thuringiaca*) ce are alte întrebuinţări.

Medicina tradiţională: decoctul de rădăcină şi frunze se folosea contra tusei şi durerilor de piept, cel de rădăcină, contra răcelii, colicilor, ulcerului gastric, se utiliza la spălat rănile, pentru abureli împotriva durerilor de urechi, iar amestecat cu miere, împotriva răguşelii. Fiertura rece de rădăcină se administra contra diareei la copii. Decoctul de flori şi frunze, asociat cu barba-ursului, se administra contra poluţiei.

---

20. *Amaranthus spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: ştirul, moţul-curcanului, nasul-curcanului, ştir-mic, ştir-roşu, ştir-porcesc, ştir-prost, bojor, bujor, bojoroaică, mucul-curcanului, gâţa-turcului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunze.

➢ **Principii active**: puţin studiat.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: diaree, ulcere gastrice, faringite;
- *Administrare topică*: stomatite.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1 linguriţă într-o cană de apă caldă de 1-2 ori/zi; 1 linguriţă tinctură de 1-2 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există diverse specii de *Amaranthus*, precum: *A. angustifolius* (ştirul), *A. lividus* (ştirul-prost), *A. paniculatus* (ştirul-roşu), *A. retroflexus* (ştirul).

Medicina tradiţională: seminţele măcinate se foloseau ca tenifug.

---

21. *Ammi majus*

➢ **Denumiri uzuale**: ami, ammi.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele recoltate la maturitate.

➢ **Principii active**: furocumarine (psoralen, amoidină, amidină, majudină, marmezină, marmezinină, izopimpinelină, furoizoimperatorina, umbeliprenina, majurina, aloimperatorina), tanoizi, oleorezine, protide, lipide, oxalat de calciu, mucilagii.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: vitiligo, edeme;
- *Administrare topică*: vitiligo, leucodermii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *intern*: extract standardizat 1 mg/zi; *topic*: soluţie 0,1%, o dată/zi.

▶ **Contraindicaţii**: lupus eritematos acut, subacut sau cronic, porfirie cutanată, hipertensiune arterială, insuficienţă cardiacă şi renală.

▶ **Reacţii adverse posibile**: fotodermatoze (mecanism fototoxic), sindrom dispeptic, hemoragii digestive, afecţiuni hepatice şi renale.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: fotodermatoze.

☝ **Observaţii**: se utilizează în industria farmaceutică pentru obţinerea preparatului comercializat sub numele de MELADININE; se poate confunda cu *Ammi visgana*, ale cărui fructe se diferenţiază numai microscopic sau fizico-chimic, mai ales prin cromatografie în strat subţire.

Medicina tradiţională: nu.

---

22. *Amygdalus communis*

➢ **Denumiri uzuale**: migdal, amigdal, baden, baem, bagim, bădiniu, mandulă, măgdălan, mendulă, pom-de-mandulă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, cojile de sămânţă.

➢ **Principii active**: ulei gras, protide, glucide, amigdalină, emulsină, vitaminele A, B1, B2, B5, B6, PP.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: ulcer gastric, sindrom dispeptic biliar, tuse;
- *Administrare topică*: seboree, prurit, prurit vulvar, micoze cutanate, efelide, bromhidroze, ulceraţii traumatice ale mucoasei orale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: sâmburii fructelor se folosesc în patiserie, cofetărie şi la prepararea unor băuturi alcoolice, mai ales lichioruri; sâmburii de la migdalul amar se folosesc în cosmetică şi parfumerie, farmacie sau la obţinerea unor esenţe pentru uzul alimentar.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g plantă sub formă de ceai, zilnic, divizat în mai multe prize.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: consumul în exces determină decesul.

☝ **Observaţii**: din cauza conţinutului de acid cianhidric se pot consuma maximum 60 de migdale dulci/zi şi 15-20 migdale amare/zi.

Medicina tradiţională: fructele se foloseau ca leac împotriva rănilor, pecinginii, bronşitei şi tusei.

---

23. *Anagallis arvensis*

➢ **Denumiri uzuale**: scânteuţă, aurică, buruiana-bureţilor, buruiană-de-rânduri-roşii, coardă-de-găină, focşor, gonitoare, gonitoarea-vacii, iarbă-de-păsări, intiţă, năsturaţi, nigelariţă, ochişor, ochişor-roşu, paperină, plescaiţă, răcuină, rocoină-roşie, rocoină, roşuţă, scălci-mici, scânteie, scânteiuţă, scânteiuţă-roşie, schitioară, scânteuţi, sclipeţi, soponelul-calului, văcăriţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: întreaga plantă recoltată în toată perioada de vegetaţie.

➢ **Principii active**: saponine glucozidice, substanţe amare, taninuri, primaveraza, ciclamaza, flavonoizi.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: afecţiuni hepatice, litiază biliară, ulcer gastric, infecţii respiratorii, astm bronşic, boală hemoroidală, epilepsie, neuroastenie, afecţiuni oculare;
- *Administrare topică*: plăgi dureroase, ulceraţii cutanate atone, escare, înţepături de insecte, veruce plane, vulgare, eczeme acute, subacute, granulom de corp străin.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3-5 g de plantă sub formă de ceai zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: diaree, poliurie, hiperexcitabilitate nervoasă.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: diaree, poliurie, hiperexcitabilitate nervoasă, inerţie cerebrală şi medulară prin supradozare.

☝ **Observaţii**: din cauza potenţialului toxic se va folosi cu prudenţă în uz intern.

Medicina tradiţională: decoctul de plantă se folosea în spălături contra bubelor sau pentru oprirea metroragiilor; fiartă cu iederă se administra celor cu diaree şi enterită.

---

24. *Ananas comosus* (*Ananassa sativa*)

➢ **Denumiri uzuale**: ananas.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele tinere, fructele.

➢ **Principii active**: *frunzele*: glucide, proteine, acizi organici, vitamine, carotenoide, compuşi alifatici oxigenaţi, o protează acidă (bromelaina); *fructele*: glucide, proteine, acizi organici, vitaminele B şi C, carotenoide, compuşi alifatici oxigenaţi, bromelaina, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *fructele*: ateroscleroză, edeme, enterocolite, dismenoree; *frunzele*: parazitoze intestinale, edeme, enterocolite, dismenoree;
- *Administrare topică*: plăgi.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructul este utilizat în alimentaţie, ca atare sau sub formă de compot, salată de fructe, suc etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2 linguriţe suc din frunze, 3 zile consecutiv, dimineaţa (parazitoze); 80-500 mg extract de bromelaină de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: alergie cunoscută la plante din familia *Bromeliaceae*, medicaţie antitrombotică.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, greţuri, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice – poate creşte efectul, tetraciclină – poate creşte concentraţia plasmatică.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: bromelaina face parte din compoziţia unor preparate cu acţiune digestivă.

Medicina tradiţională: nu.

---

25. *Andira araroba*

➢ **Denumiri uzuale**: araroba.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: latexul din trunchi.

➢ **Principii active**: crisarobină, ce conţine crisofanol, oximetil-antrachinone reduse.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: psoriazis, peladă, neurodermită, prurigo cronic, micoze cutanate, inclusiv pitiriazis versicolor.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: unguent, soluţie 0,1-15%.

▶ **Contraindicaţii**: eritrodermii, psoriazis inversat.

▶ **Reacţii adverse posibile**: eritem crisofanic, febră, insomnii, conjunctivite, opacitate cristalină.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu se va administra pe cale internă deoarece determină vărsături, diaree, hematurie, albuminurie; aplicarea pe mucoase determină congestia acestora; utilizarea se va face doar cu aviz medical.

Medicina tradiţională: nu.

---

26. *Anetum graveolens*

➢ **Denumiri uzuale**: mărar, crop, chimen-dulce, marar, marari, marariu, mărar-de-grădină, mărar-tare, mărariu, mărăraş, mârariu, morar, morariu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană, recoltată înainte sau în timpul înfloririi, seminţele.

➢ **Principii active**: limonen, anetol, carvonă, ulei gras, mucilagii, protide, glucide, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: inflamaţii ale căilor urinare, sindromul de colon iritabil, sindrom dispeptic gastric, nevralgii de etiologii diverse, arterioscleroză, dureri menstruale, insomnii, galactogog;
- *Administrare topică*: ten seboreic, pigmentaţii cutanate, dermatoze pruriginoase.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în scopuri alimentare – la condimentarea sau prepararea salatelor, ciorbelor, mâncărurilor, murăturilor etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3 g seminţe zilnic, 1-3 g iarbă sub formă de ceai de 3 ori/zi, 0,1-0,3 g ulei esenţial zilnic în doze divizate.

▶ **Contraindicaţii**: nesemnificative.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermatite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu fenicului (*Foeniculum vulgare*), care are alte proprietăţi şi întrebuinţări.

Medicina tradiţională: ceaiul de seminţe se folosea contra durerilor de stomac, de urechi, împotriva astmului cardiac, iar cel de tulpini, în cazul bolilor aparatului urinar şi ale inimii, al arteriosclerozei. Infuzia de mărar cu sulfină se consuma împotriva guturaiului însoţit de tuse. Decoctul din rădăcini de molostru şi mărar se consuma contra insomniilor. Femeile lehuze, care nu aveau lapte, foloseau zeama de la păsat făcut cu fiertură din seminţe de mărar.

---

27. *Angelica archangelica* (*Angelica officinalis*)

➢ **Denumiri uzuale**: angelică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina.

➢ **Principii active**: ulei volatil - furocumarine (xantoxina, imperatorina, bergaptenul, angelicina).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: anorexie, meteorism, colici abdominale, sindrom dispeptic digestiv, enterite;
- *Administrare topică*: boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în industria băuturilor alcoolice la prepararea unor lichioruri aperitive.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: medicaţie antitrombotică.

▶ **Reacţii adverse posibile**: fotodermatoze.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicaţie antitrombotică - poate spori efectul; medicaţie fotosensibilizantă - poate spori efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi o altă specie de *Angelica* - *Angelica sinensis* -, recomandată în special în patologia genitală feminină (tulburări din climax, dismenoree, sindrom premenstrual) şi contraindicată atât în cazul terapiei cu antitrombotice, cât şi în

timpul sarcinii şi lactaţiei ; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum LILY EFFECTIVE HAIR.

Medicina tradiţională : nu.

28. *Antennaria dioica*

➢ **Denumiri uzuale** : parpian, brânca-mâţii, floarea-patului, flocoişele, laba-mâţii, lânariţă, oltenoasă, părălei, părpian, perpian, scânteiuţă-de-munte, schiliduş, semenic, siminic-de-câmp, siminic-de-deal, siminoc, sunătoare-de-munte, talpa--mâţei, talpa-pisicii.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile, vârfurile culese în timpul înfloririi.

➢ **Principii active** : mucilagii, tanin, ulei volatil, substanţe amare, flavonoide, rezine, fitosterine, hidroxiantrachinonă.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : afecţiuni bronhopulmonare şi hepatobiliare ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cronice cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1,5-3 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : ceaiul din vârfuri înflorite de plantă se folosea în tratamentul tusei, al guturaiului şi al bolilor de piept. Planta fiartă cu sâmburi de măsline pisaţi se folosea în tratamentul diabetului.

29. *Anthemis nobilis (Chamaemelum nobile)*

➢ **Denumiri uzuale** : romaniţă-mare, aurată, floare-secfiu, muşeţel-roman, roman, romaniţă, româniţă, romoniţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile, atât tubuloase, cât şi ligulate.

➢ **Principii active**: ulei volatil - camazulene -, proazulene, cumarine, flavonozide - apigenol, luteol, scutelarenol -, substanţe triterpenice, colină, inozitol.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: anxietate, sindrom dispeptic, greţuri, colon iritabil, dismenoree, gripă, migrene;
- *Administrare topică*: eczeme acute, subacute.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-3 g plantă sub formă de ceai de mai multe ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: alergie la plante din familia *Compositae*, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: se folosea ca stimulent, carminativ, tonic nervin.

---

30. *Anthoxanthum odoratum*

➢ **Denumiri uzuale**: viţelar, iarba-fânului, iarbă-mirositoare, paiangină, păleiană, păleină, parangină, părangină.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile.

➢ **Principii active**: cumarină, care îi conferă mirosul caracteristic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu.
- *Administrare topică*: nevralgii, stare de agitaţie psihomotorie (băi).

▷ **Indicaţii auxiliare**: planta era utilizată la prepararea de apă aromatică pentru spălarea părului.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: în medicina tradiţională, se utilizează împotriva bolilor de ficat şi de splină.

Medicina tradiţională: se foloseşte în combaterea bolilor de ficat şi de splină, iar, fiert cu pochivnic şi iederă, pentru spălarea părului.

---

31. *Anthriscus cerefolium*

➢ **Denumiri uzuale**: asmăţui, asamţui, asmaţuc, asmaţuchi, asmăţile, asmăţui-de--grădină, aţmaţuchi, azmaţucă, chervăl, chervel, hasmaciucă, haţmaţuchi, hasmaţuchi, haţmăţuchi, hazmaciuc, hiasmă, tulburea, turbure, turburea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: lăstarii floriferi, frunzele, fructele.

➢ **Principii active**: metilcavicol, osmorizol, apiozid, substanţe amare, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: bronşite, tuse, hepatopatii, nefropatii;
- *Administrare topică*: înţepături de insecte, dermatoze pruriginoase, herpes simplex, ulceraţii ale mucoasei bucale, blefarite, boală hemoroidală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: frunzele proaspete se folosesc în alimentaţie ca salată sau condiment.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☞ **Observaţii**: creşte alături de alte soiuri, precum *Anthriscus scandicina* şi *Anthriscus trichosperma* (asmaţui sălbatic), care nu au aceleaşi întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: lăstarii şi fructele se foloseau în tratamentul bolilor de piele, iar ceaiul din lăstarii floriferi se bea ca stimulent şi diuretic sau pentru declanşarea menstruaţiei.

---

32. *Anthriscus silvestris*

➢ **Denumiri uzuale**: haşmaciucă, amărăciune, aţmaţai, buciniş, harmagiuc, haţmaţuchi, nadimarugă, pieptenele vinerei, turbure, turbure sălbatică, turiţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: flori, frunze.

➢ **Principii active**: ulei volatil, acizi graşi, fitosteroli.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: edeme, astenie;
- *Administrare topică*: eczeme, tuberculoză.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: prezintă un grad scăzut de toxicitate, motiv pentru care se recomandă utilizarea cu prudenţă şi începând cu doze mici.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu cucuta, care este toxică şi nu se utilizează decât sub supraveghere medicală.

Medicina tradiţională: frunzele pisate se puneau în legături la entorse şi scrântituri, iar decoctul de plantă se consuma împotriva durerilor abdominale.

---

33. *Anthyllis vulneraria*

➢ **Denumiri uzuale**: vătămatoare, capul-turcului, iarbă-de-răni, iarba-faptului, iarba-osului, iarba-rănii, iarbă-de-vatăm, iarba-de-vătămătură, nălucă, ranătoare, rănelvană, rănoloare, rănuloasă, rănăloasă, renoloare, sculătoare, trifoi-galben, trifoiul-racului, vătămătură.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: somităţile florale.

➢ **Principii active**: taninuri, flavone, saponozide.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie;
- *Administrare topică*: eczeme, piodermite, ulceraţii cutanate, plăgi, echimoze.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *intern*: 4-8 g plantă sub formă de ceai, zilnic; *topic*: ceai 1%.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: planta se punea în scăldătoarea copiilor cu bube sau eczeme, iar fiartă sau pisată se folosea în legături şi la umflături. Decoctul se folosea împotriva herniilor. Ceaiul din vârfuri înflorite se administra copiilor fricoşi, speriaţi.

---

34. *Apium graveolens*

➢ **Denumiri uzuale**: ţelină, achiu, celer, celină, sălină, selăr, seler, seler-de--grădină, selină, silairei, sindirei, singhirei, ţalăr, ţalină, ţălăr, ţalear, ţelăr, ţeler, ţeleră, ţelină-de-grădină.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană, seminţele, rizomii şi rădăcinile, recoltate în primăvara celui de-al doilea an de vegetaţie.

➢ **Principii active**: ulei volatil - ftalide (acid sedanoic, ftalidă butilică, izovalidenftalidă), derivaţi acetilenici, falcorinonă, lactonă, sedanolida, anhidrida sedanonică, apiozidul, graveobiozid A şi B, apoiza, manitol, asparagină, tirozină, colină, bergapten, acid cafeic, ferulic, p-cumaric, acid tartric, malic, citric, carveol, dihidrocarveol, γ-caroten, baze purinice, aminoacizi, protide, lipide, glucide, ioni de K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, I, Cu, vitaminele B1, B2, B6, PP şi C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: astenie, bronşite, tuse rebelă, artrite, gută, litiază biliară, meteorism, constipaţie, tulburări de dinamică sexuală, tulburări circulatorii periferice, diabet, migrene (aerosoli), hepatopatii, pneumopatii, afecţiuni ale vezicii urinare, galactogog, frigiditate, impotenţă;
- *Administrare topică*: degerături, acrocianoză, eritrocianoză, echimoze, ulceraţii cutanate, alopecii difuze.

▷ **Indicaţii auxiliare**: ţelina se utilizează foarte mult în scopuri alimentare, atât rizomul cu rădăcinile, cât şi frunzele, pentru mâncăruri, ciorbe, murături, prin aroma sa având şi rol condimentar. Se foloseşte şi la prepararea unor băuturi răcoritoare, tonice, precum sucurile de rizom, în combinaţie cu alte sucuri, mai ales de fructe.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *intern*: 100-200 g suc de rădăcină; 20-45 g plantă sub formă de ceai, zilnic; *topic*: ceai 5-10%.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: fitofotodermatite.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum MASCULIN, ROYAL TONIC POTENT, ŢELINĂ etc.

Medicina tradiţională: ceaiul din tulpini se consuma în cazul retenţiei urinare, iar cel din frunze verzi sau uscate, contra tusei, răguşelii, reumatismuilui şi litiazei biliare. Rădăcina crudă se folosea ca diuretic şi aperitiv, iar dat prin răzătoare, pentru scăderea tensiunii arteriale.

---

35. *Arachis hypogaea*

➢ **Denumiri uzuale** : arahide, alune americane, alune-de-pământ, arachide, arahide fitaschi, fâstăci-de-pământ.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : seminţele.

➢ **Principii active** : trigliceride ale acizilor oleic, arahidonic, linoleic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : dischinezii biliare, constipaţie, colici renale, intoxicaţii cu substanţe corozive ;
- *Administrare topică* : xeroză cutanată, arsuri.

▷ **Indicaţii auxiliare** : seminţele se consumă crude, prăjite sau pulverizate, la prepararea ciocolatei sau ca înlocuitor de cafea ; uleiul extras din seminţe este comestibil, fiind utilizat în industria alimentară la prepararea margarinei, în industria chimică la fabricarea vopselelor, chiar şi la iluminat, precum şi în industria cosmetică.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

36. *Arcticum lappa*

➢ **Denumiri uzuale** : brustur, blustur, bruscălan, brusculan, brustan, brustulan, brustur-mare, brusture, brusture-negru, brustur-amar, caftalan, calcoceni, capitalei, captalan, capul-călugărului, căpcălan, ciulin, ciulină, cârcei, clococean, ghimpoasă, iarba-boierului, lapuc, lipean, lipan, nădai, scai, scai-mărunt, scaiul-oii, scaete, scăete-mare, sgae, sgăice.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcina recoltată în toamna primului an sau în primăvara celui de-al doilea, frunzele fără peţiol recoltate înainte de înflorire.

➢ **Principii active** : *rădăcina* : inulina, acizii palmitic, stearic, sitosterol, stigmasterol, ulei volatil, vitamine din complexul B, acid cofeic, compuşi poliinici (fitoncide), hormoni vegetali, săruri de potasiu ; *frunzele* : fitoncide, arctiină şi lapanol.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *rădăcina* : acnee, stomatite, eczeme, furunculoză, constipaţie, dischinezie biliară, diabet zaharat, anasarcă, pleurezie, tuse, colici abdominale, hepatită, leucoree, febre eruptive, scorbut, gută, boli reumatismale, intoxicaţii mercuriale ;
- *Administrare topică* : *rădăcinile* : acnee, dermită seboreică, pitiriazis simplex capitis (mătreaţă), eczeme microbiene, alopecii difuze, furunculoză, ulcere venoase, excoriaţii ; *frunzele* : ulceraţii cronice cutanate, piodermite, eczeme subacute, furuncule, acnee, stomatite erozive (pemfigus vulgar, eritem polimorf), înţepături de insecte sau de păianjeni.

▷ **Indicaţii auxiliare** : brusturul, în gospodării, se folosea la vopsirea textilelor în negru ; în industria cosmetică se utilizează la prepararea de şampoane, creme etc.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *intern* : 2 g rădăcină ca ceai de 3-4 ori/zi ; ulei esenţial de mai multe ori pe zi ; extract uscat : 0,15-0,8 g/zi ; *topic* : extract moale – soluţie 0,25%.

▶ **Contraindicaţii** : sarcina.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se utilizează la prepararea unor produse tipizate precum BRUSTURE, FLORADERM, ARMON etc., sau dermatologice : PHYTO 7, PHYTOSTEEINE, SAFORELLE ; există alte două specii cu conţinut şi întrebuinţări aproximativ asemănătoare (*Arctium minus* şi *Arctium tomentosum*).

Medicina tradiţională : frunzele se aplicau pe răni, buboaie, adenite, umflături, lovituri sau pe cap contra junghiurilor ; umezite cu oţet se aplicau în cazul durerilor de şale, unse cu unt sau ulei, pentru durerile de piept, iar pălite în foc se aplicau împotriva junghiurilor şi durerilor de inimă. Frunzele de brustur pe care se aplica rădăcină de păpădie prăjită amestecată cu smântână proaspătă se aplicau în cazul durerilor reumatice. Decoctul de plantă se folosea la spălături pe leziunile de cărbune, iar cel de rădăcină se consuma contra bolilor venerice şi erupţiilor cutanate sau ca spălături în cazul eczemelor. Rădăcina pisată, presărată cu sare, se aplica pe tălpi în cazul infecţiilor sau a bătăturilor, iar plămădită în rachiu se consuma împotriva crampelor abdominale. Frunzele de brustur fierte cu scai vionicesc se foloseau contra frigurilor.

---

37. *Arctostaphylos spp.*

➢ **Denumiri uzuale** : strugurii-ursului, afine, camnincă, merişorul-câinelui, rorumbeaua-ursului, sărbezele, strugurel.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active**: arbutozidă, metilarbutozidă, pirozidă, cafeoilarbutozidă, tanin galic, hiperozidă, izocvercitrozidă, acid ursolic, acid oleanolic, uvaolul, acid chinic şi formic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: edeme, inflamaţii ale tractului urinar, colibaciloză;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3-4 g plantă sub formă de ceai de 4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: copii mai mici de 12 ani, în timpul sarcinii şi lactaţiei, boli renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: sindrom dispeptic gastric, colorarea verzuie a urinii (din cauza hidrochinonei obţinute din arbutozidă), efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicamentele care acidifiază urina vor scădea efectul plantei.

▶ **Efecte toxice**: observate la dozele mari; constau în greţuri, vărsături, colaps şi deces.

☝ **Observaţii**: în ţara noastră, planta este ocrotită de lege - nu se mai permite recoltarea; are proprietăţi terapeutice similare cu frunzele de *Vitis idaea*, mai bine suportate de stomac, dar al căror dozaj este cu 30% mai mare; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum DIUREX.

Medicina tradiţională: nu.

---

38. *Aristolochia clematitis*

➢ **Denumiri uzuale**: cucurbeţică, boaşele-popii, buruiană-de-rimf, buruiană-de-remf, clocotici, cucurbeţea, cucurbeţică, desagii-popii, fasola-calului, fasola-cioarei, fasola-dracului, fasola-vermelui, fasola-grecească, fasolea-ciorii, fasolică, fâsoiul-ciorii-cel-mare, floarea-lupului, ghemele-popii, lăpădătoare, lingura-popii, locotiţă, lungorice, măr-lupesc, mişcoriţă, nucuşoară, păsulică, păsuliţă, piperul-lupului, poma-vulpii, puturoasă, rămf, remf, râmf.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană recoltată, recoltată în timpul înfloririi, fără frunzele bazale sau rădăcina şi seminţele, la coacere.

➢ **Principii active**: acizi aristolochici, alcaloizi - aristolactama, taliscanina, chakranina, magnoflorina, aristolochina -, taninuri, ulei volatil, fitosteroli, alantoină, rezine, principii amare, flavone, colină, sitisterine, acid citric etc.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie, gută, boli reumatismale, stări febrile, anorexie, dismenoree, asociat terapiilor citostatice şi cortizonice, în vederea compensării scăderii fagocitozei;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate cronice, atone, prurit, pediculoza scalpului şi pubiană, eczeme microbiene acute, subacute, muşcături de şarpe.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: sarcină, alăptare, afecţiuni renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: greţuri, vărsături, diaree, inflamaţii ale căilor urinare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: vezi reacţii adverse posibile.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Aristolochia pallida*, care nu are proprietăţi terapeutice; din cauza potenţialului toxic, administrarea internă va fi evitată.

Medicina tradiţională: frunzele proaspete se puneau pe răni, decoctul din plantă servea la spălarea rănilor, la tratarea erizipelului, a pecinginii, a abceselor şi contra ploşniţelor, iar decoctul din rădăcină amestecat cu mălai se folosea ca legături în cazul amigdalitei. Cu planta cu rădăcină fiartă în vin sau oţet se spălau rănile vechi, infectate, ca şi tăieturile. Frunzele verzi şi florile se utilizau la băi contra reumatismului.

---

39. *Armeniaca vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: cais, zarzăr, piersic de vară, zărzăn, zărzărel.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructe, sâmburi.

➢ **Principii active**: caroten, vitaminele B1, B2, B6, PP şi C, ioni de Na, K, Ca, Mg, Fe, Cu, P, Cl, I, F, proteine, lipide, glucide.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *fructele*: astenie, anemie, edeme, constipaţie, artrite; *sâmburii*: parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: *fructele*: seboree, acnee, xeroză cutanată.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se utilizează în scop alimentar, consumându-se după coacere, proaspete sau uscate, precum şi la prepararea de dulceaţă, gem, marmeladă, compot, sirop, lichioruri etc.; sâmburii fructelor, de la care s-a înlăturat coaja lemnoasă, se consumă proaspeţi sau uscaţi.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

40. *Armoracia lapathifolia usteri* (*A. rusticana, Cochlearia armoracia*)

➢ **Denumiri uzuale** : hrean, ahrean, chirean, hărean, hăren, hărin, heran, herean, heren, hiran, hirean, hran, hren, hroni, irean, rădăcină-sălbatică, radiche-sălbatică, rean, tormac, usturoi.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcina, recoltată primăvara timpuriu sau toamna târziu, de la plantele de 1-3 ani.

➢ **Principii active** : sinigrozidă, acid ascorbic, vitaminele B şi C, glucide, aminoacizi, enzime.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : infecţii urinare, infecţii ale căilor respiratorii superioare, anasarcă, edem pulmonar, bronşite, astm bronşic, tuberculoză, gută, rahitism, astenie, scorbut, helmintiază, tuse ;
- *Administrare topică* : peladă, ulceraţii cutanate atone, boli reumatismale, efelide, înţepături de insectă, muşcături de şarpe, dermatoze, pigmentaţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : rădăcina se utilizează în scopuri alimentare pentru condimentare, la prepararea murăturilor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-4 g rădăcină înainte de masa principală ; extract fluid – 1-2 g de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : copii mai mici de 4 ani, boli renale, ulcer gastroduodenal, femei gravide, persoane nervoase.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, diaree (în doze mari), iritaţii ale mucoaselor, vărsături (în doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicamente anticolinergice – poate reduce efectul lor, medicamente colinergice – poate spori efectul lor.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : are gust şi miros iute, iritant, caracteristic.

Medicina tradiţională : frunzele crude sau rădăcina rasă, ori hrean amestecat cu oţet, turtă în amestec cu făină de grâu şi oţet se foloseau contra durerilor de cap ; rădăcina în amestec cu oţet se utiliza şi în tratarea pecinginii feţei. Turta de hrean ras, mălai, mei, miere de faguri şi sare se utiliza în tratarea gâlcilor, ca o cataplasmă, pusă în piele de cal ; sau din hreanul ras, amestecat cu făină de grâu şi apă caldă se făcea o pastă care se aplica la gât, iar ceaiul din frunze folosea la gargară în cazul amigdalitei. Ceaiul din frunze îndulcit cu miere se lua la răceală. La tratarea stomatitelor şi a gingivitelor se făcea gargară cu o lingură de hrean amestecat cu 1 litru de rachiu şi strecurat după 24 de ore. Hreanul se folosea pentru băi în cazul reumatismului, pentru cataplasme la răceli, legături împotriva junghiurilor şi nevralgiilor, iar hreanul cu viţă de castravete, la abureli şi băi împotriva hemoroizilor. Rădăcina fiartă se lua împotriva nefritei şi ca diuretic, iar rasă, la microlitiază

biliară; de asemenea, se utiliza împotriva bolilor de plămâni, iar contra tusei se lua câte o lingură de hrean cu două linguri de zahăr candel. Dulceaţa de hrean se folosea împotriva astmului şi tuberculozei; hreanul plămădit 3 zile în bere, contra blenoragiei, iar o lingură de hrean la un pahar cu vin roşu, contra frigurilor.

41. *Arnica montana*

➢ **Denumiri uzuale**: arnică, carul-pădurilor, carul-zînelor, ciudă, cujdă, iarba-soarelui, podbal, podbal-de-munte, podbeal-de-munte, roit, tabacu-câmpului, ţâţa-oilor.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, uneori rădăcinile şi rareori planta întreagă.

➢ **Principii active**: *florile*: ulei volatil, alcooli triterpenici (arnidiol, arnisterină, faradiol), colină, astragalină, izocvercetină, alcool carnaubilic, acid cafeic, fumaric, succinic, inulină, timol, derivaţi timohidrochinonici şi metilesteri, 3-etil-fenol, coloranţi carotenoizi (xantofila, xantofilepoxid, zeaxantina), fitosteroli, arnicină, tanin, poliine, fitosterină, parafină, substanţe grase; *rădăcinile*: ulei volatil, acid cafeic, fumaric, succinic, inulină, timol, derivaţi timohidrochinonici şi metilesteri, 3-etil-fenol, zaharoză.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *florile*: greaţă, astm, tuse convulsivă, pneumopatii, insuficienţă coronariană, arterioscleroză, miocardită, spasme convulsive, boli ale sistemului nervos, astenie, boli reumatismale, retenţie urinară, isterie, hemoragii uterine, calculoză renală, tabagism, parazitoză intestinală, dizenterie;
- *Administrare topică*: *florile*: echimoze, acnee, furunculoză, ftiriază, leucoree.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în industria cosmetică la prepararea de creme.

▷ **Dozajul probabil eficace**: unguent 20-25%.

▶ **Contraindicaţii**: alergie la plantă, copii mai mici de 12 ani, ulceraţii cutanate, mucoase, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermatite, dispepsie, greţuri, vărsături, hepatotoxicitate.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: peste 4-8 g devine toxică cu fenomene digestive, creşterea tensiunii arteriale, tulburări neurologice, paralizii ale unor centri nervoşi, deces prin asfixie.

☝ **Observaţii**: preparatele de arnica nu se administrează înainte de masă, iar administrarea internă se va face cu prudenţă din cauza potenţialului toxic; intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice: EVAROSE, DIOPTICERNE, LOŢIUNE FORTE CONTRA CĂDERII PĂRULUI, sau tipizate: SEDOCALM, TONIFOR etc.

Medicina tradiţională: frunzele proaspete se puneau pe tăieturi şi răni, iar decoctul din plantă se folosea la spălarea rănilor infectate, precum şi contra crampelor

şi durerilor abdominale. Ceaiul din frunze şi flori se folosea contra diareei şi dizenteriei, precum şi în tratamentul bolilor neuropsihice, cel din floare se lua contra bolilor de ficat, iar cel din părţile aeriene, contra reumatismului.

42. *Artemisia abrotanum*

➢ **Denumiri uzuale** : lemnul-Domnului, alimană, alimon, focşor, iarba-lui-Dumnezeu, lămâiţă, lemn-domnesc, lemn-dulce, lemnul-lui-Dumnezeu, lemnuş, lemnuş, lemnuş-verde, pelin-domnesc, rosmalin, rosmarin, rozmalin, rozmarin, ţipruş.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană formată din frunze şi flori înflorite.

➢ **Principii active** : ulei volatil, flavone, tanin, abrotină, substanţe amare, acizi polifenol-carboxilici, cumarine (izofraxidinozidă, scopoletol, umbeliferona).

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : tuse, intoxicaţii mercuriale, dureri de cap, ameţeli, delir furios, tumori, boli de stomac, anemie, inapetenţă, meteorism, amenoree, dismenoree, disurie, parazitoze intestinale ;
- *Administrare topică* : alopecii, ulceraţii infectate, gangrene, înţepături de insecte, muşcături de şerpi veninoşi.

▷ **Indicaţii auxiliare** : frunzele se utilizează pentru combaterea moliilor, iar fumigaţiile cu plantă îndepărtează insectele şi şerpii din locuinţe.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-3 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, depresia SNC, halucinaţii, crampe, dureri de cap, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicamente pentru obezitate – poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum PHYTOPOLLEINE şi PHYTO 7.

Medicina tradiţională : frunzele uscate, mărunţite bine, se presărau pe bubele ulcerate specifice sifilisului ; amestecate cu groscior dulce se ungeau aceste leziuni, amestecate cu ceară de albine curată se foloseau în turtiţe contra durerilor de ochi, iar amestecate cu miere de albine se utilizau în tratarea ragadei la copii. Decoctul din ramuri se ţinea în gură contra durerilor de dinţi, iar cel din frunze se administra în tratamentul sifilisului. Ramurile puse în apă sau rachiu se consumau la durerile de stomac. Ceaiul din ramuri uscate se folosea împotriva astmului, iar decoctul, a frigurilor sau pentru băi contra durerilor de picioare. Fierte în vin se puneau fierbinţi contra junghiurilor. Fierte cu rostopască şi iarbă-creaţă se luau contra durerilor la naşteri, iar decoctul plantei în asociere cu chimen şi cimbru se folosea la stropitul prin casă contra muştelor.

43. *Artemisia absinthium*

➢ **Denumiri uzuale** : pelin, iarba-fecioarelor, lemnul-Domnului, pelin-alb, pelin--bun, pelin-de-grădină, pelin-de-Rusalii, pelin-negru, pelin-verde, pelinaş, peliniţă, pelini, pilin, piloniu, polen-de-cel-mare, polene.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană nelignificată, formată din inflorescenţe cu tulpini până la 3 mm diametru.

➢ **Principii active** : azulene, α şi β-tuionă, tuiol, esteri de tuiol, cineol, α- şi β-pinen, p-cimen, sabinen, β-cariofilen, bisabolen, felandren, cadinene, procamazulene, lactone sescvirtepenice din grupa guianolidelor (absintină şi anabsintină), flavonoizi, substanţe de natură carotenoidică, fitosteroli, lactone, acizi tanici, răşini, vitaminele B6 şi C, ioni de K, Na, Ca, P, Fe, Mn, Zn, Mo.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : dischinezii biliare, gastrite cronice, inflamaţii ale mucoasei intestinale, parazitoze intestinale, convalescenţă, astenie, boli infecţioase, curativ şi preventiv ;
- *Administrare topică* : ulceraţii piodermizate, vaginite, infecţii oro-faringiene (gargarisme), preventiv pe tegumentele expuse înţepăturilor de insecte.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industria alimentară la aromatizare, la fabricarea unor băuturi alcoolice, preparându-se vinul-pelin, vermutul şi absintul ; de asemenea, se utilizează în industria cosmetică ; în gospodăriile ţărăneşti se foloseşte contra insectelor (purici, ţânţari etc.), precum şi la prepararea săpunului de casă.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-3 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, depresia SNC, halucinaţii, crampe, dureri de cap, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicamente pentru înlăturarea obezităţii - poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice** : determinate în special de tincturile alcoolice.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *Artemisia vulgaris* (pelinariţa), *Artemisia campestris* (pelinul nemirositor) ; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum PELIN.

Medicina tradiţională : ceaiul din flori sau tulpini se folosea pentru combaterea durerilor de stomac, contra răcelii, la băile antireumatismale şi contra paraliziei ; plămădit în vin sau rachiu sau ca ceai se folosea ca stimulent, luat pe nemâncate, ori contra frigurilor, utilizându-se în acest sens şi sub formă de suc de plantă verde. Decoctul se folosea împotriva bolilor femeieşti, iar frunzele opărite cu oţet se aplicau contra durerilor de cap. Se folosea ca vermifug şi insecticid, iar zeama de pelin, la spălarea rănilor.

---

44. *Artemisia cina* (*Anthodium cinae, Semen sanctum*)

➢ **Denumiri uzuale**: limbricariţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile.

➢ **Principii active**: santonina, artemisina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: la *copii*: 0,01 g de santonină/zi, 3 zile consecutiv, dimineaţa, pe nemâncate, asociat cu un purgativ; la *adulţi*: 0,05 g de santonină/zi, 2 zile consecutiv, dimineaţa, pe nemâncate, asociat cu un purgativ.

▶ **Contraindicaţii**: la copii mai mici de 3 ani.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: xantopsie (daltonism santoninic), convulsii, deces.

☝ **Observaţii**: utilizarea sa a fost aproape complet abandonată, fiind înlocuită de alte antehelmintice.

Medicina tradiţională: nu.

---

45. *Artemisia dracunculus*

➢ **Denumiri uzuale**: tarhon, dracon, matricea, taracon, tarcăn, tarcum, tărhană.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active**: ulei volatil – estragol, felandren, ocimen –, cumarine (herniarină).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: anorexie, inapetenţă;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în alimentaţie pentru condimentarea preparatelor culinare.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: ceaiul preparat din partea aeriană era utilizat ca diuretic, iar decoctul sub formă de cură, împotriva infecţiilor gâtului.

---

46. *Artemisia vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: pelinariţă, iarba-bărboasă, măturі, măturiţă, muna-boierului, pelin, pelin-de-câmp, pelin-negru, pelin-păsăresc, pelin-sterp, pelin-sterp negru, peliniţă-neagră, pelinul-calului, ştir-negru, vetricel.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană nelignificată, formată din inflorescenţe cu tulpini până la 3 mm diametru; rădăcinile, recoltate toamna.

➢ **Principii active**: compuşi triterpenici - cineol, eucaliptol, tuioną -, metil-inozitol, inulină, tauremizină, sitosterine, tetraconazol, cetone, compuşi poliinici, lactone sescviterpenice, rezine, vitaminele A, B1, B2 şi C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: dismenoree, amenoree, epilepsie, isterie, vărsături nervoase, edeme, gută, boli reumatismale;
- *Administrare topică*: hiperhidroză plantară, ulceraţii cutanate, irigaţii vaginale pentru eliminarea lohiilor, clisme în tratamentul parazitozelor intestinale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în gospodăriile ţărăneşti se foloseşte la confecţionarea măturilor, precum şi la înlăturarea insectelor, agăţându-se în grajduri sau în locuinţe.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-3 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, depresia SNC, halucinaţii, crampe, dureri de cap, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicamente pentru combaterea obezităţii - poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice**: fenomene convulsive, insuficienţă hepato-renală, deces.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Artemisia absinthium*; frunzele se pun printre haine, contra moliilor, în pat contra puricilor, în încălţăminte, la excursionişti, pentru combaterea transpiraţiei.

Medicina tradiţională: se folosea împotriva bolilor de stomac, la spălături contra durerilor de cap sau la scăldători împotriva reumatismului. Decoctul se consuma dimineaţa pe nemâncate în tratamentul leucoreei.

---

47. *Arum maculatum*

➢ **Denumiri uzuale**: rodul-pământului, aron, aronă, baltag, barba-lui-Aron, calendarul-codrului, călindar, ceapa-zânelor, cocoşoaică, ghimber-nemţesc, hribă, jidănaş, limba-broaştei, limba-vacii, mărcet, marceţi, marceţiu, murceţ, murt, murţ, piciorul-viţelului, porumbul-cucului, porumbul-şarpelui, purcei, rădăcină--de-friguri, săgeată, timp, ungurean, ungureancă, unguroancă, unguroaică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: tuberculul, recoltat primăvara înainte de apariţia frunzelor.

➢ **Principii active**: amidon, mucilagii, gume, substanţe grase şi zaharate, substanţe toxice, precum aroina, aronina, aroidina, saponine, glicozizi, şi un principiu asemănător conicinei (din cucută).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: boală hemoroidală, afecţiuni pulmonare, constipaţie;
- *Administrare topică*: ulcere de gambă, atone, ulceraţii cutanate de scorbut, echimoze, peladă, deformări articulare din gută.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: administrarea internă va fi evitată din cauza potenţialului toxic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: urticarie, dermite de contact ortoergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: supradozajul determină urticarie, tulburări cardiace, paralizii ale sistemului nervos periferic, deces.

☝ **Observaţii**: toate părţile componente ale plantei sunt toxice, ceea ce impune utilizarea cu prudenţă atât topic, cât mai ales pe cale internă; tuberculii mai vechi de câteva luni îşi pierd eficacitatea terapeutică.

Medicina tradiţională: frunzele se puneau pe răni şi pe leziunile de cărbune. Pe răni se aplica şi „laptele", care era picurat din planta proaspăt pisată sau din rădăcinile pisate, iar rănile gangrenoase se spălau cu decoctul de plantă şi se ungeau cu alifie preparată din tuberculi şi frunze pisate, amestecate cu grăsime. Contra hemoroizilor tuberculul se pisa, se amesteca cu miere de albine şi se lua pe nemâncate sau se bea plămădit în rachiu. Ceaiul din frunze sau rădăcină pisată de rodul--pământului şi pus în lapte se lua de două ori pe zi contra astmului. Se folosea şi plămădit în vin alb, împotriva constipaţiei.

---

48. *Asarum europaeum*

➢ **Denumiri uzuale** : pochivnic, buba-inimii, buruiana-frigurilor, buruiană-de-atac, chipăruş, chiperul-lupului, dafin-mic, ficăţea, lingura-popii, nejitnică, păsulică, pipăruş, piperul-lupului, pochilnic, pohionic, pochipnic, pochitnic, pohâvnic, popionic, popâlnic, popitnic, popivnic, popâvnic, popovnic, potihnic, potivnic, pribolnic, trierei, tulipin, urechea-hârţului, urechea-şoarecelui, urechea-omului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii sau planta întreagă cu rizomi.

➢ **Principii active** : azaronă, aldehidă azarilică, acetat de bornil, terpene şi sescviterpene, metileugenol, diazaronă, un alcaloid (azarina) şi un glicozid, vitaminele B1 şi C, tanin de natură catehică, zaharuri, rezine, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : bronşite acute şi cronice, tuse convulsivă, silicoză pulmonară, tulburări hepato-splenice, mezenterice, gută, sciatică, febre intermitente, ca imunostimulator în ulceraţii cutanate cronice, furuncule, osteomielită, diaree (rizomul) ;
- *Administrare topică* : pitiriazis simplex capitis, piodermite, furuncule, ulceraţii cutanate cronice, inclusiv cele determinate de osteomielită subiacentă.

▷ **Indicaţii auxiliare** : pochivnicul se folosea în gospodăriile ţărăneşti pentru colorarea textilelor în verde.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 0,1-0,2 g pulbere de rizom (antidiareic) ; 2-5 g plantă sub formă de ceai, zilnic, divizat în mai multe doze ; extract fluid : 0,05-0,2 g ca expectorant şi 0,5-1 g ca emetic.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii şi lactaţiei, displazii, la copii, sindrom dispeptic gastric.

▶ **Reacţii adverse posibile** : greaţă, vărsături, secuse musculare, fotofobie, avort, potenţial cancerigen, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : în doze mari determină greaţă, vărsături violente, astenie, apatie, tahicardie, secuse musculare, midriază, fotofobie, hipersecreţie lacrimală, blefarită catarală, dispnee, comă, deces.

☝ **Observaţii** : toate componentele plantei sunt toxice, astfel că administrarea internă se va face cu prudenţă, de preferinţă cu preparate industriale ce conţin extracte purificate şi standardizate de *Asarum* ; potenţialul cancerigen nu este acceptat de toţi autorii.

Medicina tradiţională : rizomul cu rădăcini se lua ca decoct contra tusei sau impotenţei, asteniei fizice, tuberculozei, durerii de stomac, afecţiunilor splinei şi colicilor abdominale sau pentru spălături pe cap la durerile de cap, iar rădăcina plămădită în borş sau rachiu de drojdie se consuma dimineaţa, înainte de masă, ca purgativ şi vomitiv, ori în tratarea astmului. Cu rădăcinile recoltate toamna se făceau băi copiilor scrofuloşi. Planta cu rădăcini se fierbea în lapte şi se consuma înainte de mesele principale, contra pelagrei.

---

49. *Asperula odorata*

➢ **Denumiri uzuale**: sânzienele-de-pădure, asprişoară, avirufă, buruiana-muscului, buruiană-de-perit-negru, cucuruz-de-pădure, dumbravnic, floarea-pădurii, mama-pădurii, muma-pădurii, sculătoare, sânjuane-de-pădure, sânzâiene, sânzuiene-de-pădure, tămâioasă, vinarie, vinariţă, vineriţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană recoltată înainte sau în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: glicozizi cumarinici, asperulozid, tanin, cumarină, substanţe amare, acid nicotinic, amida acidului nicotinic, ulei gras, substanţe antibiotice, săruri minerale, antrachinone, monotropitozide, pigmenţi, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: dischinezii biliare, afecţiuni renale, tromboflebite, insomnii, sindrom dispeptic gastric, migrene, nevralgii, isterie, melancolie, dismenoree, ascită, litiază renală;
- *Administrare topică*: furunculoză, abcese cutanate, ulceraţii cutanate, leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: sânzienele-de-pădure se foloseau în gospodării la vopsirea în purpuriu a textilelor şi pentru efectul insecticid şi odorizant al vestimentaţiei, punându-se între haine; se utilizează în industria băuturilor alcoolice şi a brânzeturilor, ca aromatizant pentru vinuri, lichioruri, ţigări, brânzeturi.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-50 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: hepatopatii, displazii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: cefalee, vertij.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: în doze mari poate determina decesul.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Asperula rivales*, care nu prezintă aceleaşi întrebuinţări medicale; efectele hepatotoxic şi cancerigen ale cumarinei sunt demonstrate pentru doze mult mai mari decât cel conţinut de *Asperula odorata*.

Medicina tradiţională: plantele se puneau în scăldătorile copiilor debili, infuzia se consuma contra febrei tifoide, iar decoctul se folosea contra sifilisului, pentru spălarea leziunilor erozive sau ulcerate.

---

50. *Aspidium filix mas (Dryopteris filix mas, Polystichum filix mas)*

➢ **Denumiri uzuale**: ferigă, spata-dracului, bărbătească.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomii acoperiţi de bazele peţiolurilor foliare.

➢ **Principii active**: filicină formată din acid filicic, acid filicinic, albaspidină, acid flavaspidic şi filmaronă.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: parazitoze intestinale şi în special diverse specii de tenie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: feriga este utilizată ca plantă ornamentală de grădină, de apartament sau la efectuarea diverselor aranjamente florale.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract eteric cu un conţinut de 20-25% filicină brută – 5-6 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: consumul de alcool, administrarea la copii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: determinate de supradozare – greţuri, vărsături, diaree, astenie, depresiune, somnolenţă, lipotimie, tulburări vizuale, auditive, cardiovasculare (aritmii).

☝ **Observaţii**: cu 15 minute înaintea administrării preparatului se ia bicarbonat de sodiu (ce diminuează aciditatea şi măreşte activitatea filicinei), iar după o oră se administrează un purgativ pentru eliminarea paraziţilor (filicina determinând paralizia viermilor, şi nu moartea lor); din cauza gustului foarte neplăcut, atunci când se administrează extractul, ca atare, se poate ingera imediat o cafea foarte dulce sau 2-3 bomboane mentolate; rizomul mai vechi de un an îşi pierde proprietăţile terapeutice.

Medicina tradiţională: nu.

51. *Astragalus spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: astragalus, chituluş, piatră linte, cosaci, unghia găii, zăvăcustă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: tulpinile şi ramurile (guma obţinută prin incizii).

➢ **Principii active**: macromolecule poliuronidice – basorină şi tragacantină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industria farmaceutică ca excipient pilular sau la fabricarea tabletelor şi drajeurilor ; de asemenea, intră în compoziţia unguentelor hidrofobe şi se foloseşte la prepararea cimenturilor stomatologice.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

52. *Atropa belladona*

➢ **Denumiri uzuale** : mătrăgună, cinstită, cireaşa-codrului, cireaşa-lupului, doamna-codrului, doamnă-mare, floarea-codrului, floarea-cucului, gugâţâi, gugutâi, iarba-codrului, iarba-lupului, împărăteasa-buruienilor, mândrăgună, mădrăgune, mătrăgiune, mătrăgună, iarbă-bună, nădrăgulă, năgrăgulă, papalău, ţilidonic.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele şi rădăcinile.

➢ **Principii active** : *frunzele* : alcaloizi volatili monociclici – pirolidina, higrina, belaridina –, alcaloizi esteri ai tropanolului – hiosciamină, atropină, atropamină –, esteri ai scopanolului, acid crizatropic, asparagină, colină, aminoacizi liberi, enzime, fitosterine, taninuri, acizi polifenolici (cafeic, clorogenic şi neoclorogenic), vitamina C, substanţe minerale (P, Ca, K, Na, Mn, Mg, Mo, Fe, Co, Zn, B, Pb, Cu) ; *rădăcinile* : alcaloizi volatili monociclici – pirolidina, higrina, belaridina –, alcaloizi esteri ai tropanolului – hiosciamină, atropină, atropamină –, esteri ai scopanolului, amidon, mucilagii, scopoletol, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : nevralgii, hiperclorhidrie, hiperhidroză, sialoree, spasme digestive, parkinson postencefalitic, colici hepato-renale, intoxicaţii cu ciuperci, antidot al pilocarpinei, nicotinei, ezerinei ;
- *Administrare topică* : ca antalgic în herpes zoster, tromboflebită, erizipel, abcese cutanate, furuncule, orhite, orhiepididimite, panariţii, arsuri, degerături, boală hemoroidală, fisuri anale, gută, artrite, echimoze.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : tinctură frunze – 6-8 picături × 3/zi ; extract fluid frunze – 2-4 picături/zi ; extract uscat (rădăcină) – 0,05 g × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii** : sindrom Sjogren, xerostomie, xeroftalmie, xeroză cutanată, bradicardie.

▶ **Reacţii adverse posibile**: urticarie, eczeme, halucinaţii, polidipsie, tahicardie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: anticolinergice, simpaticolitice – le poate creşte efectul; simpaticomimetice, vagotonice – le poate scădea efectul.

▶ **Efecte toxice**: eritem facial, urticarie, eczeme, stări de excitaţie, tahipnee, halucinaţii, furie, polidipsie, constipaţie, midriază, xerostomie, delir şi deces.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Scopolia carniolica* (mutulica), ce prezintă alte întrebuinţări medicale şi cu *Phytolacca sp* (cârmâzul), ce nu are proprietăţi terapeutice; în timpul recoltării plantei nu se vor face manevre ce implică contactul mâinilor cu mucoasele, înainte de a le spăla bine; apa de la spălarea rădăcinilor nu se va folosi la animale şi se va avea grijă să nu se infiltreze în fântâni. Efectele toxice se manifestă şi după consumul de lapte de la animale care au mâncat mătrăgună. În industria farmaceutică, *Atropa belladona* se utilizează la prepararea produselor DISTONOCALM, FOLADON, CALMOGASTRIN, WESHUNIN etc.

Medicina tradiţională: frunzele unse cu grăsime se aplicau pe umflături, iar cei care sufereau de friguri se legau cu acestea la cap; fumigaţiile cu frunze se utilizau împotriva tusei. Rădăcina se folosea la băi sau plămădită pentru tratarea reumatismului.

---

53. *Avena sativa*

➢ **Denumiri uzuale**: ovăz, ovăz alb, ovăscior, ovâsc, ovoz, oviez, zob.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele (boabele), pleava, tulpinile.

➢ **Principii active**: protide, amidon, glucide, ulei gras, saponine, trigonelină, acizi aminaţi, lecitină, avenină, enzime, substanţe minerale (K, Mg, Ca, P, Fe, Cl, Si), săruri de calciu ale acidului fosforic, vitamine (caroten, B1, B2, PP, A, D).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: afecţiuni renale, litiază renală, ascită, constipaţie, tuse, bronşite cronice, astm bronşic, afecţiuni digestive, hepato-splenice, insomnii, diabet zaharat, hiperlipidemie;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate cronice, piodermizate, hiperhidroză plantară, prurit, dermatite, seboree, veruce.

▷ **Indicaţii auxiliare**: ovăzul se utilizează ca furaj pentru animale şi păsări, precum şi în alimentaţia omului, sub formă de făină, arpacaş, fulgi de ovăz; paiele se folosesc pentru împletituri artizanale sau ca furaj pentru animale, iar pleava ca furaj sau pentru umplerea saltelelor şi pernelor; în industria cosmetică, laptele de ovăz se utilizează la prepararea unor şampoane şi balsamuri de păr.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 50-100 g zilnic pentru hipercolersterolemie, 1 ceaşcă de fulgi de 1-2 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: boală celiacă, obstrucţie intestinală.

▶ **Reacţii adverse posibile**: meteorism abdominal, dermatite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: studii recente au demonstrat că ovăzul nu e eficient în prevenirea cancerului de colon.

Medicina tradiţională: împotriva tusei şi tusei convulsive, se folosea ceaiul din paie sau cel din paie de ovăz şi nuci verzi sau decoctul din grăunţe; acesta se folosea şi împotriva durerilor de dinţi, ca fortifiant, pentru întărirea plămânilor şi contra diareei. Ceaiul şi scăldătorile se foloseau pentru uşurarea naşterilor, iar păsatul de ovăz fiert în apă se aplica pe umflături la cap şi la gât.

---

54. *Azadirachta indica*

➢ **Denumiri uzuale**: neem (denumirea vernaculară).

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, fructele, seminţele, scoarţa.

➢ **Principii active**: substanţe triterpenice ca azadirachtinele A, B, D, H, I, desacetilnimbina, azadiradiona, nimbina, salanina şi diterpene de tip abietan.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *frunze*: ulcer, urticarie, eczeme, malarie, psoriazis; *scoarţa*: stări febrile, astenie, convalescenţă, contracepţie; *fructe*: ulcer, urticarie, eczeme, psoriazis, constipaţie; *seminţe*: ulcer, urticarie, eczeme, psoriazis, parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: contraceptiv vaginal.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: administrarea la copii mici.

▶ **Reacţii adverse posibile**: împiedică implantarea produsului de concepţie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: la copii mici produce manifestări de tip sindrom Reye.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate precum MARGUSA.

Medicina tradiţională: nu.

B

55. *Ballota nigra*

➢ **Denumiri uzuale**: cătuşă, cătuşcă, urechea-porcului, urzică-moartă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele sau vârfurile înflorite cu frunze.

➢ **Principii active**: acid cafeic, acid clorogenic, colină, lactone diterpenice.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: anxietate, astenie psihică, palpitaţii, sindrom neurovegetativ, spasme esofagiene, colici abdominale, enurezis, tulburări de climax, tuse convulsivă, reumatism, gută, vărsături ale sugarilor;
- *Administrare topică*: ulcere atone, piodermizate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-20 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: Efecte terapeutice similare cu *Ballota foetida*, dar mirosul de mucegai este mai accentuat.

Medicina tradiţională: planta se utiliza pentru vindecarea rănilor.

---

56. *Balsamita suaveolens (Tanacetum balsamita)*

➢ **Denumiri uzuale**: balsamita.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active**: ulei volatil a cărei compoziţie este puţin cunoscută.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : edeme, colici biliare ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : întreaga plantă posedă un miros aromat asemănător celui de mentă.

Medicina tradiţională : nu.

---

57. *Barbarea vulgaris*

➢ **Denumiri populare** : cruşeţea, bărbişoara, bărbuşoara, crudeţii, cruzăţea, frunza--voinicului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană proaspătă, seminţele.

➢ **Principii active** : puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : scorbut, edeme, convalescenţă, astenie fizică, constipaţie, inapetenţă ;
- *Administrare topică* : ulcere cutanate atone, gangrenoase.

▷ **Indicaţii auxiliare** : este cultivată în parcuri şi grădini publice ca plantă ornamentală ; în unele ţări, cruşeţeaua se utilizează ca salată sau în ciorbă.

▷ **Dozajul probabil eficace** : suc din plantă proaspătă : 50 g/zi (scorbut).

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : planta se va folosi doar proaspătă, deoarece prin uscare îşi pierde proprietăţile terapeutice.

Medicina tradiţională : nu.

---

58. *Beliis perennis*

➢ **Denumiri populare**: bănuţi, bănuţe, bănuţei, bănuţele, blidărei, boglargă, boglari, bumbicei, bumbişor, bumbuşcuţe, bumbuşori, bumbuşte, burculiţe, cocoşei, dutculiţe, floare-frumoasă, floarea-gâştii, floarea-paştelui, floricele-frumoase, frumuşică, fruşiţă, iarbă-frumoasă, mărgărită, minuţe, năsturaşi, năsturei, ochiul-boului, părăluţe, păşcuţe, rotoţele, scânteioară, scântei, scânteuţă, steluţe.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, florile, partea aeriană.

➢ **Principii active**: saponine, compuşi poliinici, un principiu amar, acizi organici, acid malic, acid acetic, oxalaţi, rezine, ulei etric, substanţe tanante, mucilaginoase, ceară, inulină, carotinoide.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tuse, constipaţie, edeme, boli reumatismale, meteorism abdominal, nefropatii, leziuni vasculo-cerebrale, şocuri psihice, astenie fizică, ateroscleroză;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate cronice, pemfigus, porfiria cutanată tardivă, abcese, furuncule, echimoze, melasmă, varice, contuzii, entorse, inflamaţii palpebrale, riduri palpebrale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-25 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: se folosea în tratamentul bronşitelor, fie sucul obţinut după pisarea plantei proaspete amestecate cu zahăr candel, fie siropul obţinut prin amestecarea decoctului cu miere sau zahăr.

---

59. *Berberis vulgaris*

➢ **Denumiri populare**: dracilă, acriş-roşu, agriş, agriş-roşu, cătină-de-râuri, ciulini, cloceni, corleş, dracenă, dracină, dragină, drăcilă, drăcină, drăghină, drăgină, glojdan, holeră, lemn-galben, măcriş-boeresc, măcriş-cu-spini, măcriş-roşu, măcrişel, măcrişul-caprei, măcriş-de-câmp, măcriş-iepuresc, măcriş-păsăresc, măcriş-spinos, măcriş-spin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa, fructele, rădăcinile, florile.

➢ **Principii active**: *scoarţa*: alcaloizi - berbamina, oxiacantina -, baze cuatenare - berberina, palmatina -, baze fenolice - iatrorizina, columbamina -, rezine, acid chelidonic, taninuri; *fructele*: fructoză, glucoză, acid malic, pectine, gume, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: icter, metroragii, afecţiuni hepatobiliare, tuberculoză leishmanioză, anorexie, scorbut, dizenterie, diaree, faringite, insuficienţa venoasă cronică a membrelor inferioare, boală hemoroidală, dismenoree, meteorism, bradicardie, astenie;
- *Administrare topică*: herpes circinat, fistule anale, bradicardie, astenie, psoriazis, stomatite.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2 g sub formă de ceai/zi; 20-40 picături tinctură zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii, boli renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, tulburări SNC (doze mari), dermatite de contact, diaree (doze mari), iritaţii renale (doze mari), vărsături (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: nesemnificative.

☝ **Observaţii**: fructele nu conţin alcaloizi.

Medicina tradiţională: ceaiul din frunze şi scoarţă se folosea în tratamentul icterului; fiertura din scoarţă se folosea pentru întărirea gingiilor, ceaiul din rădăcini se consuma în cazul bolilor de rinichi şi al constipaţiei, iar fiertura din boabe, pentru calmarea durerilor de stomac şi de ficat. Dulceaţa de fructe se consuma împotriva durerilor de piept, iar zeama de fructe amestecată cu apă se bea ca răcoritor la fierbinţeli şi malarie.

---

60. *Beta vulgaris*

➢ **Denumiri populare**: sfeclă, buraci, burgundă, gogoneţ, napi, napi-albi, napi-de-zahăr, napi-pentru-vite, pange, pangele, râpe, sfeclă-de-borş, sfeclă-pangele, sfleche, sfleche-albă, sfletcă-albă, sfeglă, oeclă, ţeglă, ţigle.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, rădăcinile.

➢ **Principii active**: *sfecla albă*: zaharoză, betaină, glutamină, fier, vitamine; *sfecla roşie*: colină, betacianine.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *sfecla albă*: anemii, constipaţie, afecţiuni hepatice şi renale; *sfecla roşie*: hipertensiune arterială, displazii;
- *Administrare topică*: abcese subcutanate, furuncule, panariţii, contuzii (sfecla roşie), vaginite (spălături vaginale), leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: sfecla se utilizează în alimentaţie (roşie) sau ca furaj pentru vite; este materie primă pentru fabricarea zahărului.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.
▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.
▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.
▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.
▶ **Efecte toxice**: nesemnificative.
☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: frunzele se aplicau pe răni, buboaie, tăieturi. Sfecla rasă, prăjită în ulei, se punea în legături la rănile infectate, în tratamentul amigdalitei, în acest caz folosindu-se şi frunzele crude, aplicate sub ureche. Rădăcina rasă şi prăjită cu untură de porc sau ulei se folosea la tratarea adenitei. Sfecla tocată, cu ceapă şi grăsime de porc, se folosea sub formă de cataplasme pentru oblojirea femeilor ce sufereau dureri la naştere. Decoctul servea la spălături împotriva afecţiunilor ginecologice.

---

61. *Betonica officinalis*

➢ **Denumiri populare**: vindecea, buruiană-de-artritis, buruiană-de-tăietură, creţişor, cuişoriţă, iarba-bubii, iarbă-de-rană, iarbă-de-răni, iarba-tăieturii, iarba-tâlharului, iarba-vântului, frunza-tăieturii, frunza-tejului, sovârvaiţă, sovârvariţă, sclăpăţ, sclipeţ, vindecă, vindecuţă.
➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, florile, rădăcinile.
➢ **Principii active**: taninuri, substanţe amare, betaină, colină, stachidrină, betonicină.
▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: icter, tabagism, astm bronşic, gută, litiază biliară şi renală, diaree;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, furuncule, abcese cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.
▷ **Dozajul probabil eficace**: 1,5-3 g plantă sub formă de ceai zilnic.
▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.
▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.
▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.
▶ **Efecte toxice**: necunoscute.
☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: decoctul se folosea la spălături contra durerilor de cap, planta fiartă punându-se în legături. Cu usturoi pisat se folosea la muşcăturile de şarpe. Seva se storcea în urechi împotriva otitelor catarale, iar tulpinile florifere uscate se foloseau în ceaiuri, în cazul hemoptiziilor şi durerilor de piept.

---

62. *Betula verrucosa*

➢ **Denumiri populare**: mesteacăn, mastacân, masticăn, mesteacăn, mesteacăn alb, mestecan, mestecăn, mestecănaş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele tinere, recoltate în mai-iulie, când sunt lipicioase, mugurii foliari, scoarţa, lemnul de mesteacăn, seva.

➢ **Principii active**: polifenoli – miricetina, leucodelfina, acid cafeic, galic, nicotinic, protocatehic, flavonoide, hiperozide, digalactozida miricetolului, fenoli, betulozid, acetat de betulinat de metil, betuliprenol, tanin de natură catehică, o terpenă pentaciclică – betulina, acid oleanolic, β-sitosterina, acid oxalic, vitamina C, săruri minerale, saponine, heterozide.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: edeme cardiace, renale, gută, reumatism, hiperazotemie, nefrite cronice, colesterolemie, artrite, obezitate, litiază urinară, artroze, stări febrile, celulită, eczemă, urticarie, acnee;
- *Administrare topică*: *scoarţa*: eczeme, hiperhidroză palmo-plantară, efelide; *seva*: alopecii, cuperoză, micoze cutanate, acnee, seboree; *frunzele*: eczeme acute, piodermite, ulceraţii cutanate, efelide, alopecii difuze.

▷ **Indicaţii auxiliare**: tulpinile şi ramurile cu coajă se folosesc pentru construcţii de garduri, chioşcuri, clădiri, având rol ornamental, datorită scoarţei albe, exfoliative; lemnul se foloseşte la construirea de oişti, osii, butuci de roţi pentru carele ţărăneşti sau pentru cuie de încălţăminte, mosoare, furniruri. Rămurelele se folosesc la confecţionarea măturilor de nuiele; din scoarţă se extrage tanin, iar prin distilarea lemnului se obţin substanţe folosite la tăbăcirea pieilor. În gospodării, se folosea la colorarea ţesăturilor în galben, roşu, verde. Este şi un arbore cu rol melifer; mesteacănul se utilizează în industria cosmetică la prepararea unor şampoane, loţiuni etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: extractul de mesteacăn se utilizează la prepararea unor produse dermato-cosmetice, precum: DERCOME, LOŢIUNE FORTE CONTRA CĂDERII PĂRULUI etc.

Medicina tradiţională: ramurile verzi de mesteacăn se puneau cu un capăt în foc, iar prin celălalt capăt ieşea sucul care se folosea la ungerea leziunilor de pecingine, pentru stimularea creşterii părului sau împotriva tuberculozei. Copiii atrepsici erau scăldaţi în zeamă extrasă din coajă de mesteacăn tânăr, iar fiertura din coajă se folosea pentru tratare în oprirea udului. Frunzele se infuzau şi se consumau contra durerilor de inimă, reumatismului, gutei, a bolilor de rinichi, a

hipertensiunii arteriale. Frunzele de mesteacăn fierte cu cele de ulm şi cătină roşie se fierbeau şi se consumau împotriva tifosului. Cu decoctul de frunze se spălau muşcăturile de câine, iar frunzele se foloseau la oblojeli. Seva de mesteacăn se indica împotriva tuberculozei. Din coaja subţire, prin ardere, se obţine dohat cu care se tamponau leziunile de impetigo, râie sau capul, împotriva căderii părului.

63. *Borago officinalis*

➢ **Denumiri populare**: limba-mielului, alior, arăriel, arăţel, arăţiel, areţel, atrăţel, boranţă, boranţă-roşie, laptele-câinelui, limba-boului, limba-câinelui, limba-mieluşelului, mierea-ursului, otrăţel, otroţel.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană a plantei recoltată în perioada de înflorire, florile, frunzele, seminţele.

➢ **Principii active**: rezine, mucilagii, flavone, tanin, alantoină, săruri minerale (în special azotat de potasiu), malat de calciu, mangan, magneziu, substanţe tanante, alcaloizi pirolizidinici, prostaglandine.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: gripă, bronşite, emfizem pulmonar, febre eruptive, tuse, boli reumatismale, stări depresive induse de climax, retenţii urinare, edeme, palpitaţii cardiace, galactogog, infecţii respiratorii înalte;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, herpes simplex, arsuri, abcese subcutanate, gută - cu rol antalgic.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utiliza în gospodăriile rurale în scopuri alimentare, ca salată de frunze, cu rol tonic şi diuretic, având gust de castravete proaspăt, ca şi pentru vopsirea textilelor. Florile se folosesc pentru colorarea în albastru a oţetului sau pentru obţinerea unei tincturi verzi sau a unui lac albastru.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1,1-1,4 g ulei de seminţe/zi.

▶ **Contraindicaţii**: boli hepatice, administrarea de fenotiazine.

▶ **Reacţii adverse posibile**: constipaţie, hepatotoxicitate, reacţii toxice (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: fenotiazine.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: perii pot fi iritanţi pentru faringe, astfel că preparatele efectuate acasă vor fi strecurate prin pânză deasă.

Medicina tradiţională: florile şi frunzele se puneau în oblojeli pe răni, iar decoctul se lua împotriva varicelei şi tusei; ceaiul din flori şi rădăcini se folosea în cazul răcelii şi al răguşelii, pentru „coacerea tusei" şi curăţirea sângelui ori în cazul retenţiei urinare.

64. *Brassica napus*

➢ **Denumiri populare**: napi, brojbe, broajbe, ciuş, colză, curechi-chinezesc, curechi-de-câmp, hardal, napi-cureceşti, napi-de-mirişte, napi-de-vară, napi--sălbatici, năpuşori-de-câmp, pere-de-pământ, rapiţă, rapiţă-colţa, rapiţă-colza, rapiţă-de-câmp, rapiţă-măruntă, rapiţă-sălbatică, ripac, râpac, rips, turnep, tuş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile, frunzele, seminţele.

➢ **Principii active**: calciu, microelemente (K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl), vitamine (B1, C, caroten), protide, lipide, glucide.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: astm bronşic, bronşite cronice, tuse convulsivă, anemie, convalescenţă, muşcătură de viperă, litiază biliară, renală;
- *Administrare topică*: abcese subcutanate, furuncule, degerături, artralgii din gută, nevralgii dentare, ulceraţii cutanate acute.

▷ **Indicaţii auxiliare**: seminţele servesc la extragerea uleiului folosit la fabricarea margarinei, ca lubrifiant în industrie, precum şi ca materie primă în industria cosmetică, pentru fabricarea săpunurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 50-100 g plantă sub formă de ceai, zilnic; suc de rădăcină – 100 g/zi (calculi biliari şi renali).

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: decoctul se lua contra tusei, iar planta fiartă se folosea pentru calmarea diverselor dureri.

---

65. *Brassica nigra*

➢ **Denumiri populare**: muştarul-negru, hardal, horşti, horştiţă, muştar, muştar--de-câmp, muştar-sălbatic, rapiţă-de-muştar, rapiţă-sălbatică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele, recoltate dimineaţa pe rouă sau în zilele noroase, ori noaptea pe lună.

➢ **Principii active**: mucilagii, lipide formate din gliceride ale acizilor oleic, linoleic, arucic, proteine, săruri minerale, colină, sinapină, sinigrozid, izotiocianat de alil.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: intoxicaţii diverse cu rol emetic;
- *Administrare topică*: peladă, boli reumatismale, gută, nevralgii, inclusiv dentare, cefalee, sub formă de băi în cazul sindromului Raynaud, arterite, sub formă de fricţiuni sau cataplasme în cazul congestiilor pulmonare, cerebrale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: planta tânără se poate consuma ca salată sau ca legumă, în locul spanacului, având şi rol de plantă furajeră. Seminţele se utilizează în industria alimentară pentru prepararea muştarului iute. Din seminţele de muştar, prin presare, se obţine uleiul de muştar sau esenţa de muştar; prin zdrobirea sau măcinarea seminţelor sau a turtelor rămase după obţinerea uleiului rezultă făina de muştar, ce se foloseşte ca atare, iar făina degresată se utilizează la obţinerea hârtiei de muştar sau a spirtului de muştar.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *intern*: 15 g făină de muştar la 100 ml apă; *topic*: unguent, soluţie 5-10%, 10-15 minute (timp de aplicare); menţinerea mai îndelungată determină efecte adverse.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermită de contact iritativă acută, enterite, inflamaţii ale căilor urinare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Sinapis alba* (muştarul-alb), ce are alte întrebuinţări terapeutice, şi cu *Brassica rapa* (rapiţa); administrarea internă se va face cu precauţie, depăşirea dozelor producând inflamaţii ale tubului digestiv şi inflamaţii renale.

Medicina tradiţională: cataplasme cu făină de muştar-negru se puneau la ceafă sau la urechi, contra durerilor de cap, sau în alte regiuni dureroase împotriva reumatismului, nevralgiilor etc.; făina de muştar amestecată cu oţet sau făină de muştar o parte şi două părţi făină de grâu amestecate cu oţet se foloseau contra junghiurilor. Seminţele pisate amestecate cu lapte dulce se aplicau împotriva erizipelului. Părţile aeriene se foloseau la tratarea reumatismului şi a răcelilor, sub formă de băi. Rădăcina fiartă cu vin se consuma dimineaţa şi seara împotriva diareei.

---

66. *Brassica oleracea*

➢ **Denumiri populare**: varză, broazbe, curechi, curechiu, curechi-alb, curechi-căpăţână, curechi-creţ, curechi-cu-căpăţână, curechi-de-iarnă, curechi-de-murat, curiti-de-murat, varză-albă, varză-căpăţână, varză-cu-căpăţână, varză-creaţă, varză-de-grădină, varză-de-iarnă, varză-de-toamnă, varză-roşie, varză-văratică, vearză.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele proaspete sau murate.

➢ **Principii active** : protide, lipide, glucide, ioni de K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, caroten, vitaminele B1, B6, PP şi C, mucilagii, un principiu antiulceros (vitamina U).

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : bronşită, dizenterie, ascită, nefrite, ulcer gastric şi duodenal, sindrom dispeptic gastric şi biliar, ascită, anemii, parazitoze intestinale, diabet zaharat, alcoolism, obezitate ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cutanate cronice, atone, inclusiv ulcere venoase, eczeme, degerături, arsuri, acnee, scabie, abcese subcutanate, furuncule, contuzii, sciatică.

▷ **Indicaţii auxiliare** : varza este folosită foarte mult în alimentaţia curentă, atât proaspătă, cât şi murată, ca atare sau preparată în ciorbe, mâncăruri, salată etc. ; de asemenea, se utilizează în gospodării la alimentaţia animalelor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : suc 100- 500 ml/zi, divizat în mai multe prize, 6 săptămâni.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : aplicarea frunzelor proaspete se face cu faţa concavă pe zona bolnavă.

Medicina tradiţională : frunzele de varză opărite sau murate se aplicau pe locurile opărite, pe arsuri şi degerături ; frunzele murate, unse cu untură de iepure sau seu, se foloseau în cazul degerăturilor sau se aplicau pe sâni după naştere pentru a stimula lactaţia. Zeama de varză se folosea împotriva constipaţiei, iar seminţele se consumau în tratamentul tuberculozei. Zeama de varză fiartă se folosea în tratamentul scabiei, pentru spălături, după care se aplica sulf sau alte unsori.

---

67. *Bromica alba (Sinapsis alba)*

➢ **Denumiri uzuale** : muştar-alb.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : seminţele.

➢ **Principii active** : sinalbină (care prin hidroliză fermentativă pune în libertate p-hidroxi-benzilsenevolul, izotiocianaţi şi oxazolidintione), sinapsina (alcaloid), mucilag, ulei gras bogat în acid linoleic şi linolinenic, fitosteroli.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : afecţiuni digestive, cardiace, tuse cronică, astm bronşic, tulburări urinare şi afecţiune hemoroidală ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează pentru condimentarea alimentelor ca atare sau prelucrate.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : muştarul alb nu conţine acid erucic precum muştarul-negru.

Medicina tradiţională : nu.

---

68. *Bryonia alba*

➢ **Denumiri populare** : mutătoare, bodioică, brei, căţărătoare, cireaşa-câinelui, cucurbetă, cucurbetă-sălbatică, cucurbeţea, cucurbeţeană, cucurbeţică, cucurbeţea, cucurbeţe, cutcubeţe, gurare, împărătească, ludie-de-pământ, morcova-ielelor, morcovei, mutătoare-de-poame negre, poamă-sălbatică, suitoare, tidvă-de-pământ, tâlhărea, turbeaza-câinelui, turnari, zdârnotă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcinile, culese toamna sau primăvara, fructele.

➢ **Principii active** : glucozizi, tanin, amidon, rezine, alcaloizi, triterpene tetraciclice (cucurbitacină B şi E – elaterina), un glicozid sterolic, derivaţi fenolici (acid cafeic), alcaloizi (brionicina, bufanină, trianospermină), aminoacizi ca citrulina, acid glutamic, α-pirazolilalanina, etilasparagina, o substanţă amară, enzime, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : constipaţie, parazitoze intestinale, edeme, bronşite, tuse productivă ;
- *Administrare topică* : scabie, pediculoză, pilomicoze şi micoze cutanate, alopecii, ulcere cutanate atone, boli reumatismale, cefalee, migrene, contuzii, hidartroză.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-1,5 g rădăcină sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : copii mici.

▶ **Reacţii adverse posibile** : efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : diaree cu sânge, vărsături, delir, vertij, transpiraţii reci, convulsii tetanice, paralizii, comă, deces prin asfixie.

☝ **Observaţii** : administrarea internă este foarte periculoasă şi se va evita fără aviz medical ; se confundă uşor cu *Bryonica dioica* (mutătoarea-cu-poame-roşii), care are efecte terapeutice similare.

Medicina tradiţională : rădăcina pisată se punea în legături contra durerilor de cap, iar rasă şi amestecată cu untură rîncedă de porc se folosea împotriva căderii părului ; friptă cu untură de porc şi sulf se folosea la tratarea scabiei. Rădăcina se punea în rachiu şi se folosea în crampele digestive. Decoctul rădăcinii se folosea contra malariei, iar rădăcina coaptă, amestecată cu miere şi rachiu, se folosea în tratamentul astmului şi contra durerilor de piept. Floarea fiartă în vin sau apă se consuma ca hemostatic. Amestecul format din mutătoare, curpene-alb, zburătoare, cinci-degete, sovârv şi drob se fierbea şi se folosea pentru scăldători împotriva ascitei. Rădăcina rasă sau tulpina fiartă se folosea în legături împotriva colicilor intestinale şi durerilor reumatismale. Rădăcina uscată se folosea sub formă de afumături la muşcătura de şarpe.

69. *Buxus sempervirens*

➢ **Denumiri uzuale** : cimişir, băngiu, bănuleţ, bănuţei, bănuţi, bănuţel, buccel, cimişeriu, cimişer, cimişoriu, cinşir, cletaică, coacăze, drogoniţe, iadară, iedere, lemnul-Domnului, merişor, merişor-turcesc, pospang, puspan, puşpan, simişir, simşir, sospain, sospan, verdeaţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcinile (mai ales scoarţa lor), frunzele, scoarţa, lemnul.

➢ **Principii active** : alcaloizi cu structură sterolică – buxina, buxenina G –, diosgenol, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : sifilis, gută, reumatism cronic, constipaţie, dischinezii biliare, gripă, stări febrile ;
- *Administrare topică* : alopecii, ulceraţii cutanate, eczeme acute, subacute, nevralgii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : subarbust mic, totdeauna verde, este folosit în scopuri ornamentale ; lemnul se utilizează în strungărie şi xilografie.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 15-30 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : afecţiuni cardiace.

▶ **Reacţii adverse posibile** : efecte toxice la doze mari.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : greaţă, vărsături, diaree, tulburări nervoase, scăderea sensibilităţii şi motilităţii, paralizie.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

C

70. *Calendula officinalis*

➢ **Denumiri populare**: gălbenele, boance, calce, calinică, căldăruşă, călinică, chilimichie, cilimică, cilimină, cilimini, ciliminii, cilimnini, ciulumnini, coconiţe, crăiţe, fetişcă, filimină, filimică, filimini, filicincă, filumini, floare, floare-galbenă, flori-oşeneşti, gălbinare, gălbenea, gălbenică, gălbenioare, gălbinei, gălbinele, gălbenuşe, gălbinuşe, gălbioare, hilimică, năcoţele, ochi-galbeni, ocişele, ochiul-boului, ogriştene, roşioară, roşiori, roşuliţă, ruginele, ruguliţă, rujinei, rujinele, rujinică, rujnică, rujuliţă, ruşiori, ruşnică, ruşnici, ruşori, ruşuliţe, salomie, sălunină, silinii, silimini, silunini, stâncuţa, sulunină, tătăişi, vâzdoage.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile cu receptacul sau florile ligulate, fără receptacul, toată planta aeriană cu inflorescenţe sau numai frunzele.

➢ **Principii active**: ulei volatil, substanţe minerale, o saponozidă triterpenică, fara-diol, arnidiol, acizi oxiterpenici, calendulină, carotenoide sub formă de licopină, α-, β- şi γ-caroten, neolicopina A, rubixantină, luteina, crizantemoxan-tina, violaxantina, flavoxantina, flavonoide (glicozide ale izoramnetolului şi cvercetolului de tip narcisină), calendină, fitosterine, mucilagii, gumirezine, enzime, o substanţă amară, răşini, alcooli tritepenici, esteri colisterinici ai acizilor lauric, miristic, palmitic şi margaric, vitamina C, acid malic, substanţe proteice, compuşi polienici.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: dismenoree, tulburări menstruale, tulburări de climax, ulcer gastroduodenal, colite cronice, icter, insuficienţă hepatică, vărsături, afecţiuni respiratorii;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate atone, piodermizate, arsuri, degerături, furuncule, piodermite, eczeme, veruce, duriloane, inflamaţii oculare, echimoze, acnee, psoriazis, înţepături de insecte, gargarisme împotriva nevralgiilor dentare, spălături vaginale împotriva candidozei vaginale, trichomonazei vaginale, leucoreei.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în gospodării, gălbenelele se utilizau la colorarea textilelor în galben; se foloseşte în industria alimentară pentru colorarea în galben a brânzeturilor, untului sau băuturilor alcoolice, iar în industria cosmetică la prepararea unor creme; de asemenea, este utilizată ca plantă ornamentală de grădină.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1 g floare zilnic; 5-10 ml tinctură zilnic, unguent sau tinctură de mai multe ori pe zi.

▶ **Contraindicaţii**: reacţii alergice, sarcină (administrare internă).

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate precum: BILIDREN, GĂLBENELE, EPIGASTRALGIN, GIARDINOFUG, PROCTO VENOTON, HEMOGAL, ARMON NATURLAND CALENDULA etc., sau dermatologice: PHYTO 7.

Medicina tradiţională: fierte în vin se foloseau contra gălbinării. Se puneau în scalda copiilor ca să doarmă. Decoctul se utiliza în tratamentul bolilor de piele, iar ceaiul din flori uscate la umbră se consuma împotriva ulcerului gastric duodenal, icterului şi leziunilor uterine.

---

71. *Calluna vulgaris*

➢ **Denumiri populare**: iarba-neagră, coacăze, pernaj, pernej, tăulă, troscoţel, mărtăloagă, negruşul.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană şi mai ales vârfurile înflorite.

➢ **Principii active**: arbutozid, taninuri, leucoantocianidoli, camferol, ericolină, flavonozide ale cvercetolului şi miricetolului, saponine, acizi organici, derivaţi fenilpropanolici.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: obezitate, celulită, boli reumatismale, gută, litiază renală, nefrite, cistite, enurezis, prostatită, tuse, inflamaţii faringo-laringiene, anurie, diaree, dizenterie;
- *Administrare topică*: ulceraţii cronice cutanate, micoze cutanate, artralgii din gută, boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: planta se utilizează în gospodăriile ţărăneşti pentru tăbăcit, pentru vopsit; are importanţă meliferă, ramurile şi frunzele se folosesc ca surogat, înlocuind hameiul la fabricarea berii; hameiul se utilizează în industria cosmetică la prepararea de şampoane de păr.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 7-10 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se utilizează la obţinerea de preparate dermato-cosmetice, precum EVAROSE.

Medicina tradiţională: se folosea în tratamentul tăieturilor; decoctul din flori se consuma în tratamentul bolilor de rinichi, contra diareei, dizenteriei şi hemoragiilor.

---

72. *Camptotheca acumita*

➢ **Denumiri uzuale**: camptoteca.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa trunchiului şi rădăcinii, fructele.

➢ **Principii active**: alcaloizi, din care cel mai important este camptotecina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tumori diverse;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: în special toxicitate gastrointestinală.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia preparatului tipizat TOPOTECAN ce a dat rezultate împotriva cancerului de esofag, colon şi bronhic; se fac experimentări clinice, la sfârşitul cărora este posibil să se stabilească condiţiile de administrare corespunzătoare celui mai bun raport risc/beneficiu; în vitro prezintă şi o activitate antivirală, mecanismul său de acţiune constând în inhibarea topoizomerazei I, o enzimă angrenată în sinteza ADN.

Medicina tradiţională: nu.

---

73. *Cannabis sativa*

➢ **Denumiri uzuale**: cânepă, haşiş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile şi tulpinile femele.

➢ **Principii active**: acidul canabidiolic, care se transformă în tetrahidrocanabinol (THC) sau canabicromen, în funcţie de regimul de temperatură.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : tumori maligne, ca antalgic, diaree ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : cânepa se utiliza atât în gospodării, cât şi în industria textilă la confecţionarea prosoapelor, a sacoşelor şi a articolelor de îmbrăcăminte etc. ; în gospodării, seminţele de cânepă se foloseau la prepararea unei plăcinte numite julfă sau poalele-Maicii-Domnului, de Crăciun.

▷ **Dozajul probabil eficace** : suc plantă proaspătă – 1 linguriţă × 2/zi (antidiareic).

▶ **Contraindicaţii** : conducători auto, sarcină, lactaţie.

▶ **Reacţii adverse posibile** : euforie, scade capacitatea de gândire, tulburări de concentrare şi atenţie, tulburarea percepţiei vizuale spaţiale, diminuarea percepţiei semnalelor auditive.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicaţie psihotropă – poate scădea sau accentua efectele.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : din cauza tristului renume al haşişului şi mai ales a descoperirilor recente în chimia acestui produs, utilizarea sa a fost eliminată din terapeutica modernă ; legile antidrog interzic cultivarea cânepei. Autorii iugoslavi au determinat două soiuri de cânepă, un tip intermediar şi un tip drog. În SUA se foloseşte, în ultimii ani, un preparat pe bază de *Cannabis* în tratamentul glaucomului, ca şi a unui antiemetic (MARINOL) constituit din soluţia de THC în ulei de susan. Extern, prin dizolvarea extractului de *Cannabis* în colodiu, se obţine un preparat activ în tratamentul clavusurilor la aplicarea locală, acţiunea principală datorându-se scăderii senzaţiei dureroase periferice.

Medicina tradiţională : în Nepal, pulberea de frunze se folosea ca antidiareic.

---

74. *Capsella bursa pastoris*

➢ **Denumiri uzuale** : traista-ciobanului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană.

➢ **Principii active** : amine biogene, colină, acetilcolină, tiramină, histamină, flavone, rutozid, diosmină, luteol-7-rutinoză, acid fumaric.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : hemoragii uterine, sindrom premenstrual ;
- *Administrare topică* : arsuri, ulceraţii cutanate, epistaxis.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : extract fluid – 6 linguriţe/zi ; 10-15 g plantă sub formă de ceai, zilnic, divizat în mai multe doze.

▶ **Contraindicaţii**: aritmii cardiace, boli cardiovasculare, în timpul sarcinii, litiază renală, tiroidopatii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: hipotensiune arterială, palpitaţii, sedare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicaţie cardiovasculară – poate creşte efectul; antihipertensive – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: acţiunea hemostatică a traistei-ciobanului este similară cu cea a cornului-de-secară, şi nu a preparatelor de *Hydrastis*. Principiile active par a nu exista ca atare în planta proaspătă, ele formându-se în timp, însă prin conservare prea îndelungată se degradează. Cercetări experimentale pe animale au confirmat proprietăţile antitumorale ale extractului, această acţiune fiind atribuită acidului fumaric.

Medicina tradiţională: nu.

---

75. *Capsicum annuum*

➢ **Denumiri populare**: ardei, ardei-borcănos, ardei-de-cel-borcănos, ardei gras, ardei iute, ardei-lung, ardeică, ardei roşu, ardei-lungi, beşică, boia, chiparcă, chipăruş, chipăruş-roşu, chipăruşă, chipearcă, chiper, chiper-borcănos, chiper-chiperat, chiper-de-cel-dulce, chiper-iute, chiper-lung, chiper-roşu, chiper-gras, paprică, paprică-verde, piparcă, piparisă, pipăruşă, pipăruşcă, pipăruş, pipăriţă, piper-turcesc, piper-roşu, poprică, popivnic, tiuper-amar, tiuper-dulce.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele de la varietatea *Cayenne*.

➢ **Principii active**: capsaicina, carotenoizi ca alcooli polifenolici – capsantina, capsorubina – sau poliene – zeaxantina, carotina, xantofila, criptoxantina –, glicozizi flavonici, amida acidului nicotinic, rutozid, capsicina, ulei gras, ceruri, acizi organici – citric, malic –, vitaminele B1, B2, C, PP, E, caroten, glucide, lipide.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: alcoolism, arterioscleroza, astenie, anorexie, boală hemoroidală, hemoragii interne, diaree, dizenterie, paralizii, vărsături, crampe musculare, artralgii, pneumopatii;
- *Administrare topică*: alopecii diverse, inclusiv peladă, degerături, lumbago, sciatică, boli reumatismale, guta, nevralgii, inclusiv postherpetice, mialgii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele de ardei se folosesc în scopuri culinare, la maturitate; în funcţie de varietate au gust iute, arzător sau dulce; arderea de fructe de ardei iute mărunţite, pe cărbuni sau jar, puse într-un vas, în camerele cu ploşniţe, după care se închid ermetic uşile sau ferestrele, determină deparazitare.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *intern*: 1-8 mg produs sub formă de ceai, zilnic; *topic*: unguent/cremă 0,025% – 0,075% aplicat de 3-4 ori/zi (se spală mâinile după aplicare); tinctură de capsicum – diluţie de cel puţin 10%.

▶ **Contraindicaţii**: copii mai mici de 2 ani, eroziuni cutanate sau eritem cutanat.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, arsură/prurit, disconfort gastrointestinal, lacrimaţie, rinoree, transpiraţii.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☞ **Observaţii**: capsicaina brută se utilizează în industria farmaceutică la prepararea vatei termogene; intră în compoziţia diferitelor preparate tipizate, atât cu administrare internă, cât şi topică, utilizate în diverse ţări (ZOSTRIX, DOLPYC, LILY EFFECTIVE HAIR). În America tropicală, Africa tropicală, India se cultivă *Capsicum fastigiatum* (chili, pili-pili) care se utilizează în scopuri terapeutice identice, dar care este un iniţiator în carcinogeneză şi produce hepatoame.

Medicina tradiţională: 1 lingură de boia într-un pahar cu vin se lua contra malariei şi frisoanelor. Ardeiul pisat, cu sămânţă de ciumăfaie, ţinut în spirt timp de 9 zile, la căldură, se folosea în frecţii contra durerilor articulare şi junghiurilor.

---

76. *Carduus marianus* (*Silybum marianum*)

➢ **Denumiri uzuale**: armurariu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: silimarină – silibina, silidianina, silimonina, silandrina, flavonolignane, tiramină, histamină, ulei volatil, lipide – acid linoleic –, glucide, alcaloizi, saponine, fitosteroli – β-sitosterol –, mucilag, acizi organici, vitaminele C, E, K şi numeroase flavonoide, derivaţi de cvercetol, kemferol, apigenol şi taxifolină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: hepatite acute, cronice, ciroză hepatică, asociat tetraciclinelor sau în cazul utilizării pesticidelor ca protector al celulei hepatice, colecistite, colite spastice cu constipaţie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-12 g fructe sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☞ **Observaţii**: intră în compoziţia diverselor preparate tipizate, precum: SILIMARINĂ, LEGALON, REDIGEST, PHYTO SILIMARINA, HEPABIL etc.

Medicina tradiţională: nu.

---

77. *Carduus nutans*

➢ **Denumiri uzuale**: scaiete, ciulin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active**: aminoacizi, derivaţi ortodihidroxifenolici, flavonozide, cumarine, taninuri, alcaloizi, mucilagii, steroli, acizi graşi superiori liberi, glucide, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *frunzele*: hipertensiune arterială, afecţiuni hepatice; *florile*: anchiloză poliarticulară, mialgii;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-50 g frunze sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia preparatului tipizat, denumit provizoriu HEPATOCAR.

Medicina tradiţională: decoctul din frunze se folosea contra hipertensiunii arteriale şi împotriva unor afecţiuni hepatice.

---

78. *Carica papaya*

➢ **Denumiri uzuale**: papaya.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele imature, dar şi lemnul (latexul din trunchi), scoarţa de pe trunchi, rădăcina, frunzele, seminţele.

➢ **Principii active**: papaina, chimopapaina, papaia-proteinaza.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *fructele*: sindrom dispeptic biliar sau gastric, ulcer gastroduodenal, gastroenterite, hepatopatii, parazitoze intestinale; *latexul din trunchi*: gastroenterite, muşcături de scorpion; *frunzele şi scoarţa*: edeme, uretrite, în special gonococice, hemoragii diverse, hipogalactoree; *seminţele*: parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: *fructele*: ulceraţii cutanate cronice, atone.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele imature şi latexul se utilizează în alimentaţie, la fierberea cărnii, deoarece o frăgezeşte.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,1-1 g/zi de papaină.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia diverselor preparate tipizate precum FESTAL.

Medicina tradiţională: în Senegal, fructele, în special cele imature, se foloseau împotriva afecţiunilor hepatobiliare, fie ca atare, fie asociate cu pulbere de scoarţă de *Tinospora bakis* sau frunze de *Cymbopogon giganteus*. Rădăcina şi frunzele se luau ca diuretic şi contra blenoragiei. În Nepal, latexul era folosit contra muşcăturilor de scorpion.

---

79. *Carlina acaulis*

➢ **Denumiri populare**: turta, ceapă-ciorască, ceapa-ciorii, ciropoi, ciortopelog, ciortopeloagă, ciumuhai, ciurul-zânelor, ciurul-zorilor, colacul-babii, găinuşă, iarba-ciutei, iarba-lupului, mărul-ciobanului, nevăstuică, pălămidă, pâinea-babei, punga-babei, sita-zânelor, spinul-cerbului, tătăişe, tulă, turcea, turtă-dulce, turtă-de-munte, turtă-oloagă, turtea, turtea-oloagă, turtică, tutel, turturea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile.

➢ **Principii active**: inulină, tanin, rezine, ulei esenţial aromatic volatil, carlinina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: paralizia limbii, amenoree, boli reumatismale, febre intermitente, febră tifoidă, afecţiuni hepatobiliare, ascită, gripă, bronşite, ascită, afecţiuni urinare, eczeme;
- *Administrare topică*: acnee, eczeme, micoze cutanate, pilomicoze, ulceraţii cronice cutanate, plăgi.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5-30 g rădăcină sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: rădăcina fiartă se folosea contra tusei sau la spălarea bubelor, rănilor, umflăturilor, iar planta fiartă se punea în legături pe leziunile de

tuberculoză osoasă, cât se putea suporta de fierbinte. Rădăcina fiartă sau plămădită în rachiu se folosea în cazul durerilor de stomac. Decoctul de plantă sau planta pisată şi plămădită în rachiu se consuma în tratamentul colicilor abdominale. Ceaiul din rădăcini se folosea împotriva ascitei.

80. *Carum carvi*

➢ **Denumiri populare**: chimen, chim, chim-de-câmp, chim-sălbatic, chimăn, chimen-de-câmp, chimeon, chimin, chimin-de-câmp, chimin-sălbatic, chimion, chimion-de-câmp, chimion-sălbatic, chiminoc, chiminog, chimişor, cimin, cumin, limă, negralică, piperuş, săcărică, săcărea, secară, secărea, secărică, secăriţă, tarhon, tipăruş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructe, seminţe.

➢ **Principii active**: ulei volatil, format din carvonă, carveol, carvacrol, limonen, dehidrocarvonă, dihidrocarveol, lipide, ulei gras, substanţe albuminoide, substanţe minerale, amidon, glucide, cumarine, fitosteroli, rezine, tanoizi, ceară.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: manifestări cardiace neurovegetative, bronşite, colici intestinale, inclusiv la sugari, colon iritabil, meteorism, colite, anorexii, sindrom dispeptic gastric, stimularea secreţiei lactate, urticarii cronice, rozacee;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele de chimen se folosesc în alimentaţie, pentru preparate de patiserie, ca şi pentru pregătirea unei supe sau la preparate cu varză murată, fasole, drept condiment sau ca aromatizant pentru băuturile alcoolice – lichioruri; se utilizează la prepararea apelor de gură şi a pastelor de dinţi.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-10 g seminţe sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate precum MIDRO TEA.

Medicina tradiţională: se folosea pentru calmarea colicilor la sugari, spălarea pe cap contra bubelor sau pe faţă pentru curăţirea tenului ori în ţuică ca stomahic, în cazul tulburărilor cardiace, al răcelii, al bolilor femeieşti, pentru creşterea secreţiei lactate la femeile care alăptează.

81. *Cassia angustifolia spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: siminichie, frunza-mamei, senna.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: antraglicozide – senozida A, B, C, D, glicozidele unor diantrone – senidol A, B –, alţi derivaţi antrachinonici, flavonozide, rezină, mucilag.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie, boală hemoroidală;
- *Administrare topică*: constipaţie (clismă).

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,6-2 g plantă sub formă de ceai, ca laxativ, zilnic; 2-4 g plantă sub formă de ceai ca purgativ.

▶ **Contraindicaţii**: copii mai mici de 12 ani, obstrucţii intestinale, enterocolite, rectocolită ulcero-hemoragică, boală Crohn, sarcină, lactaţie.

▶ **Reacţii adverse posibile**: colici abdominale (se reduce doza), greţuri (se reduce doza), dependenţă de produs (utilizarea îndelungată), tulburări electrolitice (utilizarea îndelungată), pigmentaţii intestinale (benigne).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: laxative – poate accentua efectul; medicaţia cardiacă – afectată prin scăderea potasiului, diuretice – poate creşte depleţia de potasiu.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: pentru administrarea sub formă de clismă, foliolele de *Cassia angustifolia* se amestecă cu sulfat de sodiu; la copii se administrează numai sub formă de clismă; există diverse preparate tipizate ce conţin *Cassia angustifolia*, printre care amintim: PURSENIDE, LAXOFORT, REGULAX, MIDRO TEA, EUCARBON, HERBALAX, RIXATIVE, TISASEN, X-PREP, BEKUNIS etc.

Medicina tradiţională: nu.

---

82. *Castanea vesca (Castanea sativa)*

➢ **Denumiri uzuale**: castan comestibil.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunze.

➢ **Principii active**: taninuri galice, acid galic, acid elagic, acid hexahidroxidifenic, flavonozide, oze, pectine, inozotol, castalina, castalgina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: afecţiuni respiratorii însoţite de tuse;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: seminţele (castanele) se utilizează în alimentaţie coapte sau fierte, atât ca atare, cât şi sub formă de cremă la prepararea prăjiturilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract fluid – 3-4 linguri/zi (asociat cu alte plante).

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate precum HUSTAGIL.

Medicina tradiţională: nu.

---

83. *Caulophyllum thalictroides*

➢ **Denumiri uzuale**: ginseng albastru, ginseng galben.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina.

➢ **Principii active**: puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: amenoree, dismenoree, boli reumatismale, atonie uterină;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,3-1 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni gastrointestinale, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: insuficienţă cardiacă fetală, epigastralgii.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: vasodilatatoare coronariene – poate scădea efectul, antihipertensive – poate scădea efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

84. *Ceanothus spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: ceai Jersey, ceai New Jersey.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunze.

➢ **Principii active**: puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: infecţii ale căilor respiratorii superioare, splenomegalie, infecţii veneriene;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: medicaţia antitrombotică.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice – poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

85. *Centaurea cyanus*

➢ **Denumiri populare**: albăstrele, albastră, albăstrea, albăstriţă, buruiană mnerie, clopoţel, corobatică, corobatică albastră, corobeţică, dioc, droc, floare-de-grâu, floare-vânătă, floarea-grâului, floarea-paiului, ghioc, iarba-frigurilor, măturică, măturele, mneriori, neghină, potroacă, sglăvoc, slăvoc, slovoc, tătăişă-vânătă, vineţea, vineţel, vineţică, vineţică-de-câmp, vineţioară.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, recoltate pe timp uscat, fie toată floarea cu peduncul sub 1 cm, fie numai florile marginale.

➢ **Principii active**: poliine (centaur X), poliene (centaur Y), substanţe amare, centaurina, un glicozid – cicorina, mucilagii, pectine, flavonoide, săruri de potasiu şi mangan.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: gută, bronşite, stări febrile, hepatopatii, litiază biliară;
- *Administrare topică*: eczeme zemuinde, ulceraţii cutanate, orjelet, xeroză cutanată, ihtioză, conjunctivite.

▷ **Indicaţii auxiliare**: albăstrelele se utilizează ca floare ornamentală de grădină, precum şi la efectuarea arnjamentelor florale.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 6-15 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: florile proaspete se aplicau pe tăieturi, decoctul de flori se folosea pentru spălături în cazul durerilor de ochi, iar florile plămădite în vin sau bere se consumau ca diuretic, plantele uscate şi pisate, ca purgativ. Ceaiul se folosea şi împotriva răcelilor sau bolilor de piept şi de rinichi; planta se folosea şi pentru abureli împotriva frigurilor, iar zeama de rădăcină, contra bolilor de piele.

---

86. *Centaurium minus (Centaurium umbellatum, Erythraea centaurium)*

➢ **Denumiri populare**: fierea-pământului, buruiană-de-friguri, buruiană-de-viermi, cintaură, cintoaie, cocoşei de grădină, crucea-pământului, fiere-de-pământ, floare--de-friguri, floare-de-viermi, floare-roză-de-friguri, frigor, frigurele, frigurică, fumurică-beşicoasă, ghinţură, ghinţurea, ginţură, hierea-pământului, iarbă-de--curcă, iarba-frigurilor, iarbă-de-friguri, iarbă-gonitoare-de-friguri, iarbă-începătoare-de-schincele, potrocea, potrocoţea, potrocuţă, putroacă, sânfirei-de-câmp, scânteuţă, scăunel, scânteuţă-de-friguri, taulă, trocănă, ţintaulă, ţintaură, ţintorie, potroacă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta cu inflorescenţe.

➢ **Principii active**: genţiopicrozidul, centopicrina, eritrocentaurozid, eritricina, rezine, acid oleanolic, eritrosterină, substanţe amare, gume, ulei eteric.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: febre intermitente, malarie, sindrom dispeptic gastric şi biliar, tulburări ale digestiei, enterite, anorexie, anemie, constipaţie, oxiuriază (clisme);
- *Administrare topică*: eczeme, nevralgii, ulceraţii cutanate, echimoze, alopecii, sciatică.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în industria alimentară, planta serveşte la obţinerea lichiorurilor aperitive şi a vermuturilor; în gospodării decoctul de plantă cu piatră-acră se folosea la vopsirea lânii în galben-verzui, iar cu calaican, în brun-verzui.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-7 g plantă sub formă de ceai de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: ulcer gastric, ulcer duodenal.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *Silene armeria* (milişteaua), ce nu are întrebuinţări medicale, sau cu specii înrudite : *Centarium pulchellum*, *Centaurium uliginosum*, care au proprietăţi şi deci întrebuinţări terapeutice similare cu *Centaurium umbellatum*.

Medicina tradiţională : ceaiul se consuma în cazul durerilor de stomac, pentru poftă de mâncare, contra frigurilor, iar pulberea de plantă pusă în vin sau ţuică se lăsa la macerat şi se consuma de 3 ori/zi în cazul gripei, febrei, frigurilor. În asociere cu pelinul şi cătuşnica se folosea pentru băi la copii epileptici.

---

87. *Centella asiatica (Hydrocotyle asiatica)*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană.

➢ **Principii active** : substanţe triterpenice pentaciclice – asiaticozida, acid madecasic –, saponină, flavonozide ale cvercetolului şi kemferolului, β-sitosterol, stigmasterol, taninuri, rezine, gliceride ale acizilor oleic, linolic, linolenic, lignoceric, palmitic, stearic, ulei volatil – terpene actilate, camfor, cineol.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : insuficienţă venoasă cronică, varicozităţi, hepatopatii, hipertensiune arterială, stări febrile, celulită, menoragii, tulburări de climax, micoze cutanate, reumatism cronic ;
- *Administrare topică* : psoriazis vulgar, ulceraţii cutanate, plăgi, elefantiazis, celulită rezistentă la alte tratamente, cicatrice atrofice recente.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 0,6 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi, 30-60 g extract fluid de 3 ori/zi, 450 mg (capsulă)/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : avort spontan, dermite de contact, diabet zaharat, hipercolesterolemie, urticarie, somnolenţă.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antidiabetice – poate reduce efectul, hipocolesterolemiante – poate reduce efectul, sedative – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : compoziţia chimică a plantei diferă în funcţie de originea geografică, cea mai apreciată fiind *Centella de Madagascar* ; se încearcă utilizarea plantei ca adjuvant în tratamentul bolii Alzheimer ; studii recente au înregistrat succes în tratamentul leprei şi a tuberculozei cutanate ; intră în compoziţia preparatelor tipizate

MADECASOL şi SENSIBIO REPAIR ; se poate confunda cu *Cola spp.*, ce are alte întrebuinţări medicale.

Medicina tradiţională : în Nepal, sucul de plantă proaspătă se lua ca antiseptic, contra febrei, iar amestecat în părţi egale cu *Cynodon dactylon* se dădea femeilor pentru oprirea metroragiilor sau pentru alinarea acceselor de menostaxis. În India, sucul de frunze proaspete era aplicat în elefantiazis, inflamaţii şi tumefieri. Decoctul din planta întreagă era administrat oral în boli de piele, reumatism cronic, amenoree şi curăţirea sângelui. În medicina populară din Madagascar, sub formă de cataplasme, planta era utilizată împotriva afecţiunilor cutanate.

---

88. *Cephaelis ipecacuanha (Uragoga ipecacuanha, Psychotria ipecacuanha)*

➢ **Denumiri uzuale** : cephalis.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcina.

➢ **Principii active** : alcaloizi – emetina, cefelina, psihotrina şi O-metillpsihotrina –, glico-alcaloizi – ipecozida, alangizida –, acid ipecacuanhic, acizi organici, rezine, gume, glucide, saponine, glico-proteine (alergene).

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : bronşite, tuse productivă, tuse convulsivă, astm bronşic, dizenterii amoebiene, amoebiază hepatică şi pleuro-pulmonară, alcoolism, viroze, atât ca antiviral, cât şi ca imunostimulator ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : pulbere – 50-100 mg/zi (expectorant) ; sirop (tinctură 10%) – 2-10 ml/zi (expectorant) ; 0,2 g plantă sub formă de ceai zilnic (imunostimulator, antiviral) ; la doze mari (60 mg emetină) – efect citotoxic în amoebioză.

▶ **Contraindicaţii** : sindrom dispeptic.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, greţuri (doze mari), vărsături (doze mari), diaree (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : determinate de administrarea în doze mari (500 mg emetină pură).

☝ **Observaţii** : cefelina, ipecozida, alangizida apar şi în rădăcinile de *Alangium lamarckii* ; există şi alte specii producătoare de rădăcini ce conţin emetine ca : *Richadsonia brasiliensis*, *Asclepias curassavica*, *Tylophora asthmatica*.

Medicina tradiţională : nu.

---

89. *Cerasus avium* (*Prunus avium*)

➢ **Denumiri populare**: cireş, cerăş-păduret, cerăş-păsăresc, cireaşe, cireş-păduret, cireş-păsăresc, cireş-sălbatic, ciureş, mălin, mălin-păsăresc, vascuşoară, vişin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: codiţa fructelor coapte, pulpa fructelor, coaja şi lemnul copacului, cleiul rezultat din leziunile traumatice ale tulpinii şi ramurilor.

➢ **Principii active**: *codiţa fructelor*: săruri de potasiu, taninuri de natură catehică, flavonoizi, saponine; *fructele*: caroten, vitaminele B1, B2, B6, PP şi C, minerale precum K, Na, Ca, Fe, P, Cl, protide, lipide, glucide (*cireşele amare*: protide, lipide, glucide, tanin).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *codiţele*: edeme, litiază renală, pielonefrite, cistită, uretrită, gută, boli reumatismale, diaree, bronşite acute; *fructele*: convalescenţă, constipaţie, vitaminizant;
- *Administrare topică*: *cleiul*: micoze cutanate, ulceraţii cutanate sângerânde.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele sunt utilizate în alimentaţie atât ca atare, cât şi sub formă de salată de fructe, dulceţuri, compoturi, gemuri, lichioruri, siropuri; lemnul se utilizează pentru confecţionarea mobilei, a furnirului.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-40 g codiţe sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: diabet zaharat.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Cerasus vulgaris* (vişinul), care are întrebuinţări medicale asemănătoare; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum COZI DE CIREŞE.

Medicina tradiţională: decoctul din cozi se lua contra tusei, durerilor de stomac şi de şale, împotriva bolilor de rinichi sau în combinaţie cu coada-calului, mătase de porumb şi jneapăn împotriva litiazei renale. Cleiul de cireş se punea pe tăieturi pentru oprirea sângerărilor şi favorizarea vindecării, iar fiert, contra tusei. Zeama de cireşe fierte şi coaja de cireş amar se folosea pentru tratarea bolilor femeieşti.

---

90. *Cerasus vulgaris* (*Cerasus acida, Prunus cerasus*)

➢ **Denumiri populare**: vişin, antep, cireş-amar, cireş-sălbatic, dişin, ghişin, gişin, gişen, gişnar, jişin, vişan, vişăn, vişinar, vişâne, zâşinar.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: codiţele de la fructele coapte, cleiul de pe tulpină, fructele şi ramurile tinere cu frunze.

➢ **Principii active**: *codiţa fructelor*: săruri de potasiu, taninuri de natură catehică, flavonoizi, saponine; *fructele*: vitaminele A, B1, B2, PP şi C, ioni de Na, K, Ca, Mg, Fe, P, Cl, proteine, lipide, glucide.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *codiţele*: edeme, litiază renală, pielonefrite, cistită, uretrită, gută, boli reumatismale, diaree, bronşite acute; *fructele*: convalescenţă, constipaţie, vitaminizant;
- *Administrare topică*: *cleiul*: micoze cutanate, ulceraţii cutanate sângerânde.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se utilizează în alimentaţie ca atare sau preparate sub formă de prăjituri, gemuri, dulceţuri, marmeladă, lichioruri, vişinate, sucuri; rămurelele tinere servesc la prepararea murăturilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-40 g codiţe sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Cerasus avium* (cireşul), care are întrebuinţări medicale similare.

Medicina tradiţională: cleiul de vişin murat în rachiu de drojdie se aplica pe tăieturi pentru oprirea sângelui şi vindecarea rănilor, iar ceaiul din cozi de vişine se consuma în cazul bolilor de rinichi.

---

91. *Ceratonia siliqua*

➢ **Denumiri uzuale**: roşcov.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: carubina, glucide, zahăr, oze simple, mucilag, pectine, amidon, vitamine.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : dizenterii toxice, gastrite, enterocolite, dispepsiile copiilor ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele se utilizează în alimentaţie.

▷ **Dozajul probabil eficace** : extract fluid – 5 g/zi, divizat în mai multe doze.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentose potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia preparatului tipizat numit AROBON.

Medicina tradiţională : nu.

---

92. *Cetraria islandica*

➢ **Denumiri uzuale** : lichenul-renului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : talurile lichenului.

➢ **Principii active** : lichenină, izolichenină, acizi lichenici – acizii protocetraric, cetraric, fumaroprotocetraric, lichenstearic, protolichenstearic, usnic –, fridelină.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : anorexie, bronşite, laringite, faringite, sindrom dispeptic gastric, vărsături, inclusiv cele specifice sarcinii ;
- *Administrare topică* : stomatite (gargarisme), leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4-6 g zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : ulcer gastroduodenal, lactaţie.

▶ **Reacţii adverse posibile** : iritaţie gastrointestinală.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : acidul usnic are proprietăţi antibiotice, îndeosebi faţă de *Mycobacterium tuberculosis*, dar şi proprietăţi imunostimulatoare.

Medicina tradiţională : nu.

---

93. *Cheiranthus cheiri*

➢ **Denumiri uzuale**: micşunea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: glicozide – cheirolozida, cheirozidele A şi H, al căror aglicon este strofantigenolul.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: cardiopatii;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: este o floare ornamentală de grădină.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract uscat – 5 mg/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: recent s-a pus în evidenţă un efect antiviral faţă de virusul herpesului şi al poliomielitei.

Medicina tradiţională: nu.

94. *Chelidonium majus*

➢ **Denumiri uzuale**: rostopască, ai-de-pădure, alândurişe, buruiană-de-cele-sfinte, bureţi-de-pesângine/galbenă, buruiană-de-pecingine, buruiene-sfinte, calce-mare, ghica-maramgie, crucea-voinicului, gălbănare, godie, hilindunea, iarbă-de-negei, iarba-rândunicii, lăptiugă, mac-sălbatic, negeloasa, oiască, paparună, plescăniţă, rotopaste-mică, rostopastică, rostopol, rostopaţe, rostopaţie, rostopatiţă, rosto-pească, rotopască, sălăţea, scalce-mare, scălci-mici, scânteiţă-galbenă, tătărcele, negelariţă, iarbă-de-negi.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană a plantei sau recoltată cu rădăcină.

➢ **Principii active**: alcaloizi – chelidonina, homochelidonina, metoxichelidonina, cheleritrina, sangvinarina, coptizina, tetrahidrocoptizina, stilopina, berberina, protopina, α- şi β-alocriptina –, ulei volatil, saponozide, chelidoniu, carotenoide, enzime, un alcaloid cu acţiune citotoxică, rezine, substanţe flavonoidice, acid ascorbic, acid nicotinic.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : gută, boli reumatismale, hepatopatii, colecistite, icter, constipaţie, astm bronşic, insomnie, bronşită, enterită, arterioscleroză cerebrală, febre intermitente ;
- *Administrare topică* : ulcere cutanate, piodermite, dermatomicoze, pitiriazis simplex capitis, inflamaţii oculare, veruce vulgare, leziuni hiperkeratozice (duriloane, calozităţi).

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-5 g plantă sub formă de ceai zilnic, 10-15 zile, cu pauză similară (datorită efectelor toxice ale plantei).

▶ **Contraindicaţii** : administrarea la copii, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermatite de contact, hepatotoxicitate, hipotensiune, insomnie, sedare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicamente cardiace - poate cauza aritmie ; antidiabetice - poate reduce efectele ; derivaţii de morfină - pot reduce efectele.

▶ **Efecte toxice** : leziuni veziculo-buloase la nivelul cavităţii bucale, arsuri şi prurit, greţuri, vărsături, diaree, polachiurie, hematurie, cefalee, ameţeli, delir, halucinaţii, edem pulmonar, asfixie şi moarte prin paralizia centrilor respiratori.

☝ **Observaţii** : planta este iritantă, toxică şi necesită măsuri speciale de recoltare, precum purtarea unor ochelari de protecţie şi a unei măşti de tifon, spălarea mâinilor şi a feţei după lucru, în procesul de recoltare, uscare şi ambalare ; cu toate că are rol cicatrizant, se aplică cu prudenţă pe plăgi pentru că are efecte toxice ; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum SEDOCALM.

Medicina tradiţională : sucul se folosea pentru tratarea nigeilor, a pecinginii, pe care se mai făceau spălături cu zeamă călduţă de plantă, apoi aplicându-se şi frunze. Cu decoctul de plantă se făceau spălături pe cap contra mătreţii. Latexul servea şi la tratarea leziunilor infectate sau se aplica în oblojeli ori scăldători contra durerilor de picioare. Planta fiartă se aplica cu mălai la umflături sau în comprese, la ochi, pentru albeaţă. Frunzele proaspete se aplicau pe bubele infectate din jurul unghiilor, nesângerânde. Ceaiul din tulpinile florifere sau planta plămădită în rachiu se lua contra icterului, ca şi în alte boli de ficat şi de rinichi, în tratamentul stărilor febrile, al malariei şi al crampelor abdominale. Decoctul se folosea împotriva inflamaţiilor splinei, în urma malariei. Tulpinile florifere, fierte în lapte cu pătrunjel de câmp, se foloseau în tratamentul blenoragiei. Planta se folosea şi la spălarea părului, ca şi al capului, contra muşcăturilor de şarpe sau de insecte.

95. *Chenopodium ambrosioides*

➢ **Denumiri uzuale**: tămâiţă, ceai-de-Mexic, paico.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană cu inflorescenţe şi fructificaţii.

➢ **Principii active**: ulei volatil - ascaridolul -, „secretine", substanţe flavonice, derivaţi pinocarveil-hidroperoxid.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: ankilostomiază, ascaridioză, hipoaciditate gastrică, boală hemoroidală, artralgii din gută, boli reumatismale, isterie.
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: plantă ornamentală de grădină.

▷ **Dozajul probabil eficace**: ulei volatil - 0,5 ml în 2 doze, la interval de 2 ore (ankilostomiază), 5-10 picături × 3/zi, 2 zile (ascaridioză), la copii - 1 picătură/an de viaţă.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii, afecţiuni intestinale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: colici abdominale (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: la 2-3 ore de la ultima administrare ca antiparazitar se va da un purgativ; cea mai valoroasă din punct de vedere terapeutic este varietatea *anthelminticum*.

Medicina tradiţională: în Peru, decoctul din frunze se lua ca decongestiv, calmant hemoroidal, insecticid, dar mai are proprietăţi carminativ-depurative, vermifuge, antiseptice, fiind apreciat contra gutei şi isteriei. În America de Sud se folosea maceratul apos împotriva durerilor artritice.

---

96. *Chondodendron tomentosum*

➢ **Denumiri uzuale**: curara-de-tub, curara-de-oală.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa.

➢ **Principii active**: alcaloizi bisbenzilizochinoleinici - curine şi curarine.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tetanii grave, la anestezia generală ca adjuvant;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează uneori la vânatul animalelor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni respiratorii, în timpul sarcinii, administrarea la copii mici.

▶ **Reacţii adverse posibile**: paralizia progresivă a mişcărilor voluntare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: anestezice generale - potenţează efectul; narcotice - potenţează efectul.

▶ **Efecte toxice**: deces prin paralizie respiratorie.

☝ **Observaţii**: doza activă este foarte apropiată de cea toxică, motiv pentru care astăzi se folosesc în terapeutică curarizante de sinteză, cu acţiune de mai scurtă durată şi cu siguranţă mai mare; C-toxiferina I, conţinută în curara-de-Calebasse, ce se obţine prin prelucrarea părţii aeriene a lianei *Strychnos toxifera*, este mult mai toxică decât D-tubocurarina, motiv pentru care nu este folosită în terapeutică; faptul că activitatea acestor substanţe se manifestă numai prin introducerea lor direct în circuitul sangvin, la administrarea per os ele fiind inactive, se explică posibilitatea utilizării vânatului în alimentaţie.

Medicina tradiţională: nu.

---

97. *Chrysanthemum balsamita*

➢ **Denumiri uzuale**: calapăr, calaparul, calopăr, caramfil, bumbişor, calampăr, calapir, calofir, calonchir, calubăr, călugăr, calupăr, călupăr, colopăr, caranhil, carapăl, carapăr, carpin, dumbravnic, galofir, galopăr, izma-Maicii-Preciste, smirnă, spiculeţe, vetrice.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană.

➢ **Principii active**: ulei volatil, cu compoziţie insuficient cunoscută, un principiu amar şi un corp gras, asemănător parafinei.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: bronşită, tuse spastică, neproductivă, aerofagie, meteorism, stări depresive, helmintiaze (clisme), colici abdominale, epilepsie, cefalee, hepatalgii, boală hemoroidală (clisme);
- *Administrare topică*: răni, ulceraţii cutanate, furuncule, alopecii, leziuni erozive sau ulcerate ale cavităţii bucale, precum aftoza, herpesul bucal, pemfigusul, eritemul polimorf.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează pentru combaterea moliilor, aşezată între obiectele de îmbrăcăminte puse la păstrare.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-40 g frunze sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : calapărul intră în compoziţia unor preparate cosmetice precum TONO-RELAXIN şi CAMFOLAN.

Medicina tradiţională : frunzele proaspete, pălite în foc sau pisate şi amestecate cu grăsime, se aplicau pe tăieturi, bube, buboaie. Plantele uscate pe plită de calapăr, ceapă, coada-şoricelului şi mentă, amestecate cu grăsime animală, miere, făină de grâu, se foloseau pentru tratarea bubelor şi adenitelor. Decoctul se folosea ţinut în gură contra aftelor bucale şi durerilor de dinţi sau în tratamentul bolilor de plămâni şi de ficat, sub formă de infuzie, sau femeilor după naştere ca întăritor şi pentru a opri hemoragiile ; se folosea şi la spălatul pe cap, pentru creşterea părului, pentru împiedicarea căderii sale, ca şi în scăldătoarea copiilor nou-născuţi şi a celor slabi, pentru a-i întări.

---

98. *Chrysanthemum cinerariaefolium (Pyrethrum cinerariaefolium)*

➢ **Denumiri uzuale** : piretru.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile.

➢ **Principii active** : esterii acidului crizantem-monocarboxilic şi dicarboxilic, ceto-alcooli - formând în total, trei perechi de esteri : piretrina I şi II, cinerina I şi II, jasmolina I şi II.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : parazitoze intestinale (ascarizi, tenie, oxiuri) ;
- *Administrare topică* : scabie, pediculoză.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează la fabricarea unor insecticide, fiind foarte util deoarece nu determină obişnuinţă ca alte insecticide ; în medicina veterinară se foloseşte atât în terapia ectoparazitozelor, cât şi în tratamentul afecţiunilor micotice ale bovinelor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *intern* : 5 mg/zi, 3-4 zile ; pentru oxiuri, terapia se repetă de 3 ori la interval de 10 zile ; *topic* : soluţie 0,03-1% ; creme 0,2-0,7% ; gel 5%.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : piretrinele sunt toxice pentru sistemul nervos ; dacă doza a fost prea mică, animalul intoxicat revine după un timp la stare normală ; deoarece piretrinele sunt fotosensibile, după o zi sau două ele se degradează şi devin inactive, ceea ce determină ca aceste insecticide să nu fie remanente, dar nici să nu permită dezvoltarea rezistenţei.

Medicina tradiţională : în Kenya era folosit ca moluscicid faţă de diferite specii de *Bulinus*.

99. *Chrysanthemum leucanthemum* (*Leucanthemum vulgare*)

➢ **Denumiri uzuale** : margaretă, aurată, aurică, coada-racului, floare-grasă, floarea-camilului, floarea-soarelui, foaia-tăietorului, foaia-tăieturii, ghiezuri, iarba-tăieturii, iarba-junghiului, mărgărită, ochiul-boului, pâinea-oii, roman, romaniţă mare, romoniţă-mare, salomii-galbene, tătăişi, tufănică.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană, recoltată în cursul dimineţii.

➢ **Principii active** :

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : nu ;
- *Administrare topică* : eroziuni, ulceraţii cutanate, prurit.

▷ **Indicaţii auxiliare** : margareta este o plantă cultivată în grădini cu rol ornamental.

▷ **Dozajul probabil eficace** : soluţie 3-4%.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : frunzele se aplicau pe răni şi tăieturi sau pisate şi amestecate cu smântână sau untură, în legături. Florile fierte îndelung se foloseau pentru „greutate" la plămâni şi la inimă. Fiertura de flori se folosea pentru băi contra pruritului ; tulpinile florifere se foloseau pentru băi contra paraliziei.

100. *Cichorium intybus*

➢ **Denumiri populare** : cicoare, cicoară, cicoare-de-câmp, cicoare-de-vară, cicoare-sălbatică, cicorie, cicorie-amară, cociţă, doruleţ, dudău, floarea-secerei, încingătoare, mestică, scai-voinicesc, scăiuşet-de-casă, sporiş.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană a plantei cu flori, rădăcina.

➢ **Principii active**: cicorina, inulină, colină, arginină, acid dicafeiltartric, levuloză, fier, fosfor, calciu, substanţe terpenice, amare, lactucină, lactipicrina, inulina, intibina, fructoza, pentozane, colină, α- şi β-lactucerol, tanin, ulei volatil, rezine.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: anemie, astenie, dischinezie biliară, diabet, icter, scorbut, enterite, isterie, constipaţie, tulburări ale secreţiei şi motilităţii tubului digestiv, febre intermitente, furunculoză;
- *Administrare topică*: acnee, furunculoză, uleraţii cutanate, cărbune.

▷ **Indicaţii auxiliare**: *Cichorium intybus*, varietatea *sativum Bischoff*, se cultivă pentru prepararea surogatului de cafea, din rădăcinile sale; *Cichorium endiviva* se cultivă pentru folosirea lăstarilor în scopuri alimentare, constituind produsul cunoscut sub numele de andive, dar având şi utilizări medicale, cu rol aperitiv şi depurativ-laxative.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3 g plantă sub formă de ceai, zilnic, divizat în mai multe doze.

▶ **Contraindicaţii**: aritmii cardiace, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antiaritmice - poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: BILIDREN, LAXOFORT, CORTELAX, RHAMNOLAX etc.

Medicina tradiţională: frunzele proaspete se aplicau pe răni, tăieturi, ca şi petalele florilor, uneori plămădite în ulei. Floarea pisată se utiliza sub formă de suc pe leziunile de sifilis; decoctul de flori, împotriva bolilor de ochi sau se lua în cazul durerilor abdominale, al durerilor de dinţi, al durerilor provocate de cancer şi al scăderii tensiunii arteriale. Florile plămădite în vin sau ceaiul se folosea în cazul durerilor de cap; sucul stors din frunze fragede, în tratamentul bolilor de ficat şi pentru curăţirea stomacului. Cataplasmele din plantă înflorită se puneau deasupra stomacului, la durerile de stomac. Ceaiul din frunze fragede sau frunzele fragede pisate cu zahăr se luau primăvara pentru înnoirea sângelui; în cazul răcelii, al beteşugurilor, se foloseau frunzele şi florile la băi şi scăldători, ca şi la spălarea tenului cu flori de cicoare, la fete. Rădăcina, împotriva durerilor abdominale prin mărunţirea şi fierberea în apă sau rachiu.

---

101. *Cimifuga racemosa* (*Actea racemosa*)

➢ **Denumiri uzuale**: iarba-lui-Cristofor.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomii.

➢ **Principii active**: hormoni estrogeni, glicozide triterpenice - cimigenol-xilozida.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : manifestări din climacterium, inclusiv stări depresive, sindrom premenstrual, dismenoree, tahicardie, bronşite, constipaţie, hipertensiune arterială ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 0,3-2 g sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii şi lactaţiei, gastrite, ulcer gastroduodenal, boli inflamatorii intestinale.

▶ **Reacţii adverse posibile** : avort (doze mari), greţuri, vărsături, efecte toxice (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antihipertensive – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : determinate de doze mari şi manifestate prin tulburări vizuale şi ale sistemului nervos central, scăderea pulsului şi a perspiraţiei.

☝ **Observaţii** : este mai puţin folosit sub formă de ceai, în schimb, extractul intră în compoziţia unor preparate industriale.

Medicina tradiţională : specia *Cimifuga dahurica* era folosită de chinezi şi japonezi contra febrei şi durerii.

---

102. *Cinchona spp.*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa recoltată de pe ramuri şi tulpini.

➢ **Principii active** : alcaloizi – chinină, chinidină, cinconină, cinconidină –, taninuri catehice, flobafene, substanţe triterpenice – chinovozida, glicozida acidului chinovic –, sterolii – β-sitosterol.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : malarie, stări febrile, convulsii, aritmii cardiace, migrene, gripă, nevralgii, tuse convulsivă, sughiţ paroxistic, rezistent la alte tratamente, torticolis spastic, crampe nocturne, mioclonia fibrilară a pleoapelor ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : scoarţă – 1-6 g/zi, tinctură – 2-4 g/zi, extract fluid – 0,3-1 g/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: în Sudan, infuzia de scoarţă era folosită contra febrei provocate de malarie.

---

103. *Cinnamomum camphora*

➢ **Denumiri populare**: arborele-de-camfor.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: tulpina.

➢ **Principii active**: camfor, borneol, camfen, safrol, felandren, alţi derivaţi terpenici şi sescviterpenici.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: gripă, astenie, boli reumatismale, nevralgii dentare, spasm gastrointestinal, flatulenţă, gingivite, diaree, anorexie;
- *Administrare topică*: prurit, peladă, degerături, înţepături de insecte, urticarie, prurigo.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează la combaterea moliilor împreună cu camforul şi piperul.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,5 g sub formă de ceai, de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: alergie cunoscută la camfor, ulcer gastric sau duodenal, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, iritarea mucoaselor.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia diverselor preparate tipizate, precum ESSENTIAL BALM şi MENTORIN.

Medicina tradiţională: nu.

---

104. *Cinnamomum obtusifolium (Cinnamomum cassia)*

➢ **Denumiri populare**: scorţişoară, arborele-de-scorţişoară.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa arborelui de 8-10 ani.

➢ **Principii active** : ulei volatil, taninuri clobafenice, rezine, amidon, glucide, mucilagii, pectine, oxalat de calciu.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : convalescenţă, astenie fizică, gripă, tuse, răceli, tulburări cardio-respiratorii ;
- *Administrare topică* : stomatite, în special micotice, halenă bucală.

▷ **Indicaţii auxiliare** : scoarţa se foloseşte pentru condimentarea, în alimentaţie şi în industria alimentară, dulciurilor şi băuturilor alcoolice, ca şi în industria cosmetică şi farmaceutică.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există şi *Cinnamomum zeylanicum*, care are aceleaşi întrebuinţări terapeutice şi de la care se foloseşte scoarţa ramurilor tinere de 2-3 ani şi lungi de 1-2 m.

Medicina tradiţională : fiartă în vin se lua contra răcelii, iar plămădită în rachiu se folosea contra colicilor. Se lua şi contra gălbinării, plămădită în rachiu cu nucşoară şi rostopască.

---

105. *Cirsium arvensis*

➢ **Denumiri uzuale** : pălămidă, scaiete.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană cu inflorescenţe, rădăcina.

➢ **Principii active** : derivaţi orto-dihidroxifenolici, de tip acid cafeic, cumarine, alcaloizi, alantoina, mucilagii, ulei volatil, oze reductoare, carotinoide, fitosterol, acizi graşi, flavone.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : stări febrile, edeme, dischinezie biliară ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în trecut, pălămida era recomandată ca plantă producătoare de cauciuc.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii**: spinii pălămidei pot provoca inflamaţii dureroase ale pielii, iar papusul, oftalmii violente.

Medicina tradiţională: era folosită contra febrei şi afecţiunilor hepatobiliare.

106. *Citrullus colocynthidis*

➢ **Denumiri uzuale**: citrulus.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele decorticate.

➢ **Principii active**: colocintina, colocintidina, citrolol, α-spinasterol, colocinteina, elaterine (cucurbitacine).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: atonie intestinală, paralizie, gută;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se foloseşte în medicina veterinară, în special la câine, cu aceleaşi indicaţii ca la om.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pulbere - 0,05-0,3 g/zi; tinctura hidroalcoolică - 1-2 g/zi; extract uscat - 0,05 g × 3/zi; rezina - 12-50 mg/zi.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni inflamatorii intestinale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: colici abdominale, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: laxative - poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: determinate de doze mari şi reprezentate de: colici abdominale, vărsături, gastroenterite iritative, hemoragii enterice, deces.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

107. *Citrullus vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: pepene verde, harbuz, lebeniţă, lubeniţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: saponine, flavone, ulei volatil, cumarine.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: edeme, litiază biliară;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructul este folosit în alimentaţie ca atare, iar coaja sa se utilizează la prepararea dulceţurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pulbere – 5 g/zi, dimineaţa, 10 zile/lună; se repetă la 3 luni.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: în timpul tratamentului pentru litiază biliară se exclud din alimentaţie grăsimile, alcoolul, cafeaua şi prăjelile; pulberea de seminţe se omogenizează într-o lingură de ulei de măsline pentru terapia litiazei biliare.

Medicina tradiţională: nu.

---

108. *Citrus aurantium*

➢ **Denumiri uzuale**: portocal, naranză, nărămză, naramţă, naramz, narance, naranţă, nărozmă, neramce, noronci, noronţă, pomoroancă, pomoroanţă, portucal, purdacalie.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, frunzele, pericarpul şi sucul fructelor.

➢ **Principii active**: *florile*: ulei volatil – linalol, geraniol, actaţi de geraniol, linalil, nerol, hidrocarburi terpenice, antranilat de metil, terpineol –, principii amare; *pericarpul*: ulei volatil – d-limonen, citral, citronelal, linalol, nerol, substanţe triterpenice, acetat de linalil, geranil, citronelil, N-metil-entranilat de metil –, substanţe amare – aurantiamarina, acid aurantiamarinic –, glicozide flavonice, hesperidina, limononă, naringină, pectine, mucilagii, acizi organici; *fructele*: protide, lipide, glucide, ioni de K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, caroten, vitaminele B1, B2, B6 şi C.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *pericarpul*: constipaţie, meteorism abdominal, anorexie, sindrom dispeptic biliar; *fructele*: gingivită, gripă, iritaţii urinare, digestive, nefrite, convalescenţă; *florile*, *frunzele*: insomnii, nevroze, isterie, palpitaţii cardiace;
- *Administrare topică*: *florile*: efelide, melasmă; *pericarpul*: halenă bucală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se utilizează foarte mult în alimentaţie ca atare sau sub formă de salată de fructe, sucuri, dulceţuri, gemuri, aromatizant pentru prăjituri (pericarpul); florile, frunzele şi coaja de portocal se utilizează în industria farmaceutică şi cosmetică, pentru aromatizarea şi prepararea parfumurilor, a şampoanelor, a loţiunilor de păr şi a săpunurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 4-6 g/zi ca ceai, înainte de prânz.

▶ **Contraindicaţii**: administrarea la copii, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: fotosensibilizare, reacţii toxice (în copilărie).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: uleiul de bergamote se obţine prin presarea fructelor incomplet coapte; acesta intră în compoziţia unor reţete de uleiuri aromatice şi a ceratului labial; totalul flavonoidic extras din pericarpul lămâilor, portocalelor, grepfruturilor este condiţionat în diferite specialităţi farmaceutice sub denumirea de „bioflavonoide" sau „citrus-bioflavonoide"; se poate confunda cu *Citrus reticulata* (mandarinul) care are efecte uşor antispastice şi sedative.

Medicina tradiţională: nu.

---

109. *Citrus limonum (Citrus medica)*

➢ **Denumiri uzuale**: lămâi, alămâi, chitră, citroană, lemonie, limon, măr-de-ţitron, ţitrom, ţitron.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele, florile şi frunzele.

➢ **Principii active**: *pericarpul*: ulei volatil - citral, citronel, D-limonen, limonen, substanţe triterpenice -, limonina, pectine şi flavonoide - hesperidozidă şi neohesperidozidă; *fructele*: protide, lipide, glucide, ioni de K, Na, Ca, Mg, P, Cl, caroten, vitaminele B1, B2, PP, C, aldehide - citrol, nerol, geraniol, citronelal, aldehida octilică, nonilică, decilică, laurică, limonen, bisabolen -, alcooli terpinici - α-terpinol, geraniol, citronelol, nerol -, metilantranilatul de metil, acid- N-metilantranilic, flavone - diosmina, citronina, hesperidina -, limocitrina, eritrocitrina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *fructele*: scorbut, anemie, carenţe vitaminice, stări febrile, gripă, ciroză hepatică, insuficienţă hepatică, icter, arterioscleroză, obezitate, celulită, indigestie, sughiţ, vărsături, gută, boli reumatismale, litiază renală, purpură, tulburări circulatorii, bronşită;
- *Administrare topică*: *fructele*: seboree, efelide, ulceraţii cutanate, înţepături de insecte, aftoză, paradontopatii, epistaxis (tamponament nazal).

▷ **Indicaţii auxiliare**: în industria alimentară, fructul aflat la maturitate se foloseşte la prepararea prăjiturilor, a diverselor produse culinare, a sucurilor, a băuturilor alcoolice; în industria cosmetică, parfumuri, săpunuri; sucul de lămâie se utilizează în gospodării, la scoaterea petelor de cerneală, precum şi a petelor ce rămân după curăţirea fructelor şi legumelor de pe mâini; pericarpul se foloseşte ca aromatizant pentru prăjituri, dar şi la îndepărtarea moliilor şi ţânţarilor; uleiul volatil se utilizează ca aromatizant al alimentelor şi medicamentelor, în parfumerie, la fabricarea săpunurilor, a şampoanelor, a loţiunilor de păr şi a parfumurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: ulcer gastric sau duodenal.

▶ **Reacţii adverse posibile** : pirozis.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate dermatologice, precum PHYTO-POLLEINE ; totalul flavonoidic extras din pericarpul lămâilor, portocalelor, grepfruturilor, este condiţionat în diferite specialităţi farmaceutice sub denumirea de „bioflavonoide" sau „citrus-bioflavonoide".

Medicina tradiţională : zeama de coajă fiartă se consuma pentru combaterea durerii de pântece, iar în gălbinare se foloseau felii de lămâie administrate în doze progresive şi regresive. O cârpă înmuiată în zeamă de lămâie amestecată cu untdelemn se folosea contra limbricilor ; lămâia, împotriva bolilor de inimă.

---

110. *Citrus paradisi* (*Citrus grandis*)

➢ **Denumiri uzuale** : grepfrut.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : pericarp.

➢ **Principii active** : hidrocarburi monoterpenice – octanal şi decanal.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : malarie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructul şi sucul sunt folosite în alimentaţie.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : totalul flavonoidic extras din pericarpul lămâilor, portocalelor, grepfruturilor este condiţionat în diferite specialităţi farmaceutice sub denumirea de „bioflavonoide" sau „citrus-bioflavonoide".

Medicina tradiţională : în Sudan, decoctul din coajă era folosit contra malariei.

---

111. *Claviceps purpurea*

➢ **Denumiri uzuale**: cornul-de-secară.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scleroţii ciupercii.

➢ **Principii active**: alcaloizi lisergici – ergometrina, ergometrinina, ergotamina, ergotaminina, α-ergozina, α-ergozinina, ergovalina, ergobina, ergostina, ergostinina, ergoptina, ergonina, ergobutina, ergocristina, erocristinina, α-ergocriptina, α-ergocriptinina, β-ergocriptina, ergocornina, ergocorninina –, alcaloizi din grupa clavinei, aminoacizi – ergotienina –, amine biogene, fungisteroli – ergosterolul –, ulei gras, glucide, pigmenţi.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: hemoragii post-partum, metroragii, menoragii de diverse cauze, dismenoree, metrite; hipertrofia cronică a uterului, frigiditate, impotenţă sexuală, tumori ale glandei pituitare, migrenă (ergotamina şi dihidroxi-ergotamina), distonii neurovegetative, hipertensiune arterială esenţială, neurogenă, climacterică sau oscilantă, tulburări circulatorii cerebrale, ateroscleroză, angioză diabetică cerebrală, tulburări circulatorii oculare, ergometrina este recomandată şi pentru declanşarea naşterii, iar dihidro-ergotamina, pentru a reduce spasmele colului uterin intra-partum;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: variabil în funcţie de efectul dorit; ergometrină şi metil-ergometrină – 0,2-0,4 mg pentru expulzarea placentei sau imediat după naştere; dihidro-ergotamina – 0,1-0,25 mg pentru a reduce spasmele colului uterin intra-partum; ergotamina şi DH-ergotamina – 0,25-0,5 mg ca antimigrenos şi vasoconstrictor.

▶ **Contraindicaţii**: travaliu, în special când există obstacole mecanice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vasoconstricţie arterială cu gangrena extremităţilor (doze mari, timp îndelungat), ruptură uterină, decesul fătului prin asfixie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: ocitocice – poate creşte efectul, vasoconstrictoare – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: dozele mari determină contracţii tetanice, ruptură uterină, gangrena extremităţilor.

☝ **Observaţii**: unii alcaloizi extraşi din cornul-de-secară intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: COFEDOL, DISTONOCALM, ERGOCEPS, HYDERGIN, DH-ERGOTOXIN; de asemenea, există preparate tipizate ce conţin derivaţi de semisinteză ai diverşilor alcaloizi conţinuţi în cornul-de-secară, precum: PROLACTIN, METISERGIDE, NICERGOLINE, LISURIDE, METILERGOMETRINĂ.

Medicina tradiţională: nu.

---

112. *Cnicus benedictus*

➢ **Denumiri uzuale**: schinel, iarbă-amară, scai-amar, şofran-sălbatic.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta recoltată în timpul înfloririi, după ce se ridică roua.

➢ **Principii active**: cnicina, benedictina, lignane (arctiină), mucilagii, tanin, fitosterine, acizi rezinici, acid nicotinic, amida acidului nicotinic, vitamina B1, săruri de calciu, magneziu şi fosfor, principii antibiotice, antifungice.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: inapetenţă, convalescenţă, anemie, anorexie, astenie fizică, indigestie, stări febrile, aerofagie, hipoaciditate gastrică, colici digestive, afecţiuni pulmonare, hepatice;
- *Administrare topică*: ulceraţii atone, necrotice, arsuri, degerături.

▷ **Indicaţii auxiliare**: schinelul se foloseşte în industria băuturilor alcoolice pentru prepararea lichiorurilor, ca şi a renumitei băuturi benedictina, preparată de călugării din ordinul benedictinilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1,5-3 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni renale, în timpul sarcinii şi lactaţiei, alergie la plante din familia *Compositae*.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, iritaţii ale mucoasei digestive, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: greţuri, vărsături (la doze mari).

☞ **Observaţii**: se poate confunda cu *Silybum marianum*, care are alte întrebuinţări medicale.

Medicina tradiţională: se folosea la tratarea rănilor sau ca depurativ, febrifug şi în cazul afecţiunilor hepatice.

---

113. *Cochlearia officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: lingurea, lingurică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită a plantei, frunzele, uneori rădăcina şi seminţele.

➢ **Principii active**: vitamina C, senevol, glicocochlearina, rezine, iod, tanin, săruri minerale, mirozina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: scorbut, gută, boli reumatismale, afecţiuni ale vezicii urinare, bronşite, astm pulmonar, edem pulmonar, tuse cu expectoraţie, afecţiuni cronice hepatice, renale, caşexie, vertij, paralizie, febre intermitente;

- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate atone, stomatite, gingivite, echimoze, leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-30 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Cochleria armoracia* (hrean), ce are alte întrebuinţări medicale.

Medicina tradiţională: frunzele proaspete se dădeau copiilor scrofuloşi, celor cu inapetenţă şi cu digestie dificilă; se utilizau şi ca stimulent, şi antiscorbutic. Ceaiul era folosit împotriva tusei, răcelii şi bolilor de piele.

---

114. *Cochleariae armoracia (Armoracia rusticana)*

➢ **Denumiri uzuale**: hrean.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile cu rizomi.

➢ **Principii active**: tioglicozide, mai ales sinigrozidă, alături de glucide, aminoacizi, vitaminele B1 şi C, enzime.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: infecţii urinare, pielonefrite cronice, infecţii ale căilor respiratorii superioare, scorbut;
- *Administrare topică*: alopecii difuze, peladă.

▷ **Indicaţii auxiliare**: hreanul este folosit în alimentaţie pentru rolul de condiment.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *intern*: extract fluid - 1-2 g × 2-3/zi; *topic*: tinctură de hrean preparată din extract fluid - 5 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: ulcer gastroduodenal, ulceraţii cutanate.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact, epigastralgii, în doze mari determină gastrite, enterite, nefrite, cistite; manipularea sa poate determina iritarea mucoasei oculare şi nazale.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: în cazul pielonefritelor cronice se recomandă între curele de antibiotice şi sulfamide; se poate confunda cu *Cochleria officinalis* (lingureaua), care are alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : în Ţările Nordice, era folosit sub formă de cataplasme în locul muştarului-negru.

115. *Cocos nucifera*

➢ **Denumiri uzuale** : cocos, nucă de cocos.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele.

➢ **Principii active** : apă, glucide, protide, gliceride ale acizilor lauric, miristic, caprilic, caproic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : nu ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele de cocos se utilizează atât în alimentaţie, ca atare (miezul şi laptele), sau la prepararea prăjiturilor, la prepararea ciocolatei şi a bomboanelor, a lichiorurilor etc. ; în industria cosmetică se foloseşte la prepararea săpunului moale, iar în medicina veterinară, ca purgativ.

▷ **Dozajul probabil eficace** : nu.

▶ **Contraindicaţii** : nu.

▶ **Reacţii adverse posibile** : nu.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nu.

▶ **Efecte toxice** : nu.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor produse dermato-cosmetice, precum : PHYTOCYANE (şampon), PHYTORHUM (şampon), PHYTOVOLUME, PHYTOCIDRE, PHYTOSYLIC, PHYTOLITHE.

Medicina tradiţională : nu.

116. *Coffea arabica*

➢ **Denumiri uzuale** : cafea.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : seminţele.

➢ **Principii active** : alcaloizi purinici – cafeina –, teobromina, teofilina, xantina, hipoxantina, adenina, guanina, acizi cafeoilchinici, acizi feruloilchinici, cumaroilchinici, cafeic şi ferulic, atractilozide, aminoacizi.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: diaree, somnolenţă, astenie, edeme, hipotensiune arterială;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează pentru a masca gustul dezagreabil al unor medicamente sau produse ca *Asa foetida*, iodoform, untură de peşte sau pentru a masca amăreala în unele poţiuni (a sulfatului de chinină, a preparatelor de sena şi a sulfatului de magneziu); se foloseşte la prepararea cafelei, dar şi a ciocolatei, a bomboanelor, a prăjiturilor şi a băuturilor alcoolice.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: nevropatii, gută, litiază renală urică, hipocalcemie.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dependenţă, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: prin consum exagerat cronic şi repetat, apar fenomene reprezentate de insomnie, hiperexcitabilitate, tahicardie, tulburări respiratorii, tremurul mâinilor, afectare renală.

☝ **Observaţii**: în procesul de prăjire se formează acidul humic care dă aroma specifică cafelei prăjite.

Medicina tradiţională: în Sudan, infuzia din seminţe prăjite artizanal era aplicată în ochi contra senzaţiei de arsură la nivelul acestora, iar decoctul era luat contra diareei.

---

117. *Cola nitida* (*C. vera, C. acuminata*)

➢ **Denumiri uzuale**: cola.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele decorticate.

➢ **Principii active**: teobromină, cafeină, teofilină, alte baze purinice, taninuri sub formă de flobafene, catehine, leucoantociani, antociani.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: somnolenţă, astenie, anorexie, edeme, frigiditate, impotenţă sexuală;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nucile de cola se utilizează în industria alimentară la prepararea bomboanelor, precum şi a băuturilor răcoritoare.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pulbere 1-2 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: nevropatii, gută, litiază renală urică, hipocalcemie.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dependenţă, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: prin consum exagerat cronic şi repetat apar fenomene reprezentate de insomnie, hiperexcitabilitate, tahicardie, tulburări respiratorii, tremurul mâinilor.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: în Camerun, seminţele erau consumate pentru a stimula apetitul sexual.

---

118. *Colchium autumnale*

➢ **Denumiri uzuale**: brânduşa-de-toamnă, bălură, brânduşa-morţilor, brânduşei, brânduşele, brânduşi, brânduşiţă, brânduşte, ceapa-ciorii, crinul-mâţii, ghicitoare-de-toamnă, ghicitori, gâgâţele, jiorele-de-toamnă, ruscea-de-poiană, şofran.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele, bulbotuberii.

➢ **Principii active**: alcaloizi tropolinici, notaţi cu litere: substanţa A – colchicina, substanţa B – N-formil-desacetil-colchicina, substanţa C – 2-dimetil colchicina, substanţa D – lumisubstanţa E, substanţa E – 3-dimetil-colchicina, substanţa F – N-metil-desacetil-colchicina, substanţa G – colchicerina, substanţa I – lumicolchicina I, substanţa J – lumicolchicina II, substanţa K – structură neprecizată, substanţa N – structură neprecizată, substanţa R – structură neprecizată, substanţa T – N-desacetil-N-metil-metilcolchicina, substanţa U – 2-dimetil-N-desacetil-colchicina (substanţele D, I şi J nu sunt alcaloizi tropolinici) şi colchicozidul; seminţele mai conţin lipide, fitosteroli, glucide, tanin şi acizi organici.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: boală Behcet, psoriazis, sclerodermie, gută, tumori maligne, boli reumatismale, ascită, anasarcă, bronşită, pneumonii, nevralgii rebele, coree, anasarcă, afecţiuni oculare inflamatorii, febra mediteraneană;
- *Administrare topică*: leziuni precanceroase, psoriazis, pediculoză pubiană şi a scalpului.

▷ **Indicaţii auxiliare**: brânduşa-de-toamnă este folosită ca plantă ornamentală de grădină.

▷ **Dozajul probabil eficace**: tinctură – 0,5-1,5 g × 3/zi; extract fluid – 0,2 ml × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii, insuficienţă hepatică, insuficienţă renală; se va administra cu prudenţă la bătrâni cu afecţiuni cardiace, hepatice, renale, gastrointestinale şi la femei în perioada vieţii sexuale active.

▶ **Reacţii adverse posibile**: greţuri, vărsături, dureri abdominale; administrarea cronică: urticarie, erupţii morbiliforme, anemie megaloblastică, leucopenie, neutropenie, agranulocitoză, anemie aplastică, azoospermie, nevrită periferică, alopecie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: opiacee – accentuează efectul.

▶ **Efecte toxice**: senzaţie de arsură şi prurit buco-faringian, vărsături, dureri abdominale intense, diaree, poliurie urmată de anurie, hematurie, dispnee, cianoză, tulburări de ritm cardiac, colaps, tremurături musculare, deces prin paralizia centrilor respiratorii.

P.D.

☝ **Observaţii** : mâinile vor fi spălate după fiecare manipulare a produselor, din cauza toxicităţii lor ; recoltarea bulbotuberilor duce la distrugerea plantelor ; se aseamănă cu *Crocus banaticus* (brânduşa), care nu are aceleaşi întrebuinţări medicale ; se utilizează la prepararea farmaceutică a produsului numit COLCHICINĂ.

Medicina tradiţională : decoctul de plantă se folosea la răni, degerături, împotriva reumatismului, erizipelului sau pentru spălături pe cap contra păduchilor sau pentru creşterea părului. Florile se foloseau pentru frecarea pe tegumente în scop preventiv, contra înţepăturilor de purici sau în amestec cu smântână se ungea faţa pentru menţinerea tenului.

---

119. *Combretum micranthum*

➢ **Denumiri uzuale** : kinkeliba.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : flavonoide, taninuri catehice.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : edeme, dischinezie biliară ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-5 g extract fluid/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : kinkeliba intră în compoziţia unor preparate tipizate precum LIPOFLUID.

Medicina tradiţională : nu.

---

120. *Commiphora mukul*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : puţin studiată din punct de vedere farmacognozic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : hipercolesterolemie, hipertriglicidemie ;
- *Administrare topică* : acnee.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 500 mg/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : greţuri, vărsături, cefalee.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : propranolol – poate reduce efectul, diltiazem – poate reduce efectul, hormoni tiroidieni – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

121. *Conium maculatum*

➢ **Denumiri uzuale** : cucută.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele.

➢ **Principii active** : alcaloizi cu nucleu piperidinic (coniina find cel mai important) sub formă de săruri cu acizii malic şi cafeic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : cistită, colică renală ;
- *Administrare topică* : adenită, mastită, pseudofoliculita bărbii, elefantiazis.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în Atena antică, era folosit ca otravă de stat pentru cei condamnaţi la moarte.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *intern* : bromhidrat de coniină – 0,5 mg × 2-6/zi ; *topic* : soluţie, unguent 5-10%.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : agitaţie psihică, cefalee, vertij, paloare, vărsături, diaree, dureri precordiale, tulburări de vedere, dilatarea pupilelor, paraplegie, paralizia muşchilor respiratori şi decesul prin asfixie.

☝ **Observaţii** : administrarea de cucută se face doar sub supraveghere medicală strictă din cauza potenţialului toxic crescut (Socrate s-a sinucis cu un decoct de cucută) ; intră în compoziţia diverselor preparate tipizate, precum : PELVAL, PELVICONES, UNGUENTUM LYMPHATICUM PGM.

Medicina tradiţională : nu.

---

122. *Convallaria majalis*

➢ **Denumiri uzuale** : lăcrămioare, cerceluşi, clocoţele, clopoţei, clopoţel, clopoţele, coada-cocoşului, curpină-de-pădure, dumbrăvioară, floarea-turcului, flori-domneşti, georgiţe, iarba-lui-Sfântu-Gheorghe, iarba-mărgăritarului, lăcrămiţă, landaş, lantaş, lilion-bun, lilion-alb, mărgărit, mărgăritar, mărgăritărel, mărgăritare, mărgăritărel-de-pădure, mărgăritari, mărgea, mărgeluţă, păhăruţe, suflete, sufleţeală, sufleţele, umbrăvioară.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, recoltate în aprilie-mai, cu cca două săptămâni înainte de înflorire ; florile, recoltate când jumătate din ele s-au deschis ; în SUA se utilizează şi rădăcinile.

➢ **Principii active** : convalatoxozid, convalozid, convalotoxol, glucoconvalozid, lokundiozid, deglucocheirotoxina, valaratoxina, majalozid, convalarina, convalamarina, acid chelidonic, malic, citric, asparagină, colină, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : insuficienţă cardiacă, manifestări neurovegetative cardiace, insuficienţă aortică, mitrală, infarct miocardic, hipotensiune arterială, palpitaţii, cefalee, gripă, pneumonie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lăcrămioarele sunt flori ornamentale de grădină, utilizându-se şi pentru efectuarea aranjamentelor florale ; de asemenea, se folosesc în industria cosmetică la prepararea parfumurilor şi a săpunurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-8 g plantă sub formă de ceai/zi, divizat în mai multe doze ; extract apos – 1-3 g/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : greaţă, vărsături, tahicardie (prin consumul fructelor) ; poliurie, vertij, aritmii cardiace, colaps (prin administrare de doze mari).

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *Allium ursinum* (leurda), fără întrebuinţări medicale, şi cu specii de *Polygonatum* (coada-cocoşului), ce au alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : tulpinile se foloseau ca infuzie contra durerilor de piept ; se puneau în scăldători la copii anemici, slabi ; ceaiul de flori se folosea împotriva leucoreei pentru spălături vaginale sau ca apă de faţă. Roua strânsă din flori se utiliza pentru picături în ochi în tratamentul conjunctivitei. Florile plămădite în oţet se miroseau în cazul cefaleei, iar ceaiul preparat din planta verde se folosea împotriva bolilor de nervi şi de ficat, uneori şi a hidropiziei, apoplexiei şi epilepsiei.

---

123. *Convulvulus arvensis*

➢ **Denumiri uzuale** : volbură, bolbură, bună-dimineaţa, cămaşa-Domnului, cămaşa--lui-Dumnezeu, cămaşa-Maicii-Domnului, forfecari, fusta-doamnei, fusta-rândunicii, holboră, holbură, holbură-mică, poala-Maicii-Domnului, poala-rândunicii, polomidă, ponete, poponeţ, rochia-rândunicii, rochiţa-păsăricii, rochiţa-rândunelei, rochiţa-rândunicii, struna-gâştei, volbură-mică, volvură, zorele.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : rezine – convulvulina şi jalapina.

▷ **Principalele indicaţii** :

– *Administrare internă* : constipaţie, dischinezii biliare, ulcer gastric, hepatite, colecistite cronice, febre intermitente, edeme ;

– *Administrare topică* : abcese, furuncule, arsuri, veruce, duriloane.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : pulbere – 5 mg/zi ; 1-5 g plantă sub formă de ceai/zi, dimineaţa.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *Convulvulus sepium* (cupa-vacii), care nu are întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : frunzele se aplicau pe răni şi tăieturi. Tulpinile se foloseau pentru băi contra răcelii, epilepsiei şi congestiei cerebrale ; se folosea şi contra negilor şi bătăturilor. Frunzele se aplicau pe furuncule pentru a le grăbi coacerea. Ceaiul din părţile aeriene, în amestec cu zeama de cartofi, se folosea împotriva ulcerului gastric.

---

124. *Coriandrum sativum*

➢ **Denumiri uzuale** : coriandrul, buruiană-pucioasă, chimen, coleandru, coliandru, culeandră, iarbă-puturoasă, ienupăr, piper, piper-alb, pucioasă, puciogną, puturoasă, anason.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele.

➢ **Principii active** : ulei volatil – linalol (coriandrol), geraniol,timol, pinen, borneol, citronelol, carvonă, camfor, terpinen, felandren, dipentene –, ulei gras format din

acid petroselinic, lipide, amidon, substanţe minerale, substanţe proteice, pectine, acid malic, rezine, mucilagii, tocoferoli, cumarine, acid cafeic, acid clorogenic, aminoacizi.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: colici abdominale şi gastrointestinale, diaree, dizenterie, febră tifoidă, stări de somnolenţă postpandrială, fatigabilitate, gripă, febre eruptive, colibaciloză, arterioscleroză, apatie, vertij, isterie, nevroze;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele, după uscare, se folosesc în industria alimentară pentru condimentarea mezelurilor, fripturilor, vânatului, conservarea murăturilor şi pentru prepararea băuturilor alcoolice; de asemenea, se folosesc în industria cosmetică, la fabricarea parfumurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3 g/zi; 10-20 picături tinctură după masa principală

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: planta şi fructele proaspete produc fenomene toxice, manifestate prin stare de ebrietate, prostraţie, somn profund.

☝ **Observaţii**: planta şi fructele verzi au miros dezagreabil de ploşniţă.

Medicina tradiţională: fructele se foloseau împotriva bolilor de stomac sau intestin.

---

125. *Cornus florida*

➢ **Denumiri uzuale**: lemnul-câinelui, lemnul-câinelui american.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa.

➢ **Principii active**: puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie, atonie uterină;
- *Administrare topică*: piodermite.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute, posibil efect de creştere importantă a spaticităţii utero-intestinale, în doze mai mari.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: tinctura de *Cornus florida* a fost utilizată ca substituent pentru chinină.

Medicina tradiţională: frunzele au fost utilizate ca antihemoragic.

126. *Cornus mas*

➢ **Denumiri uzuale**: corn, cânepişte, coarnă, cornar, cornar-voinicesc, corniţă, dreniu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele (coarnele), scoarţa arborelui, frunze.

➢ **Principii active**: *fructele*: acid ascorbic, taninuri, flavone, zahăr, proteine, acizi organici, substanţe minerale; *scoarţa*: taninuri.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *fructele*: diaree, dizenterie; *scoarţa*: stări febrile; *frunzele*: ascaridioză;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se consumă ca aliment în stare proaspătă sau sub formă de dulceaţă, compot, marmeladă, şerbet; în industria alimentară se folosesc la prepararea lichiorurilor; lemnul trunchiului se foloseşte în strungăria fină şi la confecţionarea de cozi de topoare, târnăcoape, bastoane etc.; din lăstarii de 2-3 ani se fac bastoane şi cozi de bice; frunzele proaspete se folosesc la vopsirea în roşu, iar fructele bine coapte şi scoarţa, la vopsirea în negru a fibrelor naturale. În acelaşi timp, cornul este utilizat ca arbust decorativ.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-30 g fructe uscate sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: acţiune antihelmintică faţă de *Ascaris suum* au şi frunzele de *Cornus sanguinea* (sânger).

Medicina tradiţională: frunzele au fost utilizate ca antihemoragic.

127. *Corydalis spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: brebenel.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: bulbii.

➢ **Principii active**: alcaloizi cu structură aporfinică – bulbocapnina, coridalina, glaucina, coridina, izocoridina; *C. solida* mai conţine dihidro- şi tetrahidro-berberină, protopină, iar *C. cava*, în plus, tetrahidroizochinolină;

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: boala Parkinson, coree, insomnii, stare de agitaţie psihomotorie, colici intestinale, biliare şi uretrale;
- *Administrare topică*: eczeme, antrax.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,05-0,2 g bulbocapnină/zi.

▶ **Contraindicaţii**: glaucom, adenom de prostată cu retenţie de urină, ileus paralitic, megacolon, obstrucţie mecanică intestinală, tahiaritmii supraventriculare, conducători auto.

▶ **Reacţii adverse posibile**: xerostomie, tulburări de vedere, constipaţie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: cele mai răspândite sunt speciile de *Corydalis solida*, *C. cava* şi *C. bulbosa*; pentru administrarea topică se foloseşte *C. cava*; specia de origine chineză *C. turtschaninovii* conţine tetrahidro-palmatină şi este recomandată împotriva nevralgiilor, dismenoreelor şi migrenelor.

Medicina tradiţională: nu.

---

128. *Corylus avellana*

➢ **Denumiri uzuale**: alun, alunar, alunaş, alunel, fundici, rânză, tufă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, amenţii (florile mascule), fructele mature (alunele), scoarţa ramurilor tinere şi rădăcinile.

➢ **Principii active**: *frunzele*: polifenoli – miricetina, leucoantociani, acid cafeic –, flavonoide – miricitrina, cvercitrina, betulina –, acizi fenol-carbonici – acid clorogenic –, ulei volatil, zaharuri; *fructele*: protide, lipide, glucide, elemente minerale, precum: K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, I, F, Cu, caroten, vitaminele B1, B2, B6 şi C.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *frunzele*: insuficienţă venoasă cronică periferică, flebite, eritrocianoză, acrocianoză, hemoragii diverse; *scoarţa şi amenţii*: dismenoree, malarie, obezitate, hemoragii, insuficienţă venoasă cronică periferică, flebite, eritrocianoză, acrocianoză, boală hemoroidală, stări febrile; *fructele*: anemie;
- *Administrare topică*: *frunzele*: ulcere cutanate, piodermite, micoze infectate, intertrigo de etiologii diverse.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se utilizează atât ca aliment, cât şi în industria alimentară la prepararea ciocolatei, a cremei, a prăjiturilor, a îngheţatei şi a torturilor; lemnul

de alun se foloseşte pentru cozile de unelte, la construirea de fluiere, furci de tors, bâte etc. Ramurile despicate – foarte elastice – se utilizează ca cercuri la vasele de lemn, pentru împletirea coşurilor şi a gardurilor, la construirea pereţilor împletiţi de la case sau magazii.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5-7,5 g frunze sub formă de ceai/zi; 2,5 g scoarţă sub formă de ceai/zi; 10-20 g amenţi sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: trebuie să se deosebească de *Tilia species* (tei) ce are alte întrebuinţări medicale şi de *Corylus colurna* (alunul-turcesc), ce nu prezintă întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: nuielele de alun verde înfierbântate la foc se foloseau pentru arderea bătăturilor; seva care iese la capătul ramurilor puse pe foc servea la tratarea bubelor dulci şi a pecinginii, ca şi decoctul de coajă şi frunze. Alunele pisate puse în rachiu de drojdie cald, amestecat cu ulei, se dădeau în crampele abdominale. Ceaiul din amenţi se folosea împotriva bolilor de piept, iar alunele arse şi mucul de lumânare de seu serveau la ungerea sprâncenelor, ca să crească mari şi negre.

---

129. *Cotinus coggygria (Rhus cotinus)*

➢ **Denumiri uzuale**: scumpie, oţelar.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: taninuri în special elagice, flavonozide ale miricetolului, ulei volatil – α-pinen, camfen, linalol, α-terpinolen, limonen, mircen, γ-terpinen, Δ^3-caren.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: incontinenţă urinară;
- *Administrare topică*: stomatite, gingivite.

▷ **Indicaţii auxiliare**: frunzele sunt utilizate pentru tăbăcirea pieilor groase şi a iuftului; lemnul se foloseşte în industria mobilei pentru piese de lux şi incrustaţii; rădăcina şi tulpina sunt utilizate pentru obţinerea culorilor galbenă şi portocalie, iar scoarţa pentru culoarea neagră; arbustul are rol important în consolidarea nisipurilor şi fixarea râpelor, strimulează creşterea speciilor principale din păduri, mai ales a stejarului, având, de asemenea, rol ornamental în parcuri, grădini şi spaţii verzi.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

130. *Crataegus monogyna*

➢ **Denumiri uzuale** : păducel, căcădară, gherghin, gherghinar, gheorghin, gheorghinar, măceş, măceşti, măcieş, mălai-moale, mălaiul-cucului, mălai-nesărat, mălăet, mălăieş, mănăel, mărăcin.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile fără peduncul, frunzele, fructele, uneori şi coaja de pe ramuri tinere.

➢ **Principii active** : *florile şi frunzele* : compuşi triterpenici – acid crategolic, neotegolic, acantolitic, acid ursolic, olenolic –, derivaţi flavonoidici – hiperozida, leucoantocianidină, un heptaoxiflavonobiozid, cvercetină –, acid clorogenic, acid cofeic, amigdalină, colină, sorbitol, vitamina C, trimetilamina, izoamilizobutilamină, etanolamină, amilamină, ulei volatil – aldehidă anisică, taninuri de natură catehică, pectine, săruri minerale ; *fructele* : taninuri catehice, vitaminele B1 şi C, antociani, flavonoizi, acid tartric, citric, ursolic, oxalic, nicotinic, clorogenic, sorbitol, colină, acetilcolină, glucoză, fructoză, pectine, ceară, ulei gras, substanţe minerale (nu conţin glicozide cardiotonice) ; *coaja* : crategină, lactone, flavone.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *florile, frunzele şi fructele* : hipertensiune arterială, angină pectorală, manifestări neurovegetative cardiace, aritmii cardiace, insuficienţă cardiacă, diaree, afecţiuni hepatice, faringite, climax, nevroze, arterioscleroză, celulită, obezitate, surmenaj psihic, intelectual, irascibilitate ; *coaja* : febră ;
- *Administrare topică* : *florile* : eriteme vasoactive, cuperoză.

▷ **Indicaţii auxiliare** : păducelul este cultivat în scopuri ornamentale şi protectoare în parcuri, grădini şi pentru gard viu ; lemnul are utilizări particulare, având o duritate excepţională.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 160-900 mg extract de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : copii mai mici de 12 ani, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile** : agitaţie, tulburări circulatorii, sindrom dispeptic, vărsături, cefalee, insomnie, palpitaţii.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicamente cardiovasculare (inclusiv digoxin, coronarodilatatoare) – le poate creşte efectul ; deprimante ale SNC – le poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există mai multe specii de *Crataegus* cu care se poate confunda, printre care *Crataegus oxyacantha*, *Crataegus laebigata*, *Crataegus nigra* şi *Crataegus pentagyna*, ultimile două specii neavând utilizări medicale. Se mai poate confunda cu *Prunus spinosa* (porumbarul), ce nu are întrebuinţări terapeutice. Intră în compoziţia preparatului farmaceutic : EXTRAVERAL, SEDINEX, SEDINSTANT, SEDOCALM, USTUROI & CRATAEGUS, CARDIOVASC PĂDUCEL etc.

Medicina tradiţională : ceaiurile din plantă se foloseau contra insomniilor, împotriva bolilor de inimă şi de ficat ; decoctul din fructe, la tratarea diareei şi a bolilor de rinichi.

---

131. *Crocus sativus*

➢ **Denumiri uzuale** : şofran, brânduşă, şofran-bun, şofran-de-grădină, şofran-primăvăratec, şofran-galben.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : stigmatele.

➢ **Principii active** : ulei volatil, substanţe grase, ceară, flavonozide, α-, β- şi γ-crocetină, crocină, crocetină şi genţiobiozină, picrocrocină, substanţe amare ce produc prin hidroliză glucoză şi hidroxisafranal.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : isterie, tuse convulsivă, epigastralgii, astm bronşic, dismenoree, insuficienţă ovariană, gută, febră intermitentă ;
- *Administrare topică* : flegmoane, echimoze, conjunctivite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industria alimentară drept condiment sau/şi colorant, precum şi la prepararea băuturilor alcoolice.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 0,1-0,75 g de stigmat sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamenţoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : la doze mari – vărsături, diaree, colici abdominale şi chiar deces.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum LILY EFFECTIVE HAIR.

Medicina tradiţională : plămădit în ţuică cu măcriş şi stânjenel se lua contra gălbinării. Ceaiul din frunze se folosea călduţ contra hemoroizilor, iar cu decoctul plantei se făceau spălături.

---

132. *Croton tiglium*

➢ **Denumiri uzuale**: croton.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: gliceride ale acizilor graşi saturaţi şi nesaturaţi, acid tiglic şi crotonic, crotonrezina, forboldiesterul crotonalbumina, crotonglobulina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie;
- *Administrare topică*: sciatică, artrite, boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: utilizarea sa principală este în medicina veterinară.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 50-100 mg ulei de croton/zi.

▶ **Contraindicaţii**: dizenterie, diaree, ocluzie intestinală.

▶ **Reacţii adverse posibile**: diaree, colici abdominale, dermite iritative de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: determinate de toxalbumina.

☝ **Observaţii**: crotonul este şi cocarcinogen, astfel că utilizarea sa în medicina umană şi-a pierdut din importanţă.

Medicina tradiţională: nu.

---

133. *Cucumis sativus*

➢ **Denumiri uzuale**: castravete, căstrăveţi, câstrăveţi, crastavete, cucumar, ogârcăi, pepene, pepeni, pepeni irinăci, pepeni murători, pepeni râioşi, pipeni, scărtăvete, scârtaveţi, ugorci.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: substanţe azotate, celuloză, mucilagiu, protide, lipide, glucide, ioni minerali, precum K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, I, F, Cu, caroten, vitaminele B1, B2 şi C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă* (mai puţin utilizat): edeme, tuse, parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: arsuri, plăgi, efelide, tenuri iritate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se utilizează ca aliment ca atare sau murate, dar şi în industria cosmetică.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : extractul de castravete se utilizează la obţinerea unor preparate dermato-cosmetice, precum : ATODERM, SENSIBIO H_2O etc.

Medicina tradiţională : vrejurile şi cârceii se utilizau împotriva durerilor de pântece ; vrejurile fierte cu hrean se foloseau în tratamentul hemoroizilor, iar cu decoctul se tratau pistruii şi petele de pe obraz. Castravetele murat se folosea la tratarea panariţiilor.

---

134. *Cucurbita pepo*

➢ **Denumiri uzuale** : dovleac.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : seminţele.

➢ **Principii active** : aminoacizi ciclici – acidul 3-amino-3-carboxipirolidinic, m-carboxi-fenilalanina, β-pirazol-alanina, acidul γ-aminobutiric, etilasparagina, citrulină –, ulei gras – acizi linolic, linoleic, oleic –, tocoferoli, β-caroten, criptoxantină, un ester fosforic, cucurbitol, acid oxicerotic, pigmenţi clorofileni – clorofila-b, feofitina-a –, scalen, steroli – Δ^7-steroli, Δ^5- şi Δ^8-steroli, β-sitosterol –, un inhibitor de tripsina, o lecitină, o ascorbat-oxidază, glucide, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : adenom de prostată, parazitoze intestinale ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : dovleacul este folosit în alimentaţie la prepararea mâncărurilor şi a prăjiturilor ; de asemenea, se foloseşte în alimentaţia animalelor domestice.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 5-10 g seminţe/zi împotriva adenomului de prostată ; 20-150 g seminţe de 3 ori/zi, parazitoze intestinale.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : diverse studii au arătat ameliorarea simptomatologiei la adenomul de prostată, dar fără scăderea dimensiunii sale ; indicaţii terapeutice similare prezintă şi seminţele de *Cucurbita maxima*.

Medicina tradiţională : seminţele nedecorticate uscate se zdrobeau în mojar şi se fierbeau 5 minute ; se strecura, se îndulcea cu zahăr şi se lua în tratamentul hipertrofiei de prostată (dovleac turcesc).

---

135. *Cuminum cyminum*

➢ **Denumiri uzuale**: cumin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: aldehida cuminică, tiosemicarbazona cuminaldehidei, glicozide ale apigenolului şi ale luteolinei.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: flatulenţă, spasme intestinale;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: cuminul este folosit în industria alimentară drept condiment, dar şi în parfumerie.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 200-600 mg/zi în doze divizate.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite, fotosensibilitate.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

136. *Cupressus sempervirens*

➢ **Denumiri uzuale**: chiparos.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: conurile imature.

➢ **Principii active**: tanin catehic, leucoantociani, ulei volatil - cedrol.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: insuficienţă venoasă cronică a membrelor inferioare, boală hemoroidală, fragilitate capilară, sechele postflebitice;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: chiparosul este un conifer ornamental, iar uleiul volatil din ramurile tinere este foarte folosit în parfumerie.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum PHYTOSYLIC.

Medicina tradiţională : nu.

---

137. *Curcuma longa*

➢ **Denumiri uzuale** : curcumă, curcuma-lungă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii.

➢ **Principii active** : zingiberen, cucurmina, ciclocurcumina.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : profilaxia tumorilor maligne, litiază biliară, sindrom dispeptic, boli reumatismale ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cutanate infectate, acnee.

▷ **Indicaţii auxiliare** : curcuma este utilizată în industria alimentară drept condiment, fiind constituent al condimentului numit „curry", dar şi drept colorant pentru brânzeturi şi muştarul de masă.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1,5-3 g zilnic, administrat înainte de masă.

▶ **Contraindicaţii** : terapie antitrombotică, obstrucţia ductului biliar, ulcere douodenal şi gastric, terapie imunosupresivă, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermatite, dispepsie, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicamente antitrombotice – poate creşte efectul ; imunsupresive – poate scădea efectul ; AINS – poate creşte efectul de sângerare.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

138. *Curcuna zedoria*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii.

➢ **Principii active**: ulei volatil bogat în eucaliptol.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: hepatopatii, intoxicaţii cu tetraclorură de carbon;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract alcoolic - 300 mg/kg.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

139. *Cuscuta europaea*

➢ **Denumiri uzuale**: cuscută, torţel.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană, seminţele.

➢ **Principii active**: taninuri, flavone, cumarine, compuşi dihidroxifenolici, aviculazida.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *partea aeriană*: parazitoze intestinale, constipaţie; *seminţele*: hipertensiune arterială;
- *Administrare topică*: *partea aeriană*: leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

140. *Cydonia oblonga*

➢ **Denumiri uzuale** : gutui, alămâioară, gădunie, gâtâi, gutaie, gutai, gutani, gutăi, gutăn, gutei, gutân, gutie, gutâie, gutâi, măr-butii, pom-cotei.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, fructele, seminţele.

➢ **Principii active** : *fructele* : tanin, zaharuri, acizi organici, pectine, substanţe azotate, vitaminele A, B1, B2, PP şi C, săruri minerale, ioni de Na, K, Ca, Mg, Fe, P, Cl, protide, lipide, glucide ; *seminţele* : mucilagii, amigdalozidă.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *fructele* : diaree, boală hemoroidală, hemoptizii ; *seminţele* : constipaţie, traheite, bronşite, laringite ;
- *Administrare topică* : *fructele* : gingivite, stomatite ; *seminţele* : arsuri, degerături, cheilite erozive, boală hemoroidală.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructul se utilizează ca aliment (crud sau preparat) sau la prepararea dulciurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 5-10 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : preparatele din seminţe zdrobite pot produce intoxicaţii prin eliberarea amigdalozidei.

Medicina tradiţională : ceaiul din fructe se consuma în tratarea tusei şi a răguşelii, iar ceaiul din frunze în amestec cu flori de tei, la tratarea amigdalitei şi a răcelii. Zeama din frunze de gutui, curpen de castravete şi viermari, pisate la un loc, se punea pe rănile cu viermi. Din seminţele de gutui se prepară apă de ochi, iar ceaiul din sâmburi se folosea împotriva tusei. Cu frunze de gutui, măr dulce şi cimbrişor, fierte împreună, se făceau oblojeli împotriva sifilisului. Ceaiul din frunze, împotriva bolilor de inimă, insuficienţei cardiace sau bolilor de ficat. Din seminţele plămădite în apă se făcea un unguent pentru sânii crăpaţi ai lehuzelor.

---

141. *Cymbopogon spp. (Andropogon spp.)*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active**: nerol, geraniol, citral, acetat de neril, acetat de geranil, α-pinen, camfen, β-pinen, mircen, limonen, mentol, 3-metil-2-heptanona, citronelol, 6-metil-5-hepten-2-ona, linalool, linalooloxid, acetat de citronelil, farnesol, acid citronelic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: sindrom dispeptic, vărsături, agitaţie psihomotorie;
- *Administrare topică*: înţepături de insecte, mialgii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 linguriţe sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: cea mai utilizată specie este *Cymbopogon citratus*.

Medicina tradiţională: pasta din frunze pulverizate se aplica pentru combaterea durerilor de cap, iar decoctul se lua împotriva durerilor de stomac.

---

142. *Cynara cardunculus*

➢ **Denumiri uzuale**: cynara.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: cynarine – flavonoide antioxidante –, acizi graşi esenţiali nesaturaţi, acizi aminaţi, vitamina E, β-caroten.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: stres, astenie, convalescenţă, solicitări fizice excesive, cure de slăbire, hipercolesterolemii, dismenoree/amenoree, mastopatii benigne, hepatite cronice virale, eczeme cronice, xeroză cutanată, probleme de fertilitate feminină sau masculină;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: ulei sub formă de capsule: 500 mg × 1-2/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Cynara scolymus*, care are alte întrebuinţări terapeutice; se utilizează la prepararea produsului farmaceutic numit LYVERICIN.

Medicina tradiţională: în Tunisia se utiliza ca diuretic, coleretic, cardiotonic, antihemoroidal şi antidiabetic.

143. *Cynara scolymus*

➢ **Denumiri uzuale**: anghinare, anghinar.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: depside - cinarină şi produşii săi de hidroliză: acid cafeic şi chinic -, acid clorogenic, acid criptoclorogenic, acid neoclorogenic, acid izoclorogenic, polifenoli, flavonozide - cinarozida, scolimozida -, cinaropicrina grosheimina, cinaratriol, mucilagii, glicozidele A şi B, pectine, tanin, acizi organici aminaţi - acid malic, lactic, gliceric, glicolic -, inulină, săruri de potasiu şi magneziu.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: urticarii alimentare, eczeme, prurigo, lipoidoze, dischinezii biliare, litiază biliară, icter, arterioscleroză, nefrite acute sau cronice, steatoză hepatică, ciroze hepatice, hepatită cronică, insuficienţă hepato-renală, dislipidemii, obezitate, astm bronşic, gută, boli reumatismale;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: baza cărnoasă a receptaculului, ca şi cea a solzilor, se foloseşte în alimentaţie, ca legumă (dar numai în stare proaspătă şi imediat după preparare, altfel devine toxică).

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3-7 g frunză sub formă de ceai/zilnic, divizat în trei doze; suc din frunze - 50-100 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Cynara cardunculus*, care are alte întrebuinţări terapeutice; se utilizează la prepararea produselor farmaceutice: ANGHIROL, ANGHINARE, HEPABIL, BILOLIT, CHOLESTERAN etc.

Medicina tradiţională: se folosea în tratamentul bolilor hepatice, ale intestinului gros, al colitelor şi împotriva afecţiunilor hepato-splenice.

144. *Cynoglossum officinale*

➢ **Denumiri uzuale** : arăriel, arăţel, arăţiel, ariel, atrăţel, limba-boului, limba-căii, limba-câinelui, limba-cucului, limba-mielului, lipici, otrăţel, otrăţele, papucul--doamnei, plescaiţa-roşie, plecăiţă-roşie, poamele-mâţei.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană, proaspătă, şi rădăcina uscată.

➢ **Principii active** : glicoalcoloizi - cinoglosină, cinoglosidină, consolidină -, cinoglosofina, mucilagii, tanin, inulină, răşini, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *partea aeriană* : diaree ; *rădăcina* : tuse, enterite ;
- *Administrare topică* : *partea aeriană* : plăgi ; ulcere cutanate, fisuri anale, mamelonare, prurit, arsuri, boală hemoroidală ; *rădăcina* : plăgi, ulcere cutanate ; stomatite ulcero-erozive, contuzii, tromboflebite, eczeme, dermatite scuamoase ale scalpului.

▷ **Indicaţii auxiliare** : rădăcina este folosită în gospodării (pe alocuri) la vopsirea lânei în roşu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 7,5 g rădăcină sub formă de ceai, zilnic, divizat în 3 doze.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : întreaga plantă are un miros dezagreabil, de şoarece.

Medicina tradiţională : ceaiul era utilizat contra tusei, catarului pulmonar, hemoragiilor pulmonare, împotriva dizenteriei, diareei, hemoroizilor, durerilor de pântece ; de asemenea, se folosea la spălarea rănilor, a ulceraţiilor vechi, a abceselor şi „cojilor de păr".

---

145. *Cyperus rotundus*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : ciperen, rotunden, β-selinen, isopaciuli-3-5-dien, cariofilen-6, 7-dioxid, cariofil-6-ona, cariofilen, β-sitosterol.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *tuberculii* : epigastralgii, pe fond neurovegetativ, diaree, dismenoree, parazitoze intestinale ; *partea aeriană* : indigestie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pastă de tuberculi - 10-20 g × 3/zi, 2-3 zile (antihelmintic); suc de plantă - 30 ml/zi, divizat în mai multe doze.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: în China, era folosit contra nervilor de la stomac, diareei, afecţiunilor renale cronice şi durerii din dismenoree. În Nepal, tuberculii zdrobiţi uşor sunt fierţi cu apă, iar extractul se dădea în disconfort stomacal; în acelaşi scop se foloseau şi tuberculii proaspeţi, zdrobiţi şi amestecaţi cu miere.

D

146. *Daphne mezereum*

➢ **Denumiri uzuale**: tulichină, afin-sălbatic, cerlepciu, chiperul-lupului, cleiţă, cilipciu, cireaşa-lupului, dafin, dafin-mic, lemn-câinesc, lemnul-câinelui, liliac--de-pădure, liliac-sălbatic, mălin-sălbatic, masalari, piperul-lupului, popionic, salbă-moale, sălcuţă, teiul-lupului, tilichin, tilipchin, tilipin, târlichin, tulichin, tulcină, tulichina-lupului, tulichioară, tulicipe, tulipin, tulipină, tulpin, tulpină, turliptin, ţapchin, ţolul-lupului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa arbustului, recoltată înainte de înflorire, şi fructele.

➢ **Principii active**: derivaţi cumarinici, umbeliferonă, dafnoretina, mezerina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: nevralgii, sciatică, boli reumatismale, peladă, eczeme, diverse manifestări determinate de îmbătrânirea cutanată.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: tinctură 10%, o dată/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: în caz de administrare internă: manifestări digestive, renale, circulatorii, ale sistemului nervos.

☝ **Observaţii**: nu se administrează pe cale internă, fiind toxică.

Medicina tradiţională: decoctul plantei sau al coajei se ţinea călduţ în gură contra durerilor de dinţi sau la băi contra reumatismului. Ramurile şi frunzele, recoltate în timpul toamnei, serveau pentru prepararea unei fierturi ce se dădea contra viermilor intestinali. Sămânţa pisată se lua împotriva tusei productive.

---

147. *Datura stramonium*

➢ **Denumiri uzuale**: laur, ciurmăfaie.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: hiosciamină, scopolamină, atropamină, scopină, scopolină, nicotină, putresceină, cumarine -- scopoletol, umbeliferonă –, rutozid, ulei volatil, taninuri, acizi organici – fenolici şi nefenolici.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: astm bronşic, boală Parkinson, hipogalactie;
- *Administrare topică*: luxaţii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pulbere – 0,03-0,2 g de 1-2 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: xerostomie, tahicardie, midriază, hipertensiune arterială, disfagie, halucinaţii, reacţii psihomotorii anormale, depresia centrilor bulbari, hipotermie, colaps, exitus.

☝ **Observaţii**: efectele toxice apar relativ rar şi, în special, la copii; nu se va depăşi doza de 1 g/zi.

Medicina tradiţională: în Peru, decoctul de frunze se folosea la spălăturile vaginale şi în tratamentul dermatitelor, iar frunzele proaspete, încălzite se aplicau pe luxaţii, ca analgezic. Infuzia de frunze se dădea ca sedativ la schizofrenie, în Nigeria.

---

148. *Daucus carota*

➢ **Denumiri uzuale**: morcov, bâla, buruiana-ruşinii, cărete, căreţi, caroţi, cinstea-femeilor, cinstea-fetei, merlin, mârcov, morcodi, morcoghei, morcoghi, morcogi, morcohi, morcogei, morcoi, morcoji, morconi, morconiu, morcov-de-câmp, morcov-galben, morcov-sălbatic, morcove, morcovei, morcozi, morcuri, morcoi, murcoi, mure, muroci, nap-galben, nap-galben-de-câmp, nap-roşu, petrijel-sălbatic, rădăcină-dulce, ruşine, ruşinea-fetei, sculătoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele proaspete, fructele şi rădăcina (de la morcovul-sălbatic); fructele uscate şi rădăcina (de la mocovul de cultură)

➢ **Principii active**: apă, glucoză, zaharoză, pectine, proteine, lipide, β-caroten, vitaminele A, B1, B2, B6, PP, C şi K, substanţe minerale, precum: F, Cu, K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : diaree, tulburări gastrointestinale, icter, constipaţie, hipovitaminoză A, sindrom dispeptic gastric, retenţii hidrosaline, tuberculoză, dismenoree, sterilitate, lehuzie, diabet zaharat, anemie, pneumonie, rahitism, anemie feriprivă, iritabilitate, fatigabilitate, oxiuriază, gută, boli reumatismale, litiază urinară, diabet zaharat ;
- *Administrare topică* : tenuri ridate, prurit.

▷ **Indicaţii auxiliare** : morcovul se utilizează ca aliment la prepararea supelor, a ciorbelor, a mâncărurilor, a salatelor, a sucurilor, a prăjiturilor, a murăturilor ; în industria cosmetică, extractul de morcov se utilizează la obţinerea cremelor, a şampoanelor, atât pentru copii, cât şi pentru adulţi.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut (în oxiuriază, regim exclusiv de morcov, două zile).

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : constipaţie (rar).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : β-CAROTEN, OPTIVITAL etc.

Medicina tradiţională : rădăcina coaptă şi pasată se aplica la copii pe bube dulci, iar sucul din rădăcină se folosea în tratamentul rahitismului, al durerilor de stomac, al diareei, al frigurilor. Morcovul fiert în lapte se folosea în cataplasme la inflamaţii şi răni vechi, iar din morcovii raşi, stropiţi cu gaz, se făceau turte pentru gâlci. Sămânţa pisată, luată cu vin, se folosea împotriva tusei convulsive, ascitei şi pneumoniei. Dulceaţa de morcovi raşi se folosea împotriva tusei convulsive, iar fiertura de morcovi la gălbinare. Decoctul din rădăcini se lua împotriva durerilor de stomac, iar fiert în lapte se punea pe furuncule pentru maturizarea şi colectarea lor sau împotriva bolilor de piept şi de rinichi. Frunzele uscate şi pisate mărunt se puneau în ochi contra albeţei. Zeama de morcovi se folosea la tratarea hemoroizilor şi a menstruaţiilor abundente.

---

149. *Dephinium consolida (Consolida regalis)*

➢ **Denumiri uzuale** : nemţişori-de-câmp, iarbă-de-făcut-copii, pintenar.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile.

➢ **Principii active** : alcaloizi de tip aconitină - delsolina, delcosina -, antociani - delfinidol -, taninuri, substanţe amare.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : hipertensiune arterială, sterilitate ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : hipotensive – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : determinate de doze mari.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

150. *Dictamnus albus*

➢ **Denumiri uzuale** : frăsinel, floarea-focului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcinile.

➢ **Principii active** : uleiuri volatile, substanţe amare, hesperidozidă, dictamnină, saponozide.

▷ **Principalele indicaţii** :

– *Administrare internă* : insuficienţă circulatorie coronariană ;

– *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : datorită uleiului volatil, care se volatilizează (în zilele foarte călduroase), se autoaprinde, dând senzaţia că întreaga tufă de frăsinel arde.

Medicina tradiţională : a fost utilizată ca vermifug şi diuretic.

---

151. *Digitalis lanata*

➢ **Denumiri uzuale** : degeţel-lânos.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : lanatozidele A (purpureaglicozida A), B (purpureaglicozida B), C, D, E (glucogitaloxozida), saponozide, glicozide sterolice necardiotonice.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : insuficienţă cardiacă acută, fibrilaţie atrială, pregătirea preoperatorie a cazurilor de cardiopatii decompensate ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : doza de saturare - 2 mg/zi, doza de întreţinere - 1 mg/zi, de lanatozida C.

▶ **Contraindicaţii** : bradicardie marcată, extrasistole ventriculare, tahicardie ventriculară, infarct miocardic, miocardită reumatismală, hipotiroidieni, insuficienţă renală gravă, hipokalemie, hipercalcemie.

▶ **Reacţii adverse posibile** : sunt rare şi reprezentate de urticarie, eozinofilie, trombocitopenie, ginecomastie, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : diuretice, glucocoticoizi, amfotericina B, corticotrofină, carbenoxolonă - poate determina tulburări de ritm prin hipokalemie ; β-blocante adrenergice, verapamil - poate determina bradicardie ; colestiramina - reduce absorbţia intestinală.

▶ **Efecte toxice** : tulburări digestive, tulburări de ritm cardiac, tulburări vizuale (imagini colorate în galben), determinate de supradozare.

☝ **Observaţii** : există o serie de preparate tipizate, extrase sau semimsintetizate, din degeţel-lânos, precum : LANATOZID C, NIDACIL, DIGOXIN ; se poate confunda cu *Digitalis purpuraea* (degeţel-roşu), care are indicaţii terapeutice similare, dar este mult mai puţin toxic.

Medicina tradiţională : nu.

---

152. *Drosera rotundifolia*

➢ **Denumiri uzuale** : roua-cerului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active** : plumbagonă, ramentonă, rosalizidă, ramentacetonă, carboxinaftochinonă, acizi organici - acid malic, benzoic, galic, citric, ascorbic -, flavone - cvercetol -, enzime proteolitice.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : tuse, astm bronşic ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : tinctură - 1-3 g/zi pentru adulţi, 10 picături × 3/zi, pentru copii.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : se folosea contra crampelor abdominale.

E

153. *Ecballium elaterium*

➢ **Denumiri uzuale** : plesnitoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele (conţinutul expulzat al fructelor).

➢ **Principii active** : cucurbitacina B, elaterine, glicozide sterolice.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : constipaţie, parazitoze intestinale, sindrom dispeptic biliar, sinuzite ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : afecţiuni intestinale obstructive, enterite.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : colici abdominale, diaree.

☝ **Observaţii** : cucurbitacinele au efect antitumoral şi antiinflamator.

Medicina tradiţională : nu.

---

154. *Echinacea spp.*

➢ **Denumiri uzuale** : echinacea.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană a plantei, rădăcina.

➢ **Principii active** : *partea aeriană* : terpene, esteri de geranil, echinaceina, echinaceina B, echinacozida, etanol-pirocatehin-glicozidă, acid feruloil-tartric, coloizi ozogeni neozuronici ; *rădăcina* : ulei volatil, izobutilamidă, polizaharide imunostimulatoare.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : imunostimulare, infecţii virale, infecţii respiratorii înalte, adjuvant în tumori maligne ;
- *Administrare topică* : ulcere cutanate, inclusiv atone, furuncule, degerături.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 250 mg × 3/zi, 30-60 picături × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii** : boli autoimune, sarcină.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, dispepsie, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : corticoizi - poate reduce efectul, imunosupresive - poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice** : nu.

☝ **Observaţii** : administrarea se va face în cure de 3 săptămâni cu pauză de o săptămână între administrări ; există o serie de preparate tipizate, cu extract de *Echinacea*, precum : IMUNOGRIP, IMUNOSTIM, CONTRAMUTAN, ECHINACIN, ACNETOL, IMUNO ROYAL JUNIOR, APIMER FORTE, BRONCHOFORT, ECHINACEA, ECHINACEA C, FLORADERM, NAZOMER FORTE, RĂCEALĂ ŞI GRIPĂ, NOVASTIM etc. ; s-a observat, în cadrul unor studii clinice, că în tricomoniazele şi/sau candidozele vaginale, asocierea de cremă sau ovule de *Echinacea* la terapia sistemică etiologică determină, în 70% din cazuri, prevenirea recidivei.

Medicina tradiţională : era folosită de amerindieni la vindecarea rănilor.

---

155. *Elettaria cardamomum (Elettaria major)*

➢ **Denumiri uzuale** : cardamom-de-Djava.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele.

➢ **Principii active** : acetat de terpenil, cineol, acetat de linalil.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : anorexie, bronşită, sindrom dispeptic biliar, meteorism abdominal, hepatopatii, infecţii respiratorii înalte ;
- *Administrare topică* : stomatite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează la prepararea diferitelor sortimente de bitter, ca şi în parfumarea cafelei.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1,5 g seminţe/zi ; 1-2 ml tinctură/zi.

▶ **Contraindicaţii** : litiază biliară.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

156. *Eleutherococcus senticosus* (*Acanthopanax senticosus*)

➢ **Denumiri uzuale** : ginseng siberian, shigako.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcina.

➢ **Principii active** : poliholozide, cumarine, lignane, acizi fenil-propanici, eleutorozide A-H, glicozide I-M.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : fatigabilitate, astenie fizică, astenie psihică, imunostimulator ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-3 g plantă sub formă de ceai sau sub formă de capsule/zi.

▶ **Contraindicaţii** : hipertensiune arterială.

▶ **Reacţii adverse posibile** : hipoglicemie, aritmii cardiace.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : digoxin – poate creşte efectul ; insulină – poate creşte efectul ; terapie hormonală – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : *Eleutherococcus* nu va fi utilizată mai mult de trei luni ; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum GINSENG SIBERIAN.

Medicina tradiţională : rădăcina era folosită împotriva oboselii şi dereglărilor psihice.

---

157. *Ephedra distochiya*

➢ **Denumiri uzuale** : cârcel.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană.

➢ **Principii active** : efedrina sub forma izomerului levogir, feruloil-histamină, flavone, leucoantociani.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: urticarii, astm bronşic, bronşite astmatiforme, emfizem pulmonar, rinite alergice, edeme, astenie fizică, psihică, obezitate;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-20 mg × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: anorexie, anxietate, adenom de prostată, boli cardiovasculare, diabet zaharat, hipertensiune arterială, retenţie urinară.

▶ **Reacţii adverse posibile**: anorexie, anxietate, cefalee, hipertensiune arterială, insomnie, iritabilitate, vărsături, palpitaţii, tahicardie, psihoze, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: amfetamine – poate creşte efectul; cafeina – poate creşte efectul; antidiabetice – poate creşte efectul; inhibitori MAO – poate creşte efectul; teofilina – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: insuficienţă cardiacă, deces.

☝ **Observaţii**: nu va fi utilizată decât la indicaţiile medicului, toleranţa levogirului fiind mai bună decât cea a efedrinei de biosinteză.

Medicina tradiţională: nu.

---

158. *Epilobium angustifolium*

➢ **Denumiri uzuale**: zburătoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, florile, rădăcinile.

➢ **Principii active**: substanţe flavonice, taninuri, mucilagii, pectine.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: adenom de prostată, ulcer gastric, hepatite epidemice;
- *Administrare topică*: stomatite.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Epilobium hirsutum* (pufuliţă) şi cu *Epilobium parviflorum*, care au întrebuinţări medicale similare; *Epilobium hirsutum* intră în compoziţia unor preparate tipizate precum PUFULIŢĂ.

Medicina tradiţională: în Austria, infuzia din părţile aeriene era folosită în tulburări de micţiune, în special în cele din hiperplazia benignă de prostată.

---

159. *Equisetum arvense*

➢ **Denumiri uzuale**: coada-calului, barba-sasului, barba-ursului, bota-calului, bota-cucului, brădac, brădişor, brăduştean, brăduleţ, coadă, coadă-goală, coada-iepei, coada-mânzului, coada-şopârlei, codăie, codâie, iarbă-de-cositor, mânzoaică, nodăţică, opintici, părul-porcului, peria-ursului, perie-ursească, siruşliţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: tulpinele sterile, recoltate la 5-6 cm de sol în lunile iulie-septembrie.

➢ **Principii active**: acid silicilic, saponine – ecvisetonina şi ecvisetogenina, componente flavonoide ca galutelolina, izocvercitina, alcaloizi – nicotina, palustrina, 3-metoxi-piridina – articulatidina, izoarticulatidina, β-sitosterol, acid oxalic, malic, gliceride ale acidului steraic, linoleic, linolic şi oleic, dimetil-sulfone, urme de ulei volatil, săruri de potasiu, săruri cu conţinut mare de bioxid de siliciu, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: boli renale, boli de metabolism, boli reumatismale, fracturi, degerături, tuberculoză pulmonară, hipertensiune arterială, boală hemoroidală, epistaxis, metroragii, edeme gambiere, mai ales în perioada de climax.
- *Administrare topică*: eczeme, neurodermite, hiperhidroză şi bromhidroză, ulceraţii cutanate, plăgi, contuzii, aftoză bucală, vergeturi, stomatite, fragilitate unghială.

▷ **Indicaţii auxiliare**: cenuşa obţinută prin arderea plantei se utilizează la lustruirea obiectelor de metal sau de lemn sau ca praf de curăţat vesela, faianţa, chiuvete, căzi de baie, tacâmuri.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10 ml tinctură de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: administrarea la copii, edem cardiac sau renal.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite de contact, deficienţă de tiamină, toxicitate similară cu nicotina.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: diuretice – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: extractul de coada-calului se utilizează la obţinerea de preparate tipizate: COADA-CALULUI, OSTEOCALCIN, OSTEOFORT etc., sau dermato-cosmetice: DIOPTIGEL, DERCOME; se poate confunda cu *Equisetum palustre* (barba-ursului-de-bahne), fără proprietăţi terapeutice şi cu un mare grad de toxicitate, cu *Equisetum silvaticum* (ruşinea-ursului) şi *Equisetum telmateja* (coada-calului-mare), ce nu au întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: decoctul din tulpinele fertile se lua contra diareei, iar cel din tulpinele sterile se folosea ca diuretic, astringent, în combaterea durerilor de stomac şi de rinichi, împotriva răcelii, tuberculozei, hidropiziei, poalei albe şi altor boli femeieşti; tulpinele fierte se aplicau sub formă de cataplasme contra reumatismului; ceaiul se folosea pentru spălături în tratarea pecinginii, a rănilor, a bubelor şi a artritei, sub formă de băi, iar în unguente cu alaun, untură de porc, pentru răni, tăieturi, furunculoză, scrofuloză.

---

160. *Eriodictyon californicum*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : ulei volatil, flavonoide – eriodictiol, homoeriodictiol.

▷ **Principalele indicaţii** :

– *Administrare internă* : nu ;

– *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : este mult utilizată în ţările anglo-saxone drept corector de gust, iar în tehnologia farmaceutică se foloseşte pentru a masca gustul unor substanţe amare.

▷ **Dozajul probabil eficace** : nu.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : planta este mestecată sau fumată, era folosită de amerindieni împotriva afecţiunilor căilor respiratorii şi genito-urinare.

---

161. *Erodium cicutarium*

➢ **Denumiri uzuale** : pliscul-cucoarei, priboi.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană.

➢ **Principii active** : tanin, acid galic, flavone, săruri de potasiu.

▷ **Principalele indicaţii** :

– *Administrare internă* : edeme, hemoragii diverse ;

– *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 5 g plantă/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : ceaiul era folosit contra inflamaţiei.

---

162. *Eryngium campestre*

➢ **Denumiri uzuale** : scaiul-dracului, amărea, buruiană-mucedă, căruţa-dracului, ghimpe-tăfălog, iarba-măgarului, îndrăcită, morcov-de-deal, rostogol, scai, scai--de-câmp, saci-mneriu, scai-muced, scai-vânăt, scaiul-vântului, scai-voinicesc, scăieţi, scăiuş, schin, schin-otrăvitor, sperioasă, spin-alb, spinele-dracului, spin--de-mucedă, spinţa-dracului, spinul-dracului, spinul-Sfintei-Marii, spinul-vântului, sporiul-casei, tăvălici.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii.

➢ **Principii active** : saponozide, tanoizi, zaharuri, acid cafeic, clorogenic, poliine – falcarinona –, ulei volatil, săruri de sodiu, potasiu, calciu.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : litiază urinară, colecistite, retenţie urinară, uretrită gonococică, ascită, edeme gambiere, amenoree, icter, inapetenţă, scorbut, tuberculoză ;
- *Administrare topică* : acnee, dermită seboreică.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 7,5-15 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte două specii înrudite *Eryngium planum* (scai--vânăt), care are alte indicaţii terapeutice, şi *Eryngium maritimum* (vitrigonul), care nu are întrebuinţări medicale.

Medicina tradiţională : rădăcinile tăiate se puneau în rachiu şi se lua câte o lingură înainte de masă pentru combaterea durerilor de inimă şi de stomac ; decoctul de plantă se ţinea în gură în cariile dentare şi durerile de dinţi sau se turna în cap la cei cu tulburări psihice, agitaţie psihomotorie, cu vise terifiante, care erau şi afumaţi cu plantă uscată. Ceaiul din părţile aeriene se folosea ca laxativ, în tratamentul ulcerului gastric şi al gastralgiilor. Era utilizat şi ca diuretic sau în combaterea tusei convulsive ; extractul proaspăt de rădăcină se dădea în tuberculoza pulmonară.

---

163. *Eryngium planum*

➢ **Denumiri uzuale**: scai-vânăt, spin-vânăt.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: saponozide – saniculasaponine care, prin hidroliză, pun în libertate saniculagenoli, eringiumgenoli, eringinoli.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: bronşite, tuse productivă, constipaţie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 6-8 g floare sub formă de ceai de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte două specii înrudite *Eryngium campestre* (scaiul-dracului), care are alte indicaţii terapeutice, şi *Eryngium maritimum* (vitrigonul), care este fără întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: nu.

---

164. *Erythroxylon coca*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: alcaloizi cu nucleu tropanic – cocaina, ecgonina, convolvina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: astenie, senzaţie de foame;
- *Administrare topică*: cefalee, migrenă, boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: farmacodepedenţă, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : nu.

☝ **Observaţii** : indienii incaşi mestecau boluri obţinute din pulbere de frunze de coca în amestec cu bucăţele de var, combinaţie care înlătură senzaţia de foame şi de oboseală fără a determina euforie.

Medicina tradiţională : bolurile obţinute din pulbere de frunze de coca în amestec cu bucăţi de var sau cenuşă de *Chenopodium quinoa* erau mestecate de către indienii incaşi în timpul lucrărilor care solicitau un efort mare şi al marşurilor obositoare.

---

165. *Eucalyptus spp.*

➢ **Denumiri uzuale** : eucaliptul.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele (de pe ramurile florifere).

➢ **Principii active** : ulei volatil format din cineol (eucaliptol), tanin, rezine, monoterpene şi sescviterpene, ceară, o cumarină, o flavonă liposolubilă şi felandren-terpene, piperitonă ; specia *Finchocarpus* conţine rutozid.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : afecţiuni respiratorii acute şi cronice, afecţiuni urinare, diabet zaharat, anchilostomiază ;
- *Administrare topică* : plăgi, eczeme suprainfectate, afecţiuni reumatismale, înţepături de insecte, prurit de diverse etiologii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4-6 g/zi, sub formă de ceai, în doze divizate ; 10-15 mg × 2/zi, ca tinctură.

▶ **Contraindicaţii** : copii mai mici de 12 ani, colecistite, inflamaţii gastrointestinale, boli hepatice.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dispepsie, vărsături, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : poate scădea efectul medicamentelor cu administrare orală.

▶ **Efecte toxice** : delirium, cianoză.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor medicamente tipizate, precum : MENTORIN, INHALANT, ESSENNTIAL BALM, PHYTOPOLLEINE etc.

Medicina tradiţională : nu.

---

166. *Euonymus europaeus*

➢ **Denumiri uzuale**: salba-moale, caprifoi, clocuţă, grujarcă, lemn-câinesc, lemnul-câinelui, parastasul-popii, pomiţă-de-sânger, sânger, voinicar, voiniceriu, voniceriu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa, florile, frunzele şi seminţele.

➢ **Principii active**: evonimină, evonozidă, evatrozidă, evatromonozida, acizi organici, lipide, pigmenţi, vitamina C, tanin, răşină; scoarţa de salbă-râioasă conţine şi asparagină, iar fructele şi triacetină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: sindrom dispeptic biliar, greţuri, vărsături, insuficienţă cardiacă;
- *Administrare topică*: ulcere cutanate atone, gangrenoase, pediculoză.

▷ **Indicaţii auxiliare**: lemnul arbustului serveşte la fabricarea de placaje, a prafului de puşcă sau a cărbunelui de salbă-moale, utilizat pentru creioanele de desen.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: enterite, diaree, crampe abdominale, tulburări circulatorii.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Euonymus verrucosus* (salba-râioasă), care are indicaţii terapeutice similare.

Medicina tradiţională: fructele pulverizate şi amestecate cu unt se foloseau contra păduchilor, iar decoctul scoarţei se lua ca purgativ.

---

167. *Eupatorium cannabinum*

➢ **Denumiri uzuale**: cânepa-codrului, canipoale, cânepă-de-apă, cânepa-vrăghiei, cânepioară, dobromnic, dobronic, dobrovnică, dumbrojnic, dumbravnic, iarbă-de-întruiele, sburătoare, smeoaică, smeiţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană, recoltată în timpul înfloririi, rizomii cu rădăcini.

➢ **Principii active**: *partea aeriană*: substanţe amare, eupatolid, eupatorina, eupatoriopicrina, alcoolorezine, tanoizi, compuşi acetilenici, ulei volatil, salcozide, inulină, steviozidă; *rizomii* şi *rădăcinile*: ulei volatil, euparina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: insuficienţă hepatică, constipaţie, scorbut, tuse, isterie, difterie, hipercolesterolemie, convalescenţă, afecţiuni splenice şi biliare;
- *Administrare topică*: plăgi, ulceraţii cronice, cuperoză, scabie.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-6 linguriţe de plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: reacţii alergice la componenţi ai familiei *Compositae*.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: tremurături, vărsături, diaree.

☝ **Observaţii**: administrarea internă se va face cu prudenţă din cauza potenţialului toxic crescut.

Medicina tradiţională: cu decoctul plantei se făceau spălături contra durerilor de cap, a durerilor de trup, a reumatismului şi la cei cu congestie cerebrală, precum şi pentru bube, iar, în asociere cu zmeiuţă, se folosea la scăldători în tratamentul cărbunelui sau al epilepsiei; rădăcina fiartă sau plămădită în rachiu se folosea în combaterea crizelor acute abdominale (colici).

---

168. *Euphorbia spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: alior, aior, arior, haren, laptele-câinelui, laptele-cucului-de--pădure, laptele-cucului, buruiană-de-venin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta recoltată în perioada de înflorire.

➢ **Principii active**: alcooli triterpenici pentaciclici, rezine.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: veruce, alopecii de diverse etiologii, nevralgii sciatice.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se mai utilizează la vopsirea textilelor în galben.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: administrarea internă nu este recomandată din cauza manifestărilor de tip enterită.

Medicina tradiţională : latexul se folosea pentru tratarea nigeilor, a pecinginii, petelor de pe faţă, unghiilor stricate (ciupercă) sau pentru aplicarea pe bube. Decoctul plantei se folosea pentru a stimula creşterea părului şi a-i împiedica căderea. Seminţele şi planta întreagă erau utilizate ca vomitiv, febrifug, iar laptele stors şi amestecat cu făină de grâu se folosea pentru pregătirea unor hapuri cu efect vomitiv.

169. *Euphrasia officinalis (Euphrasia rostokowiana)*

➢ **Denumiri uzuale** : silur, bureniţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană.

➢ **Principii active** : taninuri galice, alcaloizi, flavone, acizi fenolici, aucubozidă, ulei volatil, principii amare, fitosteroli, rezină.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : sinuzită ;
- *Administrare topică* : conjunctivită.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : confuzie, congestie, cefalee, inflamaţie oculară (topic), fotofobie (topic).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : specia *Euphrasia stricta* intră în compoziţia tutunului englezesc.

Medicina tradiţională : specia *Euphrasia stricta* era folosită contra durerilor de cap şi stomac.

170. *Evernia prunastri*

➢ **Denumiri uzuale** : lichenul-de-stejar.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : talul.

➢ **Principii active** : acizi lichenici, în special acid evernic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : nu ;
- *Administrare topică* : stomatite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lichenul-de-stejar este folosit în industria parfumurilor, atât pentru mirosul său particular, cât şi ca fixator ; de asemenea, lichenul-de-stejar prezintă o mare sensibilitate la poluarea mediului ambiant, îndeosebi la bioxidul de sulf şi metalele grele.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : *Pseudovernia furfuracea* are proprietăţi şi întrebuinţări terapeutice similare.

Medicina tradiţională : nu.

---

171. *Evonymus europaea*

➢ **Denumiri uzuale** : salbă-moale, lemnul-câinelui.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa rădăcinilor.

➢ **Principii active** : heterozide cardiotonice de tip digitalic, evatrozida, evatromonozida.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : insuficienţă cardiacă, colecistite cronice ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : infarct miocardic.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : digoxin – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *Evonymus verrucosa* (salba-râioasă) care are proprietăţi şi întrebuinţări medicale similare ; în SUA, sunt utilizate scoarţele rădăcinilor de *Evonymus atropurpureus* pentru proprietăţile sale purgative şi colagoge.

Medicina tradiţională : scoarţa rădăcinilor era folosită ca vomitiv sau insecticid capilar.

F

172. *Fagopyrum spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: hrişcă, grâu-negru.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: flavone sub formă de rutozid, cvercetol liber, antocianozide, fagopirină, acizi organici.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: insuficienţă venoasă cronică a membrelor inferioare, boală hemoroidală, purpură vasculară endogenă sau exogenă, hemoragii retiniene, digestive şi renale, hemoptizii, scarlatină, tifos exantematic, glaucom (medicaţie adjuvantă);
- *Administrare topică*: edeme prin insuficienţă venoasă cronică, echimoze.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: capsule – 40-80 mg rutozid × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: reacţii alergice cunoscute la *Fagopyrum*.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, fagopiris prin fotosensibilizare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: speciile folosite sunt *Fagopyrum tataricum* şi *Fagopyrum aesculentum*; hrişca serveşte ca materie primă pentru extracţia industrială a rutozidului, care intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: RUTIN S, TAROSIN, RUTOSID, RUTOVEN etc.

Medicina tradiţională: nu.

---

173. *Fagus sylvatica*

➢ **Denumiri uzuale**: fag, buhaci, făgoaie.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele şi scoarţa.

➢ **Principii active**: *frunzele*: compuşi de natură flavonoidică - miricetina, leucodelfinina, acidul cafeic, acidul elagic, cvercetina, leucocianidina, camferol, tanin şi acid cumaric; *scoarţa*: principii amare şi tanin; prin distilare pirogenată se obţine gudronul de fag ce conţine: gaiacol, crezoli (orto-, meta- şi para-metilfenol), xileni (2,3-; 3,4-; şi 2,5-dimetilfenol).

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *scoarţa*: diaree, dizenterie, stări febrile;
- *Administrare topică*: *frunzele*: plăgi, boli reumatismale (băi); *scoarţa*: ulcere cutanate, stomatite, aftoză bucală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: lemnul de fag se utilizează la încălzirea locuinţelor, în industria lemnului (la fabricarea mobilei, parchetului, construcţia caselor), în industria chimică (obţinerea acidului acetic, tanin şi gudroane - creozot şi gaiacol); gudroanele se utilizează atât în medicina umană, cât şi în cea veterinară. Lemnul de fag se utilizează şi la obţinerea cărbunelui medicinal vegetal. Fructele de fag se folosesc ca hrană pentru porcii domestici şi sălbatici, ca şi pentru obţinerea uleiului comestibil.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-30 g scoarţă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: lemnul din mijlocul tulpinii care înveleşte măduva se folosea pentru ţigări contra astmului. Pentru tratarea nigeilor se punea cenuşă din lemn de fag într-o oală cu apă, se fierbea o oră şi se spălau nigeii cu această fiertură de mai multe ori/zi. Ceaiul din coajă se lua contra diareei.

---

174. *Ferula asa-foetida*

➢ **Denumiri uzuale**: asa-foetida.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rezina provenită din latexul excretat de rădăcinile plantei.

➢ **Principii active**: bisulfura de butilen-propilen, gumă (acidul galacturonic, galactoză, ramnoză, arabinoză), rezină (rezinotanol, farnesilferol A, B, C), sulf.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : parazitoze intestinale (ascarizi, oxiuri), enurezis, neuropatii, bronhospasm, lichen plan, psoriazis, eczeme cronice lichenificate, glosodinii, glosopiroză ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 0,2 ml tinctură de 2-5 ori/zi, în parazitoze intestinale ; 0,5 ml tinctură/zi, în restul afecţiunilor.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : în helmintiaze, administrarea se face şi sub formă de clisme (2-5 ml tinctură la clismă).

Medicina tradiţională : nu.

---

175. *Ficus carica*

➢ **Denumiri uzuale** : smochin, acoperământul-Maicii, hic, smochin-sălbatic, smocve.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : latexul plantei şi fructele mature.

➢ **Principii active** : *fructele* : mucilagii, zahăr invertit, pectine, acizi organici, ficina, săruri de fosfor, calciu, furanocumarine, xantotoxine, microelemente, vitaminele A, B şi C ; *latexul* : amilază, lipodiastază, protează, oze, mucilag, pectine, acizi organici, ficină.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *fructele* : constipaţie, bronşite, pneumonie, tuse convulsivă, convalescenţă, nefrite, cistite, sarcină, îmbătrânire precoce ;
- *Administrare topică* : *fructele* : furuncule, panariţii, arsuri, aftoză bucală, abcese dentare ; *latexul* : înţepături de insecte, veruce, duriloane.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele sunt utilizate în scopuri alimentare, consumate ca atare sau uscate, precum şi la prepararea dulceţurilor, a gemurilor şi a siropurilor ; în farmacii, smochinele se utilizează ca edulcorant.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 5-20 g fructe sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : fotosensibilitate cunoscută.

▶ **Reacţii adverse posibile** : fotodermatoze.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : fotodermatite în contact cu latexul.

☝ **Observaţii**: maceratul glicerinat de 1 DH este folosit în gemoterapie, principalele indicaţii sunt în neurodistonie şi tulburări neurovegetative gastrice, cefalee, vertij, astenie, epilepsie focală, post-traumatică.

Medicina tradiţională: fructul cald se rupea şi se aplica pe leziunile de cărbune. Fiertura de smochine se bea, iar smochinele se aplicau pe leziunile de cărbune. Smochinele fierte cu roşcove şi stafide se luau contra tusei; fierte în lapte se foloseau sub formă de cataplasme împotriva amigdalitei şi tusei, iar laptele se bea împotriva aceloraşi afecţiuni. Smochina cu miere se folosea la durerile de dinţi şi de măsele.

---

176. *Filipendula ulmaria* (*Spiraea ulmaria*)

➢ **Denumiri uzuale**: creţuşcă, aglică, aglice, barba-caprei, borş, caprifoaie, colţul-lupului, pepenică, răcuşor, sântânică, sânziană, taulă, teişor.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, frunzele, planta întreagă.

➢ **Principii active**: *florile* şi *frunzele*: cvercetinglicozide ca hiperina, avicularina, glicozida, monotropitozida, primverozida salicilatului de metil, spireozida, glucozida cvercetolului, izosalicina, aldehida salicilică, ceruri, taninuri, heliotropină, vanilină, glucide.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: ulcer gastroduodenal, boli reumatismale, gută, insomnii, diaree, dizenterie, celulită, obezitate, hipertensiune arterială, arterioscleroză, infecţii respiratorii înalte;
- *Administrare topică*: plăgi, arsuri, ulcere cutanate, boli reumatismale, mialgii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2,5-3,5 g flori sub formă de ceai de 3-4 ori/zi; 4-5 g plantă sub formă de ceai de 3-4 ori/zi; 2-4 ml tinctură de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: astm bronşic, sensibilitate la aspirină.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, bronhospasm, dispepsie, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: a fost utilizată ca sursă de salicilaţi pentru prepararea aspirinei la sfârşitul secolului al XIX-lea; se poate confunda cu *Filipendula hexapetala* (aglica), care nu are întrebuinţări medicale.

Medicina tradiţională: rădăcinile pisate şi plămădite în rachiu se luau în tratamentul herniei sau al durerilor abdominale, iar fierte se foloseau la băi, la copii slăbiţi. Decoctul din frunze se folosea la spălarea leziunilor de erizipel, iar din florile plantei se făcea apă de obraz, cu pelin, măşin, soc, plămădite în spirt.

---

177. *Foeniculum vulgare*

➢ **Denumiri uzuale**: fenicul, anason, anason-dulce, anason-mare, anason-nemţesc, anison-dulce, anus, baden, basamac, chimin-dulce, chimeon, chimion, chimion--de-grădină-dulce, cumin, fenhiel, fenicel, fincan, fincen, finchil, fincăl, hanos, hanus, marariu-de-casă, mărar-dulce, mălură, molotră, molotru, molură, secărea, secară-dulce, secărea-de-grădină, toaie.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele, rădăcina.

➢ **Principii active**: ulei volatil format din anetol – transanetol şi cisanetol –, limonen, α-pinen, fenconă, metilcarvicol, extragol; lipide, aleuronă, derivaţi cumarinici, flavonoide – cvercitin, camferoglicozid –, flavonol-3-glucuronid, zaharuri, substanţe minerale, ceruri, mucilagii, stigmasterină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *fructele*: galactogog, bronşite, astm bronşic, gripă, meteorism abdominal, colici abdominale, frigiditate, impotenţă sexuală; *rădăcina*: edeme;
- *Administrare topică*: *fructele*: ulcere cutanate, abcese subcutanate, eczeme acute.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se utilizează în industria alimentară pentru condimentarea salamurilor sau ca aromatizant în prepararea unor băuturi, a bomboanelor etc.; feniculul se mai utilizează în industrie, în vederea extragerii uleiului de fenicul, folosit la prepararea produselor cosmetice, a apelor de gură.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,1-0,6 ml ulei/zi; 5-15 g fructe sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: copii mai mici de 6 ani, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, fotodermatite, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: ciprofloxacina – poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice**: dozele mari determină dureri abdominale, greţuri, agitaţie nervoasă, crize epileptiforme cu halucinaţii, somnolenţă.

☝ **Observaţii**: există trei subspecii cultivate care au un conţinut variabil de ulei volatil: fenicul-amar – anetol 61,7-78,3%, fenicul-dulce – anetol 84,1-89,9% şi fenicul--sălbatic – anetol 62,5%; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: SEDOCALM, ANTIDIAREIC, LAXOFORT, LEVOCARBON, BRONCHOLIZIN, BRONCHOFORT, ENTEROSEPTIN, LAXOFORT, OROSEPT, ROYAL BREATH, RHAMNOLAX etc.

Medicina tradiţională: decoctul de fructe se dădea copiilor mici contra colicilor abdominale sau ca diuretic; infuzia se folosea pentru a mări secreţia laptelui la femeile care alăptau.

---

178. *Fragaria spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: căpşuni, fragă, fragi, fragi-de-grădină, fragi-de-câmp, pomniţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, fructele proaspete.

➢ **Principii active**: *frunzele*: taninuri elagice, cvercetol, cvercitrozidă, acizi organici; *fructele*: protide, lipide, glucide, vitaminele: B1, B2, B6, PP, C, K, D, caroten, substanţe minerale, precum: Na, Ca, Mg, Fe, Cu, P, S, Cl.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tuse;
- *Administrare topică*: acnee, seboree.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructul este utilizat în alimentaţie, ca atare sau sub formă de salată de fructe, dulceţuri, gemuri, siropuri, prăjituri, îngheţată etc.; în industria alimentară, se foloseşte cu aceleaşi indicaţii ca mai sus, fiind, în acelaşi timp, utilizat şi în industria băuturilor alcoolice şi răcoritoare; în industria cosmetică, căpşunile se folosesc la prepararea cremelor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: reacţii alergice la plante din familia *Rosaceae*.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: speciile utilizate sunt reprezentate de *Fragaria moschata* (căpşuni), *Fragaria magna* (căpşuni de cultură) şi *Fragaria viridis* (căpşuni sălbatice); se poate confunda cu *Fragaria vesca* (fragi), care are întrebuinţări similare.

Medicina tradiţională: rădăcinile de căpşuni se fierbeau în vin, folosindu-se în tratamentul contra tusei, iar rădăcinile şi cârceii fierţi în vin alb se dădeau femeilor când aveau cârcei sau dureri de pântece. Decoctul din frunze asociate cu micşunele şi coada-şoricelului servea la spălarea bolnavilor cu pelagră. În muşcătura de câine, frunzele unse cu stupit se aplicau pe rană. Ceaiul din tulpini şi rădăcini se folosea în bolile rinichiului.

---

179. *Fragaria vesca*

➢ **Denumiri uzuale**: fragi, afrange, buruiană-de-fragi, căpşuni, frag, fragi-de-câmp, fragă, fragele, fragi-de-pădure, fragi-iepureşti, frăguţă-sălbatică, franză, pomiţă, pomniţă, vărăguţe.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele proaspete, frunzele.

➢ **Principii active**: *fructele*: mucilagii, acid salicilic, antocianidina, vitaminele A, B1, B2, PP, C, săruri minerale şi ioni de Na, K, Ca, Mg, Fe, P, Cl, protide, lipide, glucide; *frunzele*: taninuri elagice, fragarol, cvercetol, cvercitrozidă, cvercetrină, cvercitină, citrol, săruri minerale, ulei volatil, zaharuri, vitamina C, acizi organici.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *fructele*: edeme, gută, boli reumatismale, litiază biliară, renală, afecţiuni hepatice, arterioscleroză, astenie fizică, convalescenţă, hipertensiune arterială, tuberculoză, parazitoze intestinale; *frunzele*: diaree, edeme, litiază renală, uretrită gonococică, gută, boli reumatismale, dizenterie, hematurie, enterite, colite;
- *Administrare topică*: *frunzele*: stomatite (gargarisme), ulceraţii cutanate, leucoree (spălături vaginale), *fructele*: tartru dentar (fricţiuni pe dinţi).

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructul este utilizat în alimentaţie, ca atare sau sub formă de salată de fructe, dulceţuri, gemuri, siropuri, prăjituri, îngheţată etc.; în industria alimentară, se foloseşte cu aceleaşi indicaţii ca mai sus, fiind, în acelaşi timp, utilizat şi în industria băuturilor alcoolice şi răcoritoare.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5-10 g frunze şi rizomi sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: reacţii alergice la plante din familia *Rosaceae*.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Fragaria moschata* (căpşunile), care are întrebuinţări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: frunzele pisate şi amestecate cu sare se foloseau pentru combaterea durerii de măsea. Frunzele unse cu salivă se aplicau pe muşcăturile de câine sau se fierbeau şi cu ele se spălau şi se legau bubele dulci. Frunzele şi stolonii uscaţi erau folosiţi pentru ţigări contra astmului. Ceaiul din fragi uscaţi se lua la tratarea anuriei şi contra digestiei anevoioase. Planta cu rădăcină se fierbea în vin roşu şi se dădea contra frigurilor. Ceaiul din tulpini şi rădăcini se consuma în tratamentul bolilor de rinichi, iar decoctul plantei, al bolilor femeieşti.

---

180. *Fraxinus excelsior*

➢ **Denumiri uzuale**: frasin, fracşân, frapsin, frapţân, frapţin, frasen, frasân, frăpţinel, iesic, iasig.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele şi scoarţa.

➢ **Pricipii active**: *frunzele*: manitol, inozitol, cvercitrină, acid malic, acid ursolic, tanin, gume, ulei volatil cu terpene, derivaţi cumarinici, o chinonă asemănătoare

vitaminei K2, rutozid, acizi organici, fraxohida; *scoarţa*: derivaţi oxicumarinici - fraxină, fraxinol, fraxidină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *frunzele*: boli reumatismale, gută, obezitate, constipaţie, scorbut, dizenterie, febre intermitente, mialgii; *scoarţa*: stări febrile, diaree, litiază biliară, gută, nefrite cronice;
- *Administrare topică*: *frunzele*: eczeme acute, arsuri, boală hemoroidală, boli reumatismale, gută, nevralgii, leucoree (spălături vaginale); *scoarţa*: acnee, eczeme acute, ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: lemnul este folosit în tâmplărie la confecţionarea mobilei, a instrumentelor muzicale, a aparatelor de sport, a obiectelor casnice, a căruţelor etc.; în gospodării, frasinul se folosea pentru vopsit în brun, albastru şi negru.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2,5-15 g frunze sub formă de ceai/zi, 2-6 g scoarţă sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Fraxinus ornus* (mojdrean), care are alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: seva recoltată primăvara prin incizia tulpinilor se folosea în tratarea bubelor; cenuşa din lemnul de frasin se punea fierbinte pe răni rele. Frunzele se foloseau pentru băi în tratamentul reumatismului, iar ceaiul se lua împotriva bolilor de rinichi, icterului, gutei, reumatismului. Coaja de frasin fiartă în vin alb se consuma în combaterea regurgitaţiilor acide şi a bolilor de splină.

---

181. *Fraxinus ornus*

➢ **Denumiri uzuale**: mojdrean, frasin-de-munte, frasin-negru, frasin-urm, galeş, urm, urn.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: sucul obţinut prin incizii în scoarţa arborilor de 4-8 ani.

➢ **Principii active**: D-manitol, glucoză, fructoză, maninotrioză, maneotetroză, o rezină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie de diverse etiologii;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: copii mai mici de 3 ani: 5-15 ml suc/zi; copii 3-6 ani: 15-20 ml suc/zi; copii mai mari de 6 ani: 30 ml suc/zi; adulţi: 60 ml suc/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: deoarece sucul are un gust dulceag şi nu provoacă greaţă, vărsături, colici abdominale, este foarte bine tolerat de copii; se poate confunda cu *Fraxinus excelsior* (frasin), care are alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: nu.

---

182. *Fucus islandicus* (*Carrageen*)

➢ **Denumiri uzuale**: muşchi-islandez, muşchi-de-piatră.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: talul algelor.

➢ **Principii active**: mucilagii – caragenina, condrogenina –, vitaminele A, B şi D, proteine, substanţe minerale, precum: brom, iod, mangan.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: gastroduodenite, ulcer gastric, enterite, hipercolesterolemie, constipaţii cronice;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: muşchiul-islandez se utilizează la prepararea caragenaţilor, care, asemănător alginaţilor, au o largă utilizare industrială; în experimentările farmacodinamice, caragenina este folosită drept substanţă-test pentru acţiunea antiinflamatorie a medicamentelor; mucilagul se utilizează în industria cosmetică la prepararea loţiunilor de mâini, iar în industria textilă, ca agent de apretare şi limpezire.

▷ **Dozajul probabil eficace**: mucilagii – 1-2 linguriţe × 3/zi (adulţi) şi 1-3 linguriţe/zi (copii).

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: carageenul este constituit din talul a două alge roşii, *Chondrus crispus* şi *Gigartina mamilosa*; este folosit la prepararea produsului tipizat numit GALCORIN.

Medicina tradiţională: nu.

---

183. *Fucus vesiculosus* (*Ascophyllum nodosum*)

➢ **Denumiri uzuale**: fucus.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: alga întreagă.

➢ **Principii active**: acid alginic, fucoidină, laminarină, iod.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: obezitate, hipotiroidii;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5-10 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: medicaţie antitrombotcă, cancer, afecţiuni cardiace, diabet zaharat, afecţiuni renale, tiroidopatii (exceptând hipotiroidia).

▶ **Reacţii adverse posibile**: hiperglicemie, hipertiroidie (doze mari), poliurie, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice - poate creşte efectele; antidiabetice - poate reduce efectele; fierul - poate reduce absorbţia; hormoni tiroidieni - poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice**: nefrotoxicitate.

☞ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de alge brune, precum: *Fucus serratus*, *F. nodosus*, *F. siliquosus*, care au întrebuinţări terapeutice similare; varech este denumirea masei constituite din algele brune din genul *Fucus* aruncate de valuri pe ţărm; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: PHYTO SILHOUETTE, FUCUS etc.

Medicina tradiţională: nu.

---

184. *Fumaria officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: fumăriţă, corcodan, curcodană, fierea-pământului, fumărică, fumul-pământului, guşa-porumbului, iarbă-de-curcă, iarba-fumului, sactere, săftărea, safterea, saftâră, sălfărea, săftină, saftire, sefterea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană a plantei (în special vârfurile înflorite).

➢ **Principii active**: acid fumaric, alcaloizi izochineloinici şi furantrenici din grupa criptozinei precum fumarina, criptopina, coridalină, derivaţi fenantrenici - dicentrina, bulbocapnina - rezine, micilagii, substanţe amare, săruri minerale, flavone.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : afecţiuni hepatobiliare, renale, obezitate, elefantiazis, icter, amenoree, arterioscleroză, febră, hipertensiune arterială, acnee, urticarii alimentare ;
- *Administrare topică* : aftoză bucală, stomatite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : suc - 30-100 ml/zi ; 4-10 g vârfuri înflorite sau 2-4 g plantă verde sub formă de ceai, de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : anemii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vertij, cefalee, astenie (în cazul utilizării prelungite).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există şi alte specii de *Fumaria*, precum *Fumaria schleicheri*, care are aceleaşi indicaţii terapeutice ; la prepararea plantei nu se utilizează recipiente de fier sau produse care conţin tanin, precum vinul roşu ; administrarea se va face în cure de 10 zile cu pauze tot de 10 zile, din cauza scăderii eritrocitelor în cazul tratamentelor prelungite.

Medicina tradiţională : se folosea în tratamentul bolilor de stomac, de splină, de piele, al pecinginii şi al bubelor dulci. Decoctul se folosea sub formă de gargară, ţinându-se în gură, iar ceaiul, pentru curăţirea sângelui. Fiartă în lapte se folosea la combaterea durerilor de dinţi, iar în apă, în tratamentul sifilisului.

G

185. *Galanthus nivalis*

➢ **Denumiri uzuale**: ghiocel, aişoară, aişor, aiuşoară, aiuşor, clocoţăi-de-omăt, clopoţei, clopoţei-albi, clopoţei-de-primăvară, coconei, ghiocei-de-ghioc, gheocei-mici, ghiocei-mici, ghilicei, ghioci, ghiorele, gioare, gioarele, giorele, luşte, primăvăruţă, primăveriţă, usturoiţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, bulbii (numai topic).

➢ **Principii active**: alcaloizi – licorină, tazetină, galantină, galantamidină, galantamină.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *frunzele*: miopatii, miastenii, sechelele paraliziilor produse de poliomielită;
- *Administrare topică*: *bulbii*: furuncule, panariţii, abcese cutanate, efelide, pigmentaţii cutanate; *frunzele*: pigmentaţii cutanate, efelide.

▷ **Indicaţii auxiliare**: plantă ornamentală de grădină; de asemenea, se utilizează şi pentru aranjamente florale.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: sunt determinate de bulbi dacă sunt administraţi pe cale internă.

☝ **Observaţii**: efecte terapeutice similare au şi speciile *Leucojum aestivum* şi *Leucojum vernum*, cunoscute sub denumirea de ghiocei-bogaţi; galantamina este condiţionată în Bulgaria sub formă de bromhidrat în fiole injectabile, cu denumirea de NIVALIN.

Medicina tradiţională: se folosea în scăldători contra reumatismului, iar împotriva leucoreei se bea ceai şi se făceau spălături vaginale cu decoctul de ghiocei.

---

186. *Galega officinalis*

➢ **Denumiri uzuale** : ciumărea, bican-de-pădure, bobiţel, ciumar, ciumare, ciumăre, iarba-ciumei, scrântitoare, unghia-găii.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană sau frunzele care se culeg în timpul înfloririi.

➢ **Principii active** : substanţe amare, amine-galegină, guanidină, saponozide, galuteolozidă, galutelolină, luteolină, derivaţi flavonici, acid pipecolinic, tanin.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : hipogalactie, diabet zaharat, edeme, epilepsie, convulsii, parazitoze intestinale, furunculoză (asociată diabetului zaharat) ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2 g plantă sub formă de ceai zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antidiabetice orale – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : supradozarea determină sialoree, tuse, coriză.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia preparatului tipizat numit GALACTOGIL.

Medicina tradiţională : nu.

---

187. *Galeopsis dubia (Galeopsis ochroleuca)*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană.

➢ **Principii active** : acid silicic, ulei volatil, principii amare, taninuri, rezine, acid cafeic, acid clorogenic, flavone, saponine.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : bronşite, astm bronşic, tuse productivă ;
- *Administrare topică* : plăgi.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Galeopsis tetrahit* (lingurcă), care are întrebuinţări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: se folosea contra afecţiunilor pulmonare, astmului, ca diuretic, hematopoetic şi pentru cicatrizarea rănilor.

---

188. *Galium verum*

➢ **Denumiri uzuale**: sânzienele, drăgaica, floarea-lui-Sântion, floarea-lui-Sfântul--Ion, închegătoare, samzieni, sănjene, sănziene, sâmziene, sâmziene galbene, sâmiană, sânjuane, sânjuane-galbene, sânzene, sânzenie, sânziene-galbene, sânzuiene, smântânică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: părţile aeriene, recoltate în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: polifenoli – izocvercetină, rutozic, cvercetin-7-glicozid, cvercetin-3-7-glicozid, luteolină-7-glicozid –, monotrapeozid, palustrozid, asperulozid, acid clorogenic, cumarine, flavone, taninuri.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: isterie, epilepsie, tulburări de micţiune, afecţiuni renale, litiază renală;
- *Administrare topică*: micoze cutanate, ulceraţii cutanate, eczeme acute, subacute, psoriazis.

▷ **Indicaţii auxiliare**: florile se utilizează la prepararea brânzei de Chester, căreia îi conferă gust şi culoare foarte plăcute; planta se mai utilizează la închegarea laptelui.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-20 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Galium*, precum: *Galium aparine*, *Galium mollugo* (sânziene), *Galium cruciata* (*Cruciata chersonensis*), care au indicaţii terapeutice similare.

Medicina tradiţională: roua culeasă de pe plante, dimineaţa, se folosea împotriva durerilor de ochi. Plantele se puneau în scăldători, la copii debili, iar fierte în apă

cu lapte, se foloseau la tratarea erizipelului, plămădite în rachiu, a durerilor abdominale. Au fost folosite şi în tratamentul bolilor venerice sau al malariei, utilizându-se zeama de la planta pisată.

189. *Gelsemium sempervirens* (*Gelsemium nitidum*)

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina.

➢ **Principii active**: gelsemina, alcaloid cu nucleu indolic.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: nevralgii dentare şi faciale, epilepsie, dismenoree, stări febrile, extrasisole, distonii neurovegetative;
- *Administrare topică*: ca midriatic.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *intern*: tinctură – 10-30 picături × 3/zi; extract fluid – 1-3 picături/zi; *topic*: colir 1%;

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

190. *Genista tinctoria*

➢ **Denumiri uzuale**: drobiţă, drobşor.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: alcaloizi – citizina, metilcitizina, sparteina, anagirina –, substanţe flavonice.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: edeme de etiologii diverse, constipaţie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în gospodării a fost utilizat pentru vopsirea fibrelor textile în verde sau galben.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Genista*, precum: *Genista ovata* (ginistră) şi *Genista sagittalis* (grozamă), care au întrebuinţări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: ceaiul era folosit în combaterea afecţiunilor urinare.

---

191. *Gentiana asclepiadea*

➢ **Denumiri uzuale**: lumânărica-pământului, beşicuţă, brilioancă, coada-lupului, coada-vacii, creasta-cocoşului, cupe, fierea-pământului, gălbinare, ghinţură, iarba-tăieturii, inţură, inţură, rândunie, inţurea, lumânărea, lumânărică, lumânarea-pământului, ochincele, tăietoare, tăietură.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele proaspete, rizomii.

➢ **Principii active**: heterozizi cu structură lactonică - genţiopicrozidul, amarogentina, genţiacaulina -, substanţe cu caracter alcaloidic - gentianina, substanţe de natură glucidică - genţianoza, genţiobioza -, substanţe colorante - gentizina, izogentizina, gentiina -, esteri - sverozida, sverţiamarina -, tanoizi, lipide, fitosteroli, acizi fenolici, polizaharide, pectine, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: anorexie, afecţiuni hepatice, dischinezie biliară, astm bronşic, febră;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-30 g frunze sub formă de ceai/zi; 2,5-7,5 g rădăcină sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: ulcer gastroduodenal, hipertensiune arterială, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dispepsie/vărsături, iritaţie gastrică, cefalee.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: extractul de *Gentiana* intră în compoziţia unor preparate tipizate precum GENŢIANĂ sau dermato-cosmetice - PHYTOSTEEINE; se poate confunda cu *Gentiana lutea* (ghinţura) şi cu *Genţiana punctata* care au aceleaşi indicaţii terapeutice; *Gentiana lutea* este o plantă ocrotită de lege astfel încât exploatarea sa în ţara noastră este interzisă.

Medicina tradiţională : frunzele se aplicau pe răni şi tăieturi ; rădăcina fiartă sau plămădită în rachiu se consuma pentru creşterea apetitului şi contra durerilor de stomac. Ceaiul din rădăcini se bea contra durerilor de cap. Rădăcina macerată în rachiu sau vin se lua în tratamentul astmului sau contra gălbinării.

192. *Geranium robertianum*

➢ **Denumiri uzuale** : năpraznică, bănat, buruiene-de-roşeaţă, buruiană-de-săgetătură, ciocul-berzei, iarba-pârciului, iarba-sângelui, iarbă-de-pârci, închegătoare, priboi, priboi-căpresc, sovârf, ursan.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană, recoltată la începutul înfloririi.

➢ **Principii active** : geranină, ulei volatil, tanoizi, acid elagic, rezine, amidon, o substanţă amară, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : neoplasm uterin, diabet zaharat, icter, ascită, faringo-amigdalite, bronşite, dismenoree, diaree ;
- *Administrare topică* : stomatite, afte, conjunctivite, ulceraţii cutanate, hemoragii, micoze cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : năpraznica se utilizează şi ca insectifug.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 10-50 g plantă sub formă de ceai/zi ; 10-15 g vârfuri plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : cu decoct se făceau spălături şi oblojeli în cazul junghiurilor, al reumatismului, al colicilor abdominale, ca şi împotriva pelagrei, sau intern se folosea cu credinţa că opreşte orice scurgere sau pierdere de sânge.

193. *Geum urbanum*

➢ **Denumiri uzuale** : cerneţel, albeaţă, bărbuşoară, buruiană-pentru-inima-ai-rea, buruiană-de-cui, cerculeţ, crenceş, crânceş, cuişoriţă, iarba-faptului, rădichioară, răghicioară, răgocopară, ridichioară, verenţăl.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina, partea aeriană în perioada de înflorire.

➢ **Principii active**: tanin de natură galică şi catehică, ulei volatil, o heterozidă - geina, o enzimă - geaza, eugenol, substanţe amare, gumirezine, mucilagii, amidon, catehină, galoil-glucoza, zaharoză, rafinoză, acid cafeic, acid clorogenic, acid galic şi elagic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: dizenterie, febră tifoidă, enterite infecţiose, diaree, meno- şi metroragii, boală hemoroidală, faringo-amigdalite;
- *Administrare topică*: stomatite, aftoză bucală, ulceraţii cutanate suprainfectate, piodermite, halenă bucală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în industria alimentară pentru aromatizarea lichiorurilor, pentru fabricarea berii sau în scopuri tinctoriale.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-3 g rădăcină sub formă de ceai × 3/zi; tinctură - 2-5-7,5 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: hepatopatii cronice, afecţiuni renale cronice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: greaţă (supradozaj), vărsături (supradozaj).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Geum allepicum*, *Geum montanum* (mărţişor), *Geum rivale* (călţunul-doamnei), *Potentilla erecta* (sclipeţii); *Geum montanum* şi *Geum rivale* au întrebuinţări terapeutice similare, *Geum allepicum*, neavând astfel de întrebuinţări, iar sclipeţii au proprietăţi şi întrebuinţări medicale diferite; nu se administrează între mese deoarece determină iritaţii gastrointestinale.

Medicina tradiţională: rizomul uscat şi pisat se lua contra diareei, dizenteriei, tifosului, enteritei; sub formă de spălături se folosea împotriva eczemelor şi urticariei; plămădit în rachiu se lua în tratamentul herniei, iar decoctul se bea la tratarea astmului şi a crampelor abdominale.

---

194. *Ginkgo biloba*

➢ **Denumiri uzuale**: arborele-templier japonez, patru-bani, arborele „ureche-de-elefant".

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: flavonozide - cverceol, kemferol, izoramnetol, apigenol, luteol, miricetol -, cumaroil-flavonoide - kemferol-3-O-ramnopiranozida, cvercetol-3-O-ramnopiranozida -, biflavone - amentoflavona, bilobetol, 5-metoxibilobetol, sequoiaflavona, ginkgetina, izoginkgetina, sciadopitisina -, lactone sescviterpenice - bilobalid, bilobanona -, lactone diterpenice - ginkolide A, B, C, J şi M -, proantocianidoli, catehol, epicatehol, derivaţi alchil-fenolici, acizi ginkgolici, acid ginkgolinic, bilobol, ginkgol.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: demenţă, claudicaţie intermitentă, scăderea memoriei, boală Raynaud, vertij;
- *Administrare topică*: cuperoză.

▷ **Indicaţii auxiliare**: *Ginkgo biloba* este utilizat ca arbore ornamental.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 120-240 mg × 2-3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: agenţi antitrombotici.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, sângerări, sindrom dispeptic.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se foloseşte la prepararea unor medicamente tipizate, precum: BILOBIL, GINKOGINK, TEBOKAN FORT, TANAKAN, TEBONIN, TEBOFORTAN, GINKOR FORT, ANTIOXIDANT, GINGOBIL, GINKGO BILOBA C, GINKGOTON FORTE, SPIRULIN VÂRSTEI A III-A, ROYAL TONIC ATLETIC, ROYAL TONIC GERIATRIC, ŢELINĂ, STEEL MUSCLE, MASCULIN, MEMOTANALEC, CARDIOVASC, OPTILUX, OPTIVITAL, PC OPERATOR, MARKOBILOBA, dar şi a unor produse dermato-cosmetice: PHYTOCYANE - şampon, fiole, SENSIBIO FLUSH; recent au fost izolate poliholozide cu acţiune imunostimulatoare şi antistres-adaptogenă.

Medicina tradiţională: fructele se utilizau numai în medicina chineză şi japoneză; de asemenea, se foloseau şi seminţele prăjite sau uleiul de seminţe.

---

195. *Glechoma hederaceum*

➢ **Denumiri uzuale**: silnic, brâncă, buruiană-rotundă-de-bube, buruiana-leacului, buruiana-zgăibii, buruiană-de-orbalţ, cătuşnica-copiilor, coada-ielelor, coda-ielelor, creasta-uăilor, frunză-de-zgaibă, earba-cărtiţelor, iarba-mătrililor, iedera-zânelor, mărul-lupului, nejălnică, nejelnică, nejelmnică, nejernică, nejâtnică, olbalţ, orbalţ, pelungoasă, piperul-apelor, prelungioasă, prelungoasă, pristenior, pristinioară, pristinior, rădunchioară, rătundioară, rotundioară, rotunjioară, silnică, sâlnic, sâlnică, supărare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană, recoltată în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: ulei volatil, tanoizi, colină, glecomină, saponozide, ceruri, substanţe grase, rezine, fitosterine, glucide, săruri de potasiu.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: pneumopatii, bronşite, gripă, diaree, tuse productivă, edeme, astenie, scorbut, parazitoze intestinale;

- *Administrare topică*: ulcere cutanate suprainfectate, furuncule, panariţii, contuzii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: suc de plantă – 30-60 g/zi; 7,5-15 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Glecoma hirsuta*, care nu are întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: frunzele proaspete şi decoctul din frunze uscate se foloseau în tratamentul bubelor şi umflăturilor. Se foloseau şi la scăldători pentru cei cu varice, mai ales din tulpinile ce aveau gale. Se utilizau împotriva durerilor de urechi sub formă de afumături locale cu plantă sau instilaţii cu suc. Se folosea sub diverse forme şi în tratamentul erizipelului. Ceaiul se lua în tratamentul tusei, al tuberculozei, al afecţiunilor respiratorii, renale şi hepatice. Se folosea şi la băi pentru vindecarea ologelii. Planta fiartă în vin se folosea la tratarea epilepsiei sau a afecţiunilor psihice.

---

196. *Glycine hispida* (*Soja hispida*)

➢ **Denumiri uzuale**: soia.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: substanţe proteice, ulei gras, lecitine (numite şi fosfolipide esenţiale şi codificate EPL).

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: hipercolesterolemie, simptome din climacterium, hepatopatii, afecţiuni vasculare venoase;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în industria alimentară la prepararea uleiului de soia şi a diverselor preparate culinare, având un conţinut bogat de proteine; ca alimente dietetice; extract de soia se utilizează în industria dermato-cosmetică la prepararea cremelor antixerotice.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3,5 g plantă/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate - ESSAVEN, ESSENTIALE, LIPOSTABIL, GYDRELLE PHYTO, CARDIOVASC, USTUROI & CRATAEGUS, SOIA, LECITINA C - sau a produselor dermato-cosmetice: PHYTO 7 ALPHA-DOUX (şampon).

Medicina tradiţională: nu.

---

197. *Glycyrrhiza glabra*

➢ **Denumiri uzuale**: lemn-dulce, licviriţia.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina, stolonii.

➢ **Principii active**: glicirizina (acid glicirizinic) care prin hidroliză eliberează acid gliciretic, alţi compuşi triterpenici, substanţe flavonoidice - licviritozida, izolicviritozida, neolicviritozida, neoizoliviritozida -, fitosteroli, licviritigenol, licviritol, cvercetol, rutozid.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: ulcer gastroduodenal, gastroduodenite, obezitate, artrită reumatoidă, stări febrile, dismenoree, prurit, urticarie;
- *Administrare topică*: dermită seboreică, nevrodermite, psoriazis, eczeme cronice.

▷ **Indicaţii auxiliare**: sucul de licviriţia este utilizat în industria cosmetică la prepararea diferitor creme, iar în industria alimentară, la îndulcirea băuturilor răcoritoare.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *intern*: 1-4 g rădăcină sub formă de ceai de 3 ori/zi; *topic*: acid gliciretic 2%.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni cardiace, hipertensiune arterială, hipokalemie, hepatopatii, afecţiuni renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: edeme, hipertensiune arterială, pseudoaldosteronism (doze mari, timp îndelungat).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: digoxin, diuretice - poate determina tulburări de ritm prin hipokalemie.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: glicirizatul de amoniu prezintă activitate similară desoxicorticosteronei; extractul de lemn-dulce intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: BRONCHOLIZIN, LEMN-DULCE, MIDRO TEA, MARGUSA etc., sau dermatologice şi/sau dermato-cosmetice: SUAVIGEL, DIOPTICALM.

Medicina tradiţională: nu.

---

198. *Gossypium spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: bumbac, bumbăcar, bumbăcel.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa rădăcinilor, seminţele şi perii acestora.

➢ **Principii active**: *scoarţa*: rezine, vitamina E, betaină, gosipol şi un principiu activ vasoconstrictor şi ocitocic; *seminţele*: ulei gras, gosipol şi un glicozid toxic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: gastroduodenite, dischinezie biliară, hipercolesterolemie;
- *Administrare topică*: xeroză cutanată.

▷ **Indicaţii auxiliare**: perii de pe seminţe se utilizează în industria textilelor, la fabricarea pânzei, în industria farmaceutică, la fabricarea vatei medicinale şi în industria alimentară - seminţele pentru obţinerea uleiului de bumbac, care este comestibil.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: gosipolul, o substanţă flavonoidă existentă atât în seminţele de bumbac, cât şi în scoarţa rădăcinilor, are rol spermatozocid, viabilitatea spermatozoizilor revenind la normal la întreruperea administrării.

Medicina tradiţională: pulberea obţinută din seminţele uscate se folosea ca galactogog, mărind secreţia şi conţinutul în proteine şi grăsimi ale laptelui; scoarţa rădăcinii se folosea în tratamentul unor afecţiuni ale aparatului genital, mai ales la femei.

---

199. *Gratiola officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: avrămească, creştinească, milostivă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile, partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: derivaţi triterpenici - graţiozida, graţiolona (identică cu acidul betulinic) -, cucurbitacinele E (elateridina) şi I.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie, parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: sarcina, afecţiuni inflamatorii intestinale, femei în perioada menstruaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: toxicitate crescută.

☝ **Observaţii**: din cauza potenţialului toxic crescut, avrămeasca este puţin utilizată astăzi.

Medicina tradiţională: nu.

---

200. *Grindellia robusta*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: somităţile florale.

➢ **Principii active**: fitosteroli – grindelol –, acizi polifenolici, flavone, ulei volatil, taninuri galice, polialchine, saponine de tip oleanan, rezine, în compoziţia cărora au fost identificaţi acizi diterpenici (cel mai important este acidul grindelic).

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: bronşite, astm bronşic, emfizem pulmonar, tuse convulsivă, dispnee, tahicardii, cistite;
- *Administrare topică*: eczeme cronice.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract fluid – 2-4 g/zi pentru adulţi şi 0,1 g/an de vârstă pentru copii.

▶ **Contraindicaţii**: administrarea la copii mai mici de 2 ani.

▶ **Reacţii adverse posibile**: enterite (administrare prelungită), nefropatii (administrare prelungită).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Grindellia*, precum: *Grindellia squarrosa*, *G. humilis*, *G. camporum*, care au utilizări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: nu.

---

201. *Guajacum officinale*

➢ **Denumiri uzuale**: gaiac.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: lemnul.

➢ **Principii active**: rezine, acizi rezinoşi - acid rezinoguaiacic, acid guaiaretic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: tinctura este utilizată ca reactiv, în chimia biologică, pentru decelarea oxidazelor; acidul nordihidroguaiaretic, un derivat al acidului guiaretic, este folosit ca antioxidant pentru conservarea vitaminei A, uleiurilor vegetale şi a altor produse medicamentoase.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: litiază renală.

▶ **Reacţii adverse posibile**: litiază renală.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Guajacum sanctum*, care are întrebuinţări similare.

Medicina tradiţională: nu.

---

202. *Gypsophyila paniculata*

➢ **Denumiri uzuale**: ipcarigea, coroana-miresei, floarea-miresei, gipsăriţă, iperige, ipsoriţă, scuturice, strălucită.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina.

➢ **Principii active**: saponinozide triterpenice - gipsofilosaponina, gipsogenina, zaharuri reductoare, substanţe grase, ulei volatil, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: anemie, gută, infecţii ale căilor respiratorii superioare, gastroduodenite, hepatopatii, oxiuriază;
- *Administrare topică*: furuncule, ulceraţii cutanate, eczeme microbiene.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în industria alimentară la prepararea halvalei şi halviţei, în industria textilă, la fabricarea detergenţilor, în industria blănurilor, pieilor, în industria cosmetică şi ca spumant în extinctoare şi la prelucrarea saponinei.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2,5-5 g rădăcină sub formă de ceai de 2 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: vezi efecte toxice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermite de contact, greaţă, vărsături, diaree.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: depăşirea dozelor determină greaţă, vărsături, diaree persistentă.

☞ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: decoctul se folosea în tratamentul anemiei, al astmului, al reumatismului, al bolilor de ficat şi de stomac.

H

203. *Hamamelis virginiana*

➢ **Denumiri uzuale** : hamamelis.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, recoltate toamna, şi coaja.

➢ **Principii active** : tanin galic – hamamelitanin, galat de etil, cvercitină, kemferol, miricetol, leucocianidol, leucodolfinidol, colină, saponină, ulei volatil, mucilagii şi pectine.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : insuficienţă venoasă cronică periferică, tromboflebite, boală hemoroidală, cuperoză, diaree, prostatită, metrită ;
- *Administrare topică* : insuficienţă venoasă cronică periferică, eczemă, boală hemoroidală, ulcere cutanate, în special venoase.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : tinctură 1 ml/zi ; extract fluid 1 ml/zi ; extract moale 0,1 g × 2-3/zi ; extract uscat 0,05 g × 1-4/zi ; cremă 10%, 4-5 aplicaţii/zi.

▶ **Contraindicaţii** : hepatopatii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermatite de contact, dispepsie, greţuri, vărsături, hepatotoxicitate.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate tipizate – CUTADEN, OPTREX etc. – sau produse dermato-cosmetice, precum DIOPTICALM.

Medicina tradiţională : nu.

---

204. *Harpagophytum procumbens*

➢ **Denumiri uzuale** : ghiara-diavolului, gheara-diavolului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : tuberculii marginali.

➢ **Principii active** : iridoide – harpagozida, harpagid, procumbid –, flavone, fitosteroli, triterpene, acizi organici, gliceride ale unor acizi graşi.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : anorexie, sindrom dispeptic biliar, edeme, artroze, spondiloze, poliatrită cronică, nevralgii, hiperlipidemii ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1,5 g plantă sub formă de ceai/zi, pentru anorexie ; 4,5 g plantă sub formă de ceai/zi, pentru combaterea altor afecţiuni.

▶ **Contraindicaţii** : ulcer gastroduodenal, litiază biliară, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : diaree, cefalee.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antitrombotice – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : ANTALGIN, ARTHRALGIN, HARPAGOPHYTUM, GUTOSTOP, PELLAMAR, GAG PLUS PC OPERATOR; PROSTATIN etc.

Medicina tradiţională : decoctul din tuberculi era folosit contra afecţiunilor gastrointestinale în Africa.

---

205. *Hedera helix*

➢ **Denumiri uzuale** : iederă, boroştean, buruiana-sburătorului, ederă, edera-celor--frumoase, edera-zânelor, fanchiu, hederă, hârleţ, iadără, iedera-celor-frumoase, iederă-de-pădure, iedera-zânelor, iederuţă, iegeră, sarcie, sârdar.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele de pe ramurile sterile şi lăstarii verzi terminali, nelignificaţi ; uneori şi lemnul de la tulpinile bătrâne, ca şi mugurii.

➢ **Principii active** : *frunzele* : saponozide – hederina, hederacozida A –, compuşi polifenolici – rutozid, rutinozid –, acid clorogenic, acid cafeic, scopolină, zaharuri, săruri minerale, α-tocoferol, β-caroten, substanţe estrogene ; *lemnul* : gumirezine, falcarinonă ;

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *frunzele* şi *lăstarii terminali*: bronşite, traheite, tuse convulsivă, celulită, hipertensiune arterială, dismenoree, cefalee, nevralgii, parestezii, lumbago; *lemnul*: traheite, bronşite, tuse convulsivă;
- *Administrare topică*: *frunzele* şi *lăstarii terminali*: celulită, boli reumatismale, vergeturi, luxaţii, erizipel, arsuri, insolaţii, ulceraţii atone, veruce, duriloane.

▷ **Indicaţii auxiliare**: lăstarii se foloseau în gospodării pentru vopsit în galben-maroniu; extractul de iederă se utilizează în industria dermato-cosmetică la obţinerea de diverse preparate, precum geluri de duş.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,3-0,8 g sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: determinate de fructe, în special la copii, manifestate prin vomă, diaree.

☝ **Observaţii**: extractul de iederă intră în compoziţia diverselor preparate tipizate cu administrare internă, precum PROSPAN, sau cu uz dermato-cosmetic, precum DIOPTIGEL, PHYTOLASTIL, SPECIFIC VERGETURI, CONCENTRAT ANTI-VERGETURI, GEL ANTICELULITIC HERBAGEN.

Medicina tradiţională: frunzele se foloseau în tratamentul buboaielor, umflăturilor şi adenitelor; ceaiul din ramurile florifere se lua împotriva tusei şi pneumoniei, ca febrifug şi contra astmului. Planta bine fiartă se folosea la umflături, scrântituri, fracturi, contra răcelii şi reumatismului. În cazul cefaleei, se făceau legături cu zeamă din frunză de iederă şi varză sărată. Decoctul din plantă se lua ca astringent, în cazul astmului, contra durerilor de ficat şi de burtă. Se folosea, de asemenea, în tratamentul reumatismului, al crizelor de isterie, al halucinaţiilor şi al favusului. Fetele se spălau pe cap cu decoctul, pentru a stimula creşterea părului.

---

206. *Helianthus annuus*

➢ **Denumiri uzuale**: floarea-soarelui, ierboaie, ochiul-soarelui, patonea, răsărită, rujă, ruja-soarelui, rujă-de-câmp, rujă-de-soare, ruji, rujoancă, rumăniţă-mare, soarea-soarelui, sora-soarelui, soreancă, sorină, ţăde-de-bâlic.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele, florile marginale ligulate, frunzele şi tulpinile verzi recoltate în perioada înfloririi.

➢ **Principii active**: *florile ligulate marginale*: antocianină, colină, cvercetină, xantofilă, acizi solanici; *seminţele*: fitină, lecitină, colesterină, gliceride ale acizilor nesaturaţi oleic şi linolic, gliceride ale acizilor palmitic, stearic, arahidonic şi lignoceric, carotenoide, fitosteroli, vitamina E, protide, glucide.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *florile* : afecţiunile căilor respiratorii superioare, febră ; *seminţele* : dischinezie biliară, constipaţie ; *frunzele* : febra de la faringită, malarie şi, mai ales, în stările subfebrile de la tuberculoză ;
- *Administrare topică* : *seminţele* : dermite iritative, eczeme cronice scuamo-crustoase, arsuri.

▷ **Indicaţii auxiliare** : seminţele se utilizează în industria alimentară la obţinerea uleiului vegetal, a halvalei, a margarinei, a săpunului, a firnisului ; turtele rămase după extragerea uleiului din seminţe sunt folosite ca furaj pentru animale ; tulpinile sunt utilizate ca furaj, combustibil, iar măduva tulpinelor, la fabricarea diferitelor materiale uşoare.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : litiază biliară, hiperaciditate gastrică, ulcer gastric, gastrite.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : în industria farmaceutică, uleiul de floarea-soarelui serveşte la obţinerea unor preparate injectabile uleioase sau ca vehicul pentru unele preparate folosite pentru instilaţii nazale, precum MENTORIN ; seminţele se folosesc la prepararea lecitinei, ce intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : ASCOLECITIN, HIRAMNITAN, LECITINĂ etc.

Medicina tradiţională : extractul alcoolic din floare se folosea împotriva malariei, iar tinctura, a afecţiunilor pulmonare ; uleiul se folosea în profilaxia bolilor infecţioase ale colonului ca dizenterie sau pentru vindecarea rănilor ce supurează. De asemenea, uleiul se folosea pentru plămădirea unor plante, pentru prepararea de unguente şi linimente. Ceaiul din capitulele florale se bea şi se udau tâmplele şi creştetul capului, împotriva durerilor de cap şi ameţelilor ; se bea şi contra tusei, răguşelii, pojarului şi altor boli eruptive. Florile se foloseau la abureli contra durerilor de cap. Seminţele foloseau pentru afumături la combaterea durerilor de urechi sau împotriva insolaţiei. Uleiul călduţ se turna în urechi, împotriva durerilor de urechi. În asociere cu dumbăţ sau cu lemnul-Domnului şi buruieni-de-ras se folosea ca decoct împotriva frigurilor.

---

207. *Helleborus spp.*

➢ **Denumiri uzuale** : spânz, barba-lupului, bojoţel, boşuţă, boţăţel, bozăţel, coada-popii, cucurig, cutcurig, iarba-nebunilor, ouăle-popii, poranici, spanţ, spânz, spân, spânţ, spunz.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea subterană.

➢ **Principii active**: heterozide steroidice de tip bufanolidic - helebrozida, două saponozide - heleborina şi heleboreina, lactonă nesaturată - protoanemonina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: cardiopatii decompensate, boli reumatismale, nevralgii, constipaţii, epilepsie, cefalee, ascită, amenoree, ascaridioză, stimularea imunităţii;
- *Administrare topică*: eczeme cronice, micoze cutanate, favus, boli reumatismale inflamatorii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: aplicarea pe soluţii de continuitate.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: sialoree, greţuri, vărsături, colici abdominale, diaree, vertij, adinamie, convulsii, midriază, bradicardie, dispnee, somnolenţă şi deces.

☝ **Observaţii**: produsul este toxic şi după recoltare şi manipulare se vor spăla bine mâinile; din cauza toxicităţii, administrarea nu se va face decât cu aviz medical; în scopuri medicale, pentru prepararea produselor BOICIL şi BOICIL FORTE se utilizează toate speciile de spânz (*Helleborus dumentorum*, *Helleborus niger*, *Helleborus odorus*, *Helleborus purpurances*).

Medicina tradiţională: rizomul fiert în rachiu se ţinea în gură, contra algiilor dentare, sau se folosea pentru abureli cu măselăriţă, iar în măsea se punea un firicel de spânz. Rizomul plămădit în rachiu se folosea la oblojeli în degerături sau se lua contra ascarizilor sau în crampele abdominale. Împotriva răcelii se făceau oblojeli cu flori şi frunze de spânz, calde sau fierbinţi. Decoctul de rizom se folosea în spălături la tratarea sifilisului sau se lua împotriva constipaţiei în cantităţi mici. Rizomul pus în rachiu, lăsat 3 zile, se strecura şi se lua de 3 ori/zi, câte un păhărel mic, pentru amorţeala nervilor la mâini, în combaterea durerilor şi crampelor abdominale.

---

208. *Hellichrysum arenarium*

➢ **Denumiri uzuale**: siminoc.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile.

➢ **Principii active**: helicrizina A (calcona sau salipurpozida), B (naringenol-5-glucozida), izosalipurpozida, glicozide ale kemferolului, cvercetolului, naringenolului şi luteolului, derivaţi fenolici cetopiranici - arenol, izoarenol, 5-metoxi-7-hidroxiftalidglucozida.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: colecistită cronică alitiazică, meteorism abdominal;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10 g flori sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: siminocul intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum FLAMINUM şi CHOLEGRAN.

Medicina tradiţională: maceratul de flori în rachiu sau lapte era folosit contra afecţiunilor hepatobiliare. În medicina tradiţională germană se utiliza ca diuretic, în tratamentul reumatismului, gutei, afecţiunilor biliare sau în tulburări gastrointestinale, iar în fosta URSS şi împotriva afecţiunilor genito-urinare.

---

209. *Heracleum sphondylium*

➢ **Denumiri uzuale**: brânca-ursului, crucea-pământului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile, frunzele, fructele.

➢ **Principii active**: ulei volatil, furanocumarine.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: anorexie, hipertensiune arterială, frigiditate, impotenţă sexuală;
- *Administrare topică*: leucodermii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: se utiliza pentru tratarea durerilor de cap şi îmbăierea copiilor mici, care nu puteau merge. În medicina populară turcă era folosită în vitiligo.

---

210. *Herniaria glabra*

➢ **Denumiri uzuale**: feciorică, săpunaş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: saponine, flavonozide, cumarine - umbeliferona, herniarozida.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: colici urinare, cistite, nefrite;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu specia *Herniaria hirsuta*, care are aceleaşi întrebuinţări terapeutice; din cauza instabilităţii fitocomplexului la uscare şi la fierbere se recomandă a se utiliza doar planta proaspătă şi numai sub formă de infuzie, şi nu decoct; intră în compoziţia preparatului tipizat polonez UROSAN.

Medicina tradiţională: nu.

---

211. *Hesperis matronalis*

➢ **Denumiri uzuale**: nopticoasă, floarea-nopţii, liliac-de-grădină, liliac-franţuzesc, micşunea, mirodea, mirodenie, mirodie, pupăză, şibiog, vioale-de-noapte, vioale-de-primăvară, vioară-de-noapte, viorea-de-noapte.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta verde recoltată în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: ulei gras, vitaminele A, C, D, iod, fosfor, sulf.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: scorbut, edeme, anasarcă, tuse productivă, astm bronşic, astenie, convalescenţă, litiază urică, gută, tulburări circulatorii limfatice, eczeme, prurigouri;
- *Administrare topică*: abcese, ulcere cutanate atone şi gangrenoase, edeme, tulburări circulatorii limfatice.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 12,5-15 g plantă sub formă de ceai/zi;

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : planta uscată îşi pierde principiile active şi deci proprietăţile terapeutice, motiv pentru care se recomandă doar folosirea plantei proaspete.

Medicina tradiţională : frunzele şi seminţele se foloseau pentru proprietăţile lor diuretice şi diaforetice.

---

212. *Hibiscus sabdariffa*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile.

➢ **Principii active** : acizi – acizii citric, hibiscic, ascorbic, malic, malonic, protocatehic, tartric, oxalic, glicolic –, antociani – hibiscina, gosipetina, hobiscetina, hibiscitrina, herbacetina, delfinidol.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : colici abdominale, dismenoree, hipertensiune arterială, astenie fizică şi psihică ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : florile uscate, cunoscute sub numele de *karkadeh*, sunt utilizate la prepararea unor băuturi răcoritoare, reconfortante şi stimulente, băuturi ce pot înlocui cafeaua şi care sunt cunoscute sub aceeaşi denumire ; de asemenea, intră în compoziţia ceaiurilor cu fructe de pădure ; specii de *Hibiscus* sunt cultivate ca plante ornamentale de grădină.

▷ **Dozajul probabil eficace** : variabil în funcţie de afecţiune.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte specii de *Hibiscus*, precum *Hibiscus trionum*, cu alte întrebuinţări terapeutice, *Hibiscus rosa-sinensis*, utilizată în unele ţări pentru hipertensiunea arterială, dar şi ca abortiv şi *Hibiscus syriacus*, fără indicaţii terapeutice ; în unele ţări, precum Elveţia, Olanda, Germania, Franţa, *karkadeh*-ul intră în compoziţia unor băuturi denumite TONIFLOR, cu rol tonifiant, reconfortant.

Medicina tradiţională : florile de la specia *Hibiscus rosa-sinensis* se foloseau în Malaysia contra hipertensiunii arteriale, iar în India, ca abortiv.

---

213. *Hibiscus trionum* (*Hibiscus ternatus*)

➢ **Denumiri uzuale**: zămoşiţă, brâncă, buruiană-ce-se-întoarnă-după-soare, buruiană-ce-se-învârteşte-după-soare, bamie-beşicoasă, bombă-beşicoasă, bombă-de-câmp, cavan, ciulină, cucurbeţică-măruntă, floarea-ursului, lubenicioară, macul-cioarei, nalbă-mare, zămoşiţă-beşicoasă, zâmoşiţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană recoltată înainte de fructificare.

➢ **Principii active**: trei flavonozide, substanţe mucilaginoase, formate din acid galacturonic, arabinoză, ramnoză şi substanţe carotinoidice.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: litiază renală, cistite, pielite, boli reumatismale;
- *Administrare topică*: abcese, furuncule, entorse, pitiriazis simplex capitis.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-30 g plantă sub formă de ceai/zi, divizat în trei doze.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: zămoşiţa este un diuretic care nu elimină potasiul; se poate confunda cu alte specii de *Hibiscus*, precum *Hibiscus sabdariffa*, cu alte întrebuinţări terapeutice, *Hibiscus rosa-sinensis*, utilizată în unele ţări în cazul hipertensiunii arteriale, dar şi ca abortiv, şi *Hibiscus syriacus*, fără indicaţii terapeutice.

Medicina tradiţională: fiartă împreună cu menta şi secara se administra pentru combaterea tulburărilor gastrice sau se folosea în tratarea buboaielor de pe cap. Decoctul din părţile aeriene se folosea la spălarea furunculelor, iar cu frunzele fierte se aplicau cataplasme. Decoctul sau planta plămădită în rachiu se ţinea în gură pentru combaterea durerilor de dinţi.

---

214. *Hieracium pilosella*

➢ **Denumiri uzuale**: vulturică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: acizii cafeic şi clorogenic, umbeliferonă glicozidată în poziţia 7, 7-glucozida luteolinei.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: stări febrile, oligurie, insuficienţă renală, edeme din insuficienţă cardiacă, hiperazotemie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract fluid - 1 ml/doză.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia preparatului tipizat numit RECORSAN; se poate confunda cu specia *Hieracium aurantiacum*, care are acţiune antiulceroasă.

Medicina tradiţională: nu.

---

215. *Hippophae rhamnoides*

➢ **Denumiri uzuale**: cătina-albă, cătină, cătină-cenuşie, cătină-de-râu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele

➢ **Principii active**: *fructele*: vitaminele C, B1, B2, PP, E, acid folic, glicozide ale cvercetolului, izoramnetolului şi kemferolului, acid oleic, linolic, linoleic, catehine, leucoantociani în complex cu pectinele, fitosteroli, inozitoli, substanţe carotinoide - α- şi β-caroten -, fizaleina, licopina, criptoxantina, zeaxantina, izoramnetol, substanţe triterpenice de tip acid ursolic şi oelanolic, ulei volatil; *frunzele* şi *scoarţa*: manită şi cvecitină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *fructele*: astenie fizică, convalescenţă, inapetenţă, gripă, la femeile însărcinate, la sportivi; urticarie, scorbut;
- *Administrare topică*: *fructele*: arsuri, degerături, plăgi, protector al tegumentelor contra radiaţiilor.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se utilizează în alimentaţie pentru prepararea sucurilor, a jeleurilor, a marmeladelor şi a siropurilor; se utilizează cu rol condimentar la preparatele din carne şi peşte; în industria farmaceutică, sucul de fructe liofilizat se foloseşte la fabricarea tabletelor, drajeurilor şi comprimatelor vitaminizante, iar în industria cosmetică la obţinerea de creme; în gospodăriile ţărăneşti se folosea drept fixator de culoare.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-20 g fructe sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu sălcioara (*Elaeagnus Angustifolia*) sau cu păducelul (*Crataegus Monogyna*); fructele servesc la obţinerea uleiului de cătină, care este,

după uleiul de palmier, cel mai bogat extract natural în carotenoide şi mai ales în β-caroten; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: ANTISTRESS, ROYAL TONIC PRENATAL, CĂTINĂ, VITAGINS, ARMON, HIRAMNITAN, TONIFOR etc.

Medicina tradiţională: în India, fructele erau folosite în cazul astmului bronşic.

216. *Hollarrhena spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa de pe tulpini, seminţele.

➢ **Principii active**: alcaloizi sterolici - conesina, izoconesina, norconesina, kurchesina -, halofina, halofilamina, progesteron, toriacetină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: amoebiaze, hipogalactoree, malarie, dizenterie, stări febrile, sterilitate la femei, hipertensiune arterială, edeme;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: speciile de *Holarrhena* utilizate sunt *H. antidysenterica* şi *H. floribunda*.

Medicina tradiţională: *H. floribunda* era utilizată în Nigeria contra malariei, dizenteriei, febrei, sterilităţii la femei, bolilor venerice şi muşcăturii de şarpe.

217. *Hordeum vulgare*

➢ **Denumiri uzuale**: orz, iecimie, orz-de-primăvară, orz-de-toamnă, orz-tuns, orz-ţepos, orzoaică-de-primăvară, urz.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: boabele.

➢ **Principii active**: protide, lipide, glucide, vitaminele B1, B2, B6, PP, hordina; seminţele încolţite conţin enzime.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : afecţiuni renale, hepatopatii, diaree, boală hemoroidală, scorbut, gută, anasarcă, convalescenţă, boli febrile, tuberculoză, rahitism, astenii nervoase, infecţii ale căilor respiratorii superioare, diabet zaharat ;
- *Administrare topică* : afte bucale, amigdalită, boli reumatismale, abcese cutanate, furuncule.

▷ **Indicaţii auxiliare** : orzul se foloseşte în industria alimentară la obţinerea arpacaşului şi a malţului ; se utilizează la prepararea berii, la obţinerea alcoolului natural, ca şi a surogatului de cafea, din boabe prăjite şi măcinate ; de asemenea, este folosit ca nutreţ pentru păsări şi animale.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : extractul de orz se utilizează la prepararea produsului tipizat numit GALACTOGIL.

Medicina tradiţională : seminţele fierte în lapte dulce se dădeau contra tusei, fierte în vin se dădeau lehuzelor pentru tonificare, iar fierte în apă serveau ca decoct pentru gargară contra durerilor de gât ; fiert, în apă şi nisip fin de râu se foloseau la legături pe abdomen în afecţiuni ale splinei şi mai ales împotriva malariei. În cazul febrei tifoide, se lua decoct de orz în loc de apă.

---

218. *Humulus lupulus*

➢ **Denumiri uzuale** : hamei, amei, cumlău, curpăn, hamei-sălbatic, hămei, himei, homei, măiugă, mălugă, mămăiugă, mămălugă, mei, meiugă, muiugă, mulugă, peşte-de-pădure, tofolean, vână-de-hamei, viţă-de-hamei.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile.

➢ **Principii active** : ulei volatil – mircen, humulen, farnesen, canaben, cariofilen, izovalerianat de bornil –, rezine de natură cetonică formate din lupuloină şi humulonă, tricetone – humulinona şi hulupona –, substanţe flavonice – xantohumol, glicozide ale cvercetolului şi camferolului –, tanin, trimetilamină, colină, asparagină, substanţe estrogene, grăsimi, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : anorexie, insomnie, nevroze, anxietate, tuse spastică, dismenoree, nevralgii, migrene, eretism genital, priapism, uretrită gonococică, onanism, nimfomanie, hiperaciditate gastrică, tuberculoză ;

- *Administrare topică* : acnee, seboree, alopecii, trichomonază vaginală (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare** : se foloseşte în industria alimentară, pentru prepararea berii, iar lujerii tineri se consumă cruzi, ca salată ; conurile de hamei se pun ca umplutură în perna de dormit.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-2 g plantă sub formă de ceai/zi ; 2,5 ml tinctură/zi.

▶ **Contraindicaţii** : conducerea maşinilor, activităţi ce necesită concentrare.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, iritaţii bronşice, dermatite de contact, sedare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : sedative - poate creşte efectul ; fenotiazine - poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : consumat în cantităţi mari determină greaţă, vărsături, cefalee, delir, hiperhidroză, apoi anurie, eritem scarlatiniform, bradicardie, somn profund ; în intoxicaţiile cronice apare oftalmia.

☝ **Observaţii** : reacţiile adverse pot apărea şi la unii culegători, femeile putând avea menstruaţii anormale ce apar la 2-3 zile după începerea culesului (datorită unor substanţe estrogene conţinute în conuri) ; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum SEDINSTANT.

Medicina tradiţională : cu flori şi frunze se făceau cataplasme contra durerilor, iar florile culese toamna se puneau în saltelele celor cu insomnii. Decoctul din flori, îndulcit, se administra în cazul hemoragiilor. Cu flori şi frunze se făceau spălături în impetigo şi alte bube de pe cap sau la copii debili fizic. În amestec cu orz, se folosea împotriva tuberculozei. Decoctul din tulpini se folosea pentru spălături pe cap pentru stimularea creşterii părului.

---

219. *Hydnocarpus wightiana*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : seminţele.

➢ **Principii active** : ulei gras - gliceride ale unor acizi graşi, precum : aleprolic, alepristic, aleprilic, alepric, hidnocarpic, chaulmoogric (şolmogric), gorlic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : lepră, lupus eritematos, tuberculoză pulmonară, trachom ;
- *Administrare topică* : lepră.

▷ **Indicaţii auxiliare** : *Oleum Hydnocarpi* se foloseşte dispersat în săpunuri alcaline sau ca vehicul pentru sulfone de sinteză, cu acţiune antileproasă.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *sistemic* : ulei - 200 picături/zi ; *topic* : 10-20%.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: disconfort abdominal (administrarea per os), necroze locale (administrarea intramusculară), dermite de contact (administrarea topică).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: la obţinerea de *Oleum hydnocarpi* se utilizează şi seminţele de *Taraktogenes kurzii*; pentru o mai bună toleranţă se prepară esterii etilici sau derivaţii iodaţi ai acizilor hidnocarpic, şolmogric sau p-hidroşolmogric.

Medicina tradiţională: nu.

---

220. *Hydrastis canadensis*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomii.

➢ **Principii active**: alcaloizi cu nucleu izochinoleinic – hidrastina, berberină, canadină, ulei gras, ulei volatil, fitosterol, meconină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: infecţii bacteriene, diaree, metroragii, menoragii, hemoptizii, hemoragii intestinale;
- *Administrare topică*: plăgi, ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract fluid – 0,5-3 ml/zi; extract moale – 0,5-1,5 g/zi, pulbere de rizom – 0,5-1 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: deficienţă de G6PD, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: heparina – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: în doze mari determină greţuri, vărsături, hipertensiune arterială, convulsii, insuficienţă respiratorie.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: a fost folosită ca stomahic, laxativ, colagog şi antiinflamator al aparatului uro-genital.

---

221. *Hyoscyamus niger*

➢ **Denumiri uzuale**: măselariţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: alcaloizi cu nucleu tropanic – hiosciamină, scopolamină.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: nevroze, boala Parkinson, nevralgie de trigemen, tuse iritativă, astm bronşic;
- *Administrare topică*: boală hemoroidală, nevralgii dentare.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pulbere – 0,1-0,5 g/zi; extract moale – 100 mg/doză.

▶ **Contraindicaţii**: conducători auto.

▶ **Reacţii adverse posibile**: halucinaţii la doze mari.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Hyoscyamus muticus*, care este materia primă preferată pentru extracţia industrială a atropinei; frunzele şi seminţele de *Hyoscyamus* erau utilizate în Evul Mediu pentru „corectarea" calităţii scăzute a berii, din cauza gradului alcoolic redus, fabricată în zona oraşului Pilsen, de unde motivaţia istorică a celebrei beri de Pilsen; „uleiul verde", utilizat în Evul Mediu de vrăjitoare pentru a se unge pe tot corpul şi datorită căruia, imaginar, puteau să se transforme în animale sau să zboare pe mătură, nu era decât *Oleum Hyoscyami*.

Medicina tradiţională: în India, frunzele erau utilizate ca sedativ, în tratamentul tusei convulsive şi al astmului, iar seminţele, ca astringent.

---

222. *Hypericum perforatum*

➢ **Denumiri uzuale**: sunătoare, asunătoare, buruiană-de-foc-ghiu, buruiană-de-pe-rozor, crucea-voinicului, dobrişor, floare-galbină, harnică, hemei-de-pământ, iarba-lui-Sfântul-Ioan, iarba-crucii, iarba-spaimei, iarba-sângelui, iarba-sunătoare, iarba-spurcăţii, jale-de-munte, lemnie, închegătoare, osul-iepurului, pojar, sanitoare, sburătoare, pojarniţă, sunaică, sovârf-galben, sunătoarie, şerlai, şovărvaiţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană recoltată în perioada de înflorire şi îmbobocire, florile, partea terminală a inflorescenţelor.

➢ **Principii active**: *partea aeriană*: ulei volatil – α-pinen, hidrocarburi sescviterpenice; *florile*: ulei volatil – rutozid, cvercetol, galactozida cvercetolului, hiperozidă,

acid cafeic, clorogenic, tanin de natură catehică –, rezine, hipericină, colină, carotenoide, saponine, acid ascorbic, nicotinic şi valerianic, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : colecistopatii, depresiuni nervoase, ulcer gastric şi duodenal, colită, diaree intermitentă, enurezis, sindrom psihovegetativ, distonii neurovegetative, bronşite acute, colici renale, afecţiuni urinare, febre intermitente, tulburări menstruale, boală hemoroidală, convulsii, migrene, cefalee, sciatică, nevralgii faciale, varice, flebite, inapetenţă, impotenţă sexuală, frigiditate, enterocolită, parazitoze intestinale ;
- *Administrare topică* : plăgi, ulceraţii cutanate, arsuri, hiperhidroză, seboree, stomatite, gingivite, boli reumatismale, entorse, eczeme.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în industria alimentară se utilizează pentru colorarea în galben a lichiorurilor ; în gospodăriile ţărăneşti se utiliza la vopsirea în galben şi portocaliu ; în industria cosmetică se utilizează la obţinerea cremelor, a laptelui de corp, a măştilor cosmetice etc., în special cu rol hidratant.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 500 mg × 3/zi ; nu se va administra mai mult de 4-6 săptămâni pentru că provoacă depresie.

▶ **Contraindicaţii** : medicaţie antidepresivă, în timpul sarcinii şi alăptării.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dispepsie/vărsături, fatigabilitate, fotosensibilitate, stare de agitaţie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antidepresive – poate creşte efectul, barbiturice – poate creşte efectul, ciclosporina – poate descreşte efectul, medicamente ce acţionează pe citocromul P450 – poate reduce efectul, hormoni – poate reduce efectul, medicaţie fotosensibilizantă – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte specii de *Hypericum*, precum *Hypericum maculatum*, *Hypericum hirsutum*, *Hypericum tetrapterum*, *Hypericum Montanum*, care nu au întrebuinţări terapeutice ; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : EPIGASTRALGIN, SUNĂTOARE, SUNĂTOARE & GINSENG, ARMON, HIPERICIN etc.

Medicina tradiţională : florile plămădite la soare sau căldură, în ulei, se foloseau la tăieturi, răni, bube, eczeme, lumbago, arsuri. Planta uscată şi sfărâmată, amestecată cu smântână, se folosea la ungerea leziunilor impetiginizate, iar cenuşa plantei şi a boabelor de fasole albă, pisate, amestecate tot cu smântână, se folosea la impetigo. Planta se întrebuinţa şi la spălături pe cap în cazul alopeciilor patologice. Ceaiul din tulpini şi flori se lua contra tusei, astmului, răcelii, durerilor de stomac, în combaterea bolilor de ficat, de rinichi, a durerilor uterine. Decoctul se dădea împotriva colicilor şi dizenteriei, când se folosea şi planta plămădită în rachiu ; se utiliza şi la stările psihice patologice, împotriva bolilor vezicii biliare şi contra gălbinării. Infuzia se lua ca stimulent pentru curăţirea sângelui. Se punea şi în scăldători la copii cu eczeme şi contra reumatismului. Decoctul se folosea în tratamentul leucoreei.

223. *Hyssopus officinalis*

➢ **Denumiri uzuale** : isop, cimbru-de-cel-bun, cimbru-de-grădină, culecel-bun.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta cu vârfurile înflorite.

➢ **Principii active** : ulei volatil – α- şi β-pinen, pinocamfen, α-terpinen, camfen, mirtenol, acetat de mirtenil, sescviterpene –, marubiina, acid ursolic, oleanolic, β-sitosterine, tanin, diosmină, hisopină, gumirezine, colină, zaharuri, săruri minerale, flavonoide ca hesperidina.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : gripă, bronşită, laringită, astm bronşic, tuse, hipertensiune arterială, anorexie, afecţiuni gastrice, intestinale, hepatice, renale, icter, boli reumatismale, meteorism, scrofulodermă, amenoree ;
- *Administrare topică* : echimoze, elongaţii articulare, luxaţii, ulcere venoase, cearcăne palpebrale.

▷ **Indicaţii auxiliare** : planta se utilizează în industria cosmetică, la fabricarea lichiorurilor, uneori şi culinar, fiind o plantă ornamentală şi meliferă.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4-10 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : epilepsie, afecţiuni ale SNC.

▶ **Reacţii adverse posibile** : crize epileptiforme.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : în administrarea internă, curele nu vor fi prelungite pentru că pot apărea efecte adverse ; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum SEDOCALM.

Medicina tradiţională : ceaiul se folosea contra tusei, bolilor pulmonare, reumatismului şi scrofulozei.

I

224. *Ilex aquifolium*

➢ **Denumiri uzuale** : laur.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : ilicină, ilixantină, acid ilicic, acid cafetanic.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : bronşită, gripă, sindrom dispeptic, vărsături, edeme ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : la doze mari.

☝ **Observaţii** : la noi în ţară, laurul creşte spontan numai în judeţul Arad, fiind specie ocrotită de lege ; *Ilex paraguaiensis* are alte proprietăţi şi întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : nu.

---

225. *Ilex paraguayensis* (*Ilex paraguaiensis*)

➢ **Denumiri uzuale** : maté, ceai de Paraguay, ceaiul iezuiţilor.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : cafeină, teobromină, taninuri catehice, acizii clorogenic şi neoclorogenic, lactona acidului neoclorogenic.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : edeme, astenii fizică şi psihică, cefalee, obezitate, celulită ;

- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-4 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : anxietate, aritmii cardiace, administrare la copii, ulcer gastro-duodenal.

▶ **Reacţii adverse posibile** : anxietate, insomnie, palpitaţii, potenţial carcinogen, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : anxiolitice – poate reduce efectul, amfetamine – poate creşte efectul, sedative – poate reduce efectul ; teofilina – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : hepatotoxicitate (utilizarea prelungită în doze mari).

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia preparatului tipizat LIPO-FLUID ; se poate confunda cu *Ilex aquifolium*, care are alte întrebuinţări medicale.

Medicina tradiţională : nu.

226. *Impatiens noli-tangere*

➢ **Denumiri uzuale** : slăbănog.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : substanţe rezinoase amare, flavone, derivaţi de naftochinonă, taninuri.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : boli reumatismale, edeme ;
- *Administrare topică* : leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : greţuri, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *Impatiens balsamina*, care se utilizează ca antibacterian, antiemetic, tonic.

Medicina tradiţională : nu.

227. *Inula helenium*

➢ **Denumiri uzuale** : iarba-mare, alăut, bruscălan, holman, homan, iarba-mare--frumoasă, iarbă-neagră, lacrimile-Elenei, ochiul-boului, omac, omag, oman, smântânică.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcina, rizomul, petalele florilor marginale.

➢ **Principii active** : *rădăcinile* şi *rizomii* : polimeri ai levulozei, inulină, ulei volatil - sescviterpene biciclice (alantolactona, izo-alantolactona şi dihidro-izoalantolactona), terpene superioare (β-elemen, fridelină, stigmasterină, acetat de damaradienol), substanţe antibiotice (fitoncide) ; *petalele* : heleniena şi alţi pigmenţi galbeni.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *rădăcinile* şi *rizomii* : bronşite cronice, tuse tabagică, tuberculoză pulmonară, astm bronşic, tuse convulsivă, colecistite, litiază biliară, hepatite, litiază renală, oligurie, artrite, parazitoze intestinale, pirozis, greaţă, vărsături, diaree, bulimie, obezitate, anemie, amenoree, metrite, gută, boli reumatismale ;
- *Administrare topică* : *rădăcinile* şi *rizomii* : ulcere venoase, impetigo, micoze cutanate, boli reumatismale, dermatoze pruriginoase.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1 g plantă sub formă de ceai de 2-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : alergie la plante din familia *Compositae*, în timpul sarcinii şi alăptării.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermatite de contact (alergice), iritarea membranelor mucoase, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : vărsături, spasme musculare şi paralizii (prin supradozare).

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu lăptucul-oii (*Telekina speciosa*), iar rădăcina se poate confunda cu cea de mătrăgună (*Radix Belladonae*), ambele plante având alte întrebuinţări terapeutice ; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : HELIGAL, IARBĂ-MARE etc.

Medicina tradiţională : decoctul se folosea pentru spălături contra durerilor de cap, iar ceaiul din rizom se folosea împotriva astmului. Fiert în vin alb sau amestecat cu miere, rizomul se folosea în cazul tuberculozei. Rizomul plămădit în rachiu se lua împotriva bolilor de stomac şi crampelor abdominale. În cazul epilepsiei, se afuma casa cu iarbă-mare, iar rădăcinile se fierbeau şi cu decoctul se spăla bolnavul ; cu reziduul se aplicau cataplasme pe abdomen. Afumarea bolnavilor cu iarbă--mare se făcea în caz de holeră. Rădăcinile pisate, amestecate cu zeamă de varză, se foloseau în tratamentul râiei. Decoctul se folosea şi pentru spălarea părului.

---

228. *Ipomoea purga (Exogonium purga)*

➢ **Denumiri uzuale** : jalapa.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcinile tuberizate.

➢ **Principii active** : glicorezine - jalapozidă, convulvolozidă.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : constipaţie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : tinctură - 5-10 g/zi.

▶ **Contraindicaţii** : boli inflamatorii intestinale.

▶ **Reacţii adverse posibile** : greaţă, vărsături, gastroenterite.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : la doze mari, poate determina chiar deces.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *I. violacea* (zorele) şi cu *I. coerulea*, care au altă întrebuinţare terapeutică.

Medicina tradiţională : nu.

---

229. *Ipomoea violaceae*

➢ **Denumiri uzuale** : zorele.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : seminţele.

➢ **Principii active** : alcaloizi - chanoclavină, elimoclavină, lizergamidă, izolizerergamidă -, saponozide sterolice, aminoacizi, fitosteroli, gliceride.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : acţiune psihotropă ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : la doze mari, determină stare acută de veghe, deformare a percepţiei timpului, urmată de euforie trează, liniştită, care durează câteva ore.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *I. rubrocoerulea* (*Rivea corymbosa*), care are aceeaşi întrebuinţare terapeutică şi cu *I. purga* (jalapa), cu altă indicaţie terapeutică ; în Mexic, seminţele reprezintă unul din drogurile cu acţiune psihotropă cunoscut sub denumirea de *Ololiqui*.

Medicina tradiţională : nu.

---

230. *Iris germanica*

➢ **Denumiri uzuale** : stânjenei, stânjenei-albaştri, caciţă, ceapă, coada-cocoşului, cocoară-mnerie, cocoş, cocoşei-vineţi, cocoşel, cosiţa-fetelor, crin, crin-albastru, crin-vânăt, floare-vânătă, frunză-lată, găltane-vinete, iarbă-lată, lilie, lilie-sălbatică, lilie-vânătă, lilion, lilion-albastru, lilion-vânăt, liliu-vânăt, paparigă, păpurică, pescuţi, sabie, sanfii, spetează, stânj, stânjene, stânjenel-de-grădină, stânjeni, stânjeni-albaştri, stânjeni-vineţi, stânjeniţă, stânjin, stânjin-vânăt, stânjinaşi, stânjenei-mnerii, stânjinel-de-grădină, stânjineu, stânjini, stânjini-mnerii, stânjini-vineţi, stânjân, stânjânel, sovârâşcă, şuvar, tulipan.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii.

➢ **Principii active** : heterozid flavonic - iridozidul, amidon, glucide, ulei volatil - α- şi β-ironele, miristat de metil -, tanin.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : astm bronşic, tuse convulsivă, pneumopatii, cefalee, tuberculoză, amauroză incipientă dischinezie biliară, constipaţie ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cutanate, nevralgii dentare, boală hemoroidală, arsuri, micoze cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : flori ornamentale de grădină, aranjamente florale ; rizomii, datorită bogăţiei în tanin, se utilizează la tăbăcire, pentru colorarea în negru a ţesăturilor, în gospodării ; de asemenea, se utilizează în industria cosmetică, la prepararea parfumurilor, a pastelor de dinţi, la prepararea băuturilor alcoolice şi a tutunului ; seminţele, prin prăjire, dau cel mai bun substituent de cafea.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-5 g rizomi sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : ulcer gastroduodenal, gastroduodenite, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dureri abdominale, dermatite de contact, diaree cu sânge, iritarea membranelor mucoase, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : la doze mari.

☝ **Observaţii** : există şi alte specii de *Iris*, precum *Iris florentina, I. pallida, I. pseudacorus*, care au utilizări terapeutice similare.

Medicina tradiţională : se foloseşte în tratamentul ascitei, ca rizomi fierţi în apă sau vin ; pisaţi şi plămădiţi în rachiu se dădeau femeilor cu contracţii uterine false la naştere sau după naştere. Rizomii pisaţi se foloseau la umflături, iar fascicule de rizomi se dădeau copiilor sugari, când le ieşeau dinţii. Rizomul de stânjenel--galben se folosea fiert cu şofran contra gălbinării.

J

231. *Juglans regia*

➢ **Denumiri uzuale** : nuc, nucar, nuc-costeliv.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : foliolele frunzelor tinere, pericarpul verde al fructelor, sâmburii fructelor (maturizate sau nematurizate), coaja sâmburilor, florile mascule (mâţişorii).

➢ **Principii active** : *frunzele* : tanin, acid galic, elagic, cafeic, paracumaric, inozitol, ulei volatil, α- şi β-hidroiuglone, iuglonă, vitamina C, iod ; *pericarpul* : flavone, taninuri catehice, leucoantociani şi naftochinone ; *sâmburii maturi* : acid linoleic, glucide, săruri minerale, în special Zn, Cu, vitaminele A, B1, B2, B5, PP, protide.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *frunzele* şi *pericarpul* : diabet zaharat, hipertensiune arterială, diaree, eczeme, prurit cutanat, prurigo, hiperhidroză generalizată sau palmo-plantară ; *frunzele* : tuberculoză, rahitism, scrofulodermă, parazitoze intestinale, enterite ; *florile* : dizenterie, hemoragii uterine ; *sâmburii maturi* : ateroscleroză, hipercolesterolemie, convalescenţă, colici renale, teniază ;
- *Administrare topică* : *frunzele* şi *pericarpul* : seboree, acnee, eczeme acute, ulceraţii cutanate, ulcere venoase, prurit, degerături, boală hemoroidală, afte bucale, boli reumatismale, hiperhidroză palmo-plantară, epidermofiţii plantare, pitiriazis simplex capitis, galactofug ; *pericarpul* : micoze cutanate, pitiriazis alb al feţei ; *florile mascule* : pitiriazis simplex capitis, alopecii difuze, boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare** : frunzele de nuc şi pericarpul fructelor se utilizează în industria alimentară pentru colorarea băuturilor sau pentru prepararea de siropuri, iar fructele tinere se folosesc la prepararea dulceţii ; sâmburii maturi se folosesc în scopuri alimentare, în cofetării, la prepararea prăjiturilor, precum şi la extragerea uleiului folosit în industria cosmetică, la prepararea săpunurilor, a şampoanelor şi uleiurilor de păr ; lemnul rădăcinii şi tulpinii, ca şi al ramurilor se utilizează la fabricarea furnirurilor pentru mobilă ; frunzele se utilizează în gospodăriile ţărăneşti ca insectifug contra ploşniţelor, puricilor, moliilor, iar, alături de pericarp pentru vopsirea ţesăturilor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1,5 g plantă sub formă de ceai/zi ; 8-10 sâmburi maturi/zi, pentru colesterolemie.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: potenţial carcinogen (administrare internă), discromii cutanate (aplicare topică).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Juglans*, precum *Juglans cinerea* (nucul-cenuşiu), *Juglans nigrea* (nuc-american).

Medicina tradiţională: frunzele de nuc se foloseau la băi contra reumatismului, eventual asociate cu alte plante (vrejuri de pătlăgele roşii, flori de fân, de urzici), la scăldători şi, intern, ca ceaiuri, în asociere cu coji de nucă la copii scrofuloşi; în asociere cu coada-calului se făceau spălături pentru bube la trup ori se puneau pe bubele de dalac; pisate cu coajă de gorun, se utilizau pentru spălături pe răni vechi sau în scăldători amestecate cu brad, coada-calului şi pucioasă, în tratamentul râiei, iar fierte în lapte se luau contra durerilor de stomac sau în tratamentul sifilisului; decoctul se folosea la spălături în afecţiuni uterine, iar frunzele fierte se aplicau calde pe pântece la femeile în travaliu pentru a le uşura naşterea; în abureli, frunzele se foloseau contra răcelii. Amenţii – florile mascule sau mâţişorii – se puneau în petrol şi se ţineau 3 săptămâni în gunoi de grajd, apoi se foloseau pentru fricţiuni contra reumatismului; amenţii se uscau şi se făceau praf care se punea în apă, iar ce se obţinea se bea contra hemoragiilor uterine etc. Cojile de nucă verde se foloseau la pecingine, ca infuzie împotriva crampelor şi colicilor abdominale, frigurilor (malarie), în tratamentul bolilor de piept sau ca alifie cu ulei de floarea-soarelui contra căderii părului. Sâmburii de nucă pisaţi şi amestecaţi cu făină şi smântână se puneau pe răni. Ceaiul din cojile lemnoase ale nucilor se consuma în cazul durerilor de stomac, iar miezul, contra durerilor de intestine.

---

232. *Juniperus communis*

➢ **Denumiri uzuale**: ienupăr, anaperi, archiş, archit, boabe-de-brad, brădişor, bradul-ciumei, brazi-pitici, butimoacă, ceatină, ceatăne, ceten, cetenă, cetin, cetină, feniar, finior, ghipăr, ghiper, globurău, helimoacă, hilimoacă, holomoacă, ialovăţ, ieniper, ienuper, ineper, ineapăr, inibahar, inipahar, iniper, ireapăn, jerebene, jinăpăn, jineapăn-ce-înstină, jinept, jip-mic, jireapăn, jneapăr, jnepen, molete, şinap, şolovăţ, şnep, şnepen, turtel, zolovăţ.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele culese toamna târziu, lemn de ramuri.

➢ **Principii active**: ulei volatil – α-pinen, camfen, cadinen, 1-4-terpineol, alcooli sescviterpenici, β-pinen, sabinen, limonen, cariofilen, dipentene, mircene, iuniperina, iunen, iunenol –, glucide, grăsimi, pentozane, substanţe proteice, zaharoză, acizi gliceric, glicolic, glucuronic, 1-ascorbic, acetic, malic, formic, rezine, pectine, taninuri.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : litiază urinară, cistite cronice, hipertensiune arterială, boli reumatismale, lumbago, nevralgii, ciroză hepatică, inapetenţă, convalescenţă, uretrită gonococică, dischinezie biliară, acnee, eczeme, ascită, edeme, diabet zaharat, furunculoză ; *lemn de ramuri* : edeme ;
- *Administrare topică* : *fructele* : ulcere cutanate atone, suprainfectate, articulaţii tumefiate, boli reumatismale, febră ; *lemn de ramuri* : acnee.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele se utilizează la prepararea de băuturi alcoolice, respectiv a ginului ; mai rar se utilizează în scopuri condimentare, la murarea verzei, la sosuri marinate, la sosuri pentru peşte, la preparate de rinichi.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-2 g produs sub formă de ceai de 3-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : afecţiuni gastrointestinale inflamatorii, în timpul sarcinii şi alăptării, afecţiuni renale.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, dermatite de contact, iritaţii gastrointestinale, iritaţii renale.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : diuretice – poate creşte efectul, antidiabetice orale – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : hematurie, albuminurie, hemoragii intestinale, contracturi uterine (prin supradozare).

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu cetina de negi (*Juniperus sabina*) ; nu este recomandat a se administra mai mult de patru săptămâni.

Medicina tradiţională : frunzele puse pe jar se foloseau pentru afumături contra guturaiului sau sub formă de băi împotriva reumatismului. Ceaiul din fructe se folosea împotriva răcelii. Împotriva bolilor de sânge se făceau băi cu ramuri de cetină şi fructe. Se utiliza în tratarea edemelor şi ascitei, ca diuretic. Boabele de ienupăr, rădăcina de pătrunjel şi de urzică, în părţi egale, se fierbeau în apă, până scădea la jumătate, se strecura şi se bea de mai multe ori pe zi sau se făcea un decoct tare din boabe, amestecându-se cu jumătate lapte şi se folosea ca diuretic. Alifia din ienupăr se folosea în fricţiuni pe părţile umflate în caz de dropică. Ceaiul de ienupăr cu coada-calului, mătase de porumb şi cozi de cireşe, amestecat cu miere de albine se lua împotriva litiazei renale.

---

233. *Juniperus oxycedrus*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : lemnul.

➢ **Principii active** : sescviterpene – cadinen, pirocathecol guaiacol, acid acetic şi hamologi, derivaţi fenolici.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu.
- *Administrare topică*: scabie, pediculoză, micoze cutanate, psoriazis, eczeme cronice, lichenificate, nevrodermită.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: unguent 30-50%, 1-2 aplicaţii/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: *Juniperus oxycedrus* se utilizează la prepararea uleiului de cade, care intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum ALPHACADE (şampon).

Medicina tradiţională: nu.

---

234. *Juniperus sabina*

➢ **Denumiri uzuale**: cetina-de-negi, brădişor, cătină-de-negi, cetenă-de-negi, cetină, jineapăn-ce nu-înstină, netotă, tărcăliş, tărcei, turcei.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: ramurile tinere cu frunze, flori şi fructe.

➢ **Principii active**: ulei volatil - acetat de sabinil, sabinen, α-pinen, β-pinen, cimen, sabinol, geraniol, α-tirpinen, cadinen, citronel, aldehida n-decilică, alcool metilic, limonen, carvacrol, tuioną, mircenă -, podofilotoxină, tanin, rezine, lignane, zaharuri, ceară.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: hemoragii uterine, gută, boli reumatismale, amenoree, sterilitate, paralizii;
- *Administrare topică*: piodermită vegetantă, tumori vegetante, condiloame acuminate, sifilide hipertrofice, veruce, favus, osteomielită, artralgii, alopecii difuze.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii şi alăptării, tulburări de ritm cardiac.

▶ **Reacţii adverse posibile**: greţuri, vărsături, colici abdominale (administrare internă), dermite de contact (administrare topică), efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: iritaţii gastrointestinale, diaree, colici abdominale, vărsături, pelvi-peritonite, poliurie, hepato-nefrite; în doze mai mari poate determina excitaţia centrilor nervoşi, hipotermie, bradicardie, comă, deces.

☝ **Observaţii**: din cauza potenţialului toxic, administrarea internă nu se va face decât cu aviz medical.

Medicina tradiţională: decoctul sau praful de frunze de cetină se folosea la legături contra nigeilor sau pe locurile afectate se aplica seva stoarsă din ramuri; se folosea şi contra bolilor venerice.

K

235. *Krameria trianda*

➢ **Denumiri uzuale** : ratania.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcina.

➢ **Principii active** : tanin de natură catehică - krameritanin -, glucide, amidon, acid ratanotanic, ratină, lignină, ceară, gume.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : diaree cronică ;
- *Administrare topică* : stomatite, vaginite, boală hemoroidală, fisuri anale sau mamelonare, ulcere venoase.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : tinctură 20 ml de 2-3 ori/zi, local ; 1 g produs sub formă de ceai de 2-3 ori/zi, topic ; doza per os este necunoscută.

▶ **Contraindicaţii** : nu se va utiliza mai mult de 2 săptămâni.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermite de contact alergice, dispepsie, vărsături, hepatotoxicitate.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : hepatotoxicitate.

☝ **Observaţii** : ratania intră în compoziţia apei de gură şi a pastei de dinţi OSSIDENTA.

Medicina tradiţională : nu.

L

236. *Laburnum anagyroides*

➢ **Denumiri uzuale**: salcâmul-galben, bobiţel, bobiţel-mare, drob, grozamă, lemnul-bobului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele (florile în medicina homeopatică).

➢ **Principii active**: citizina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: tuse, astm bronşic, dispepsii biliare, vărsăturile femeilor însărcinate;
- *Administrare topică*: ulceraţii cronice, suprainfectate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: sialoree, dispepsie, greţuri, vărsături, cefalee, dureri abdominale, diaree, transpiraţii, senzaţie de frig, agitaţie nervoasă, urmată de somnolenţă, paralizia centrilor respiratori.

☝ **Observaţii**: salcâmul-galben are şi efect antitabagic, fiind utilizat la prepararea produsului numit TABEX.

Medicina tradiţională: nu.

---

237. *Lactuca sativa*

➢ **Denumiri uzuale**: lăptuci, lăptiucă, lăptuc, lăptucă, lăptucă-căpăţână, lăptucă-creaţă, lăptugă, marole, maroli, marule, mărule, salată, salată-cu-căpăţână, salată-de-grădină, salată-mărule, salată-mică, salută-necreaţă, salată-roşie, sălată,

sălată-ca-limba-oii, sălată-cu-căpăţână, sălată-creaţă, sălată-de-grădină, şalată--de-iarnă, şalate, şălate, şălatră, şelată, şelată-căpăţână, şelată-creaţă, şelată-limba--oii, şelate, şelate-creţe, şelate-galbene, şelatră.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele proaspete, seminţele.

➢ **Principii active** : protide, lipide, glucide, ioni minerali precum K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, I, F, caroten, vitaminele B1, B2, B6, PP, C, E, K, lactucerina, formată din esterii acetici ai α- şi β-lactucerol, doi alcooli triterpenici, lactucona, lactucina, acid lactucic, lactucopicrina, asparagină, manită, rezine, cauciuc.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : insomnii, astm bronşic, tuse, hepatită ;
- *Administrare topică* : furuncule, abcese cutanate, acnee, cuperoză, panariţii, eritem solar.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există şi alte specii de *Lactuca*, precum *L. seriolla* (lăptuca-sălbatică), *L. virosa* (lăptuca-veninoasă sau tâlhăreaua), *L. scariola* (lăptuca-sălbatică sau creştăţeaua) ; prima are doar întrebuinţări pentru uz local, iar celelalte două au întrebuinţări similare cu lăptucile.

Medicina tradiţională : decoctul se folosea pentru pielea infiltrată.

238. *Laminaria cloustoni*

➢ **Denumiri uzuale** : laminária.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : stipii.

➢ **Principii active** : substanţe mucilaginoase, poliuronide, în care predomină algina sub formă de alginaţi, poliholozide – laminaria –, fucidină, manită, vitaminele A şi C, săruri de Ca, Mg, Na, săruri organice de P, brom, iod.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : obezitate, gastrite ;
- *Administrare topică* : dilatator mecanic uterin, plăgi hemoragice.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industrie la obţinerea alginaţilor – săruri ale acidului alginic folosiţi atât în industria farmaceutică (ca stabilizator al emulsiilor, unguentelor, suspensiilor, la prepararea tabletelor, drajeurilor, granulelor), în industria textilă, la apretarea ţesăturilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: nu.

☝ **Observaţii**: alginatul de calciu folosit extern are proprietăţi hemostatice; alginaţii se utilizează şi la pansamentul ulcerelor venoase; acidul alginic are capacitatea de a absorbi apă până la 100 procente din greutatea sa; există şi alte specii de *Laminaria* utilizate cu scopuri similare, precum *L. amplexicaulis* şi *L. saccharina*.

Medicina tradiţională: nu.

---

239. *Lamium album*

➢ **Denumiri uzuale**: urzica-moartă, faţa-mâţei, mierea-ursului-cu-flori-bălăi, sugel-alb, urzică-albă, urzică-creaţă, urzică-moartă-albă, urzică-surdă, urzici-mortăreţe.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile (se recoltează numai corola, fără caliciul verde), partea aeriană.

➢ **Principii active**: mucilagii, flavonoide, tanoizi, tanin, saponozide, glicozide, ulei volatil, săruri minerale, amine biogene ca histamina, metilamina, tiramina, vitaminele C, K, acizi fenolici, alcaloizi.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: dismenoree, metroragii, prostatite, adenom de prostată, bronşită, tuse, climax, stări nervoase, insomnii, tulburări gastrointestinale, afecţiuni respiratorii, insuficienţă hepatică, gută, malarie, tuse convulsivă, diaree uşoară, anemie, cistită, amenoree, leucoree;
- *Administrare topică*: arsuri.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Lamium*, precum *L. purpureum*, *L. amplexicaule*, *L. maculatum*, *L. galeobdolon* (în scopuri medicale se utilizează doar specia cu floare albă); de asemenea, se poate confunda cu *Ballota nigra* (cătuşa) şi *Marrubium vulgare* (unguraşul); *L. album* se foloseşte la prepararea de şampoane pentru păr gras, precum ŞAMPON FOLTENE.

Medicina tradiţională : ceaiul din tulpinile florifere se consuma în tratamentul bolilor de piept şi al leucoreei ; ceaiul din flori, al răcelii, al tusei şi al tusei convulsive sau pentru normalizarea tensiunii arteriale. Planta fiartă în vin se folosea la bolnavii reumatici. Ceaiul din stolonii subterani se lua în ulcerul gastric. Urzica-moartă pisată cu leuştean şi oţet se punea la tălpi, în încălţăminte şi se folosea în tratamentul malariei.

240. *Larix decidua*

➢ **Denumiri uzuale** : larice, brad-roşu, brad-de-vară, cadrin, cădrin, cătrin, crin, crin-de-munte, dăcrin, lariş, lariţă, rariţ, zad, zadă, zadră, zăduţ, viadă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa, răşina (se obţine uleiul de terebentină).

➢ **Principii active** : *uleiul de terebentină* : α-pinen, terpinol, borneol, acetat de bornil, acid laricinolic.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *scoarţa* : bronşite cronice, hemoragii interne ; *uleiul de terebentină* : afecţiuni respiratorii cronice, calculi biliari, helmintiaze, inflamaţii ale căilor urinare ;
- *Administrare topică* : *uleiul de terebentină* : peladă, eczeme cronice, boli reumatismale, nevralgii, sciatică.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lemnul este utilizat la fabricarea mobilei.

▷ **Dozajul probabil eficace** : ulei de terebentină : 0,25 ml × 4-8 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : pneumonii (prin inhalaţii), colici abdominale, greaţă, vărsături, diaree, delir, stare de agitaţie, ataxie, micţiuni dureroase, albuminurie, hematurie, stare comatoasă.

☝ **Observaţii** : uleiul de terebentină se utilizează ca materie primă în semisinteza unor substanţe medicamentoase.

Medicina tradiţională : nu.

241. *Lavandula angustifolia*

➢ **Denumiri uzuale** : levănţică, aspic, levand, levenţică, levenţică-de-grădină, livant, livantă, livanţ, livanţică, livan, spichinel, spichinat.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, recoltate când jumătate din ele sunt înflorite.

➢ **Principii active**: ulei volatil (format din acetat de linalil, butirat de linalil, lavandulol, borneol, geraniol, linalol, cumarină, etil-amilcetonă, nerol, furfurol, α-pinen, acetat de geraniol, cariofilen, acizi şi esteri), tanin, rezine, substanţe pectice, herniarină, cumarine, acid ursolic, un principiu amar, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: tulburări digestive, cefalee, tuse chintoasă, bronşite astmatiforme, gripă, tuse convulsivă, stări febrile, pentru scăderea sensibilităţii dureroase, stimulent general, parazitoze intestinale, vertij, scrofuloderma, tulburări hepato-splenice, migrene, icter, epilepsie, neuroastenie, palpitaţii, boli reumatismale, pneumonie, sughiţ, fatigabilitate;
- *Administrare topică*: acnee, cuperoză, ulceraţii cutanate, contuzii, arsuri, migrene, alopecii difuze, leucoree, eczeme.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în industria cosmetică, la parfumarea săpunurilor, a spumantelor de baie, detergenţilor, la fabricarea parfumurilor, în pictura pe ceramică; de asemenea, se utilizează în industria farmaceutică la corectarea mirosului unguentelor, cremelor şi loţiunilor; în gospodării, se utilizează ca insecticid.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g sub formă de ceai de 3 ori/zi; 1-2 picături de ulei esenţial/zi.

▶ **Contraindicaţii**: nu se va utiliza împreună cu iodul şi cu sărurile de fier.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dispepsie, vărsături, apnee (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: sedative - poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: *Lavandula hybrida*, un hibrid între *L. angustifolia* şi *L. latifolia*, are caracteristici şi mod de utilizare similare cu cele ale levănţicăi; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum SEDINEX.

Medicina tradiţională: sub formă de plămădeală (dintr-o mână de flori la un litru de rachiu de drojdie, se lasă timp de 2 săptămâni), se strecoară şi se foloseşte în comprese pentru durerile din căzături, vânătăi, pentru vindecarea arsurilor, rănilor, contra căderii părului.

---

242. *Lawsonia inermis* (*Lawsonia alba*)

➢ **Denumiri uzuale**: henna.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, rămurelele uscate.

➢ **Principii active**: lausonă, lauxantona I şi II.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: în cosmetică.

▷ **Indicaţii auxiliare**: henna este folosită în cosmetică pentru colorarea părului şi a unghiilor în roşu, iar, în combinaţie cu indigo, pentru părul negru.

▷ **Dozajul probabil eficace**: nu.

▶ **Contraindicaţii**: alergii cunoscute la componenţi din familia *Lythraceae*.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: în ţările arabe era folosită ca antimicrobian, antifungic şi chiar ca antitumoral.

---

243. *Leonurus spp. (L. cardiaca, L. quinquelobatus)*

➢ **Denumiri uzuale**: talpa-gâştei, apucătoare, buruiana-orbalţului, buruiană-de-bleasnă, cătâjnică, cătuşnică, cervană, cione, ciorvană, creasta-cocoşului, gisdei, iarba-căşunăturii, iarbă-flocoasă, iarbă-de-dat, laba-lupului, santa, şanta, lingorică, somnişor, talpa-lupului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: leonurina (leunucadina), stahidrina, doi alcaloizi, glicozide amare sterolice, bufadienolice, heterozide cardiotonice, tanoizi, ulei volatil, flavone, acizi fenolici, saponozide, rezine, acizi organici, substanţe minerale, vitaminele A, C şi E.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: distonii neurovegetative, insomnii, climax, oligomenoree, hipertesiune arterială, meteorism, diaree, colită, bronşită, crize de astm bronşic, boală Basedow, depresiuni nervoase;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, plăgi, eczeme acute şi subacute.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în gospodăriile ţărăneşti se folosea pentru colorarea în verde-măsliniu a textilelor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: tinctură 20%, 5-10 picături de mai multe ori/zi; 4,5 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, creşterea timpului de sângerare, diaree, dispepsie, greţuri, vărsături, fotosensibilitate, metroragii.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice - poate creşte efectul, medicamente cardiace - poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Chaiturus marubiastrum* (coada-mâţei), care nu are întrebuinţări terapeutice; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: SEDINEX, SEDOCALM etc.

Medicina tradiţională: ceaiul din tulpinele florifere se lua contra durerilor de inimă şi hipertensiunii arteriale, în caz de emfizem, boli astmatice şi de nervi, împotriva insomniilor şi bolilor renale. Decoctul se folosea contra junghiurilor şi durerilor de picioare. Se folosea în scăldători la bolnavii de hidropizie. Planta pisată, amestecată cu unsoare se folosea în fricţiuni în durerile de spate. Planta pisată se punea la tălpi şi la ceafa bolnavilor de febră tifoidă. Ceaiul din frunze în amestec cu odolean se consuma contra hipertensiunii arteriale.

---

244. *Lepidium ruderale*

➢ **Denumiri uzuale**: urda-vacii, buruiană-de-friguri, usturoi-turcesc, păducherniţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: tioheterozide, heterozide cardiotonice cardenolidice, cumarine, saponozide, herniarină, flavone, alantoina, β-caroten, fitosteroli, substanţe grase şi rezinoase, colină, aminoacizi, acizi organici - acidul p-metoxicinamic -, amidon, poliuronide, alilsenevol, lepidină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: malarie, stări febrile, antrax, dislipidemii;
- *Administrare topică*: stări febrile, eczeme, psoriazis.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *topic*: infuzie 5% de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Lepidium*, precum *L. sativum* şi *L. latifolium* utilizate în cazul scorbutului datorită conţinutului ridicat de vitamina C, iar ultima folosită şi ca diuretic (efect datorat flavonelor şi saponozidelor).

Medicina tradiţională: *L. sativum* şi *L. latifolium* erau folosite contra scorbutului.

---

245. *Leucojum spp. (L. aestivum, L. vernum)*

➢ **Denumiri uzuale**: ghiocei-bogaţi, cocoşei, gheocei, gheocei-bogaţi, gheocei--mari, ghiocei, ghiocei-de-baltă, ghiocei-mari, luşe, luşte, noduţe, omăluţe, omătuţe, imetuţe, ometuţe, peleşei, pelschi.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, bulbii (numai topic).

➢ **Principii active**: alcaloizi – licorina, tazetină, galantina, galantamidina, galantamină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: furuncule, panariţii, abcese cutanate, efelide.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în gospodării, planta servea la vopsirea ouălor şi a lânei în galben.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: consumul bulbului şi al frunzelor determină intoxicaţii la om şi la animale.

☝ **Observaţii**: conţine substanţe similare cu ghiocelul atât în bulb, cât şi în frunze, având proprietăţi şi utilizări similare; administrarea internă este contraindicată.

Medicina tradiţională: se folosea în tratamentul bolilor de splină.

---

246. *Levisticum officinale*

➢ **Denumiri uzuale**: leuştean.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina.

➢ **Principii active**: rezine, furanocumarine, ulei volatil – hidroxiderivaţii n-butilftalidei.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: spasme intestinale, spasme uterine, enterocolită fermentativă, psoriazis, astenie fizică şi psihică, bronşită cronică;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: frunzele sunt folosite în alimentaţie drept condiment.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-3 picături × 2-3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : era folosit ca diuretic, carminativ şi stomahic.

---

247. *Ligustrum vulgare*

➢ **Denumiri uzuale** : lemnul-câinesc, caprafoi, caprifoi, călin, caşie, cireş-de--pădure, cornăţel, corn, cununiţă, lemnul-câinelui, mălai-negru, mălin, mălin--negru, măliniţă, mirtoi, salbă-moale, tulichioară.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, florile şi scoarţa arbustului.

➢ **Principii active** : ligustrină, rezină, taninuri, zaharuri, invertină, vitamina C, arsenic ; fructele conţin ligulină.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *florile* : diaree, metroragii, leucoree ; *frunzele* : diaree, metroragii, leucoree ;
- *Administrare topică* : *florile* : leucoree, stomatite, aftoză bucală, ulceraţii necrotice, suprainfectate, celulită, boli reumatismale ; *frunzele* : leucoree, stomatite, aftoză bucală, ulceraţii necrotice, suprainfectate, celulită, boli reumatismale ; *scoarţa* : stomatite, parodontopatii, halenă, gingivoragii, scabie, eczeme.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lemnul se utilizează la strungărie, iar în gospodăriile ţărăneşti se utiliza la vopsirea textilelor în galben, verde şi negru.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 5-15 g frunze şi flori, sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : determinate de plantă în stare proaspătă, cauzând inflamaţii ale tractului gastrointestinal.

☝ **Observaţii** : ligulina conţinută în fructe este un colorant roşu solubil în apă şi alcool, ce poate fi folosit ca indicator de pH, în locul turnesolului, având culoarea verde în mediu alcalin şi roşu în mediu acid.

Medicina tradiţională : ceaiul din ramuri şi fructe se folosea în tratamentul constipaţiei şi al hemoroizilor. Coaja se utiliza ca antiscorbutic, iar cu decoctul de coajă se făceau spălături contra râiei. Frunzele fierte cu soc şi brustere se foloseau în tratamentul adenitelor.

---

248. *Lilium candidum*

➢ **Denumiri uzuale**: crinul, crin-alb, arin-de-grădină, lilie, lilie-albă, liliom, liliom-alb, lilion, lilion-alb, lilioane, liliu, piparoase, stânjinei-albi, zambac.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: petalele şi bulbul.

➢ **Principii active**: *florile*: ulei volatil, steroli, amidon, oligoelemente, printre care bor, vitamine; *bulbul*: mucilagii, steroli, amidon, oligoelemente, printre care bor, vitamine.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *petalele*: convulsii, epilepsie;
- *Administrare topică*: *petalele*: ulceraţii cutanate recente, arsuri, fisuri cutanate, excoriaţii, durioane (bătături), abcese cutanate, furuncule, eriteme ale feţei, eczeme, înţepături de insecte, lumbago, luxaţii, artralgii din gută, boli reumatismale, carii dentare, otită, veruce; *bulbul*: panariţii, degerături, abcese cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se foloseşte în industria cosmetică pentru parfumarea produselor şi pentru obţinerea parfumurilor; crinul este, de asemenea, o floare ornamentală de grădină, utilizându-se şi la realizarea aranjamentelor florale.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Lilium*, precum *L. martagon* (crinul-de-pădure) şi *L. jankae* (crinul-galben-de-munte), care au proprietăţi terapeutice similare.

Medicina tradiţională: foliolele perigonale macerate în ulei se foloseau ca remediu pentru răni, arsuri, otite. Frunzele de crin se aplicau pe tăieturi, arsuri, răni, iar petalele unse cu miere, pe leziunile de cărbune şi la tăieturi. Fierte în lapte se dădeau în tratamentul aftozelor şi al stomatitelor. Florile se puneau într-o sticlă cu apă, se astupau bine şi se foloseau pentru tratarea petelor de pe faţă, a usturimii ochilor. Din antere se prepară un „ir" pentru vindecarea rănilor, iar din floarea întreagă, o tinctură folosită împotriva durerilor interne. Ceaiul din flori se folosea pentru curăţirea sângelui, ca şi împotriva leucoreei, în amestec cu sulfina albă, trifoi alb şi rădăcinile de bujor. Ceapa de crin (bulbul) fiartă sau coaptă se aplica pe umflături, abcese, panariţii sau furuncule, ca şi sub formă de cataplasme pe pieptul bolnavilor de tuse. Maceratele în alcool sau ulei din cepele de crin se foloseau ca cicatrizante pentru ulceraţii, răni, tăieturi, arsuri sau ca remediu împotriva inflamaţiilor urechii externe şi otitei. Pentru stimularea creşterii sprâncenelor se prepara o alifie prin pisarea a 1-2 cepe fierte şi amestecate cu seu; preparatul se lăsa la decantat, se spăla în apă, iar cu acesta se ungeau sprâncenele seara, înainte de culcare.

---

249. *Linaria vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: linariţă, bumbac-de-câmp, bumbacariţă, buruiene-de-fapt, buruiană-de-in, colţul-lupului, firicică, gălbinare, gura-leului, gura-leului-de--câmp, gura-mâţei, iarba-urâciunii, iarbă-de-vatăm, in-sălbatic, inărică, ineţ, inişor, inişor-de-alior, iniţă, lânăriţă, prostovanic, sculătoare, trăpang.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: inflorescenţele sau planta întreagă.

➢ **Principii active**: flavonoide, flavonoglicozide - linarina, pectolinarina, aurone, glucozilaucobozid, alcaloizi ca peganina, viscina, linarina, acizi organici - antiric, formic, malic, citric, tanic -, pectine, zaharuri, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: litiază vezicală, constipaţie, boală hemoroidală, afecţiuni hepatice şi splenice;
- *Administrare topică*: acnee, boală hemoroidală, furuncule.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-15 g flori sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Linaria*, precum: *L. genistofolia* (buruiana-de-in) şi cu *L. angustissima* (loisel), care nu au întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: ceaiul din tulpinile cu inflorescenţe se bea contra hemoroizilor sau se făceau scăldători, în cazul tumorilor subcutanate, şi spălături, în cazul eczemelor la copii; decoctul se folosea împotriva crampelor abdominale şi poalei albe. Se folosea şi la băi în cazul febrei tifoide. Ceaiul din părţile aeriene se folosea în gălbinare şi malarie. Din linariţă, şofran, gălbenuş de ou şi untură se făcea o alifie contra hemoroizilor. Împotriva acneei se folosea planta pusă în apă cu care se spăla faţa.

---

250. *Linum usitatissimum*

➢ **Denumiri uzuale**: in, in-de-fuior, in-de-sămânţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele de in recoltate după coacere.

➢ **Principii active**: mucilagii - acid galacturonic, galactoză, ramnoză, arabinoză -, lipide - trigliceride ale acizilor aleic, linoleic, linolenic, miristic, stearic, protide,

linamorozidul, care se dedublează în acid cianhidric, glucoză, acetonă, pectine, enzime, vitamina F, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: inflamaţia căilor urinare, cistite, gastroduodenite, enterite, constipaţie, boală hemoroidală, bronşite, constipaţii rebele, hipercolesterolemie;
- *Administrare topică*: arsuri, ulceraţii, eczeme, furuncule, abcese cutanate, panariţii, contuzii, xeroze cutanate, anite, rectite (clisme).

▷ **Indicaţii auxiliare**: inul se foloseşte la obţinerea fibrelor textile, a uleiului industrial utilizat la prepararea vopselelor de ulei, în pictură, în industria cosmetică pentru fabricarea săpunului, şi în industria farmaceutică, în scopuri medicale, precum şi la obţinerea făinei de in, utilizată în practica medicală.

▷ **Dozajul probabil eficace**: o linguriţă de seminţe plină (nu cu vârf) de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: strictură esofagiană, obstrucţie gastrointestinală.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dispepsie, vărsături, obstrucţie intestinală (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: laxative - poate creşte efectul; poate reduce efectul drogurilor cu administrare orală.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: *Linum angustifolium* (inul-sălbatic) are proprietăţi terapeutice similare cu inul, putând fi folosit pentru aceleaşi afecţiuni.

Medicina tradiţională: ceaiul din seminţe se folosea împotriva tusei, decoctul se lua contra limbricilor, fierte se puneau cataplasme contra durerilor după naştere, iar ca atare se luau ca laxativ; seminţele fierte se puneau în legături în tratamentul adenitelor sau se fierbeau în lapte şi se făcea o turtă care se punea la gât. Făina amestecată cu miere se aplica pe răni, pentru a grăbi vindecarea lor; uleiul era utilizat în arsuri, iar din făină de in şi cartofi fierţi, zdrobiţi, se făceau legături la umflături şi abcese. Făina amestecată cu lapte se aplica sub formă de cataplasme la junghiuri, gâlci, iar făina amestecată cu flori de grădină şi lapte se folosea în combaterea durerilor de burtă. Uleiul de in se utiliza împotriva arsurilor.

---

251. *Lithospermum spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: meişor.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: acid litospermic, konina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: stări febrile, în scop sterilizant la femei;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: avort spontan.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: la noi în ţară cresc speciile *Lithospermum officinale* şi *Lithospermum purpureo-coeruleum*, dar specia cea mai utilizată în scopul sterilităţii temporare este *Lithospermum ruderale*.

Medicina tradiţională: amerindienii din Nevada urmau o cură cu extract apos de *Lithospermum ruderale* în scopul controlului natalităţii, deoarece oferea o sterilitate temporară, iar indienii – pieile-roşii – îl foloseau ca antidiareic.

---

252. *Lobelia inflata*

➢ **Denumiri uzuale**: lobelia.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active**: alcaloizi, dintre care cel mai important este lobelina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: astm bronşic, bronşită acută şi/sau cronică, intoxicaţii cu opiu şi barbiturice;
- *Administrare topică*: mialgii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,6-2 ml tinctură × 2-3/zi; 100 mg frunze, sub formă de ceai de 3-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni cardiace, infecţii gastrointestinale, boli inflamatorii gastrointestinale, în timpul sarcinii şi alăptării.

▶ **Reacţii adverse posibile**: diaree, greţuri, vărsături, tremur, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicaţie cardiacă – poate reduce efectele.

▶ **Efecte toxice**: efectele toxice, inclusiv decesul, apar la doze mari.

☝ **Observaţii**: din cauza potenţialului toxic, lobelia nu se utilizează pe cale internă fără aviz medical; există şi *Lobelia inflata*, care are aceleaşi indicaţii terapeutice.

Medicina tradiţională: nu.

---

253. *Lupinus spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: lupin, cafeluţe.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: alcaloizi - sparteina, lupanina, lupinina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: edeme, parazitoze intestinale, stări febrile, diabet zaharat;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: sunt utilizate ca furaj sau ca plante ornamentale de grădină.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract fluid - 1 linguriţă × 2-3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni cardiace.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: toxicitate cardiacă.

☝ **Observaţii**: speciile mai cunoscute sunt reprezentate de *Lupinus albus*, *L. hirsutus*, *L. luteus* şi *L. ternis*; prin torefiere, seminţele capătă gust prăjit de cafea, de unde denumirea de cafeluţe.

Medicina tradiţională: erau folosite ca diuretic, antihelmintic şi febrifug.

---

254. *Lycopersicon esculentum (Solanum lycopersicum)*

➢ **Denumiri uzuale**: patlageaua-roşie, bărediu, bărădici, domade, domate, dumade, dumate, gogonele, gălăţană, mihlele, nătlăgele, paradaice, paradaise, paradice, paradici, paradse, pârlăgele, parmagele, patlage, patlage-roşii, patlagele, patlagică-roşie, patlagele-roşii, părădaice, părădaise, părădăi, părădăici, părădăici roşii, părădăişi, pătlăgele, pătlăgele-de-paradis, pătlăgele-galbene, pătlăgene, pătlăgică, pătlăgică-roşie, pătlăjani, pătrăgene-roşii, piridăici, porobici, porodăi, porodăici, porodeici, porodici, porodiciuri, tomate.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele (atât coapte, cât şi necoapte), frunzele.

➢ **Principii active**: *fructele coapte*: caroten, vitaminele B1, B2, B6, PP, C, K, protide, lipide, glucide, ioni minerali precum: K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, I, F, Cu, acizi organici; *frunzele, lăstarii, fructele necoapte*: tomatină şi solanină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *fructele coapte*: regimul alimentar din hipertensiunea arterială, diabet zaharat, gută, obezitate, afecţiuni renale, afecţiuni hepatice;

- *Administrare topică* : *fructele coapte* : acnee, seboree ; *fructele necoapte, frunzele* : psoriazis, înţepături de insecte, înţepături de păianjen, boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare** : pătlăgelele coapte se utilizează proaspete în alimentaţie, ca salate, mâncăruri, sucuri, sau conservate, ca bulion, roşii în bulion ori sub alte forme ; pătlăgele crude se folosesc pentru murături ; frunzele şi tulpinile se folosesc în locuinţe ca insectifug pentru ţânţari şi viespi.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : urticarie, dermografism, afecţiuni alergice.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermografism (administrarea internă), dermite de contact alergice (contactul cu planta verde).

▶ **Interacţiuni medicamentose potenţiale** : necunoscute.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : de curând s-a evidenţiat efectul antiinflamator al tomatinei, proprietate pentru care este supusă la teste farmacodinamice ; intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum PHYTOAXIL (spray).

Medicina tradiţională : tulpinile se foloseau la băi contra reumatismului.

---

255. *Lycopeus europeus*

➢ **Denumiri uzuale** : piciorul-lupului, cervană.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană proaspătă.

➢ **Principii active** : acid litospermic sub formă de polimer de oxidare.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : hipertiroidie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în gospodării se utilizează drept colorant vegetal.

▷ **Dozajul probabil eficace** : extract apos : 10 picături × 3-5/zi, 2 săptămâni, apoi 20-30 picături × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : planta uscată îşi pierde întrebuinţările terapeutice.

Medicina tradiţională : era utilizat ca tonic şi antitusiv.

---

256. *Lycopodium clavatum*

➢ **Denumiri uzuale** : pedicuţă, barba-ursului, brădişor, brâul-vântului, brâuşorul--vântului, brânca-ursului, laba-lupului, laba-ursului, muşchi-de-pământ, muşchi--de-piatră, netotă, pălămidă, părul-porcului, pcelecă, pceleca-ursului, pedecuţă, pedică, piciorul-lupului, piedecă, piedica-calului, piedica-găinei, piedica-vântului, piedicuţă, podică, praful-strigoilor, talpa-ursului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta şi spicele, din care se recoltează sporii.

➢ **Principii active** : *partea aeriană* : mai mult de 35 alcaloizi toxici – clavatina, amotina, licopodina, clavatoxina –, flavonoizi, săruri minerale ; *sporii* : fitosterine, acizi graşi peste 50% (acid hexadecenic), acid dioxistearic, alţi acizi graşi esterificaţi cu glicerină, celuloză, flavone şi alcaloizi.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : dezalcoolizare, denicotinizare, constipaţie, colici urinare, pentru eliminarea acidului uric ;
- *Administrare topică* : *sporii* : intertrigo de diverse etiologii, eczeme acute, dermatita amoniacală a nou-născutului, sudamina, alopecie difuză post-partum.

▷ **Indicaţii auxiliare** : pedicuţa se utilizează în industria farmaceutică şi în farmacii ca pulbere inertă pentru conservarea pilulelor, supozitoarelor şi ovulelor, precum şi în industria cosmetică ; este folosită în industria metalurgică pentru pudrarea formelor la turnarea fontei, la fabricarea artificiilor pentru pomul de Crăciun, iar în gospodării, la vopsirea în verde a lânii.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 7-8 g plantă sub formă de ceai/zi, dimineaţa.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : sporii constituie pulberea de licopodiu ; se poate confunda cu alte specii de *Lycopodium*, precum *L. annotinum* (cornişorul) şi cu *L. selago* (brădişorul), care au conţinut şi proprietăţi similare cu pedicuţa, fiind utilizate în aceleaşi scopuri terapeutice (brădişorul are toxicitate mai mare, iar cornişorul conţine în plus izolicopodina şi anapodina).

Medicina tradiţională : sporii se utilizau pentru pudrarea copiilor mici, contra opărelilor, iar decoctul de spori în vin se dădea în cazul calculozei renale şi vezicale. Decoctul de plantă se lua ca diuretic şi purgativ. Sporangele se fierbea în apă şi era consumat de cei ce voiau să se lase de fumat sau se folosea pentru spălarea părului şi a capului, pentru stimularea creşterii părului sau contra durerilor de spate şi reumatismului.

---

257. *Lysimachia nummularia*

➢ **Denumiri uzuale**: dreţe, afic, banul-popii, coada-racului, cosâţă, duminecea, duminicuţă, duminiţă, dumitriţă, floare-de-lungoare, gălbăjoară, gălbănuşe, gălbăjoară, gălbenele, gălbenele-de-pădure, gălbenioare, gălbinele, greţel, iarbă-de-lângoare, iarbă-de-lungoare, inima-pământului, lungoare, lungorică, maţele-ghinilor, măghiranul-pământului, oloagă, scrântitoare, scrântitură.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană recoltată în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: saponine, glicozizi, taninuri, mucilagii, primaverază, silicaţi, flavonoide, acizi fenolici, leucoantociani.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: hemoragii interne, metroragii;
- *Administrare topică*: boală hemoroidală, boli reumatismale, ulceraţii cutanate, excoriaţii, alopecii difuze, furunculoză, aftoză.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-40 g plantă sub formă de ceai/zi; suc de plantă: 50-160 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Lysimachia*, precum *L. punctata* (gălbinele-de-pădure) şi *L. vulgaris* (gălbăşoară), care au proprietăţi şi utilizări similare cu dreţele.

Medicina tradiţională: decoctul se folosea pentru spălarea capului, contra durerilor de cap şi a căderii părului sau se ţinea în gură contra durerilor de dinţi; se lua de 3 ori/zi contra frigurilor. Planta fiartă se folosea pentru legături la mâini şi picioare contra scrântiturilor şi umflăturilor, iar zeama era băută în anumite zile de femeile care doreau să aibă copii. Se punea în băi contra reumatismului sau în scăldătoarea copiilor debili ca să crească şi să se întărească.

---

258. *Lythrum salicaria*

➢ **Denumiri uzuale**: rachitan, brăileancă, călbăşoară, cârligăţea, colbăşoară, floarea-zânei, florile-zânelor, gălbejoară, lemnie, lemnuş, lemnuşcă, sburătoare, sburătoare-bărbătească, sburătoare-bărboasă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: inflorescenţele, frunzele.

➢ **Principii active**: tanin (galotaninuri), glicozide, salicaină, fier, pectine, mucilagii, glucoză, amidon, colină, substanţe fitoncide, substanţe flavonoidice - vitexina, orientina -, pigmenţi antocianici - diglicozide ale malvidolului şi galactozide ale cianidolului (în flori) -, lawsonă, carotenoizi, substanţe minerale, ulei volatil.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: diaree, dizenterie, febră tifoidă, hemorgii digestive, metroragii, hematurie, diabet zaharat;
- *Administrare topică*: seboree, ulcere venoase, eczeme acute, intertrigo de diverse etiologii, prurit vulvar, vaginite, leucoree, epistaxis.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pulbere per os: 1 g × 3-5/zi; extract fluid per os: 1 ml × 4-6/zi (diabet zaharat).

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: planta proaspătă se foloseşte în doză de 3 ori mai mare decât planta uscată.

Medicina tradiţională: se punea în apa de baie a copiilor ca să se îngraşe sau se dădea ca ceai copiilor dispeptici şi contra insomniilor. Decoctul se folosea pentru spălături, iar planta, pentru oblojeli la gâlci. Inflorescenţa în fructificare, plămădită în rachiu sau ţuică sa lua contra leucoreei.

M

259. *Mahonia aquifolium*

➢ **Denumiri uzuale**: mahonia.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: alcaloizi - berberina, tetrandorina, berbamina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: cu rol imunostimulator;
- *Administrare topică*: psoriazis.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se pare că eficacitatea tratamentului psoriazisului cu preparate de *Mahonia* este comparabilă cu rezultatele obţinute la aplicarea topică a valeratului de betametazonă sau a crisarobinei.

Medicina tradiţională: în America de Nord, scoarţele se foloseau ca afrodiziac.

---

260. *Majorana hortensis (Origanum majorana)*

➢ **Denumiri uzuale**: magheran, iederă, maderan, măeran, măerană, maghiran, maghirău, maghiuran, măieran, maiorean, măderan, măderan-turcesc, măgeran, măgerean, măgerean-de-grădină, măgherean, măghieran, măghiran, măghieran, măjirean, măieran, măierană, mărgăran, mederean, megerean, megieran, meghe-rean, meghiran, mighiran, mâghiran, pupi, sovârf.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană recoltată înainte de înflorire.

➢ **Principii active** : ulei volatil – terpene (terpinen, pinen, sabinen, terpineol, terpinelol, carvacrol, cavicol), acid ursolic, oleanolic, β-sitosterină, flavonozide, tanin, principii amare, vitaminele A şi C.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : anorexie, meteorism, insomnii, migrene, colici abdominale, astm bronşic, bronşită, stări nervoase, cefalee, astenie, edeme, dureri renale ;
- *Administrare topică* : boli reumatismale, colici abdominale la sugari.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industria alimentară şi în gospodărie pentru condimentarea preparatelor din carne, în ciorba de roşii, de carne de porc, în pateuri, pizza, plăcinte, sosuri, salată orientală ; din plantele proaspăt culese se extrage uleiul volatil de măghiran, folosit în industria cosmetică şi mai ales în parfumerie.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 10-30 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : ceaiul se dădea copiilor mici pentru a înceta plânsul, probabil în colicile abdominale, cu roluri carminativ şi de sedare ; cu zeamă de lămâie se bea în cazul bolilor femeieşti. Se folosea împotriva sifilisului şi palpitaţiilor cardiace.

---

261. *Mallotus philippinensis* (*Rottlera barbata, R. tinctoria*)

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : perii glandulari şi tectori ai fructelor.

➢ **Principii active** : derivaţi ai floroglucinolului, rotlerina (malotoxina), izorotlerina.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : parazitoze intestinale (*Taenia*, *Diphyllobothrium latum*) ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 6-10 g/zi, la adulţi şi 1-2 g/zi, la copii.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii**: deoarece *Mallotus* are şi efect catartic, nu se va asocia cu un purgativ în terapia parazitozelor.

Medicina tradiţională: în India, pulberea de fructe se administra cu apă o dată pe zi, timp de 3-5 zile, ca vermifug.

---

262. *Malus pumila*

➢ **Denumiri uzuale**: măr.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele recoltate la maturitate, uneori scoarţa de pe ramuri sau trunchi, la pomii tineri, precum şi frunzele.

➢ **Principii active**: *fructele*: pectine, celuloză, tanin, acizi organici, zaharuri, protide, lipide, glucide, vitaminele A, B1, B2, PP, C, ioni de Na, K, Ca, Mg, Fe, Cu, P, S, Cl.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: în prevenţia arteriosclerozei şi infarctului miocardic, astenie, anemie, sedativ, constipaţie, convalescenţă, obezitate, hipertensiune arterială, diaree, boli reumatismale, bronşită, insomnie, constipaţie, edeme, diabet zaharat; eczeme cronice, boală hemoroidală - intră în compoziţia regimului Kempner;
- *Administrare topică*: acnee, eczeme acute, zona zoster, impetigo, alopecie, micoze cutanate, boli reumatismale, faringite, chisturi sebacee, comedoane.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructul ca atare sau preparat sub formă de compot, gem, marmeladă, murături, cidru, suc, vin, oţet, ţuică, fructe uscate; lemnul se utilizează în sculptură şi tâmplărie; cojile şi miezul pot servi la curăţarea obiectelor pe care s-a depus piatra (vaze de flori, castroane de sticlă sau porţelan etc.); se utilizează în industria cosmetică la fabricarea săpunurilor, a şampoanelor etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există foarte multe soiuri şi varietăţi de măr cu proprietăţi terapeutice similare; cidrul se obţine din sucul fructelor lăsat câteva zile să fermenteze; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum BEAUTY SLIM.

Medicina tradiţională: crenguţele se fierbeau şi se foloseau la oblojeli în bubele dulci, ca şi sucul stors din mere. Frunzele de măr, cimbrişor şi gutui se foloseau la oblojeli în tratamentul leziunilor de sifilis. Merele coapte se foloseau contra tusei. Mărul scobit în care se punea piper şi care apoi se cocea se utiliza în combaterea tusei.

---

263. *Malva glabra*

➢ **Denumiri uzuale**: nalba-de-cultură.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile şi frunzele recoltate înainte şi în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: mucilagii, ce prin hidroliză dau acid d-galacturoric, d-galactoză, glucoză, l-arabinoză, l-ramnoză, xiloză; florile conţin şi antocianoizi, iar frunzele, vitaminele A, B1, B2, C şi un principiu cu acţiune ocitocică.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: afecţiuni urinare, atonii intestinale, astm bronşic, tuse, colită;
- *Administrare topică*: stomatite, gingivite, afte bucale, abcese dentare, faringite, boală hemoroidală, conjunctivite, vaginite, cuperoză, furuncule, abcese, eczeme.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 12-15 g flori + frunze, sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Malva*, precum: *M. crispa* (nalba-creaţă), *M. neglecta* (nalba-mică), *M. pusilla* (nalba-sălbatică), *M. sylvestris* (nalba-de-pădure), care au proprietăţi terapeutice şi întrebuinţări similare; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum MIDRO TEA.

Medicina tradiţională: nalba-mică se folosea în tratamentul rănilor, umflăturilor şi bubelor. La gâlci, se punea frunza sau se fierbea rădăcina cu tărâţe de grâu şi se aplica; cu zeamă de frunze se făcea gargară, iar terciul se folosea sub formă de legături la gât. Frunzele fierte cu lapte dulce se puneau pe lângă urechi, iar zeama, în urechi în cazul otitelor. Nalba fiartă se folosea pentru oblojeli la durerile de cap, de mâini şi de picioare. Decoctul din rădăcină, frunză şi flori se lua contra tusei, răguşelii şi durerilor de piept.

---

264. *Mandragora officinarum*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: hiosciamină, hioscină, atropină, mandragorină.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : nu.
- *Administrare topică* : tumori ulcerate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : uzul intern.

▶ **Reacţii adverse posibile** : halucinaţii, dependenţă (administrarea internă).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : vezi reacţii adverse.

☝ **Observaţii** : s-a bucurat de o reputaţie celebră, ca drog mistic şi vrăjitoresc, constituind subiectul unor numeroase legende, fiind găsită şi în mormintele unor faraoni, datate a fi construite în anul 700 î.Hr.

Medicina tradiţională : sub formă de cataplasme era folosită împotriva tumorilor scrofuloase.

---

265. *Marrubium vulgare*

➢ **Denumiri uzuale** : unguraş, bălţură, cătuşnică, cătuşnică-sălbatică, cătuşniţă, gutuiţă, iarbă-flocoasă, iarbă-mambie, smeiţă, unsuroasă, voronic, voronică.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană recoltată în timpul înfloririi.

➢ **Principii active** : marubina, acid marubic, tanin, ulei volatil, mucilagii, substanţe pectice, rezine, ceruri, substanţe grase, acid ursolic, cafeic, clorogenic, colină, saponozidă, glicozidă, săruri minerale, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : febră, afecţiuni respiratorii, tuse, dispnee, emfizem pulmonar, laringo-bronşite cronice, tuse convulsivă, obezitate, celulită, irascibilitate, insomnii, gută, boli reumatismale, inapetenţă, hipotonii gastrice, pneumonie, scorbut, colici intestinale, dizenterie cronică, febră tifoidă, paratifoidă, afecţiuni cronice hepatobiliare şi splenice, afecţiuni urinare ;
- *Administrare topică* : leucoree, edeme, ulceraţii acute şi cronice, boală hemoroidală.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în industria alimentară se utilizează la fabricarea unor bomboane contra tusei.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-2 g sub formă de ceai de 3 ori/zi ; 7,5 ml tinctură de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : aritmii cardiace, diabet zaharat, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile** : aritmii cardiace (doze mari), diaree, hipoglicemie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antiaritmice – poate reduce efectul, antidiabetice orale – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *M. peregrinum* (gutuiţa), care nu are întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: decoctul din tulpinele florifere se folosea contra durerilor de cap, ameţelilor, tulburărilor psihice, iar plantele se puneau în legături la durerile de rinichi. Vârfurile tulpinilor plămădite în vin se luau pentru poftă de mâncare sau ca expectorant.

---

266. *Matricaria chamomilla*

➢ **Denumiri uzuale**: muşeţel, mamoriţă, mărariul-câinelui, matricea, mătricea, momoriţă, morună, mişiţel, muşăţea, muşcăţel, muşeţel-de-câmp, ochiul-boului, poala-Sântei-Mării, roman, romaniţă, romaniţă-bună, romaniţă-mică, romaşcă, romăniţă, româniţă, romon, romoniţ, romoniţă, romoniţă-bună, romoniţă-mică, rumaniţă, rumâniţe, rumoniţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile recoltate când cele ligulate sunt orizontale şi cu o codiţă mai mică de 1 cm.

➢ **Principii active**: ulei volatil – α-bisabolol, bisabolol-oxizi A, B, C, α-bisabolonoxid, α-farnesen, cadinen, camazulene sub formă de preazulene –, apigenină, umbeliferonă, eterul metilic al umbeliferonei, acid salicilic, rezine, fitosterine, carotinoide, pectine, glucide, grăsimi, acizi polifenilcarboxilici, cvercimetrină, acid clorogenic, amilină, substanţe minerale, vitaminele B1 şi C, substanţe glicozide cu structură neprecizată.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: colici abdominale, meteorism, convulsii, dismenoree, amenoree, insuficienţă hepatică, cefalee, surmenaj, nevralgii dentare şi faciale, stări gripale, agitaţie nervoasă, febră, ulcer gastroduodenal, infecţii ale căilor respiratorii înalte;
- *Administrare topică*: foliculite, furuncule, hidrosadenite, eczeme zemuinde, arsuri, fistule, răni, ulceraţii, ulcere venoase, panariţii, infecţii dentare, stomatite, vaginite, vulvo-vaginite, artralgii din boli reumatismale, lumbago, insolaţie, migrene, tenuri iritate, tratamente cosmetice, clătirea părului în special blond.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în scopuri industriale, muşeţelul se recoltează în întregime; se utilizează foarte mult în industria cosmetică sub formă de ulei volatil la prepararea cremelor, a şampoanelor, a spumantelor de baie şi a pastelor de dinţi.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-3 g produs sub formă de ceai de 3-4 ori/zi; 15 ml tinctură de 3-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: alergie la plante din familia *Compositae*, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : alcoolul – poate creşte efectul, antitrombotice (anticoagulante, antiplachetare) – poate creşte efectul, benzodiazepine – poate creşte efectul, sedative – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte specii de *Matricaria* precum *M. inodora* (muşeţelul-prost) şi *M. perforata* (romaniţa-nemirositoare), care nu au întrebuinţări terapeutice ; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : ROMAZULAN, NATURLAND CALENDULA etc.

Medicina tradiţională : decoctul de flori se folosea la spălături şi oblojeli în cazul durerilor de cap, abureli în cazul durerilor de rinichi, gargară în cel al durerilor de gât, sub formă de ceai împotriva tusei, răcelii, afecţiunilor renale şi bolilor de stomac. Sub formă de ceai sau plămădite în rachiu, florile se luau în crampele abdominale, iar ceaiul se folosea pentru uşurarea naşterilor, a durerilor după naşteri, împotriva bolilor femeieşti sau se punea în scăldătoare la nou-născuţi.

---

267. *Medicago sativa*

➢ **Denumiri uzuale** : lucernă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : săruri de calciu, potasiu, fier, fosfor, substanţe proteice, vitaminele C, K, D, E, caroten, izoflavone, cumestrol.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : anemie, hipocalcemii, hipercolesterolemii, metroragii, diabet zaharat, galactogog, infecţii fungice ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lucerna este o plantă furajeră de largă utilizare în zootehnie, sucul apos, rezultat prin stoarcerea plantei proaspete şi liofilizate, fiind un bun aditiv proteic pentru hrana puietului animalier. Lucerna este o materie primă apreciată pentru extracţia clorofilei şi carotenului.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 5-10 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : fotesensibilitate, seminţele (nu rădăcinile sau frunzele) au provocat uneori pancitopenie, iar, în alte cazuri, lupus eritematos.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antitrombotice – poate creşte efectul, antidiabetice – poate creşte efectul, terapie hormonală – poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu *Medicago falcata* (culbecească), care nu se utilizează decât în medicina populară pentru tratamentul dispneei şi al durerilor de gât ; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum LUCERNĂ.

Medicina tradiţională: decoctul se folosea pentru tratamentul dispneei şi al durerilor de gât.

268. *Melaleuca alternifolia*

➢ **Denumiri uzuale**: gomenol.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: ulei volatil bogat în eucaliptol.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: micoze cutanate, pilomicoze, onicomicoze, ulceraţii cutanate, vaginită (spălături vaginale), infecţii ale căilor respiratorii superioare (inhalaţii).

▷ **Indicaţii auxiliare**: constituie materia primă de bază pentru obţinerea unui preparat numit „Tea Tree Oil", cu utilizări în aromaterapie şi cosmetică.

▷ **Dozajul probabil eficace**: soluţie 40% × 2/zi (aplicaţii mucoase), soluţie 70-100% × 2/zi (aplicaţii cutanate).

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite de contact, administrarea internă: dispepsie, vărsături, depresia SNC.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: *Melaleuca alternifolia* nu se va utiliza pe cale internă; există şi alte specii de *Melaleuca*, precum *M. viridiflora*, care se utilizează extern pentru proprietăţile antiseptice şi dezinfectante (nas, gât şi bronhii) şi *M. leucodendron*, care se utilizează ca odontalgic şi antireumatic, administrat pe cale internă.

Medicina tradiţională: nu.

269. *Melilotus officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: sulfină, iarba-de-piatră, molotru, molotru-galben, salcină, solcină, sufulf, sufulg, sulchină, sulcină, sulfină-galbenă, surcină.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: inflorescenţele fără frunze sau tulpinile cu ramuri înflorite şi cu frunze.

➢ **Principii active**: melilotozid care prin dedublare formează acid cumaric şi glucoză, lactona acidului hidroxicinamic, cumarina, melilotină, acid melilotocumarinic, alţi

derivaţi ai acidului cumarinic, taninuri, flavonozide, rezine, săruri minerale, alantoină, acid alantoic, acid uric, colină, mucilagii.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : bronşite, migrene, cefalee, nevralgii, stări de nervozitate, sindrom dispeptic, insomnii, tuse chintoasă, afecţiuni hepatice, inflamaţii gastro-intestinale, colici renale, disurie, retenţii urinare ;
- *Administrare topică* : orjelet, conjunctivite, blefarite, abcese dentare, aftoză bucală, metrită (spălături vaginale), boli reumatismale, gută, ulceraţii cutanate suprainfectate, colici abdominale, herpes simplex, herpes zoster.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industria cosmetică pentru fabricarea parfumurilor şi în industria tutunului, pentru aromatizarea acestuia ; în gospodării se foloseşte alături de levănţică pentru îndepărtarea moliilor şi pentru parfumarea hainelor şi a lenjeriei.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *sistemic* : 1,5-4,5 g produs sub formă de ceai de 3-4 ori/zi ; *topic* : soluţie de 3-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : tulburări ale hemostazei sangvine, hipersplenism de etiologii diverse.

▶ **Reacţii adverse posibile** : echimoze, hemoragii difuze (produsul fermentat).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : anticoagulante, antiplachetare – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : determinate de produsul fermentat – echimoze, sângerări.

☝ **Observaţii** : produsele care prin recoltare şi prelucrare se încing şi fermentează sunt toxice şi nu vor fi folosite deoarece formează o substanţă – cumarina –, cu efecte anticoagulante ; pot fi folosite cu indicaţii speciale, tocmai pentru aceste efecte ; există şi alte specii de *Melilotus,* precum *M. albus* (sulfina albă), *M. altissimus* care sunt mai puţin utilizate în scopuri terapeutice ; intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum EVAROSE.

Medicina tradiţională : se folosea la spălături contra durerilor de cap sau planta se punea sub formă de legături pe cap. Ceaiul din flori se lua împotriva bolilor neuropsihice şi insomniilor. Florile fierte cu sânziene se foloseau în spălături pentru tratarea cefaleelor. Florile se foloseau contra durerilor de ochi. Florile fierte în apă sau vin se luau în tratamentul astmului. Florile fierte în apă se luau contra vărsăturilor, iar fierte în borş, împotriva leucoreei ; tot în leucoree se foloseau şi florile de la sulfina-albă fierte în vin sau fierte cu ceapă sau fierte în vin cu flori de crin, de salcâm şi rădăcină de bujor. Se folosea pentru afumături la copiii cu stări nevrotice şi sperieturi, folosindu-se florile de sulfină-albă.

---

270. *Melissa officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: roiniţă, alămâiţă, buruiana-stupilor, buruiana-stupului, buruiană-de-stup, busuiocul-stupului, cătuşnică, floarea-stupilor, iarba-albinelor, iarba-roilor, iarba-stupilor, iarba-stupului, izma-stupilor, lămâiţă, mătăcină, mătăciune, măţăcine, melisă, melisă-turcească, mintă-turcească, motoacă, motocină, poala-Sfintei-Mării, răstupească, roişte, stupelniţă, voioşniţă, voioşniţă-de-albini.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele sau planta cu inflorescenţe.

➢ **Principii active**: ulei volatil – citral, citronelol, linalol, geraniol şi alţi derivaţi terpenici –, tanin, substanţe pectice, rezine, acid ursolic şi oleanolic, flavone, principii amare, acid succinic, depside ale acidului cafeic şi hidroxicafeic, acid rozmarinic.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: distonii neurovegetative, inclusiv cu manifestări cardiace, colici abdominale, sindrom dispeptic, meteorism abdominal, diaree, vărsături provocate de sarcină, insomnii, surmenaj intelectual, astenie fizică, migrene, scăderea memoriei, dischinezii biliare, colopatii funcţionale, pneumopatii;
- *Administrare topică*: excoriaţii, ulceraţii acute şi cronice, eczeme acute sau cronice acutizate, dentodinii, prurit, artralgii din gută, furuncule, halenă bucală, contuzii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se foloseşte ca salată, la condimentarea sosurilor sau la prepararea unor băuturi alcoolice; de asemenea, se utilizează în industria cosmetică pentru prepararea parfumurilor şi a săpunurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *sistemic*: 1,5-4,5 g plantă sub formă de ceai de 3-4 ori/zi; *topic*: 3-4 aplicaţii/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Dracocephalus moldavica* (mătăciune), apreciată ca o reputată plantă meliferă şi cu *Nepeta cataria* (cătuşnica), care are alte întrebuinţări terapeutice; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: EMETIN, EPIGASTRALGIN, FITOSEDIN, MELISA, MIGRENOSTOP, SEDINEX.

Medicina tradiţională: ceaiul şi decoctul din frunze sau din tulpinile florifere se foloseau în cazul durerilor de dinţi, de stomac, al colicilor, al diareei, ca şi în durerile de piept. Vinul de roiniţă se folosea în tratamentul astmului. Extractul preparat dintr-o parte flori şi şapte părţi alcool se folosea la fricţiuni contra durerilor reumatice.

---

271. *Melittis melissophyllum*

➢ **Denumiri uzuale** : dumbravnic, avrămească, bribonic, dobrişor, dobromnic, dobronic, dobronică, dobrovnic, dobrovnică, docrovnică, drâmbovnic, dubrajnic, dubravnic, dumblamnic, dumbrajnic, dumbrahnic, dumbrainic, dumbravnică, dumbrăvan, hrămească, iarba-albinei, iarba-albinelor, iarba-ciutei, ibavnic, priboinic, sulcină-de-pus-între-straie, todoruşă, umbranic.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : cumarină, heterozide cu structură incomplet elucidată, harpagid, monoacetat de harpagid, ulei volatil, tanin.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : vertij, insomnii, anxietate, inflamaţii urinare ;
- *Administrare topică* : conjunctivite, blefarite, ulceraţii cronice de gambă, inclusiv ulcere venoase.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *sistemic* : tinctură – 10-30 picături/zi ; 3-4 g plantă sub formă de ceai/zi ; *topic* : colir 20%.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☞ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : în amestec cu iarba-frigurilor se folosea în combaterea durerilor de stomac. Planta fiartă se aplica bolnavilor de varice şi flebite ; cu decoctul se făceau spălături şi comprese împotriva durerilor de cap şi umflăturilor la gât, iar din frunzele uscate, ţigări pe care le fumau bolnavii de sifilis. Ceaiul din tulpinele de dumbravnic cu trandafir-alb se folosea în cazul astmului. Planta pisată, macerată în rachiu sau în vin, cu puţin piper, se lua împotriva durerilor abdominale. Planta se punea între haine împotriva moliilor.

---

272. *Mentha crispa*

➢ **Denumiri uzuale** : izmă-creaţă, creaţă, creţişoară, diană, gizmă-creaţă, giugiumă-creaţă, iarbă-creaţă, iarbă-neagră, izmă-de-apă, izmă, izmă-bătrânească, izma-creaţă-a-cerbilor, izmă-de-grădină, marcicină, macicină, mătăcină-creaţă, mentă, mentă-creaţă, mintă, mintă-creaţă, mintă-de-apă, mintă-moldovenească, mnintă-creaţă, mnintă-neagră, nintă, nintă-creaţă, nintă-rece, trandahir.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele sau planta întreagă recoltată înainte de înflorire.

➢ **Principii active**: ulei volatil – carvonă, pinen, limonen, cineol, felandren, eucaliptol, esteri ai alcoolului dihidrocuminic –, flavonozide ca glicozide ale diosminei şi hesperidolului, acizi polifenolcarboxilici, tanin, principii amare.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: ulceraţii cronice suprainfectate, halenă bucală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează foarte mult în cosmetică.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: colici abdominale, afectarea sistemului nervos central (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Mentha*, precum *M. piperita* (izma-bună), care conţine mentol în loc de carvol şi deci are miros diferit şi, evident, unele întrebuinţări terapeutice diferite, şi cu *M. spicata* (iarbă-creaţă), care are alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: ceaiul din frunze sau plantă se lua împotriva tusei, durerilor de stomac, crampelor, cancerului sau împotriva pierderilor de sânge la femei. Ceaiul din izmă-creaţă cu flori de muşeţel se dădea pentru uşurarea naşterilor şi calmarea durerilor post-partum. Planta fiartă în flori de muşeţel şi amestecată cu mălai se punea în legături la bubele cu coajă. Împotriva bolilor de stomac se folosea planta plămădită în rachiu. La copii se puneau legături pe abdomen cu plante fierte contra colicilor, iar împotriva durerilor de cap se făceau legături. Frunzele uscate şi pisate fin erau presărate pe leziunile nazale în cazul sifilisului.

---

273. *Mentha piperita*

➢ **Denumiri uzuale**: izma-bună, borşniţă, camfor, diană, ferent, ghaizmă, giazmă, giazma-broaştii, giugiumă, gnintă, iarbă-neagră, iasmă, izmă, izmă-de-grădină, izmă-de-leac, izmă-domnească, izmă-spirtoasă, mentă, mintă, mintă-bună, mintă-de-cmicuşuri, mintă-de-grădină, mintă-de-leac, mintă-moldovenească, mintă-neagră, mintă-rece, mintă-sură, mnintă-neagră, nintă, nintă-broştească, nintă-de-camfor, nintă-de-chicătură, nintă-de-picuşuri, nintă-rece.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele sau planta întreagă.

➢ **Principii active**: ulei volatil – mentol, izomentol şi neoizomentol, mentonă, mentofuran, jasmină, α-pinen, felandren, limonen, cadinen, cineol, pulegonă, aldehidă

acetică, izovalerianică, alcool amilic, izoamilic, alcooli sescviterpenici, timol, carvacrol, cariofilen; frunzele mai conţin tanin, ca acid cafeic, acizi organici, săruri minerale, substanţe antibiotice, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: greţuri, vărsături, colici abdominale, aerofagie, meteorism abdominal, diaree, aerofagie, sughiţ, vertij, bronşite, astm bronşic, laringite, faringite, tuse convulsivă, dismenoree, insomnii, cefalee, migrene, nevralgii, gripă, impotenţă, ascaridioză, oxuriază;
- *Administrare topică*: prurit, boli reumatismale, migrene, scabie, înţepături de insecte, rinite, stomatite, glosite, halenă bucală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în industria alimentară, la fabricarea gumei de mestecat, a bomboanelor, a băuturilor răcoritoare sau alcoolice, precum şi în industria cosmetică pentru parfumuri, ape de gură etc.; în gospodării se utilizează ca insectifug (împotriva puricilor).

▷ **Dozajul probabil eficace**: *sistemic*: 3-6 g sub formă de ceai de 2-3 ori/zi; *topic*: 0,2 ml ulei esenţial în apă caldă de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: administrarea la copii (mentolul poate cauza reacţii sincopale), colecistite, litiază biliară, reflux esofagian/hernie hiatală, dezordini hepatice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dureri abdominale, greţuri, vărsături, bradipnee, asfixie şi chiar deces (la doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: bronhospasm, dispepsie/reflux.

▶ **Efecte toxice**: antiacide şi inhibitori de pompă de protoni – poate reduce efectul.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Mentha*, precum *M. crispa* (izma creaţă), care conţine carvol în loc de mentol şi deci are miros diferit şi, evident, unele întrebuinţări terapeutice diferite, şi cu *M. spicata* (iarba-creaţă), care are alte întrebuinţări terapeutice; intră în compoziţia unor preparate tipizate precum: BILICHOL, CARBOCIF, COLEBIL, INHALANT, SALIFORM, ESSENŢIAL BALM, ANTIDIAREIC, ENTEROSEPTIN, MENTĂ, OROSEPT, ROYAL BREATH, ROYAL TONIC ADULŢI, EUCARBON, MIDRO TEA etc., produse dermato-cosmetice: MASCĂ EXFOLIANTĂ, PURIFICATOARE LIERAC.

Medicina tradiţională: decoctul se folosea pentru spălături în tratamentul bubelor, durerilor de cap, iar plantele fierte se puneau în legături. Ceaiul se folosea la copii contra colicilor, iar frunzele de izmă, pentru cataplasme cu leuştean pe abdomen. Rădăcina pisată cu rachiu se ţinea în gură împotriva durerilor de dinţi. Cu trandafir, izma se folosea contra formelor de diaree grave, împotriva holerei. În cazul erizipelului se foloseau frunzele pisate, presărate pe leziunile unse cu miere. Ceaiul se folosea împotriva tusei, astmului, durerilor de piept, pentru a uşura naşterea, împotriva insomniilor, stărilor de surescitare nervoasă.

---

274. *Mentha spicata* (*M. viridins*)

➢ **Denumiri uzuale**: iarbă-creaţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: ulei volatil – carvonă, mentonă, mentofuran, pulegonă, Δ- şi β-pinen, cis- şi trans-carveol.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: colici abdominale, meteorism abdominal;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: uleiul volatil de iarbă-creaţă se utilizează la prepararea de chewing-gum.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-4 g plantă sub formă de ceai de 3-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Mentha*, precum *M. piperita* (izma-bună), care conţine mentol în loc de carvol şi deci are miros diferit şi, evident, unele întrebuinţări terapeutice diferite, şi cu *M. crispa* (izma-creaţă), care are alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: nu.

---

275. *Momordica charantia*

➢ **Denumiri uzuale**: momordică, karela, fructul-celor-cinci-gusturi.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: momordicinele I şi II, tripenoide din grupa cucurbitanului, glicozide steroidice, momorcharina, momorcochina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: adjuvant în diabet zaharat;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : fructele posedă proprietăţi abortive şi antitumorale, are proprietatea de a inhiba sinteza proteinelor şi, în mod similar, inhibă replicarea virusului HIV, *in vitro* ; de asemenea, inhibă reacţia indusă de unele alergene. Intră în compoziţia unor produse tipizate precum MOMORDICA.

Medicina tradiţională : în China, fructele erau folosite contra diabetului ; în Malaysia, seminţele se luau pentru efectul hipotensiv, iar pasta de frunze pulverizate se aplica pe capul copiilor pentru a le creşte părul.

---

276. *Morus alba* (*Morus nigra*)

➢ **Denumiri uzuale** : agud, dud-alb, dud-negru.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele mari, cordiforme.

➢ **Principii active** : steroli, triterpene pentaciclice, flavonoide, benzofurani, cumarine, alcani, taninuri.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : diabet zaharat, faringite ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele sunt consumate ca atare având un gust dulce, uşor aromat sau sunt utilizate la producerea dulceţurilor şi a băuturilor alcoolice ; frunzele servesc drept hrană pentru viermii de mătase, iar lemnul de dud se utilizează în tâmplărie, artizanat, dogărie, la fabricarea de instrumente muzicale etc. Din scoarţă se pot extrage fibre, iar din rădăcini, un colorant galben.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : principiul activ, hipoglicemiant, este încă necunoscut ; intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum ALBATEN.

Medicina tradiţională : în Egipt, fructele se foloseau în tratamentul tusei, al variolei, al rujeolei, al constipaţiilor şi al infecţiilor bucale, ca tonic împotriva nevrozelor, insomniilor şi hipertensiunii.

---

277. *Musa paradisiaca*

➢ **Denumiri uzuale**: bananier.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: hipovitaminoze;
- *Administrare topică*: xeroză cutanată.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se utilizează ca aliment, la prepararea prăjiturilor, a torturilor şi a salatelor de fructe.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

278. *Myristica fragrans (M. officinalis, M. moschata)*

➢ **Denumiri uzuale**: nucşoară, mace.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: ulei volatil – miristicina, trifenol, terpene, derivaţi fenil-propanici aromatici –, ulei gras – trimistină, glicerida acidului miristic –, fitosteroli, amidon, amilodextrine, saponină, elemicina, izoelemicina, eugenol şi derivaţii săi.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: diaree, flatulenţă, spasme intestinale, insomnie;
- *Administrare topică*: boli reumatismale, stomatite, odontalgii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: arilul fructelor numit *mace* sau *macis* este folosit drept condiment.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *sistemic*: 0,3-1 g pudră de 3 ori/zi; 2-10 ml tinctură/zi, divizat în mai multe doze; *topic*: 1-2 picături de ulei esenţial în odontalgii.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii, afecţiuni psihice (doze mari).

▶ **Reacţii adverse posibile**: stimularea SNC, halucinaţii (doze mari), efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicaţie antidiareică - poate creşte efectele, medicaţie psihiatrică - poate reduce efectele.

▶ **Efecte toxice**: apar la doze mari, inclusiv decesul.

☝ **Observaţii**: acţiunile narcotică şi halucinogenă sunt cunoscute de foarte mult timp, fiind atribuite derivaţilor fenil-propanici (miricistina şi elemicina), dar în ultimul deceniu s-a demonstrat existenţa în nucşoară a unor derivaţi de tip canabinoid, asemănători celor din haşiş şi marihuana.

Medicina tradiţională: în Peru, seminţele sunt tăiate şi înglobate în grăsime de porc, iar unguentul obţinut se folosea contra reumatismului, paraliziilor şi ca antiparazitar.

---

279. *Myroxylon pereirae* (*Toluifera pereirae*)

➢ **Denumiri uzuale**: balsamul-de-Peru.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: exudatul patologic rezultat în urma inciziilor practicate în trunchiul arborelui.

➢ **Principii active**: cinameină, format din benzoat de benzil şi cinamat de benzil, esterul acidului cinamic al perurezinotanolului, vanilal, farnesol, peruviol.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tuse productivă;
- *Administrare topică*: ulceraţie cronică de gambă, scabie, pediculoză, micoze, degerături, gonoree, leucoree, eczeme, contuzii, fracturi, escare, fistule anale, abcese ischiorectale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în cosmetică pentru mirosul plăcut şi pentru a da persistenţă odorizantă parfumurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: unguent 1-10% de mai multe ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: în uzul intern este înlocuit de balsamul de Tolu, fiind astăzi frecvent utilizat sub formă de unguente şi glicerolate; intră în compoziţia preparatului tipizat, numit ANAXERYL.

Medicina tradiţională: nu.

---

280. *Myroxylon toluiferum (Toluifera balsamum)*

➢ **Denumiri uzuale**: balsam-de-Tolu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: exudatul patologic rezultat în urma inciziilor practicate în trunchiul arborelui.

➢ **Principii active**: cinameină formată din benzoat de benzil şi cinamat de benzil, rezină - esterul cinamic al tolurezinotanolului, acid cinamic, acid benzoic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: bronşite acute şi/sau cronice, cistite, uretrite;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3-6 g extract fluid/de balsam de Toluzi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

281. *Myrtus commumis*

➢ **Denumiri uzuale**: mirt.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: ulei volatil - mirtenol, eucaliptol, complex floroglucinolic, mitucumulonele A şi B -, tanin, heterozide ale kemferolului şi miricetolului, esuletol, aucubozidă, acid cafeic, saponozide, mucilagii.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: hemoragii interne, bronşite, parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: arbust de origine mediteraneană, este cultivat la noi în scop ornamental, datorită frunzelor sale permanent verzi.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 200 mg pudră/zi, 1-2 ml ulei esenţial/zi.

▶ **Contraindicaţii**: copii, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: *administrarea sistemică*: reacţii alergice, hipoglicemii, efecte toxice; *administrarea topică* la copii poate determina detresă respiratorie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antidiabetice – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: hipotensiune arterială, insuficienţă respiratorie.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: uleiul volatil era folosit în combaterea afecţiunilor respiratorii, a maladiilor cardiovasculare şi ale vezicii urinare. În Spania, uleiul volatil era utilizat ca antipiretic, dezinfectant şi antioxidant.

N

282. *Nasturtium officinale*

➢ **Denumiri uzuale** : năsturel, aişir, bobâlnic, bobornic, bribornic, brâncuţă, brâncuţă-voinicească, bruncuţă, bruncuţă-de-apă, bubolnic, cardamă, cardamă-de-izvoare, creson, creviţă, frunza-voinicului, măcriş, măcriş-de-baltă, măcriş-de-mare, nădturea, pribolnic, voinicică, voinicea.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : părţile aeriene ale plantei folosite numai proaspete.

➢ **Principii active** : vitaminele A, B2, C, PP, ulei volatil, heterozide, diastaze, un glicozid ce se descompune în senevol, rafanolid şi o tioglicozidă a alcoolului feni-etilic – gluconasturţiozida, săruri de fosfor, iod, calciu, fier.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : convalescenţă, inapetenţă, afecţiuni ale aparatelor respirator şi urinar, ascită, rahitism, gută, boli reumatismale, afecţiuni hepatobiliare şi splenice, eczeme, prurit vulvar, acnee ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cronice, efelide, acnee, stomatite, gingivite, prurit vulvar, herpes simplex, arsuri.

▷ **Indicaţii auxiliare** : frunzele se folosesc la salate şi la ciorbe pentru gustul acrişor pe care îl au înainte de înflorire.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 20-30 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : iritant al căilor urinare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : planta uscată îşi pierde proprietăţile terapeutice, motiv pentru care se va utiliza doar sub formă proaspătă.

Medicina tradiţională : sucul proaspăt simplu sau diluat cu apă şi cu lapte se lua pentru proprietăţile sale diuretice, stomahice şi antiscorbutice ; în aceleaşi scopuri, dar şi pentru bolile de piele, se foloseau şi siropul, salata şi tocătura de frunze.

---

283. *Nepeta cataria*

➢ **Denumiri uzuale**: cătuşnică, iarba-mâţei, minta-mâţei.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: vârfurile înflorite.

➢ **Principii active**: ulei volatil – nepetalactonă, epi- şi 5,9-dehidronepetalactonă, acid nepetalic, nepetal-glucozid-eter, limonen, geraniol, carvacrol, timol, β-sitosterol, acid ursolic, taninuri –, acizi cafeic şi rozmarinic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: amenoree, anxietate, insomnie, stări febrile, flatulenţă, cefalee, infecţii ale căilor respiratorii superioare;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: frunzele şi lăstarii se utilizează la aromatizarea de sosuri, supe etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 linguriţe plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii, administrarea la copii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: cefalee, stare de rău, vărsături (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: planta atrage pisicile, de unde şi denumirea uzuală; uneori uleiul este utilizat pentru substituirea marihuanei.

Medicina tradiţională: se folosea în tratamentul tusei, al tuberculozei şi al altor afecţiuni pulmonare.

---

284. *Nicotiana tabacum*

➢ **Denumiri uzuale**: tutun.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: nicotina, N-oxizii nicotinei, nornicotină, anabazină, anatabină, glicozide, amine, amide, piridine, pirazine, compuşi cianici, nitrozo- şi nitro-derivaţi policiclici.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: frunzele de tutun servesc în întreaga lume la producerea tutunului de fumat; resturile de plantă rămase după recoltarea frunzelor se folosesc la prepararea unui insecticid de contact, cu utilizare în agricultură.

▷ **Dozajul probabil eficace**: nu.

▶ **Contraindicaţii**: insuficienţe circulatorii arteriale periferice, afecţiuni cardiace, pulmonare, gastrice, administrarea la copii, în timpul sarcinii şi lactaţiei etc.

▶ **Reacţii adverse posibile**: neoplasm pulmonar, cancer de col uterin, carcinom epidermoid scuamo-celular, leucemii, hipertensiune arterială, tahicardie, arteriopatie cronică obstructivă, bronhopneumonie cronică obstructivă, ulcer gastroduodenal, intoxicaţie cu monoxid de carbon acută sau/şi cronică etc.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: vezi reacţii adverse.

☝ **Observaţii**: călugărul franciscan André Thevet a folosit frunzele de tutun ca antinevralgic, tratând atât pe regele Francisc al II-lea, cât şi pe Caterina de Medici.

Medicina tradiţională: în Peru, infuzia din frunzele speciei *N. tomentosa* era folosită contra durerilor de urechi, iar în Camerun, maceratul de frunze era instilat ca stimulator sexual.

---

285. *Nigella sativa*

➢ **Denumiri uzuale**: negrilică, chimen-negru.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: ulei volatil – nigelona, melantina, o saponozidă, tanin.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: afecţiuni pulmonare însoţite de bronhospasm, edeme;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: seminţele de negrilică sunt folosite drept condiment, îndeosebi la fabricarea brânzeturilor; chica-voinicului (vezi mai jos) este utilă în special ca plantă ornamentală, dar şi ca aromatizant alimentar.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Nigella*, precum *N. damascena* (chica-voinicului) care conţine, în plus, un alcaloid numit damascenina, ce îi conferă acţiune hipotensoare şi hipotermizantă, şi *N. arvensis* (negruşcă), care este utilizată ca antitusiv şi vermifug; melantina este toxică pentru vertebratele cu sânge cald; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum BARAKA.

Medicina tradiţională : era folosită împotriva indigestiilor, colicilor, bolilor de piept şi contra viermilor intestinali. În Sudan, uleiul volatil era folosit contra tusei şi astmului, iar vaporii de ulei se inhalau în cazul răcelii, al vertijului şi al durerilor de cap, iar în Malaysia, pulberea de seminţe amestecată cu apă de orez era băută pentru tratamentul inflamaţiilor gastrointestinale. Specia *N. damascena* era utilizată în Sardinia sub formă de decoct, drept carminativ.

286. *Nymphaea alba*

➢ **Denumiri uzuale** : nufăr, coroflete, crin-de-mare, curalice, iarba-plumânei, nanufăr-alb, nanufăr, nenufăr, nufăr, plămână, plămână-albă, plămună, plămună-albă, plătagină, plomână, plomână-albă, plomână-de-baltă, plomună, plumieră, plumieră-albă, plumână, plumână-albă, plop, plută, tidvă-de-apă, titvă-de-apă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii şi florile uscate.

➢ **Principii active** : tanin, acizi vegetali, acid galic, săruri minerale, alcaloizi.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : insomnii, anxietate, tulburări de comportament sexual, tuse spastică ;
- *Administrare topică* : eritem vasoactiv, leucoree, gonoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare** : nufărul-alb este cultivat ca plantă ornamentală în lacurile din parcuri ; rizomii şi frunzele se utilizează în industria pielăriei ; rizomul se folosea şi pentru vopsit în negru în gospodăriile ţărăneşti, cât şi ca furaj pentru vite.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 3-4 g pulbere de rizom/zi ; 7,5-20 g flori sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : rizomul plămădit în rachiu sau fiert în vin alb se lua în tratamentul bolilor de piept şi al tuberculozei ; siropul sau dulceaţa din florile plantei se administra cu scop calmant şi uşor narcotic. Cu decoctul florilor se spălau umflăturile, iar cu planta fiartă se făceau legături.

O

287. *Ocimum basilicum*

➢ **Denumiri uzuale** : busuioc, basic, băsileac, băsâioc, biesnioc, bisioc, bizilioc, biziloc, borjolică, bosioc, bosioc-roşu, bosioc-verde, bosiog, bosioace, bosâioc, bosâoc, bocâoc-rotund, boboioc, bosuioc, bucioc, busâic, busioc, busioc-de--grădină, busâioc, mălăcină, mătăcină, megioran, văsâleac.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană înflorită, seminţele.

➢ **Principii active** : ulei volatil – linalol, metilcarvicol, cineol, camfor, α-pinen, cinamat de metil, eugenol, acid oleanolic, anetol, β-sitosterol –, saponozide triterpenice, tanoizi, hidrocarburi alifatice (ocimen), derivaţi fenolici (anetol) ; seminţele sunt bogate în mucilagii.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : cefalee, bronşite acute sau cronice, tuse, tulburări gastro-intestinale, dispepsii, meteorism abdominal, epigastralgii, colici abdominale, astenie, afecţiuni renale, gripă, ulcer gastric, stări febrile ;
- *Administrare topică* : înţepături insecte (viespi), ulceraţii cronice suprainfectate, aftoză bucală, genitală, stomatite erozive sau/şi balanite erozive de diverse etiologii (eritem polimorf, pemfigus vulgar, eritem fix medicamentos bulos etc.), gonoree, leucoree, veruce vulgare.

▷ **Indicaţii auxiliare** : este plantă ornamentală de grădină, fiind utilizată şi pentru aranjamente florale ; busuiocul este folosit şi pentru efectul insecticid, precum şi ca aromatizant culinar, folosit la prepararea salatelor de roşii sau altor crudităţi, maioneze, sosuri, fripturi, preparate din peşte (nu se poate combina cu alte condimente din cauza mirosului puternic) ; se utilizează şi la corectarea gustului vinului care a început să se acrească ; de asemenea, este foarte folosit în industria cosmetică.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-5 g sub formă de pudră, zilnic ; 2-5 g plantă sub formă de ceai de 1-2 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : administrarea la copii, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile** : potenţial carcinogen (utilizarea cronică), hipoglicemie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antidiabetice – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: potenţialul carcinogen implică utilizarea cronică a plantei sau a uleiului esenţial; conţinutul în principii active a uleiului volatil variază în funcţie de chemotipul de la care provine; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum BUSUIOC.

Medicina tradiţională: frunzele se foloseau pentru tratamentul tăieturilor şi al bubelor; sub formă de legături, frunzele se foloseau în cazul adenitelor, al adenopatiilor inflamatorii sau al durerilor de şale. Puse pe jăratec şi apoi fumul aspirat, se utiliza împotriva tusei sau guturaiului. Decoctul de busuioc, ţintaură şi iederă se folosea contra tusei. Tulpinile de busuioc aprinse se aplicau pe negi, iar legăturile de seminţe se puneau contra durerilor de cap. Ceaiul din frunze şi vârfuri înflorite se folosea împotriva bolilor de stomac şi de rinichi, iar seva plantelor crude se utiliza contra durerilor de ochi.

---

288. *Oenothera biennis*

➢ **Denumiri uzuale**: lumina-nopţii.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile, frunzele şi, în special, seminţele.

➢ **Principii active**: mucilagii, taninuri – rugozina –, vitamina E, ulei gras – acizii graşi din compoziţia gliceridelor sunt reprezentaţi de acidul linolic, acidul oleic şi acidul gamolenic (acid Δ-linolenic).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: sindrom premenstrual, afecţiuni reumatismale, psoriazis vulgar, artrită psoriazică, eczemă atopică, eczeme exogene, nevrodermită, scleroză multiplă, hiperlipidemii (hipercolesterolemii), neuropatie diabetică, sindrom Raynaud;
- *Administrare topică*: eczeme, mastalgii premenstruale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *sistemic*: 3-5 ml ulei/zi; *topic*: 2 ml ulei/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii, administrare de fenoteiazine.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dispepsie, greţuri, cefalee, rash cutanat.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: fenotiazine – poate reduce efectele.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: acidul γ-linolenic (AGL) provine din alimentaţie, prin metabolizarea acidului cis-linolic, şi, la rândul său, este precursorul acidului arahidonic (AA). Pentru a ajunge aici, trece, mai întâi, sub acţiunea unei enzime de conversie prin acidul dihomo-Δ-linolenic (ADGL). În cazul persoanelor cu deficienţă enzimatică (genetică sau dobândită), această conversie a acidului cis-linolic în AGL nu este posibilă, astfel încât nu se vor forma nici prostaglandinele (PG) corespunzătoare, respectiv PG de tip II,

ceea ce va determina apariţia fenomenelor inflamatorii. Extractul de lumina-nopţii intră în compoziţia preparatului tipizat numit EVENING PRIMROSE.

Medicina tradiţională: indienii din America de Nord foloseau uleiul ca remediu cicatrizant pentru răni, dar şi antitusiv.

289. *Olea europaea*

➢ **Denumiri uzuale**: măslin, masin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele şi fructele.

➢ **Principii active**: *frunzele* şi *fructele*: oleuropeozidă (oleuropeina), fitosteroli – oleastanolul, steroleozid –, derivaţi triterpenici de tipul uvaol, lignane, numite olivil şi izoolivil, alcaloizi ca cinchonina şi cinchonidina, colină; *uleiul de măsline*: trioleină, tripalmitină, tristearină, oleuropeină, olivil, uvaol, acid maslinic, vitaminele A şi E, clorofilă, fitosterine, diastaze.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *frunzele* şi *fructele*: hipertensiune arterială; hipercolesterolemie, diabet zaharat, edeme, arterioscleroză, obezitate, gripă; *uleiul de măsline*: dischinezii biliare, litiază biliară, colici renale, ulcer gastroduodenal, saturnism, intoxicaţii cu otrăvuri iritante, constipaţie.
- *Administrare topică*: *uleiul de măsline*: xeroză cutanată, arsuri, fisuri palmo-plantare, onicorexie, paradontoze, dopuri de cerumen, *fructele*: abcese cutanate, furuncule, panariţii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în alimentaţie ca atare sau la prepararea mâncărurilor şi a salatelor, precum şi la obţinerea uleiului de măsline folosit atât ca ulei alimentar, la conservele de peşte sau de legume, cât şi în industria cosmetică, pentru prepararea săpunurilor, a cremelor şi a uleiurilor de păr; lemnul de măslin se utilizează la obţinerea unor obiecte de artă.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 7,5-30 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: fructele pisate cu sâmburi, amestecate cu seu de oaie şi mămăligă caldă se puneau pe gâtul copiilor cu gâlci. Frunzele şi sâmburii arşi în foc şi pisaţi, amestecaţi cu rachiu se foloseau contra durerilor de măsele. Contra tricofiţiei se punea o măslină în spuză, se desfăcea, se scotea sâmburele şi se

aplica pe leziune. Scrumul din sâmburi se lua cu apă fiartă în tratamentul diareei, iar decoctul din sâmburi pisaţi amestecaţi cu siminic se folosea în tratamentul diabetului. Cu uleiul de măsline se făceau unguente şi leacuri cu administrare internă.

290. *Onopordon acanthium*

➢ **Denumiri uzuale**: ghimpe-mare, ciulin, scai-măgăresc.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană.

➢ **Principii active**: alcaloizi – acantoina, acantoidina –, antociani, flavone, cumarine, tanin catehic, ulei volatil, glucide.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: ulcer gastroduodenal;
- *Administrare topică*: ulcere cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2 linguri extract de plantă/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: infuzia se întrebuinţa în tratamentul tusei convulsive.

291. *Onosis spinosa*

➢ **Denumiri uzuale**: osul-iepurelui, asudul-calului, asudul-capului, bobul-coaşei, caşul-iepurelui, ciocul-cioarei, colţul-iepurelui, dârmotin, lemnie, lingoare, lungoare, pir, sălăştioare, sudoarea-calului, sudoarea-calului-puturoasă, sudoarea-capului, sufină, zilezitoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile şi uneori părţile aeriene nelignificate.

➢ **Principii active**: ononină, onocerină, onospină, onocol, trifolirizină, fitoglutimină, onozida, saponozide de natură triterpenică care prin hidroliză dau acid gliciretic, tanozide, ulei volatil, ulei gras, zaharuri, acid citric, rezine, amidon.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: litiază urinară, afecţiuni ale aparatului urinar, prostatită, ascită, anasarcă, icter, gută, boli reumatismale, uretrită gonococică, eczeme acute, cronice;

- *Administrare topică* : eczeme, prurit, ulceraţii cutanate cronice, ulceraţii cutanate cauzate de scorbut, prurit.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-2 g sub formă de pulbere, zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte speci de *Onosis*, precum : *O. hircina*, *O. pseudohircina*, *O. arvensis,* care nu au calităţi terapeutice.

Medicina tradiţională : ceaiul din părţile aeriene se lua în cazul durerilor de stomac, iar, împotriva durerilor de rinichi, se lua ceai din rădăcini sau planta macerată în rachiu. Planta se folosea şi în scăldători împotriva debilităţii şi asteniei fizice. Decoctul se lua în colici abdominale, iar resturile de la decoct se puneau ca oblojeli pe ombilic.

---

292. *Opuntia ficus-indica*

➢ **Denumiri uzuale** : limba-soacrei, pară-înţepătoare, sabra.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile.

➢ **Principii active** : izoraminetol.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : diaree, colite, hipertrofie benignă de prostată ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în ţările de origine, *O. ficus-indica* creşte spontan formând garduri vii.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 500 mg pulbere de 2 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : în Peru, fructele tăiate erau folosite ca decongestiv, răcoritor şi sedativ în combaterea durerilor reumatice ; sucul din fructe se utiliza ca antitusiv, iar cataplasmele din tegumentele răzuite ale fructelor erau aplicate pe membrele traumatizate.

---

293. *Orchis spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: poroinic, untul-vacii.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile tuberizate, tinere.

➢ **Principii active**: mucilag cu structură neozuronică, glucoză, manoză, amidon, zahăr, proteine.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: diaree;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în unele ţări asiatice este folosit în alimentaţie şi la apretură.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

294. *Origanum vulgare*

➢ **Denumiri uzuale**: sovârv, sovârful, arigan, broască, budeană, busuioc-de--pădure, busuiocul-fecioarelor, dost, forostău, furustău, măgeran-sălbatic, măgheran, milet, milot, poala-Sfintei-Mării, rigan, solovâr, solvârf, solovârc, solovârv, sovavârf, sovârc, sovârf, sovârf-roşu, sovavârv, sovovârv, şovârv, sufulf, suvaivârv, trifoişte, vârf.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta recoltată în perioada de înflorire.

➢ **Principii active**: ulei volatil – timol, carvacrol, α- şi β-pinen, camfen, mircen, limonen, p-cimen, linalool, cariofilen, borneol, carvonă, cimol, α-tuionă, dipenten, selinen, α-terpinen şi alte terpene –, tanoizi – acid cafeic şi depsidele lor, acid ursolic –, substanţe amare, antociani, flavone.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: colici abdominale, renale, biliare, astm bronşic, bronşite acute şi cronice, traheite, tuse cu expectoraţie, tuse convulsivă, aerofagie, atonii gastrice, gastrite, astenie nervoasă, epilepsie, menoragii, dismenoree, amenoree, diaree, febră tifoidă, lumbago, torticolis, boli reumatismale, convalescenţă, otalgii, dentalgii, edeme, enterite dizenteriforme.

- *Administrare topică*: stomatite, gingivite, aftoză bucală, excoriaţii, ulceraţii, arsuri, muşcături de şerpi, alopecii difuze, pitiriazis simplex capitis, ftiriază pubiană, halenă bucală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în gospodăriile ţărăneşti se folosea singur sau în amestec cu alte plante la vopsirea ţesăturilor în roşu, galben-auriu, galben-întunecat, negru, cenuşiu-închis; în gastronomie se foloseşte în scopuri condimentare la prepararea pateurilor sau a salatelor de cartofi; de asemenea, se foloseşte foarte mult în industria cosmetică.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1 linguriţă plantă sub formă de ceai de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: reacţii alergice la plante din familia *Lamiaceae*, anemie feriprivă.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, greţuri, vărsături (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: fierul - poate reduce absorbţia.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Clinopodium vulgare* (apărătoarea), care nu are întrebuinţări terapeutice; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: SEDINEX, SEDOCALM etc.

Medicina tradiţională: frunzele proaspete se aplicau pe bube, iar uscate în amestec cu unt se foloseau în aceleaşi scopuri. Infuzia din flori se folosea pentru tratarea durerilor de dinţi şi pentru halena fetidă. Frunzele pisate se puneau în legături ce se făceau în fierbinţelile de la picioare. Decoctul se folosea la spălarea capului în combaterea durerilor de cap sau pentru oblojeli împotriva asurzirii. Se folosea contra astmului bronşic şi gastritei, iar sovârful amestecat cu podbal, sub formă de ceai, în cazul bronşitei. Ceaiul din frunze se lua contra diareei. În asociaţie cu mutătoarea, sovârful se folosea în tratarea ascitei. Avea reputaţia că vindecă sifilisul.

---

295. *Orthosiphon stamineus (O. aristatus, O. spicatus, Ocimum grandiflorum)*

➢ **Denumiri uzuale**: ceai-de-Java.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: ulei volatil - hidrocarburi sescviterpenice -, derivaţi de acid cafeic - acidul mono- şi dicafeoil-tartric, acid rozmarinic -, litosprmatul B sub formă de sare de potasiu sau amoniu, diterpene, derivaţi de pimaran - ortosifol A-E; triterpene, flavone lipofile - sinensetina, eupatorina, tetrametil-scutelareina, salvigenina, ramnazina, componente flavonice di-, tri- şi tetrametoxilate, săruri de potasiu.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: edeme, gută, hipercolesterolemii, ateroscleroză, dischinezii biliare, hipertensiune arterială, adenom de prostată;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract fluid: 1-3 ml/zi.

▶ **Contraindicaţii**: gastroduodenite.

▶ **Reacţii adverse posibile**: intoleranţă digestivă.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: extractul de *Orthosiphon* intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: ORTHOCYNOL, SIPHURYL, BEAUTY SLIM, BILIDREN, DIURETIN, GUTOSTOP, ORTHOSIPHON, PHYTO SILHOUETTE etc.

Medicina tradiţională: nu.

---

296. *Oryza sativa*

➢ **Denumiri uzuale**: orez, oriz, perinci, pilau, rişcaş, râşcaş, urez, uriz.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele sub formă de făină sau de amidon.

➢ **Principii active**: amilază, amilopectină, fosfor sub formă de fosfat de calciu, protide, lipide, glucide, caroten, vitaminele B1, B2, B6, PP, minerale precum Na, K, Ca, Mg, Fe, P, Cl, I, F, Cu.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: diaree, dizenterie;
- *Administrare topică*: seboree, arsuri, fisuri tegumentare, degerături, eroziuni, eczeme zemuinde.

▷ **Indicaţii auxiliare**: orezul se utilizează în alimentaţie pentru prepararea în cele mai diverse moduri; serveşte la obţinerea alcoolului; în industria cosmetică se foloseşte la fabricarea pudrelor de faţă; paiele de orez sunt folosite pentru împletituri, obţinându-se diverse obiecte de podoabă, artizanale sau de uz curent - pălării, covoare; în farmacii, serveşte la conservarea unor produse ca pilule, comprimate, drajeuri sau ca vehicul în preparate dermatologice.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum PHYTOPHANERE.

Medicina tradiţională: apa în care se spăla orezul se lua contra leucoreei, decoctul se bea în combaterea bolilor de rinichi, iar cu făina fiartă se făceau legături la umflături.

---

297. *Oxalis acetosella*

➢ **Denumiri uzuale**: macrişul-iepurelui, macriş-de-trifoi, macriş-de-pădure, macriş-iepuresc, macriş-păsăresc, macriş-trifoios, macrişor-de-pădure, macrişor-iepuresc, macrişor, macrişor-de-pasăre, macrişor-trifoios, macrişul caprei, macrişul-iepurelui, macrişul-caprei-de-pădure, macrişul-caprelor, măcriş-iepuresc, măcriş-păsăresc, măcriş-trifoios, măcrişul-caprei, măcrişul-cucului, pita-cucului, trifoi-acru, trifoi-iepuresc, trifoiu-măcriş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele cu peţiol, pedunculii florali (în stare proaspătă), rădăcinile.

➢ **Principii active**: oxalat acid de potasiu, vitamina C, mucilagii, pectine, enzime, săruri organice.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: stări febrile, scorbut, malarie, intoxicaţii cu arsenic şi mercur, litiază biliară;
- *Administrare topică*: furuncule, abcese cutanate, icter, afecţiuni bucale, scrofuloderma.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în scopuri gastronomice, se folosesc frunzele ca salată sau ciorbă, la mâncărurile cu cartofi; frunzele se utilizează şi pentru scoaterea petelor de cerneală şi de rugină de pe ţesături, obiecte de lemn; din plantă se extrage sarea de măcriş (oxalatul de calciu).

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-30 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: greţuri, vărsături, hemoragii digestive, hematurie (consumul excesiv).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: prin uscare, planta îşi pierde proprietăţile terapeutice, motiv pentru care se va utiliza doar proaspătă.

Medicina tradiţională: ceaiul din frunze proaspete se lua contra frigurilor sau durerilor de piept. Planta proaspătă pisată se folosea pentru oblojirea rănilor; se utiliza şi în băiile contra paraliziei.

P

298. *Panax gingseng*

➢ **Denumiri uzuale** : ginseng, ginseng asiatic, ginseng coreean.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcinile.

➢ **Principii active** : saponozide – ginsenozide, panaxozide –, ulei volatil (panaxină), o glicozidă – ginsenina –, un acid gras superior – panax-acid –, vitamine din grupul B, acid nicotinic, rezine, mucilag, umbeliferonă, β-sitosterol liber şi glicozidat.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : astenie fizică şi psihică, stres, diabet zaharat ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-2 g/zi.

▶ **Contraindicaţii** : hipertensiune arterială.

▶ **Reacţii adverse posibile** : hipoglicemie, nervozitate, iritabilitate.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antidiabetice – poate creşte efectul ; warfarina – poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există şi alte specii de *Panax*, precum *P. quinquefolium* (ginseng american), *P. trifolius* (ginseng japonez) şi *P. pseudoginseng* (ginseng asiatic falsificat), care au proprietăţi terapeutice similare ; extractul de *Panax* intră în compoziţia diverselor preparate tipizate, precum : GINSAVIT, ANTI STRESS, USTUROI & GINSENG, MEMOTANALEC, SPIRULINA VÂRSTEI a III-a, SUNĂTOARE & GINSENG.

Medicina tradiţională : în Extremul Orient, rădăcina de ginseng era utilizată ca sedativ, stimulent, cardiotonic, afrodiziac, împotriva debilităţii, anemiei, oboselii membrelor, somnolenţei, slăbirii memoriei, nevrozelor şi malnutriţiei.

---

299. *Papaver rhoeas*

➢ **Denumiri uzuale**: macul-roşu, mac, mac-de-câmp, mac-de-grădină, mac-iepuresc, mac-păsăresc, mac-sălbatic, macul-cucului, măcuţ, paparoane, paparună, păpăruie, pipaci, pipijoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: petalele florilor, capsulele crude sau uscate.

➢ **Principii active**: *capsulele*: morfina, papaverina, codeina; *petalele*: antocianozid care are ca genină cianidolul, doi alcaloizi – readina şi reagenina –, alţi alcaloizi puţin precizaţi ca structură, mucilagii, mecocianină, mecopelargonidină, fitoncide.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tuse iritativă, tuse convulsivă, bronşite, febre eruptive, colici abdominale, pleurezie, faringite, laringite, rujeolă;
- *Administrare topică*: blefarite.

▷ **Indicaţii auxiliare**: petalele se folosesc în industria alimentară pentru colorarea bomboanelor, siropurilor etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Papaver*, precum *P. dubium* (macul-de-câmp), care nu au întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: ceaiul din petale se lua contra tusei, insomniilor, împotriva scarlatinei şi rubeolei pentru a provoca apariţia erupţiilor sau se folosea pentru gargară contra durerilor de gât. Ceaiul din flori uscate amestecate cu nemţişori se folosea contra hemoragiilor.

---

300. *Papaver somniferum*

➢ **Denumiri uzuale**: mac.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: latexul recoltat în urma inciziilor practicate pe suprafaţa capsulelor nematurizate ale macului.

➢ **Principii active**: acid meconic, rezine, glucide, substanţe minerale, alcaloizi – papaverina, narcotina, morfina, codeina, papaveraldina, laudanina, laudanozina, codamina, narceina, narcotolina, protopina, kriptopina, neopina, tebaina, aporeina, readina, meconidina, papaveramina, lantopina, oripavina.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : dureri cronice, diaree acută, dizenterie, holeră, stări depresive ipohondre, melancolie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : tinctură : 5-20 picături × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii** : copii, alergie cunoscută, edem cerebral.

▶ **Reacţii adverse posibile** : boala Parkinson (administrare cronică), greaţă, vărsături, prurit, ameţeli, senzaţie de căldură, reacţii emoţionale, teamă, farmacodependenţă etc.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : farmacodependenţă.

☝ **Observaţii** : pentru a evita comerţul ilicit cu opiu, OMS a indicat distrugerea speciei *P. somniferum* şi înlocuirea sa cu specia *P. bracteatum*, originară din Iran şi care nu sintetizează, în capsulele sale, decât tebaină, ce nu prezintă acţiunea şi dezavantajele morfinei, dar poate fi transformată, relativ uşor, în codeină.

Medicina tradiţională : nu.

---

301. *Passiflora spp.*

➢ **Denumiri uzuale** : ceasornic.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active** : alcaloizi – harman, harmină, harmol, derivaţii lor dehidrigenaţi –, maltol, acizi fenolici, cumarine, ulei volatil, fitosteroli, glicozide cianogenetice, flavonozide – C-glicozide flavonice, şaftozida, izoşaftozida, saponarol, izovitexol, orientol, izoorientol.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : insomnii, anxietate, nevralgii, colite şi gastroduodenite de origine nervoasă, convulsii, spasme musculare, stări emotive la copii ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele de la specia *P. edulis* sunt utilizate la prepararea băuturilor răcoritoare denumite *maracuja*, care sunt foarte apreciate în zona tropicală.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-8 g plantă sub formă de ceai/zi, divizat în mai multe doze ; 0,5-2 ml tinctură de 3 ori/zi ; 0,25-1 g sub formă de capsulă/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile** : depresiunea SNC, vasculite.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicaţie antidepresivă – poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există mai multe specii *Passiflora*, precum : *P. incarnata*, *P. foetida*, *P. quadrangularis*, *P. coerulea*, *P. mexicana*, *P. tuberosa*, *P. alata*, *P. racemosa* ;

fructele de *Passiflora* nu conţin alcaloizi şi nu au acţiune neurotonică; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: ANTI STRESS, FITOSEDIN, PASSIFLORA, PC OPERATOR.

Medicina tradiţională: rădăcinile speciei *P. foetida* sterilizate prin fierbere în apă erau introduse în colul uterin ca abortiv.

---

302. *Paullinia cupana*

➢ **Denumiri uzuale**: guarană.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: cafeină, teobromină, taninuri catehice.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: diaree, migrene, nevralgii, stări febrile, astenie fizico-psihică;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: guarana este utilizată la producerea de băuturi refrişante, comercializate pe piaţa alimentară.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 4-8 g extract utilizat ca antidiareic; 0,5-1 g pulbere, tincură, extract sau sirop în restul afecţiunilor.

▶ **Contraindicaţii**: hipocalcemie, hipertensiune arterială malignă.

▶ **Reacţii adverse posibile**: tremor, incapacitate de concentrare, hipocalcemie severă.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: BEAUTY SLIM, FEMININ, GUARANA etc.

Medicina tradiţională: nu.

---

303. *Pausinystalia yohimbe* (*Corynanthe yohimbe*)

➢ **Denumiri uzuale**: yohimbe.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa trunchiului şi ramurilor.

➢ **Principii active**: alcaloizi - iohimbina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: disfuncţii erectile, impotenţă sexuală, psihoze determinate de disfuncţii erectile, hipotensiune arterială, xerostomie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : este utilizată ca plantă ornamentală de grădină.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 5,4 mg × 3/zi pentru impotenţă ; 6 mg × 3/zi pentru xerostomie.

▶ **Contraindicaţii** : boli cardiace, administrarea la copii şi adolescenţi, depresii, ulcer gastroduodenal, afecţiuni hepatice, în timpul sarcinii şi lactaţiei, administrarea la femei în perioada vieţii sexuale, afecţiuni ale prostatei, afecţiuni renale.

▶ **Reacţii adverse posibile** : agitaţie, anxietate, cefalee, insomnie, tahicardie, hipertensiune arterială, tremor, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : cafeina – poate creşte HTA ; medicaţia cardiacă – poate modifica (creşte sau reduce) efectele ; efedrina – poate creşte hipertensiunea arterială ; inhibitori MAO – poate creşte efectele ; antidepresive triciclice – poate determina hipotensiune arterială.

▶ **Efecte toxice** : inclusiv insuficienţă cardiacă şi deces.

☝ **Observaţii** : *Pausinystalia yohimbe* nu va fi utilizată decât sub supraveghere medicală.

Medicina tradiţională : nu.

---

304. *Peganum harmala*

➢ **Denumiri uzuale** : harmal.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : alcaloizi (derivaţi carbolinici) – harmina, harmalina, harmol, harmalol –, derivaţi antrachinonici glicozidaţi şi flavonoide.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : astm bronşic, colici abdominale, parazitoze intestinale, boală Parkinson, sechele postencefalită,
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : harmina şi harmalina sunt prezente în băutura sud-americană denumită *Caapi* ; *Peganum harmala* – în ţara noastră – este cultivată ca plantă de cult în cimitirele turceşti.

▷ **Dozajul probabil eficace** : clorhidrat de harmină, 20 mg/doză, injectabil sau 30 mg/doză, per os.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : în India, planta întreagă era folosită ca abortiv, decoctul din frunze era utilizat contra reumatismului, iar extractul de rădăcină se lua în tratamentul parazitozei intestinale. În Cipru, planta era folosită contra reumatismului.

305. *Perilla frutescens*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : peril-aldehida etc.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : în scop imunomodulator ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : *Perilla frutescens* se utilizează la obţinerea perilastinei, un îndulcitor utilizat în alimentaţia diabeticilor şi care este de 600 de ori mai dulce decât zahărul.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : în China, frunzele se foloseau contra astmului, bronşitelor, răcelilor, tusei, gripei, malariei, holerei, greţurilor, spasmelor, tumefierilor, dar şi ca diaforetic, calmant, stomahic şi diuretic.

306. *Periploca graeca*

➢ **Denumiri uzuale** : învârtitoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa tulpinilor.

➢ **Principii active** : heterozide cardiotonice de tip cardenolidic, glicozide din seria periplogenolului.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : afecţiuni cardiace ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.
▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.
▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.
▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.
▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.
▶ **Efecte toxice** : nu.
☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

307. *Persea gratissima*

➢ **Denumiri uzuale** : avocado.
➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele.
➢ **Principii active** : gliceride ale acizilor palmitic, palmitoleic, oleic, linolic şi linoleic, fitosteroli.
▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : sclerodermie localizată şi/sau sistemică ;
- *Administrare topică* : boli reumatismale, periodontite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele se utilizează în alimentaţie, iar uleiul de avocado este folosit atât în industria cosmetică, cât şi în dermofarmacie.
▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.
▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.
▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.
▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.
▶ **Efecte toxice** : necunoscute.
☝ **Observaţii** : fracţiunea insoponifiabilă a uleiului este utilizată la obţinerea preparatelor tipizate, numite PIASCLEDINE şi SENSIBIO FLUSH.

Medicina tradiţională : în Camerun, decoctul de frunze şi scoarţe, la care se adăugau sare şi miere, era folosit ca remediu hipotensiv.

---

308. *Persica vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: piersic, chearsic, chersic, chersăc, herhic, hiarbic, marila, persec, persec-de-toamnă, persic, perseg, persoc, piarsăc, piarsic, piersăc, piersăş, piersec, pierzic, ptersăc, ptersoc, tersâc, tiersăc.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, florile şi fructele maturizate.

➢ **Principii active**: *frunzele* şi *florile*: laurocerasină, zaharoză, ulei, caroten, arbutină; florile conţin şi o glicozidă cianogenetică – amigdalina, care conţine acid cianhidric; *fructele*: protide, lipide, glucide, ioni minerali de K, Na, Mg, P, Cu, Cl, I, F, Fe, caroten, vitaminele B1, B2, PP şi C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *fructele*: convalescenţă, hipovitaminoze; *frunzele* şi *florile*: constipaţie, tuse convulsivă, helmintiaze (clisme);
- *Administrare topică*: *fructele*: seboree; *sâmburii*: boală hemoroidală, acufene.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se folosesc în alimentaţie proaspete sau pentru prepararea dulceţurilor, a compoturilor, a marmeladei, a siropului, a sucurilor şi a nectarului, atât în gospodărie, cât şi în industria alimentară.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-20 g flori şi frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: ceaiul din flori şi frunze se consuma împotriva durerilor de piept. Frunzele pisate şi stoarse se foloseau la răni vechi; frunzele de piersic şi coaja de gorun se foloseau la băi contra durerilor de mâini şi picioare.

---

309. *Petasites hybridus*

➢ **Denumiri uzuale**: captalan, broscălan, brustur, brustur-dulce, brustur-roşu, brusturul-măgarului, buedea-ciumei, captalaci, captălan, căptalaci, căptălaci, căptălan, căstălan, clococean, cucuruz, cucuruzi, cucuruz-roş-de-captalan, floarea-ciumei, gulă-de-baltă, iarba-pălăriei, iarba-părului, lipan, podval-mare, rădăcina-ciumei, smântânică, sudoarea-laptelui.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele şi rizomii.

➢ **Principii active** : *rizomii* : ilexolul, furanopetazina, colină, β-sitosterol, acid protocatehic, ulei volatil, glucoză, zaharoză, inuleina, heliantenină, săruri de magneziu şi potasiu ; *frunzele* : ulei volatil, inulină, rezine, mucilagii, tanin, o substanţă glicozidică, substanţe proteice, acid α-aminoadipic, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *rizomii* : astm bronşic, bronşite, tusea convulsivă, dischinezii biliare, colici biliare, renale şi intestinale, hipertensiune arterială arterosclerotică, anxietate, insomnii, fobii, pavor nocturn, boală Basedow, hipertiroidii, distonii neurovegetative, ataxie vasomotorie, angor coronarian, ulcer gastroduodenal, migrene ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : furuncule, arsuri, entorse, ulceraţii, înţepături de insecte ; *rizomii* : boală hemoroidală, cefalee.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 15-20 g rădăcină sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există o specie de captalan – *P. kablikianus* – care are proprietăţi terapeutice similare ; se poate confunda cu podbalul – *Tussilago farfara* –, care prezintă proprietăţi terapeutice diferite, şi cu captalanul-alb – *P. albus* – fără întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : rădăcina pisată se punea în legături contra durerilor de cap ; decoctul de captalan şi şterniţă, în amestec cu sare, se folosea în legături la durerile de cap. Decoctul de captalan şi crăpusnic se folosea la spălatul ochilor de albeaţă, ca şi la scăldători contra durerilor de picioare şi de orice boală. Bolnavii de febră tifoidă se legau la cap, la inimă şi la picioare cu frunze.

---

310. *Petroselinum hortense* (*Petroselinum sativum*)

➢ **Denumiri uzuale** : pătrunjel, găgăuţ, macdeadon, magdanos, maidanos, mirodea, mirodie, mirodii, pătlăgele, pătrânjăi, pătrănjeni, pătrănjel, pătrănjei, pătrinjei, pătrânjei, pătrânjel, pătrungei, pătrunjei, petrenjei, petrenjel, petrinjăi, petringei, petrinjei, petrinjei-de-casă, petrinjel, petrânjel, petrinjei, petrunjei, petrunjel, pintrijel, pintrinjăl, pitrinjel.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, rădăcinile şi fructele.

➢ **Principii active** : *fructele* : acizi graşi nesaturaţi, precum : acid petroselinic, apiozidul, luteozidă, ulei volatil – apidol, miristicină, alil-tetrametoxibenzen, carburi

terpenice, derivaţi cumarinici (furanocumarine) ; *frunzele* şi *rădăcinile* : ulei volatil – miristicina, felandrenul, terpinolen, para-cineol, protide, lipide, glucide, ioni minerali precum : K, Na, Mg, Fe, P, Cl, I, F, Cu, caroten, vitaminele B1, C şi E.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *rădăcinile* : hipertensiune arterială, boli reumatismale, edeme, astm bronşic, litiază biliară şi renală, epigastralgii ; *fructele* : alcoolism, afecţiuni renale, cardiovasculare, ascită, amenoree, dismenoree, edeme ; *frunzele* : dismenoree, amenoree, hipertensiune arterială, halenă fetidă, galactogog ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : pigmentaţii cutanate, înţepături de insecte, echimoze, purpură, stimularea creşterii părului, blefarite, conjunctivite, dentalgii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : atât rădăcina, cât şi frunzele se utilizează în alimentaţie cu scop aromatizant.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 10-15 g frunze uscate sub formă de ceai/zi ; 2-3 g fructe sub formă de ceai/zi ; 20 g rădăcină sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : determinate de consumul în cantitate mare.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate tipizate : ROYAL BREATH, ROYAL TONIC POTENT, USTUROI & PROPOLIS.

Medicina tradiţională : fiert în lapte dulce se folosea pentru alinarea durerilor, la orice fel de bube sau se punea la gâlci ; fiert în lapte şi amestecat cu camfor pisat şi albuş de ou se punea în legături la gât. Rădăcina fiartă era folosită ca diuretic. Pătrunjelul tăiat mărunt se pisa cu făină de in, se punea într-o cârpă şi se aplica pe abdomen, iar zeama se bea. Decoctul se folosea în tratamentul afecţiunilor urinare şi al litiazei ; cataplasma cu rădăcină şi frunze fierte în lapte dulce cu făină de mei se punea pe sânii femeilor atunci când se inflamau.

---

311. *Peumus boldus*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : alcaloizi cu nucleu aporfinic – boldina –, flavonozide – boldozida, pneumozida –, ulei volatil – ascaridol.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : dischinezie biliară, spasme intestinale, constipaţie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3-4,5 g sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: obstrucţii biliare, afecţiuni ale SNC, afecţiuni hepatice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: halucinaţii şi afazie motorie - uzul cronic; paralizie - doze mari.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: uleiul de *Peumus boldus* nu se va utiliza pentru că are componenţi toxici.

Medicina tradiţională: nu.

---

312. *Phaseolus vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: fasole.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: tecile uscate după îndepărtarea seminţelor.

➢ **Principii active**: flavonozide, substanţe azotate din grupul guanidelor, acidul guanidinamino-valerianic, galedina, arginină.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: edeme de diverse etiologii, diabet zaharat, cistite, pielonefrite;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fasolele se folosesc în alimentaţie sub formă de teci proaspete şi/sau conservate sau seminţe uscate; în China, Japonia, lăstarii tineri de fasole se utilizează la prepararea de salate. În industria alimentară, fasolele se folosesc pentru obţinerea de conserve, în industria pâinii şi pastelor făinoase fasolele se folosesc sub formă de făină amestecată în proporţie de 5-10% cu cea de grâu, iar frunzele se utilizează la obţinerea acidului citric.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5-7,5 g teci de fasole uscată sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum DIABETIN.

Medicina tradiţională: nu.

---

313. *Philadelphus coronarius*

➢ **Denumiri uzuale** : sirinderică, ananas, asomie, căjmină, clocotici, florar, florile--rusaliilor, iajmin, iasmin, iasmin-de-grădină, iasomie, iasomie-de-grădină, iazmin, iazomie, josmen, lemn-alb, lămâiţă, limonade, mălin-alb, mălin-alb-de--lemn, pom-alb, pomul-raiului, rosmalin-cu-miros-mândru-şi-frumos, sărincaş, scumpină, sipică, zevios, zosmen.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile.

➢ **Principii active** : ulei volatil, filadelfină.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : nu ;
- *Administrare topică* : seboree, leucoree, trichomoniază.

▷ **Indicaţii auxiliare** : plantă ornamentală în grădini şi parcuri.

▷ **Dozajul probabil eficace** : infuzie 2-3%, aplicaţii locale.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : ceaiul din flori se folosea în combaterea leucoreei.

---

314. *Phyllitis scolopendrium*

➢ **Denumiri uzuale** : năvalnic, ferigă, iarbă-de-urechi, limar, limba-boului, limba--oii, limba-cerbului, limba-vacii, limba-vecină, limba-vecinei, limbariţă, odolan, podbal, razele-soarelui, spata-dracului, spasul-dracului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : colină, vitamina C, glucide, mucilagii, tanin.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : hemoptizii, bronşite, hematurie, boli reumatismale, insuficienţă hepatică, diaree, ablactaţie, prostatite ;
- *Administrare topică* : stomatite, eczeme, ulceraţii cronice.

▷ **Indicaţii auxiliare** : necunoscute.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 10-30 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : frunzele şi rizomii uscaţi şi pisaţi se foloseau la vindecarea rănilor ; infuzia se folosea în combaterea tusei, a astmului şi a fierbinţelilor. Planta pisată, fiartă în rachiu de drojdie se bea dimineaţa pe nemâncate, în cazul crampelor abdominale. Decoctul de plantă uscată şi pisată se folosea în tratamentul bolilor de splină, ca şi al tuberculozei.

---

315. *Physalis alkekengi*

➢ **Denumiri uzuale** : păpălău, babunschii, băşicuţă-de-roşeaţă, beşică, beşicuri, beşicuţă, boborea, boborică, boboslii, bobushii, bubuclie, bubuşlie, buruiană-de-a-bubă, buruiana-bubei, buruiană-de-bubă, ceraşa-evreului-de-pădure, ceraşia-evreului, cereşie-beşicată, cereşia-jidovului, cireaşa-evreilor, cireaşa-evreului, cireaşă-jidovească, cireaşa-overilor, cireaşa-ovreului, cucurbeţică, dălac, fusui-sălbatec, gheorghinar, gogoaşe, gogoşi, iarba-bubei, măsălare, papală, papalău, papalei, papăl-beşicos, papăl, papele, pepele, pupele de pădure, puturoasă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele coapte, frunzele sau partea aeriană (numai topic).

➢ **Principii active** : *fructele* : acid citric, malic, ulei volatil, fisalină, tanin, mucilagiu, vitamina C, glucide şi alcaloizi ; planta este foarte bogată în alcaloizi.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : gută, litiază urinară, ascită, edeme, boli reumatismale, anemie, stări febrile ;
- *Administrare topică* : *fructele* : furunculoză.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele se utilizează în gospodării la prepararea dulceţurilor, a marmeladei şi a vinului.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *sistemic* : 15-50 g fructe sub formă de ceai/zi ; 1-5 g pulbere fructe/zi ; *topic* : infuzie de fructe 2-4%.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : întreaga plantă, cu excepţia fructelor coapte, este toxică.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională: decoctul din fructe se consuma şi se folosea în spălături pe corp pentru tratarea pelagrei. Decoctul din plantă se folosea pentru spălarea erupţiilor şi eczemelor la nou-născuţi. Fructele plămădite în vin se foloseau intern, în cazul ascitei, sau ca infuzie, în tratamentul furunculozei. Se folosea şi împotriva durerilor de măsele şi de urechi.

316. *Physostigma venenosum*

➢ **Denumiri uzuale**: viţă-africană.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: alcaloizi - ezerina (fizostigmina), ezeramina, genezerina -, ulei gras, ulei volatil, fitosteroli, amidon.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: boala Alzheimer, constipaţie, intoxicaţii cu curara;
- *Administrare topică*: paralizia muşchilor oculari de acomodare, glaucom, afecţiuni ale corneei, midriază.

▷ **Indicaţii auxiliare**: seminţele servesc la extragerea ezerinei.

▷ **Dozajul probabil eficace**: colir 0,5% (salicilat de fizostigmină), 1-3 mg.

▶ **Contraindicaţii**: astm bronşic, bronhopneumopatie cronică obstructivă.

▶ **Reacţii adverse posibile**: bronhoconstricţie, sialoree, hiperhidroză, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: parasimpaticomimetice - poate creşte efectele; parasimpaticolitice - poate reduce efectele.

▶ **Efecte toxice**: vertij, palpitaţii, convulsii şi chiar deces.

☝ **Observaţii**: din extractul de viţă-africană se obţine, prin semisinteză, preparatul tipizat numit TACRINA; în Africa era utilizat ca toxic ordalic, în scopuri justiţiare, în aşa-numitele „judecăţi divine".

Medicina tradiţională: nu.

317. *Phytolaca spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: cârmâz, rumeioară.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: saponine triterpenice - fitolacozida -, un sterol, o proteină antivirală.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : constipaţie, parazitoze intestinale (*Taenia*), boli reumatismale, hipertensiune arterială, stări febrile, infecţii genito-urinare ;
- *Administrare topică* : hemoragii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : seminţele şi fructele de *P. dodecandra* (vezi mai jos) sunt utilizate ca otravă pentru peşti, dar şi ca substituent de săpun datorită proprietăţilor tensioactive ; cârmazul se utilizează în medicina veterinară, în special la berbeci, după castrare.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : administrarea la copii, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : confuzie, stupoare, diaree, efecte toxice, dermite de contact iritative, senzaţia de arsură la aplicarea pe ulceraţii cutanate.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : convulsii, deces.

☝ **Observaţii** : speciile folosite sunt reprezentate de *P. aesculenta* şi *P. decandra* (*P. americana*), seminţele ultimei specii conţinând şi lectine (fitohemaglutinine), care explică activitatea mitogenă a extractelor apoase faţă de limfocitele umane ; seminţele şi fructele speciei *P. dodecandra*, datorită conţinutului în hiosciamină şi alţi derivaţi tropanici, sunt toxice.

Medicina tradiţională : în America şi Coreea, *P. aesculenta* şi *P. decandra* erau folosite ca antireumatic ; *P. dodecadra* era utilizată în scopuri punitive şi abortive în Africa, iar în Nigeria ca moluscicid. În Madagascar era utilizată ca emetic, laxativ, dar şi în tratamentul unor dermatoze şi al hemoroizilor.

---

318. *Picea abies*

➢ **Denumiri uzuale** : molid, brad, brad-înalt, brad-negru, brad-roşu, brădaică, buhaci, chin, chin-înalt, molete, molid-alb, molid-gras, molid-săc, molidar, moliduţ, molidv, molidv-roşu, molift, molin, molitv, molitvă-roşie, moliv, molizel, padină, păhui, pin-roşu, silhă, târş, târscior.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa, frunzele, mugurii şi răşina.

➢ **Principii active** : tanin, vitamina C, rezine.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *frunzele* : tuse productivă, bronşite ; *mugurii* : afecţiuni respiratorii ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lemnul se foloseşte în construcţii, tâmplărie uşoară, construcţia avioanelor, industria celulozei şi hârtiei, la fabricarea instrumentelor muzicale ; molidul se mai utilizează în tăbăcărie, în industria chimică la obţinerea colofoniului şi gudroanelor, precum şi în industria cosmetică ; este un arbore plantat în scop ornamental în parcuri şi grădini.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-12 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Abies alba* (bradul), care are alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: mugurii tineri şi răşina se foloseau în combaterea afecţiunilor pulmonare şi gastrice, în tratarea tăieturilor, iar fiertura de vârfuri tinere se utiliza ca depurativ, împotriva rahitismului, gutei, scorbutului şi reumatismului. Astfel, mugurii şi conurile tinere se utilizau ca sirop împotriva afecţiunilor pulmonare şi tusei. Ceaiul din vârfuri tinere se folosea împotriva astmului sau împotriva bolilor de splină şi de ficat. Cu frunzele de molid se făceau scăldători împotriva colicilor abdominale şi reumatismului. Conurile de molid, frunzele de stejar şi de boz se foloseau ca băi împotriva reumatismului. Răşina de molid, ca şi cea a altor conifere, se folosea la prepararea unor alifii pentru tratarea tăieturilor, a bubelor, a buboaielor, a umflăturilor şi a junghiurilor, ca şi la prepararea de ceaiuri folosite în tratarea rănilor interne.

---

319. *Pilocarpus jaborandi*

➢ **Denumiri uzuale**: jaborand.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: alcaloizi din grupul imidazolului, precum pilocarpina, izopilocarpina, pilocarpidina, pilozina (carpilin), izopilozina, pilozinina, pseudojaborina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: sindrom Sjögren, insuficienţă renală, ciroză decompensată vascular, cu ascită;
- *Administrare topică*: alopecii necicatriceale, glaucom.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *sistemic*: tinctură 5-15 ml/zi; *topic*: unguente, loţiuni 3-5%.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

320. *Pimenta spp. (Eugenia pimenta)*

➢ **Denumiri uzuale** : pimenta.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : –

➢ **Principii active** : ulei volatil – eucaliptol.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : meteorism, spasme intestinale ;
- *Administrare topică* : mialgii, iritaţii cutanate, odontalgii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *sistemic* : 1-2 lingurişe pudră plantă dizolvată în apă de 3 ori/zi ; *topic* : 1-2 picături ulei esenţial × 4/zi, în odontalgii.

▶ **Contraindicaţii** : afecţiuni gastrointestinale.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermatite de contact, gastroenterite, greţuri/vărsături, potenţial carcinogen, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antitrombotice – poate creşte efectele ; preparate cu fier – poate reduce absorbţia.

▶ **Efecte toxice** : apar după administrarea cronică de doze mari.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

321. *Pimpinella anisum*

➢ **Denumiri uzuale** : anason, bădean.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele.

➢ **Principii active** : ulei volatil, ulei gras, substanţe proteice, mucilag, transanetol, estragol, acetonă anizică, anizaldehida, acidul anizic, dianetol, glucide, acizi polifenol-carboxilici, cumarine, tocoferoli.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : galactogog, bronşite, sindrom dispeptic gastric, meteorism, colici abdominale, inclusiv la copii ;
- *Administrare topică* : psoriazis, scabie, pediculoză.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele sunt utilizate ca adausuri în industria alimentară, iar uleiul, pentru aromatizarea diferitelor medicamente şi la fabricarea băuturilor alcoolice, aromatice.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3 g fructe sub formă de ceai/zi în doze divizate; 0,3 ml ulei esenţial/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, inclusiv edem Quincke, dermite de contact, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: greţuri, vărsături, edem pulmonar; efectele toxice s-au observat după folosirea uleiului esenţial.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia preparatului tipizat NUTRINATAL.

Medicina tradiţională: nu.

---

322. *Pimpinella saxifraga*

➢ **Denumiri uzuale**: pătrunjelul-de-câmp, buruiana-sărăciei, pătrinjel, pătrinjel-de-câmp, pârânjel-sălbatic, petringei-sălbatici, petrinjei-de-câmp, petrişei-de-câmp, petrigei-sălbatici, petrinjel-sălbatic, petrinjelaş, petrunjel-sălbatic, rădăcina sărăciei.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina, rar şi partea aeriană cu tulpina şi inflorescenţele.

➢ **Principii active**: taninuri, un principiu amar, o rezină, saponozide triterpenice, ulei volatil – esteri ai acidului izovalerianic, acid metil-ester-butiric al izoeugenolepoxidului, mucilagii, substanţe pectice, amidon, cumarine, pimpinelina, izopimpinelina, acizi organici, furocumarine, umbeliferonă, acid cafeic, poliine, acid clorogenic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: bronşite, laringite, faringite, pirozis, anorexie, litiază biliară şi renală, tuse productivă, ascită, retenţie urinară, diaree, stări febrile, varicozităţi, galactogog;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, afecţiuni buco-faringiene, conjunctivită.

▷ **Indicaţii auxiliare**: pătrunjelul de câmp se foloseşte la fabricarea unor băuturi alcoolice.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 6-12 g plantă de 3-4 ori/zi; 6-15 ml tinctură/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: fotodermatite la fototipurile I, II şi III.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: atât rădăcina, cât şi planta, fierte în lapte dulce sau plămădite în rachiu, se foloseau contra bolilor venerice. Decoctul din tulpinile florifere se folosea pentru oprirea udului, iar decoctul din tulpinele florifere şi cu boabe de ienupăr se folosea împotriva ascitei. Rădăcina se folosea împotriva bolilor de gât, în cazul răguşelii şi ca expectorant; împotriva durerilor abdominale se bea decoctul de plantă, iar resturile se puneau ca oblojeli.

323. *Pinus maritima*

➢ **Denumiri uzuale**: pinul-maritim.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: răşina (din care se obţine terebentină), mugurii.

➢ **Principii active**: *terebentina*: acizi rezinici – α- şi β-pimaric, dextrosapinic –, ulei volatil – α-pinen, nopinen, caren –, rezine, principii amari, apă; *mugurii*: ulei volatil – pinen, limonen, silvestren, rezine, pinipicrozida, pinitol, coniferozidă, flavonozide, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:

– *Administrare internă*: bronşite acute şi cronice, gripă, pneumonie, laringite, cistite, nefrite, gută, scrofulodermă, uretrită gonococică, anemie, scorbut, tulburări metabolice, afecţiuni cardiace, renale şi hepatice, astenie fizică, isterie, nevralgie, insuficienţă circulatorie venoasă, varice, hemoroizi, tulburări circulatorii induse de climax;

Administrare topică: leucoree, hiperhidroză plantară, hiperhidroză nocturnă, ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-5 g sub formă de ceai din muguri, de 2-3 ori/zi; uleiul nu este utilizat oral, ci numai pentru inhalaţii sub formă de vapori sau ca liniment pentru uzul topic.

▶ **Contraindicaţii**: astm bronşic, administrarea la copii mai mici de 12 ani.

▶ **Reacţii adverse posibile**: bronhospasm, dermatite de contact, toxicitate renală.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: reacţii toxice, inclusiv decesul, după consumul oral de ulei, în special la copii.

☝ **Observaţii**: colofoniu (sacâzul) este folosit la obţinerea preparatului numit GALIFIX.

Medicina tradiţională: nu.

324. *Pinus silvestris*

➢ **Denumiri uzuale**: pin, brad, brad-de-munte, căţuni, cetină, chifăr, chifer, chin, jolcă, luciu, malete, molete, molid, molidv, pin-de-munte, pin-roşu, pin-silvestru, pinel, pinişor, pinuţ, schin, silhă, sâlhă, sosenca, tin, zadă, zeadă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: răşina (din care se obţine terebentină), mugurii.

➢ **Principii active**: *terebentina*: acizi rezinici - α- şi β-pimaric, dextrosapinic -, ulei volatil - α-pinen, nopinen, caren -, rezine, principii amari, apă; *mugurii*: ulei volatil - pinen, limonen, silvestren, rezine, pinipicrozida, pinitol, coniferozidă, flavonozide, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: bronşite acute şi cronice, gripă, pneumonie, laringite, cistite, nefrite, gută, scrofuloderma, uretrită gonococică, anemie, scorbut, tulburări metabolice, afecţiuni cardiace, renale şi hepatice, astenie fizică, isterie, nevralgie;
- *Administrare topică*: leucoree, hiperhidroză plantară, ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: arborele se plantează pentru prevenirea eroziunii solului; lemnul se utilizează în construcţii, mai ales în mine; de asemenea, se utilizează ca lemn de foc ori la prepararea „catranei", cu care se ungeau corăbiile, bărcile şi carele, căruţele pentru impermeabilizarea lemnului. Terebentina se foloseşte la obţinerea uleiului de terebentină şi a colofoniului utilizat la fabricarea emplastrelor şi a mastisolului. Terebentina se utilizează în industria cosmetică pentru prepararea săpunurilor şi a spumantelor de baie, precum şi în industria hârtiei şi a lacurilor de vopsele, iar colofoniul, la arcuşurile instrumentelor muzicale cu coarde (pentru a le mări gradul de frecare). Din lemn se obţine gudronul vegetal.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-5 g sub formă de ceai de 2-3 ori/zi; uleiul nu este utilizat oral, ci numai pentru inhalaţii sub formă de vapori sau ca liniment pentru uzul topic.

▶ **Contraindicaţii**: astm bronşic, administrarea la copii mai mici de 12 ani.

▶ **Reacţii adverse posibile**: bronhospasm, dermatite de contact, toxicitate renală.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: reacţii toxice, inclusiv decesul, după consumul oral de ulei, în special la copii.

☝ **Observaţii**: colofoniul (sacâzul) este folosit la obţinerea preparatului numit GALIFIX, precum şi a produselor dermato-cosmetice: ŞAMPON ANTIMĂTREAŢĂ ELMIPLANT.

Medicina tradiţională: răşina se folosea la prepararea unor alifii pentru bube şi răni, iar amestecată cu untură de porc se aplica în cazul inflamaţiilor. Răşina pusă pe o frunză de varză se aplica pe locurile de junghiuri rele. Fiertura din muguri se folosea împotriva reumatismului, afecţiunilor catarale şi respiratorii, iar în cazul rahitismului şi al scrofulozei se puneau cataplasme cu fiertură de muguri. Împotriva reumatismului, insomniei şi scrofulozei se făceau băi cu cetină. Catranul amestecat cu sulf şi untură rîncedă se folosea în tratamentul scabiei sau al junghiurilor.

---

325. *Piper cubeba* (*Cubeba officinalis*)

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: ulei volatil, substanţe lignanice, cubebina, acid cubebic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: infecţii ale tractului urinar, bronşite, edeme, meteorism;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g pudră/zi; 2-4 ml extract lichidian/zi.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni gastrointestinale, boli renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: gastroenterite, cistite.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

326. *Piper methysticum*

➢ **Denumiri uzuale**: kawa-kawa.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomii.

➢ **Principii active**: 6-stiril-4-metoxi-α-pironele feniletil-substituite, kawa-pirone-kawaina, dihidrokawaina, metisticina, dihidrometisticina, iagonina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: anxietate, insomnie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 40-75 mg × 3/zi pentru anxietate; 180-210 mg înainte de culcare, pentru insomnie.

▶ **Contraindicaţii**: conducători auto, depresiuni endogene, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, greţuri, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: alcool – poate creşte efectele; sedative – poate creşte efectele; benzodiazepine – poate creşte efectele; β-blocante – poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

327. *Piper nigrum*

➢ **Denumiri uzuale** : piper.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele.

➢ **Principii active** : ulei volatil, cavicina, piperina, alcaloizi piperidinici, piperamide – fenil-pirolidenamide, cinamoil-pirolidinamide, izobutilamide –, oleorezină, ulei gras, amidon, glucide simple, proteine.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : tuse productivă, gripă, stări febrile, hepatopatii, imunostimulator, antifertilizant ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : piperul este utilizat în alimentaţie, drep condiment.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dermite iritative de contact, epigastralgii (consumul exagerat).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : în practica curentă se utilizează, pe lângă *P. nigrum* şi *P. longum*, cu indicaţii terapeutice asemănătoare.

Medicina tradiţională : în Coasta de Fildeş, scoarţa speciei *P. guineense*, fin pulverizată şi amestecată cu apă, era instilată în nas contra durerilor de cap.

---

328. *Pistacia lentiscus*

➢ **Denumiri uzuale** : mastix, mastic.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : exudatul tulpinei în contact cu aerul.

➢ **Principii active** : ulei volatil şi o parte rezinoasă constituită din acizii masticonic şi masticinic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : nu ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : este larg folosită pentru prepararea cerurilor dentare şi vernisurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : nu.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

329. *Plantago major*

➢ **Denumiri uzuale** : pătlagină, batlagina, iarbă-de-cale, iarbă-grasă-de-grădină, iarba-bubei, iarbă-mare, limba-boului, limba-oii, mama-ploaie, mama-ploii, minciună, mama-pădurii, palagină, parlagină, patlagea, patlagină, patlagină-lată, patlagine, pălagină, părlaghie, părlaghină, părlagină, pătlagină-lată, pătlăgină, plantagea, platagină, platangină, platarniţă, plăcinţica-vacii, plâtangină, plotanger.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, seminţele.

➢ **Principii active** : *frunzele* : mucilagii, mai ales neuzoronice, formate din xiloză, vitaminele A, C şi K, aucubozida, acid oleanolic, tanin, flavone, acizi polifenolcarboxilici, caroteni, fitosteroli, gliceride, planteoza, pectine, enzime proteolitice, tanin, substanţe fitoncide, săruri minerale de potasiu, sodiu, magneziu, sulf, colină, saponine, acid citric, alantoină ; *seminţele* : mucilagii, planteoză, proteine, ulei gras.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *frunzele* : tuse productivă, bronşite, traheite, laringite, faringite, astm bronşic, hemoptizii, icter, ulcer gastric, gastrite hiperacide, enterite uşoare, diaree, arteriosclerozâ, constipaţie, fisuri anale, boală hemoroidală, hipercolesterolemie ; *seminţele* : hematurie, hemoragii diverse, afecţiuni renale, sindromul colonului iritabil ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : înţepături de insecte, ţânţari, viespi, muşcături de şerpi, ulceraţii cronice, herpes zoster, eczeme microbiene sau suprainfectate, conjunctivite, blefarite, iritaţii oculare, acnee, furuncule, abcese cutanate, stomatite, aftoză bucală ; *seminţele* : fotoprotecţie.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-30 g seminţe zilnic, divizat în mai multe prize; 3-6 g zilnic pentru uzul intern.

▶ **Contraindicaţii**: alergie cunoscută, infecţii intestinale, obstrucţii intestinale, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, distensii abdominale, meteorism abdominal, diaree, obstrucţii gastrointestinale.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: carbamazepina - poate reduce efectul, antidiabetice - poate creşte efectul, litium - poate reduce efectul, medicamente cu administrare orală - poate reduce absorbţia.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Plantago*, precum *P. lanceolata* (pătlagina-îngustă) şi *P. media* (patlagina), cu aceleaşi întrebuinţări medicale; de asemenea, se confundă cu *Alisma plantago-aquatica* (pătlagina-de-baltă), iar frunzele uscate de pătlagină-îngustă se pot confunda cu cele de *Digitalis lanata* (degeţel-lânos), care sunt foarte toxice. Intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum SIROPUL DE PATLAGINĂ.

Medicina tradiţională: frunzele se foloseau ca leac pentru bube, răni, umflături, tăieturi, furuncule, abcese, ca şi zeama din frunzele proaspete. Aburelile cu pătlagină şi cataplasmele cu frunze se foloseau în tratarea erizipelului. Umflăturile se tratau cu oblojeli cu frunze opărite. Cataplasme şi băi calde se făceau în cazul reumatismului, iar zeama de pătlagină se dădea la copii în cazul limbricilor, ca şi pentru oprirea udului. Ceaiul şi cataplasmele se foloseau împotriva bolilor de ochi, când ochii lăcrimau şi se inflamau. Era un leac comun împotriva bolilor de piept, contra tusei, tusei convulsive, răguşelii şi astmului. Decoctul din frunze şi rădăcini, fierte în lapte, se dădea în cazul tuberculozei, resturile de plantă fiind folosite sub formă de cataplasmă. Rădăcinile de pătlagină, de osul-iepurelui şi izmă se plămădeau în rachiu, iar produsul se consuma dimineaţa, înainte de masă, împotriva durerilor de burtă şi contra bolilor de ficat şi de splină.

---

330. *Podophyllum peltatum*

➢ **Denumiri uzuale**: podofil.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomul, proaspăt cules toamna.

➢ **Principii active**: saponină, berberină, podofilină - podofilotoxina A, B şi peltatina -, amidon şi cvercetol.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: vegetaţii veneriene, cheratoze senile, veruce seboreice.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: unguent sau soluţie 10-25%, zilnic sau o aplicaţie la 2-3 zile.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermită iritativă (*topic*); efecte toxice la administrarea internă.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: greţuri, vărsături, defecaţie, tahicardie, ataxie, prostraţie şi chiar deces.

☝ **Observaţii**: preparatul tipizat CONDYLINE conţine podofilotoxină sintetizată chimic.

Medicina tradiţională: nu.

---

331. *Polygala spp. (P. amara, P. comosa, P. senega, P. vulgaris)*

➢ **Denumiri uzuale**: amăreală.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile, partea aeriană, planta întreagă, recoltate în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: saponine, salicilatul de metil, rezine, glucide, ulei eteric, senegină, principii amare – poligalamarina –, mucilagii, tanin.

▷ **Principalele indicaţii**:

– *Administrare internă*: bronşite, astm bronşic, tuse convulsivă, gripă, pneumonie, boli reumatismale, gută, anemie, diaree cronică, convalescenţă, stimularea secreţiei lactate;

– *Administrare topică*: varicelă.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2,5 g plantă sub formă de ceai de 2-3 ori/zi; 2,5-3,5 ml tinctură zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: stări febrile, gastrite, sensibilitate la salicilaţi.

▶ **Reacţii adverse posibile**: diaree, iritaţii gastrointestinale, vărsături (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice – poate creşte efectul, antidiabetice – poate reduce efectul, sedative – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: infuzia sau siropul de lăstari floriferi se folosea în tratamentul tusei, catarului, astmului, gripei şi bronşitei; de asemenea, se folosea în cazul varicelei, al bolilor de piept, ca şi sub formă de băi contra reumatismului. Fiert în lapte se folosea la spălarea pe faţă a copiilor bolnavi de varicelă, pentru a evita cicatricele. Ceaiul din tulpinele florifere se folosea contra tusei şi durerilor de piept.

---

332. *Polygonatum latifolium*

➢ **Denumiri uzuale** : coada-cocoşului, cerceluşi-clopoţele, cocoşi, creasta-cocoşului, iarbă-de-dureri, pecetea-lui-Solomon.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii.

➢ **Principii active** : taninuri, glucozide sterolice, saponine, mucilagii, alcaloizi, oxalat de calciu.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : contuzii, echimoze, varice hidrostatice, gută ;
- *Administrare topică* : pigmentaţii cutanate, echimoze, panariţii, furuncule, boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4,5-9 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte specii de *Polygonatum*, precum *P. multiflorum* şi *P. odoratum*, cu aceleaşi întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : rădăcina plămădită cu smântână se folosea pentru pete şi eczeme pe faţă, iar fiartă în lapte, pentru oblojeli contra petelor. Se mânca crudă împotriva durerilor de spate şi herniei. Rădăcina fiartă în untură se punea pe furuncule, pentru a grăbi colectarea lor, iar fiartă în apă se folosea la băi contra reumatismului. Rădăcina mărunţită, pusă în spirt, cu castane sălbatice, se plămădea şi se folosea în fricţiuni contra reumatismului. Rizomul pus în rachiu se folosea contra podagrei.

---

333. *Polygonum aviculare*

➢ **Denumiri uzuale** : troscot, brebenel, costrei, hericică, iarba-găinilor, iarbă-grasă-de-grădină, iarbă-noduroasă, iarbă-roşie, laba-găinii, porcin, porcină, sporiş, târsoacă, târsoagă, târsoacă, trăgănătoare, troscănel, troscot-gras, troscotă, troscoţel, troscovă, troţăl.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană, recoltată în perioada de înflorire.

➢ **Principii active** : acid silicic, taninuri, pigmenţi de natură flavonoidică – avicularozida, arabinozida cvercetolului şi camferitrozida –, rezine, ceruri, grăsimi, zaharuri, mucilagii, derivaţi antrachinonici, ulei volatil, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : tuberculoză pulmonară şi alte forme de tuberculoză, diaree, enterite, dizenterie, hemoptizii, epistaxis, ulcer gastric sângerând, menoragii, metroragii, boală hemoroidală, varice hidrostatice deschise, plăgi sângerânde, leucoree, anorexie, sindrom dispeptic gastric, retenţii urinare, litiază urinară, litiază biliară, gută, celulită ;
- *Administrare topică* : eczeme, ulceraţii acute sau cronice, în special sângerânde, varice hidrostatice deschise, epistaxis, afecţiuni bucale, odontalgii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în gospodăriile ţărăneşti se folosea pentru vopsirea textilelor în albastru.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 10-20 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : ceaiul din tulpinele florifere se consuma împotriva răcelilor sau bolilor de plămâni. Ceaiul din rădăcină şi părţile aeriene se utiliza contra hemoroizilor. Decoctul din rădăcină sau plantă se folosea împotriva bolilor de rinichi şi diareei. Tulpinele plantelor se foloseau la băi antireumatice. Planta fiartă cu cicoare în lapte se bea de 3 ori/zi, înainte de mese, contra herniei. Planta pisată cu vin se folosea în cazul nevralgiilor şi al congestiei cerebrale ; de asemenea, se folosea şi contra frigurilor.

---

334. *Polygonum bistorta*

➢ **Denumiri uzuale** : răculet, buruiana-rândunicii, cărligată, cărligel, cărligete, cărligaţi, cărligăţie, cârligat, cârligăţică, cârligeţe, cârligaţi, cârliguţi, ginţură, iarba-balaurului, iarbă-roşie, iarba-şarpelui, lemn-dulce, moţul-curcanului, nodurar, nodurariu, rădăcina-şarpelui, rădăcina-şerpilor, scoriş-de-munte, şerpariţă, troscot, troscoţel, ţâţa-fiului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomul.

➢ **Principii active** : taninuri mixte, amidon, glucide, acid oxalic, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : enterite, diaree, dizenterie, hemoragii uterine, incontinenţă urinară la bărbat, diaree rebelă, dizenterie ;
- *Administrare topică* : ulcere cutanate, în special sângerânde, plăgi, stomatite, aftoză, gingivite, vaginite, leucoree, boală hemoroidală, fisuri anale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: tinctură 20%: 2-3 ml/zi; extract fluid: 0,2-0,3 ml × 3-4/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: la manipularea plantei nu se vor folosi obiecte de fier, deoarece taninul conţinut, în contact cu fierul, produce compuşi toxici.

Medicina tradiţională: rizomul pisat şi plămădit în rachiu se consuma contra diareei şi durerilor de stomac. Rizomul uscat şi pisat se presăra pe rănile cu viermi sau se făceau spălături cu decoctul de rizom.

---

335. *Polygonum hydropiper*

➢ **Denumiri uzuale**: piper-de-apă, dintele-dracului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană înflorită şi, uneori, fructificată.

➢ **Principii active**: compuşi flavonici - rutozid, hiperozid, cvercitrozidă, ramnazină, persicarină, metoxi-persicarină, kemferol -, tanin mixt, ulei volatil - tadeona, tadeonalul -, fitosteroli, vitamina K, acizii formic, malic şi valerianic.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: hipertensiune arterială, hemoragii digestive, meno-, metroragii, boală hemoroidală, insuficienţă venoasă cronică periferică;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Polygonum persicaria* (iarba-roşie), care are alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: în India, planta zdrobită se folosea contra micozelor cutanate şi mâncărimii de piele.

---

336. *Polygonum persicaria*

➢ **Denumiri uzuale**: iarba-roşie, ardeiaşi, ardeiul-broaştei, buruiana-jermilor, buruiana-germii, iarbă-iute, iarba-jermilor, iarba-porcilor, iarba-puricelui, iarba-purecilor, iarba-ţânţarilor, iarba-viermilor, iarbă-amară, puricarniţă, puricică, puricioasă, răchiţică, tătăiş, ruşinea-fetelor.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană culeasă în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: edeme;
- *Administrare topică*: ulceraţii cronice, metroragii (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: introdusă în încălţăminte împiedică hiperhidroza plantară; în gospodăriile ţărăneşti se folosea la colorarea lânei în galben.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-40 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Polygonum hydropiper* (piperul-de-baltă), care are alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională: frunzele se puneau între degetele de la picioare, la opăreli. Zeama din planta crudă, amestecată cu zeamă de frunze de pepeni se punea de 2 ori/zi pe răni, pentru a grăbi vindecarea lor.

---

337. *Populus nigra*

➢ **Denumiri uzuale**: plopul-negru, pliop-negru, plop, plopotaş, plută, plutaş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: mugurii de plop şi, mult mai rar, scoarţa.

➢ **Principii active**: glicozizi fenolici, salicina, populina, ulei volatil – α-, β- şi γ-betulenol, Δ-humulen, α-cariofilen, compuşi de natură flavonică – crizina şi teocrizina –, taninuri, rezine, ulei gras, acid malic, galic, saponine, manitol, ceară.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: boli reumatismale, stări febrile, febre eruptive, infecţii urinare, colici nefretice, hemoragii uterine, bolile aparatului respirator, luxaţii, sciatică, lumbago, tuberculoză;

- *Administrare topică* : arsuri, ulceraţii cutanate, plăgi, fisuri palmo-plantare, labiale, mamelonare şi anale, degerături, boală hemoroidală, tofi gutoşi, reumatismali, pitiriazis simplex capitis, alopecii difuze, infecţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lemnul de plop se utiliza foarte mult la obţinerea de obiecte de uz casnic (albii, linguri, ciubere) ; acum este mai puţin folosit în acest scop, dar se utilizează foarte mult la obţinerea cărbunelui medicinal ; plopul este o sursă importantă de propolis.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 5-10 g sub formă de ceai, zilnic, în doze divizate.

▶ **Contraindicaţii** : medicamente antitrombotice, astm bronşic, ulcer gastroduodenal, boli renale, alergie la salicilaţi.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, sângerări, hepatotoxicitate, urticarie, tinitus.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antitrombotice - poate creşte efectul, salicilaţi - poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte specii de *Populus*, precum *P. alba* (plopul-alb), *P. tremula* (plopul-tremurător) şi cu *P. italica* (plopul-înalt) cu principii active, proprietăţi terapeutice şi acelaşi mod de utilizare ca şi plopul negru ; de asemenea, se confundă cu *P. canadensis* (plopul canadian), *P. tremula* (plopul-tremurător).

Medicina tradiţională : cu mugurii puşi pe jăratec cu tămâie, se afuma casa în care au zăcut bolnavi ; mugurii fierţi în untură cu puţină ceară galbenă serveau la prepararea unor unsori împotriva hemoroizilor şi bubelor dulci, iar ramurile tinere, arse şi carbonizate se aplicau pe răni învechite, fetide. Decoctul de muguri, amestecat cu untură, se folosea la arsuri, inflamaţii şi hemoroizi.

---

338. *Portulaca oleracea*

➢ **Denumiri uzuale** : iarbă-grasă, buruiană-grasă, dragoste, floare-de-piatră, graşiţă, iarbă-de-grădină, iarba-porcilor, iarba-tutunului, pita-porcului, porcin, troscot-gras, urechelniţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele tinere.

➢ **Principii active** : alcaloizi, cumarine, flavonoide, steroli, taninuri, vitamine din grupul B, vitamina C, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : scorbut, inflamaţii respiratorii, urinare şi/sau digestive ;
- *Administrare topică* : gingivite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : frunzele şi lăstarii tineri se folosesc în alimentaţie la pepararea de salate şi/sau ciorbe.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 6-12 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.
▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.
▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.
▶ **Efecte toxice** : necunoscute.
☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : se folosea ca emolient, vermifug, depurativ, diuretic, uşor hipnotic, antiinflamator digestiv, respirator şi urinar. În Sardinia, infuzia de seminţe şi frunze era folosită în cazul dizenteriei, al inflamaţiilor oculare şi al infecţiilor genitale. În Bahrain, frunzele şi sucul de frunze se utilizau împotriva hemoptiziilor.

---

339. *Potentilla anserina(e)*

➢ **Denumiri uzuale** : coada-racului, argentină, argindeană, arginţică, arginţel, buboasă, buruiană-de-scrinte, buruiana-junghiurilor, buruiana-scrântetului, buruiana-scrântiturii, coada-dracului, forostoi, iarba-gâştii, iarba-scrântiturii, ioluţ, sclintiţă, prititoare, scrintea, scrintee, scrintitoare-de-baltă, scrintitură, scrânteală, scrintitoare, troscot, vintricea, zolotnic.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : părţile aeriene şi, mai ales, rozeta de frunze bazale, florile şi rizomii.

➢ **Principii active** : taninuri galice şi elagice, substanţe amare, mucilagii, ulei volatil, colină, steroli, glucide, flavonoizi, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : diaree, enterocolită, colici abdominale, menoragii, metroragii, gingivite, calculoză renală, gută, artrite, astm bronşic, tuse convulsivă, epilepsie ;
- *Administrare topică* : arsuri, eczeme, gingivite, leucoree, ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : iritaţii gastrice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte specii de *Potentilla*, precum *P. erecta* (sclipeţii) şi *P. reptans* (cinci-degete), numai prima având întrebuinţări terapeutice diferite.

Medicina tradiţională : se folosea la răni şi în scrântituri, în cazul leziunilor infectate, al eczemelor, la băi pentru întărirea oaselor copiilor care nu puteau sta în picioare sau în cazul arsurilor la stomac, al durerilor de pântece şi împotriva frigurilor.

---

340. *Potentilla erecta*

➢ **Denumiri uzuale**: sclipeţi, calidemia, cinci-degete, găinuşe, ghimneriu, iarba-faptului, sclipăţ, sclipeţei, scrintitoare, scrântitoare, scripăţ, strâmsurea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile.

➢ **Principii active**: tanin, flobafenă, tormentol, acid chinovic, acid elagic, rezine, substanţe minerale, polifenoli – kemferol, galocathecol, glicozida cianidolului.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: dizenterie, enterocolite cronice, diaree;
- *Administrare topică*: gingivite, stomatite, aftoză bucală, degerături, leucoree, ulceraţii cronice de gambă, inclusiv venoase, eczeme, piodermite ale scalpului, arsuri, fisuri anale, furuncule, panariţii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 4-6 g plantă sub formă de ceai, zilnic, în doze divizate; 10-20 picături tinctură în apă, ca apă de gură.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: sindrom dispeptic, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☞ **Observaţii**: nu se va utiliza produsul vegetal mai vechi de 3 ani; se poate confunda cu alte specii de *Potentilla*, precum *P. anserina(e)* (coada-racului) şi *P. reptans* (cinci-degete), numai prima având întrebuinţări terapeutice diferite.

Medicina tradiţională: decoctul se folosea la cei cu bube pe faţă; planta fiartă cu horincă se consuma în cazul răcelii şi al astmului, iar ceaiul din rizomi, împotriva vărsăturilor cu sânge şi menstruaţiilor abundente. Rizomul pisat se plămădea în ţuică şi se lua contra colicilor. Rizomul se fierbea cu rădăcină de tătănească, apoi se amesteca cu vin şi se bea dimineaţa şi seara, pentru întărirea sângelui. Rizomul pisat, pus în vin, se ţinea trei zile, apoi se lua dimineaţa câte un păhărel, pentru cei ce urmau să facă eforturi mari. La scrântituri se folosea în amestec cu grăsime.

---

341. *Poterium spinosum* (*Sarcopoterium spinosum*)

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile.

➢ **Principii active**: complex triterpenic pentaciclic ce conţine derivaţi similari acizilor gliciretic, sumarezinolic şi tormentilic, flavonoide sub formă de polimeri de hepta-hidroxi-flavan.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: diabet zaharat, cardiopatie ischemică, arteriopatii periferice, aritmii cardiace;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: studiile farmacodinamice ale *P. spinosum* au evidenţiat şi o acţiune antitumorală.

Medicina tradiţională: beduinii din nord-estul Damascului luau decoct din scoarţa rădăcinii contra diabetului zaharat.

---

342. *Primula officinalis* (*P. veris*)

➢ **Denumiri uzuale**: ciuboţica-cucului, aglică, aglice, aglicel, aglicei, agliciu, aglis, agliţ, agricea, anchicel, anclicel, anghelină, anglicei, anglici, angilcin, angliciu, angulice, calce, calţă, cinci-clopoţele, cinci-foi, cheiţi-colorate, ciobăţica-cucului, cioboţica-cucului, ciuboţică, ciubotele-cucului, ciobotă-mică, cioboţică, cizma-cucului, cizmele-cucului, mâneca-doamnei, oglice, ogliciu, oglincei, talpa-gâştei, ţâţa-caprei, ţâţa-oii, ţâţa-vacii, urechiţa-ursului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, frunzele, rădăcinile cu rizomi.

➢ **Principii active**: *rădăcina* şi *rizomii*: saponozide triterpenice – primulina, acidul primulinic A –, alte saponozide – primerozida, primulaverozida –, ulei volatil, tanoizi, zaharuri, flavonoide, amidon; *florile*: saponozide, flavone; *frunzele*: β-caroten, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: bronşite, astm bronşic, pneumonie, gripă, tuse, cefalee, migrene, insomnii, nevralgii, paralizii ale limbii, bâlbâieli, apoplexii, astralgii cauzate de gută sau boli reumatismale, colici abdominale;
- *Administrare topică*: plăgi, contuzii, echimoze, ulceraţii cutanate, inclusiv sângerânde.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,5 g rădăcină sub formă de ceai de 2-3 ori/zi; 2-4 g floare zilnic în 1-3 doze; 1-3 ml tinctură de rădăcină, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: alergie la ciuboţica-cucului.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice (atât prin aplicaţii topice, cât şi prin administrare internă), vărsături (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: diuretice – poate creşte efectul; sedative – poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: planta se poate confunda cu alte specii de *Primula*, precum *P. elatior* (ţâţa-vacii) şi *P. vulgaris* (aglice), prima având întrebuinţări terapeutice similare cu ciuboţica-cucului; rizomul se poate confunda cu cel de *Cynanchum vincetoxicum* (iarba-fiarelor), *Eupatorium cannabinum* (cânepa-codrului) sau *Veratrum album* (şteregoaie). *Primula obconica* este indicată în terapia dermatitei atopice.

Medicina tradiţională: ceaiul din flori se folosea în combaterea durerilor de cap, iar decoctul, a durerilor de ochi, a umflăturilor, la care se aplicau cataplasme şi se făceau spălături. În asociere cu rădăcină de toporaşi-de-pădure, rădăcinile de ciuboţica-cucului se prăjeau în unt şi se fierbeau în lapte, utilizându-se în cazul impetigoului şi al eczemelor, iar infuzia de flori şi rădăcină de toporaşi se folosea împotriva febrei tifoide, catarurilor, durerilor de piept, astmului şi tuberculozei, iar seva din rădăcinile pisate, împotriva malariei. În cazul bolilor de rinichi, mai ales litiază renală, se folosea decoct din rădăcină.

---

343. *Primula vulgaris* (*P. acaulis*)

➢ **Denumiri uzuale**: aglice, aglicea, aglicei, aglici, agricele, eglicele, creciuleni, greciurei, griciorei, iglice, iglicele, oglicele, ogliştei.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomii.

➢ **Principii active**: două saponozide triterpenice.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: stomatite candidozice, intertrigouri candidozice, vulvo-vaginite, rectite candidozice.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: decoct 20-40%.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: se folosea în combaterea afecţiunilor căilor respiratorii.

---

344. *Prunella vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: busuiocul-sălbatic, buruiană-de-bubă-rea, busuioc-de-câmp, busuioc-roşu, coroabă, gluga-ciobanului, iarba-lui-Antonie, iarba-lupăriei, iarbă--neagră, iarba-şopârlei, izmă-sălbatică, plescaiţă, rupturi, şopârliţă, şopârlaiţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta recoltată în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: tanin, ulei volatil, substanţe amare, rezine, ceară, rutozid, hiperozid.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: diaree, dizenterie, angine, faringite, amigdalită;
- *Administrare topică*: stomatite herpetice, aftoase sau erozive din pemfigusul vulgar, ectodermoze pluriorificiale, ulcere venoase sângerânde, cefalee, furuncule.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1 linguriţă de plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Prunella grandiflora* (iarbă-neagră) de la care se utilizează partea aeriană, cu întrebuinţări terapeutice similare cu busuiocul-sălbatic.

Medicina tradiţională: frunzele crude se aplicau pe bube şi rănile cu cruste; cataplasmele cu frunze tăiate, ţinute în ulei, se puneau pentru alinarea durerilor de cap, iar în amestec cu floarea-văduvelor se foloseau contra buboaielor şi antraxului. Pentru leziunile tumorale subcutanate, se folosea la scăldători decoctul de plantă. Ceaiul şi decoctul din tulpinele florifere se lua împotriva bolilor de gură şi de gât, ca şi contra diareei. Se folosea şi în tratarea blenoragiei şi ca afrodiziac, singură sau în amestec cu dumbăţ şi corzile-vânătorului.

---

345. *Prunus domestica*

➢ **Denumiri uzuale**: prun, perj.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele proaspete sau uscate, frunzele.

➢ **Principii active**: acizi organici – acidul γ-amino-butiric, flavonozide, antociani, pectine, acid malic –, protide, glucide, elemente minerale, precum: K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, vitaminele B1, B2, PP, C, caroten.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : constipaţie, gută, boli reumatismale, anemie, arterioscleroză, stări febrile, astenie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele se folosesc în scopuri alimentare consumate proaspete, uscate sau afumate ori sub formă de compot, dulceţuri, gemuri, marmeladă etc. ; de asemenea, se utilizează la prepararea cidrului, ţuicii, pălincii, oţetului. Sâmburii pot folosi ca aromatizant pentru diverse preparate de cofetărie şi băuturi alcoolice ; lemnul de prun se utilizează la confecţionarea diverselor obiecte de uz casnic, în gospodăriile ţărăneşti, pentru confecţionarea fluierelor, iar coaja de prun se folosea, adesea, în amestec cu alte plante, la vopsirea textilelor în roşu şi maro.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 12 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☞ **Observaţii** : extractul de prun sălbatic intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum DIOPTICREME.

Medicina tradiţională : ţuica de fructe era foarte folosită sub diverse forme. Prunele uscate, fierte cu apă, şi ulei se foloseau împotriva bolilor de splină, zeama consumându-se înainte de masă, dimineaţa, iar prunele uscate, seara. Zeama de la prunele uscate şi fierte se dădea copiilor contra limbricilor. Coaja de prun şi de stejar se fierbea cu puţină sămânţă de cânepă şi se ţinea în gură contra durerilor de dinţi. La convalescenţi se dădea zeamă de prune uscate. Oţetul de prune se folosea la fricţiuni sau oblojeli, împotriva răcelilor, junghiurilor, durerilor de cap şi indigestiei.

---

346. *Prunus laucerasus*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : prularazozida, care prin hidroliză pune în libertate benzaldehid-cianhidrina ce se descompune în acid cianhidric şi benzaldehidă.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : nevroze, tuse convulsivă, astm bronşic ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *Aqua Laurocerasi* (se obţine prin antrenarea cu vapori de apă a frunzelor proaspete) - 2-10 ml/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : dozele mari de acid cianhidric determină decesul.

☝ **Observaţii** : prularazozida, heterozida cianogenetică din *Prunus laucerasus*, este izomer al aceleiaşi glucozide a acidului fenilglicolic, ca şi prunazozida din migdale şi sambunigrozida din soc.

Medicina tradiţională : nu.

---

347. *Pulmonaria officinalis*

➢ **Denumiri uzuale** : mierea-ursului, albăstrele, boranze, crucişor, cuscrişor, iarba-pământului, iarba-plămânilor, iarba-plumânei, iarba-plumânului, malcaviţă, plămânară, plămânărică, plămânăriţă, plâmânariţă, plumânărea, plumânărea, plumânărică, plumânăriţă, plumânariţă, plumunărică, pulmunărică, pulmânărea, sângiorgel, sudoare, sudoarea-calului, sudoarele, tutun-de-pădure, ţâţa-oii.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active** : saponozide, mucilagii, acid silicic, tanoizi, derivaţi polifenolici, flobafene, polioze, acizi miristic, palmitic, stearic, fitosterine, săruri minerale (bogate în magneziu), rezine, caroten, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : impetigo, boală hemoroidală, diaree, dizenterie, palpitaţii, hemoptizie, tuberculoză, hipovitaminizant, ulcer gastric, gastrite hiperacide;
- *Administrare topică* : ulcere cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : rădăcina se folosea în gospodăriile ţărăneşti pentru vopsirea textilelor în negru.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 7,5-25 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte două specii de *Pulmonaria*, cunoscute popular tot sub denumirea de mierea-ursului, *P. montana* şi *P. rubra*.

Medicina tradiţională : infuzia din frunze se folosea contra tusei şi altor afecţiuni pulmonare, iar ceaiul din rădăcini, în tratamentul bolilor de stomac şi de ficat.

---

348. *Pulsatilla vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: dediţei, adormite, adormiţele, brebenel, dădăţei, dădăţel--mare, dădiţă, dedeţei, dedeţei-mari, dediţă, dediţei-de-pădure, dediţei-vineţi, floarea-paştelui, floarea-ursului, floarea-vântului, iarba-vântului, oiţe, oiţe-albe, sisinei, spânţ, sufleţele, vânturele.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: ranunculozida – o glicozidă labilă ce se transformă prin hidroliză în protoanemononină şi apoi în anemonină –, tanin, enzime, saponină, steroli, ulei gras.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: amenoree, dismenoree, spasme dureroase din sfera genitală, orhite, uretrite, inclusiv gonococică, metrite, anexite, ovarite, nevroze, nevralgii, aerofagie, spasme gastrointestinale;
- *Administrare topică*: efelide, micoze cutanate, eriteme cutanate, eczeme nezemuinde.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10 picături tinctură de mai multe ori/zi, până la maximum 60 picături/zi.

▶ **Contraindicaţii**: soluţii de continuitate (aplicaţii topice).

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: prin uscare, planta devine mai puţin toxică, dar îşi pierde o parte din principiile active; se va testa toleranţa locală şi generală prin aplicaţii de scurtă durată; există şi alte două specii de *Pulsatilla*, *P. montana* şi *P. pratensis*, cu întrebuinţări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: fiertura de plantă se folosea la spălături sau scăldători contra durerilor ori se utiliza pentru picături de pus în ochi. Florile se foloseau pentru afumarea copiilor ce nu puteau dormi.

---

349. *Punica granatum*

➢ **Denumiri uzuale**: rodia.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţele recoltate de pe rădăcini, tulpini şi ramuri.

➢ **Principii active**: alcaloizi cu nucleu piperidinic – izopeletierina, metilizopeletierina, pseudopeletierina –, tanin elagic şi galic, acid betulinic, fridelină, β-sitosterol.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : parazitoze intestinale ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele sunt utilizate în alimentaţie, fiind consumate în stare proaspătă ; în industria alimentară, rodiile se folosesc la prepararea şerbetului şi siropului, iar scoarţa fructelor este utilizată la tăbăcirea pieilor. Din scoarţă se extrag substanţe colorante pentru lână şi mătase ; lemnul este folosit pentru sculpturi mici. Rodia este o plantă decorativă de interior.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 50-60 g scoarţă sub formă de ceai/zi, administrat în 2-3 doze la interval de jumătate de oră.

▶ **Contraindicaţii** : nevroze, administrarea la copii mici, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : dozele mari determină decesul prin asfixie, asemănător nicotinei.

☞ **Observaţii** : deoarece produsul nu are rol litic, ci numai paralizează paraziţii intestinali, se va asocia, în final, cu un purgativ.

Medicina tradiţională : în India, ramurile tinere mărunţite, amestecate cu sare, se luau ca vermifug ; în Nepal, decoctul de scoarţă uscată se folosea ca antidiareic. În Malaysia, amestecul de pulbere de coajă de fructe de rodie, frunze de ceai, zahăr, suc de portocale şi apă caldă se lua contra leucoreei.

---

350. *Pygeum africanum* (*Prunus africana*)

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa arborelui.

➢ **Principii active** : gliceride ale unor acizi graşi, β-sitosterol, campestrol, acizi triterpenici pentaciclici ca acid ursolic, oleanolic, crategolic şi epimaslinic, alcooli alifatic, ca n-tetracosanol, n-docosanol, sub forma esterilor cu acid ferulic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : hipertrofie benignă de prostată, impotenţă ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 100 mg extract/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : iritaţii gastrointestinale.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : extractul lipidic de *Pygeum africanum* reprezintă principiul activ al medicamentului TADENAN.

Medicina tradiţională : nu.

---

351. *Pyrola rotundifolia*

➢ **Denumiri uzuale** : perişorul, brăbănoi, cununiţă, merişor, perişoară.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele şi tulpinile florifere.

➢ **Principii active** : arbutozid, metilarbutozid, mucilagii, tanoizi, zaharuri, rezine, substanţe pectice, oxalat de calciu, ericolină.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : colici renale, litiază renală, diaree, dizenterie, hemoragii, epilepsie ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cutanate, contuzii, conjunctivite, blefarite, vaginite (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2,5-3 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există şi alte specii înrudite de *Pyrola*, cu proprietăţi terapeutice similare, precum *P. secunda* (perişor) şi *P. uniflora* (părăluţi-de-munte).

Medicina tradiţională : nu.

Q

352. *Quercus lusitanica*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : galele*.

➢ **Principii active** : taninuri galice.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : nu ;
- *Administrare topică* : arsuri, diaree (clisme).

▷ **Indicaţii auxiliare** : galele sunt utilizate, în general, ca materie primă pentru obţinerea acidului tanic sau a pentadigaloil-glucozei, care reprezintă produsul denumit *Acidum tanicum purum*.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

* Galele sunt formaţiuni hipertrofice care apar prin transformarea mugurilor foliari, ca urmare a înţepăturilor produse de o viespe (*Cynips galae tinctoriae Olit.* - *Himenoptere*) care depune ouăle. Galele negre sunt cele din care nu a ieşit larva, iar galele albe sunt cele perforate, fără larvă.

353. *Quercus pedunculata*

➢ **Denumiri uzuale** : stejar, gărin, goron, goronaş, gorun, sledun, slodun, stăjer, stejar-pedunculat, stejariu, stejar-de-luncă, stejer, sterjar, şledun, ştojar, terş, trăjer, tufan.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa, fructele şi galele.

➢ **Principii active** : *scoarţa* : acid cvercetenic, catechine, acid elagic, galic, substanţe de natură triterpenicidică ca friadelinolul, acid cictanic, roburic, cvercetină, acizi cinamomici şi flavonoidic, zaharuri, substanţe rezinoase şi pectice.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *scoarţa* şi *fructele* : hemoragii interne, metroragii, colici abdominale, incontinenţă urinară, diaree, tuse convulsivă, rahitism, boală hemoroidală ; *galele* : intoxicaţie cu metale grele (utilizare cu prudenţă) ;
- *Administrare topică* : *scoarţa* şi *fructele* : stomatite, hiperhidroză palmo-plantară, leucoree, alopecii difuze, arsuri, degerături, seboree, epistaxis ; *galele* : diaree (clismă), epistaxis, arsuri, uretrite (spălături uretrale).

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele servesc ca aliment pentru porcii mistreţi sau domestici ; scoarţa şi fructele măcinate servesc în industria de tăbăcărie artizanală sau în atelierele mici ; frunzele pot constitui o rezervă de furaje, mai ales pentru oi şi capre ; lemnul de gorun este utilizat la prelucrarea de mobilă, furnire, parchete, butoaie ; scoarţa se utiliza în gospodării pentru vopsirea în galben şi negru a firelor de bumbac şi de lână.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi sau topic mai multe aplicaţii.

▶ **Contraindicaţii** : suprafeţe mari denudate (aplicaţii locale de produse pe bază de gale), insuficienţă cardiacă, febră, infecţii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, obstrucţii intestinale, constipaţie, dispepsie, vărsături, toxicitate hepatică (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : produse alcaline sau medicamente antiacide – poate reduce absorbţia.

▶ **Efecte toxice** : necroze hepatică şi renală (doze mari de produse în special pe bază de galele).

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu alte specii de *Quercus*, precum *Q. pedunculiflora* (stejarul-brumăriu) şi *Q. petraea* (gorun), care au întrebuinţări terapeutice similare.

Medicina tradiţională : coaja se fierbea cu piatră acră, iar decoctul se ţinea în gură, în cazul durerilor de dinţi ; scoarţa de stejar macerată în oţet, cu alaun, se folosea în cazul gingivitei. Contra durerilor de dinţi se folosea şi zeama de coajă de stejar, cu coadă-de-păduret, putregai de răchită şi piatră-acră. Cu decoctul de scoarţă se spălau rănile şi hemoroizii, se făceau spălături şi băi de picioare contra transpiraţiei şi reumatismului, iar ceaiul din coajă se utiliza în cazul hemoragiilor, al hemoptiziilor şi al epistaxisului. Ceaiul din rămurele se folosea în tratamentul

leucoreei şi al hemoragiilor la femei. Ghinda prăjită şi râşnită se folosea cu apă, la copii, împotriva diareei. Gogoşile uscate se puneau pisate în apă şi se clătea gura în cazul sifilisului. Fiertura din frunze se folosea împotriva ascitei.

354. *Quercus petraea*

➢ **Denumiri uzuale**: gorun, brumat, creţar, gorim, gorin, goron, grădun, gurun, jip, stajar, stejar, stăjer, stăjerel, stejar alb, stejariu, stejerel, stânjer, slodun, tufan.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa, fructele, galele.

➢ **Principii active**: *scoarţa* şi *fructele*: tanin mixte, acizi galic, elagic şi cvercitanic, derivaţi flavonici, substanţe pectice; *galele*: tanin format din pentadigaloilglucoză, acid galic, acid elagic, acid ciclogalifaric, hidraţi de carbon.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *scoarţa* şi *fructele*: hemoragii interne, metroragii, colici abdominale, incontinenţă urinară, diaree, tuse convulsivă, rahitism, boală hemoroidală; *galele*: intoxicaţie cu metale grele (utilizare cu prudenţă);
- *Administrare topică*: *scoarţa* şi *fructele*: stomatite, hiperhidroză palmo-plantară, leucoree, alopecii difuze, arsuri, degerături, seboree, epistaxis; *galele*: diaree (clismă), epistaxis, arsuri, uretrite (spălături uretrale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele servesc ca aliment pentru porcii mistreţi sau domestici; scoarţa şi fructele măcinate servesc în industria de tăbăcărie artizanală sau în atelierele mici; frunzele pot constitui o rezervă de furaje, mai ales pentru oi şi capre; lemnul de gorun este utilizat la prelucrarea de mobilă, furnire, parchete, butoaie; scoarţa se utiliza în gospodării pentru vopsirea în galben şi negru a firelor de bumbac şi de lână.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1 g plantă sub formă de ceai, de 3 ori/zi, per oral sau topic mai multe aplicaţii/zi.

▶ **Contraindicaţii**: suprafeţe mari denudate (aplicaţii locale de produse pe bază de gale), insuficienţă cardiacă, febră, infecţii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, obstrucţii intestinale, constipaţie, dispepsie, vărsături, toxicitate hepatică (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: produse alcaline sau medicamente antiacide – poate reduce absorbţia.

▶ **Efecte toxice**: necroze hepatică şi renală (doze mari de produse în special pe bază de gale).

☝ **Observaţii**: prepararea şi utilizarea gorunului sunt similare cu cele ale *Quercus pedunculatei* (stejarul); galele se utilizează la prepararea siropului iodotanic şi ca materie primă pentru obţinerea acidului tanic sau a pentadigaolilglucozei, ce reprezintă produsul numit ACIDUM TANICUM PURUM.

Medicina tradiţională: decoctul de scoarţă de gorun fiartă cu frunze de nuc mărunţite sau cu frunze de piersic se folosea pentru tratarea rănilor învechite. Cu negreala din gogoşile de pe frunze se ungea pecinginea; după ce se usca, se spăla cu oţet, repetându-se tratamentul până la vindecare. Decoctul din scoarţă se utiliza împotriva durerilor de dinţi, ţinându-se în gură, iar decoctul de ghindă prăjită sau de scoarţă, contra diareei.

355. *Quillaja saponaria*

➢ **Denumiri uzuale**: lemnul-de-Panama.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa parţial decorticată.

➢ **Principii active**: saponine triterpenice – quillaiasapotoxina, quillaiasaponina –, oxalat de calciu, tanin.uri, zaharoză.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tuse productivă (cu prudenţă din cauza toxicităţii mari);
- *Administrare topică*: dermită seboreică a scalpului, ulceraţii cutanate suprainfectate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,2-1 ml tinctură de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: diaree, epigastralgii, gastroenterite hemoragice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: vezi reacţii adverse.

☝ **Observaţii**: preparatele de *Quillaia* servesc ca emulgator tensioactiv la prelucrarea diverselor produse farmaceutice.

Medicina tradiţională: nu.

R

356. *Ranunculus acris*

➢ **Denumiri uzuale**: piciorul-cocoşului, curpeniţă, floare-broştească, floarea-broaştelor, jap, jebdi, jebghie, leuştean-broştesc, ochiul-boului, ochiul-broaştei, rănunchi, talpa-cocoşului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele şi florile recoltate în timpul înfloririi.

➢ **Principii active**: anemonină, protoanemonină, tanin, răşini, flavonozide.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: bronşite, tuse convulsivă, dismenoree, orhiepididimite;
- *Administrare topică*: alopecie areata, boli reumatismale, sciatică, nevralgii.

▷ **Indicaţii auxiliare**:

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 ml/zi de tinctură; local, o aplicaţie/zi, pe durată scurtă.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact iritative (inclusiv necroze cutanate); sialoree, greţuri, tulburări gastrointestinale, vertij, tulburări cardio-respiratorii, contracturi musculare, mai ales la faţă, cu aspectul de „râs sardonic".

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Ranunculus*, precum *R. bulbosus* (piciorul-cocoşului), *R. sceleratus* (boglari), *R. arvensis* (cornicei), *R. repens* (floare-de-leac), *R. acontifolius* (buruiană-de-leac), *R. alpestris*, *R. glacialis*, *R. oxyspermus*, care au întrebuinţări terapeutice similare; intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum: APAISANCE, RUBORIL etc.

Medicina tradiţională: nu.

---

357. *Ranunculus ficaria* (*Ficaria ranunculoides*)

➢ **Denumiri uzuale**: grâuşor, băşicuţa-porcului, brânza-vacii, calce-mică, călcea--mică, ceairot, ciobotele-cucului, fetică, grânişor-mărunt, iarba-rândunelei-mici, salată-de-câmp, salata-cucului, salata-mielului, salată-mică, salată-nemţească, salată-sălbatică, sălăgea, sălăţe, sălăţea, sălăţele, sălăţică, săliţie, sălătuţă, scălci--mici, scânteuţă-galbenă, untişor, untişorul-vacii, untul-vacilor.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană şi rădăcinile.

➢ **Principii active**: saponozide, având ca aglicon hederaginina şi acidul oleanolic, ficarină, acid ficaric, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: afecţiuni buco-faringiene, amigdalite, gripă;
- *Administrare topică*: varice hidrostatice, tromboflebite, boală hemoroidală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: frunzele se utilizează în scopuri alimentare numai înainte de înflorire, sub formă de salată.

▷ **Dozajul probabil eficace**: unguent 25%.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: planta, după înflorire, devine toxică din cauza formării protoanemoninei şi anemoninei.

Medicina tradiţională: fiertura din frunze şi flori sau din planta cu rădăcină se folosea împotriva bolilor de piele, contra hemoroizilor şi scorbutului.

---

358. *Raphanus sativus*

➢ **Denumiri uzuale**: ridiche, arape, aripane, rădiche, rădiche-de-grădină, rădiche--de-lună, rădichie, rădite, tăghiţi, răgice, răghită, redichi, ridiche-de-grădine, ridichi albe.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile, în special de la subspecia *Niger* (ridiche-neagră).

➢ **Principii active**: glucosinapide, sinalbină, glucotropeolină, senevol, precum şi principii nutritive şi vitaminizant-mineralizante (protide, lipide, glucide, vitaminele B1, B2, C, PP (numai ridichea-de-lună), elemente minerale sub formă de K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : litiază biliară, colecistite cronice, artrite cronice, aerofagie, atonie gastrică, inflamaţii ale căilor respiratorii superioare, tuse convulsivă, bronşite cronice, insuficienţă hepatică, pentru regimul alimentar din urticarie, seboree ;
- *Administrare topică* : degerături.

▷ **Indicaţii auxiliare** : foarte folosită în alimentaţie, putând fi păstrată şi pe timpul iernii (ridichea-neagră).

▷ **Dozajul probabil eficace** : suc – 100-400 ml/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : există subspecia *Niger* (ridiche-neagră) şi *Radicula* (ridichi-de-lună).

Medicina tradiţională : rădăcinile scobite erau umplute cu miere de albine şi puse la copt ; seva se bea dimineaţa, câte o linguriţă contra tusei ; zeama de ridiche se lua contra durerilor de abdomen şi contra regurgitaţiilor biliare ; miezul de ridiche amestecat cu săpun se freca pe regiunile cu erizipel ; rădăcina rasă, presărată cu sare fină, se lăsa 24 de ore, iar zeama era stoarsă în urechea afectată de hipoacuzie, iar amestecată cu morcovi raşi se punea în apă şi se lăsa la plămădit 1-2 zile, apoi se consuma mai multe zile împotriva pneumoniei şi tuberculozei. Rădăcina se folosea ca leac în cazul bolilor de plămâni, tot scobită şi umplută cu miere, hrean sau cu zahăr candel. Zeama de ridiche se folosea în asociere cu catran la tratarea dizenteriei şi a diareei.

---

359. *Rauwolfia serpentina* (*Ophyoxylum serpentinum*)

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcinile.

➢ **Principii active** : alcaloizi cu nucleu carbonilic, care au fost împărţiţi în cinci grupe : baze terţiare indolice – ajmalicina, reserpina, rescinamina, deserpidina –, baze terţiare inindolinice – ajmalina (rauwolfina), raubazina, Δ-iohimbina –, baze cuaternare de anhidronium – serpentina şi izomerii săi –, baze izochinoleinice şi baze cu structură chimică neindentificată, oximetilantrachinone, acid oleic, acid fumaric, diferite oze, β-sitosterol, stigmasterol (serpasterol), rezine, acizi polifenolcarboxilici, glicozide ale kemferolului şi cvercetolului.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: hipertensiune arterială, tahicardie paroxistică, midriază, constipaţie, distonii vegetative, schizofrenie, psihoze nevrotice, tulburări nervoase climacterice, hipertiroidie, migrene, psoriazis;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: rezerpină: 0,25 mg × 2/zi, până la maximum 3 mg/zi; total alcaloidic: 0,2 mg × 2-4/zi, până la maximum 4 mg/zi.

▶ **Contraindicaţii**: diaree, dizenterie, ulcer gastric, tromboze coronariene sau cerebrale, insuficienţă cardiacă, tulburări de conducere atrio-ventriculară.

▶ **Reacţii adverse posibile**: edeme ale membrelor inferioare, diaree, vărsături, xerostomie, dispnee.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: unele studii efectuate în ultimele două decenii pun problema unei corelaţii dintre medicaţia cu alcaloizi din *Rauwolfia* şi apariţia unor carcinoame mamare la femeile la menopauză; numeroase asociaţii şi foruri medicale au demonstrat că aceste studii, efectuate retrospectiv, pe paciente, după depistarea cancerului mamar, nu pot prezenta garanţia necesară pentru a fi luate în consideraţie. Alcaloizii de *Rauwolfia* intră în compoziţia unor medicamente tipizate, precum HIPOSERPIL.

Medicina tradiţională: în India, rădăcina era utilizată ca sedativ, anticonvulsivant, antiepileptic sau contra infirmităţii mintale şi febrei. În Peru, decoctul de frunze se lua ca antiodontalgic.

---

360. *Rhamnus cathartica*

➢ **Denumiri uzuale**: verigariu, paţachină, spinul-cerbului, nerprun.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: antraderivaţi, glicozide ale fragulaemodolului şi flavonozide derivate de la kemferol, cvercetol şi ramnetol.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *sirop*: 20-50 ml/zi; 5-10 fructe/zi.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni inflamatorii intestinale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: colici abdominale, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: testele farmacologice efectuate fructelor de verigariu au arătat prezenţa de substanţe cu proprietăţi citotoxice asupra unei linii de celule leucemice limfoide umane, precum şi a unui compus imunostimulator, capabil de a stimula activitatea enzimelor granulocitelor umane.

Medicina tradiţională: nu.

361. *Rhamnus frangula*

➢ **Denumiri uzuale**: cruşin, crasici, crăşei, crăsici, cruşei, crusiu, lemn-câinesc, pasachină, paţachină, sălbiş, sălghiş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: coaja recoltată în lunile martie-aprilie, de pe ramurile de 2-4 ani.

➢ **Principii active**: derivaţi antracenici, liberi - franguloemodine, crizofanol, acid crizofanic - sau sub formă glicozidată - frangulinele A şi B, două glucofrangulozide -, tanozide, mucilagii, ceruri, steroli, flavonozide, săruri minerale, saponine, glucide, substanţe amare.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: dischinezii biliare, constipaţie, urticarie cronică, boală hemoroidală;
- *Administrare topică*: scabie, piodermită, favus.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-5 g sub formă de ceai de 2 ori/zi; creşterea dozei se face treptat, individualizându-se prin tatonare.

▶ **Contraindicaţii**: dureri abdominale de etiologie necunoscută, afecţiuni cardiace (utilizare cronică), administrarea la copii mai mici de 12 ani, boli inflamatorii intestinale, infecţii intestinale, obstrucţii intestinale, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dureri abdominale, diaree, scăderea electroliţilor (utilizarea cronică), spasme intestinale, pigmentaţii intestinale, dependenţă de laxative (utilizarea cronică).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicamente cardiace, corticosteroizi, diuretice - din cauza scăderii electroliţilor, prin utilizare cronică; laxative - poate creşte efectul; medicamente cu administrare orală - poate întârzia absorbţia.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: cruşinul serveşte la obţinerea unor preparate tipizate, precum: LICHIORUL PURGATIV, CORTELAX, LAXATIN, CARBOCIF, CORTELAX, RHAMNOLAX, LAXATIN etc.; se poate confunda cu *Rhamnus cathartica* (verigariul) şi cu

Prunus padus (mălinul); scoarţa uscată se confundă cu cea de *Alnus glutinosa* (arin), *Quercus robur* (stejar), *Salix species* (salcie), *Ligustum vulgare* (lemnul-câinelui); coaja de cruşin se utilizează imediat după uscare dacă aceasta are loc la 100°C sau după un an, dacă uscarea s-a făcut natural, la soare.

Medicina tradiţională: ceaiul din coajă se folosea ca purgativ, iar decoctul din scoarţa de sub coajă se utiliza împotriva afecţiunilor psihice.

---

362. *Rheum spp.* (*R. palmatum, R. officinale, R. rhubarbarum*)

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile mari şi rizomii decorticaţi.

➢ **Principii active**: reoantracenozide – hidroxiantrachinone, antrone, diantrone (seria palmidinelor, redinelor şi senidinelor) –, reotanoide – taninuri galice şi catehice (glucogalina, catehina, epicatehina, galatul de epicatehină) –, acizi organici, ulei volatil, enzime, raponticina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: constipaţie, diaree, amenoree;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 g plantă/zi, împotriva constipaţiei; 100-300 mg plantă/zi, împotriva diareei.

▶ **Contraindicaţii**: persoane în vârstă, aterosclerotici, afecţiuni cardiace, copii mai mici de 12 ani, obstrucţii intestinale, în timpul sarcinii, litiază renală, administrarea mai mult de 2 săptămâni.

▶ **Reacţii adverse posibile**: obstrucţie intestinală, colici abdominale, pigmentaţii intestinale, utilizarea cronică determină aritmii cardiace, osteoporoză, diaree, edeme, scăderea electroliţilor.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicaţie cardiacă şi diuretice – accentuează modificările determinate de scăderea potasiului, ca urmare a uzului cronic de *Rheum*; laxative – poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

363. *Rhus cotinus* (*Cotinus coggygria*)

➢ **Denumiri uzuale**: scumpie, oţetar.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: taninuri elagice, flavonozide ale miricetolului, ulei volatil – α-pinen, camfen, linalool, α-terpinolen, limonen, mircen, γ-terpinen, Δ^3-caren.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: enurezis, incontinenţă urinară, colon iritabil;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: a fost utilizat drept colorant textil pentru culorile galben, roşu sau negru.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1 g pudră plantă/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☞ **Observaţii**: extractul uscat sau moale de scumpie făcea parte din obligaţiile de tribut către Imperiul Otoman.

Medicina tradiţională: nu.

---

364. *Ribes nigrum*

➢ **Denumiri uzuale**: coacăzul-negru, agriş-negru, coacăz, coacăză-neagră, pomuşoară-neagră, smordin, smordină-neagră, strugurei-negri, struguri-negri.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele, frunzele.

➢ **Principii active**: *fructele*: acizi organici – citric, malic –, pectine, antociani, ulei gras, flavonoide – miricetol, cvercetol, camferol –, vitaminele B1, B2, PP, C, carotene, ioni de K, Na, Ca, Mg, Fe, Cu, P, S, Cl, protide, lipide, glucide; *frunzele*: taninuri, rutozid, vitamina C, ulei volatil format din carburi terpenice.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *fructele*: insuficienţă cardiacă, respiratorie, hipertensiune arterială, pneumonie, convalescenţă, gastrite, gastroduodenite, ulcer duodenal, colite, diaree cronică, dizenterie, boli reumatismale, pielonefrite, ateroscleroză, celulită, obezitate, boli infecto-contagioase, tulburări circulatorii, afecţiuni oculare la aviatori, scafandri, mineri, conducători auto, pentru creşterea acuităţii vizuale pe întuneric; *frunzele*: edeme, mamopatii dureroase premenstruale, gută, boli

reumatismale, migrene persistente, tuse convulsivă, hipertensiune arterială, afecţiuni cardiace, epigastralgii, febre eruptive;

- *Administrare topică*: *frunzele*: plăgi, fisuri cutanate, înţepături insecte (albine, viespi), noduli reumatici.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în alimentaţie, prin consumul de fructe proaspete sau la prepararea jeleurilor, a dulceţurilor, a cremelor, a siropurilor, a vinurilor şi a lichiorului.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2 g frunze sub formă de ceai/zi;
suc de fructe: 300-400 ml/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte forme de *Ribes*, precum *R. alpinum* (coacăz-de-munte), *R. aureum* (coacăz-auriu), *R. Grossularia* (agriş).

Medicina tradiţională: fructele se foloseau pentru efectele diuretic şi astringent.

---

365. *Ricinus communis*

➢ **Denumiri uzuale**: ricin, boaba-de-turb, boabe-de-turbă, casroca, căpuşe, cicer, cin, cârliş, floare-boierească, iarba-boierului, iarba-boierilor, rătin, recin, reţin, reţină, riţin, turb.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: ulei gras, ricină, ricinină, lipază, glucide, proteine, săruri minerale, apă, enzime, vitamina E.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: constipaţie, parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: alopecii difuze sau localizate necicatriciale, veruce seboreice, keratoze senile, ca galactogen (hipogalactemie), plăgi, ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: uleiul de ricin extras din seminţe se foloseşte în industria cosmetică, la prepararea uleiurilor de păr, săpunurilor, ungerea motoarelor la avioane, precum şi în industria farmaceutică la unele preparate tipizate sau magistrale; reziduul solid se constituie în turte, din care cu ajutorul solvenţilor sau prin presare la cald se mai extrage aproximativ 7% ulei, utilizat doar în scopuri industriale; turtele rămase şi după a doua extracţie se folosesc ca îngrăşăminte agricole sau ca raticide, fiind toxice pentru animale; turtele tratate cu soluţie salină 10% se detoxifică.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-16 ml ulei, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: abdomen acut, dureri abdominale de etiologie necunoscută, administrarea la copii mai mici de 12 ani, boli intestinale inflamatorii, infecţii intestinale, obstrucţii intestinale, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, diaree (scaune choleriforme), scăderea electroliţilor (utilizarea cronică), iritaţie gastrică, spasme intestinale, greţuri, vărsături (doze mari), dureri de mâini şi de picioare, tahicardie, anurie, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antihelmintice, laxative – creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: nefrită, necroză hepatică, paralizie vasomotorie, colaps, spasme musculare, inclusiv decesul.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: seminţele puse în lapte dulce sau pisate şi puse în lapte acru se foloseau ca purgativ. Seminţele se puneau într-o sticlă, care se învelea cu cocă de mălai şi se punea la copt în cuptor; după coacerea mălaiului se scotea sticla, iar conţinutul acesteia era folosit la ungerea bolnavilor de pelagră.

---

366. *Robinia pseudoacacia*

➢ **Denumiri uzuale**: salcâm, acaţie, acaţân, acăţariu, acăţ, acăţar, acăţăn, acaţân, altar, agaţi, arcaţ, arcăţ, argaţi, arţar, bagrin, băgrin, braghin, brăgan, brebene, dafin, dăfin, frasin, lemn-alb, lemn-de-acaţ, liliac, magrin, măgrin, pănar, pănariu, păsuele, pânar, rug, salchiş, salcâm-alb, salcâm-rotund, salcân, vacaţie.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, frunzele (rar) şi scoarţa (de la ramurile tinere, foarte rar, din cauza toxicităţii).

➢ **Principii active**: *florile*: robinină, acaciină, glicozid flavonoidic, ulei volatil, flavone, acid cafeic, acid clorogenic; *scoarţa*: toxalbumină (robină şi fazină), silingina, taninuri de natură pirocatechinică.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *florile*: bronşite, tuse cu expectoraţie, leucoree, anemie, dureri din boli reumatismale, hiperaciditate gastrică, pirozis, migrene, laringite, insuficienţă hepatică, gripă, colici abdominale; *scoarţa*: sindrom dispeptic biliar; *frunzele*: bronşite, laringite, sindrom dispeptic biliar, constipaţie;
- *Administrare topică*: *florile*: plăgi, arsuri, ulceraţii cutanate, nevralgii dentare (gargarisme).

▷ **Indicaţii auxiliare**: lemnul se utilizează în gospodării, pentru construcţii; frunzele se folosesc în unele zone la prepararea pâinii, în gospodării, ca şi florile, care însă se utilizează şi pentru prepararea clătitelor, a lichiorului sau a siropului; florile se utilizează şi la fabricarea parfumurilor, ca odorizant, în cosmetică; în gospodării, florile se foloseau la vopsirea în galben a textilelor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-25 g flori sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: colici abdominale, diaree, apatie (toxicitate determinată de seminţe, coajă, rădăcină).

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum EPIGASTRALGIN.

Medicina tradiţională: florile uscate şi sfărâmate se puneau pe rănile produse de arsuri, iar ceaiul din flori se lua contra tusei, împotriva astmului, durerilor de piept, durerilor din ulcerul gastric sau duodenal, în tratamentul tuberculozei, al migrenelor, al bolilor neuropsihice şi al insomniilor. Ceaiul din flori de salcâm în amestec cu soc, muşeţel şi alte plante se consuma împotriva răcelii, iar florile fierte în vin sau în apă se consumau în cazul leucoreei.

---

367. *Rosa canina*

➢ **Denumiri uzuale**: măceş, cacadăr, cacadâr, cacaşder, cacădar, carcadel, caşcadâri, căcăduş, căcăzdâr, căcicădâr, călcădăriu, câcădâr, cocadâr, cocădar, cocaşder, glogheje, laba-mâţei, mărăcine, mărăcinele-cioarei, mărăcinile-coţofanei, măsieş, misieş, moşmon, răsură, rug, rug-de-măceş, rug-sălbatic, rugă-sălbatică, rugul-vacii, rujă, ruje, rujiţă, scoabe, scobituri, scichin, scoruş-nemţesc, sipică, suieş, trandafir, trandafir-de-câmp, trandafir-sălbatic, tufă-de-rug, zgorghin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: pseudo-fructele (măceşele), fie numai pericarpul, fie aşa-zisele seminţe - achenele, precum şi frunzele; uneori se folosesc şi galele* de măceş.

➢ **Principii active**: *pericarpul*: vitaminele C, A, B1, B2, P (rutin), PP (acid nicotinic), K, zahăr, tanin, acid citric, acid malic, pectine, ulei volatil, ulei gras, flavonoizi, carotenoide urme de vanilină, săruri minerale; *achenele*: α- şi β-tocoferol (vitamina E), ulei gras, ulei volatil, zaharuri, lecitine; *pseudo-fructele*: Na, K, Ca, Mg, Fe, P, Cl, protide, lipide, glucide.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *pseudo-fructele*: capilarite, hemoptizii, telangiectazii, sindrom dispeptic biliar, ascaridioză, litiază urinară, astenie, diaree, astm bronşic; *pericarpul*: hipovitaminoze, convalescenţă; *seminţele*: capilarite, telangiectazii, hipovitaminoze, edeme, litiază biliară, palpitaţii; *frunzele*: capilarite, telangiectazii, hipovitaminoze, litiază biliară, astenie, surmenaj; *florile*: astenie, surmenaj, laxativ; *galele*: retenţie urinară, helmintiază, dizenterie.
- *Administrare topică*: *pseudo-fructele*: seboree; *frunzele*: ulceraţii cutanate, plăgi, arsuri; *florile*: arsuri.

▷ **Indicaţii auxiliare**: măceşul este utilizat cu scop ornamental în parcuri, grădini.

---

* Galele de măceş se produc datorită înţepăturii pseudofructelor de către o viespe din genul *Cynips - Rhodites rosae*.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, diaree.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: fier - poate reduce absorbţia.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii sau varietăţi de măceş utilizate în aceleaşi scopuri terapeutice, precum *R. elliptica* (mocioş), *R. micrantha*, *R. tomentosa*, *R. rubiginosa*, *R. pendulina* (trandafir-de-munte); *R. pendulina* are conţinutul cel mai mare în vitamina C; nu se vor folosi, în prelucrarea produselor, obiecte de metal nesmălţuite întrucât produsul se oxidează şi se depreciază; intră în compoziţia unor produse tipizate, precum: EFITONIC, ANTIXIDANT, BEAUTY SLIM, CALCIU C, ECHINACEEA C, FIER BIOLOGIC, GINKGOBIL, GINKGO BILOBA C, GINKGOTON FORTE, GINSENG C, LECITINA C, OPTIVITAL, RĂCEALĂ ŞI GRIPĂ, ROYAL TONIC ADULŢI, RUTIN C, SELE-VIT, STEEL MUSCLE, VITA GINS etc.

Medicina tradiţională: ceaiul din pseudo-fructe se folosea contra tusei, răguşelii şi astmului. Ceaiul sau măceşele plămădite în ţuică, ca de altfel şi galele, se foloseau contra hemoragiilor uterine; ceaiul se folosea şi în crizele de ficat. Decoctul se lua contra durerilor de stomac sau sub formă de comprese contra durerilor de urechi. Ceaiul amestecat cu dumbravnic, mentă şi flori de păducel se consuma pentru tratarea astmului. Măceşele fierte cu sânziene se luau contra diareei, iar florile se puneau într-o turtă contra holerei. Ceaiul din frunze şi fructe se consuma împotriva durerilor de rinichi. Lemnul tăiat mărunt şi fiert cu apă se folosea la băi în cazul bătăturilor, iar încălzit şi puţin ars în foc se aplica pe bătături şi pe nigeii de pe talpă.

---

368. *Rosa centifolia*

➢ **Denumiri uzuale**: trandafir, trandafirul-de-dulceaţă, diul, flori-de-rug, ghiol, ghiul, roză, roză-de-ceai, rug, rugar, rugut, ruje, ruji, ruji-roşii, ruji-de-ruji, rugi-de-rug-de-grădină, saghis, trandachir, trandafil, trandafir-de-grădină, trandafir-pentru-dulceaţă, trandafir-de-Rusalii, trandafir-roşu, trandafiraş, trandahir, trandasir, triandafil.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: petalele.

➢ **Principii active**: taninuri, derivaţi de natură flavonoidică, cianozid, cianidină, zaharuri, ceară, ulei volatil - alcooli triterpenici alifatici liberi (1-citronelol, nerol, geraniol, eugenol, 1-linalol), aldehide terpenice - citrolol, citronelal, aldehidă nonilică, acid fenilacetic -, stearoptene, glicozide ale cvercetolului şi cianidol, alcool fenilerilic liber şi esterificat cu acid acetic.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: diaree, enterocolită, faringite, astenie;

- *Administrare topică*: comedoane, efelide, acnee, ten ridat, leucoree (irigaţii vaginale), stomatite aftoase sau micotice (gargarisme), fisuri mamelonare sau ale buzelor, insolaţii (aplicaţii pe frunte).

▷ **Indicaţii auxiliare**: în industria cosmetică, pentru prepararea săpunurilor, cremelor de faţă, şampoanelor, parfumurilor; din lemnul de trandafir al rădăcinilor şi tulpinilor se face furnir pentru mobilier de lux, iar tulpinile servesc la fabricarea arcuşurilor pentru instrumentele de coarde; utilizarea cea mai importantă este, alături de cea alimentară şi cosmetică, în industria farmaceutică pentru parfumarea cremelor, unguentelor, loţiunilor sau pentru obţinerea unor produse cu valoare terapeutică intrinsecă (apa de roze).

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, diaree.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: fier - poate reduce absorbţia.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se utilizează la prepararea produsului tipizat AFTOLIZOL precum şi la obţinerea preparatelor cosmetice: MASCĂ TONICĂ ELMIPLANT, LOŢIUNE TONICĂ ELMIPLANT etc.; se poate confunda cu *R. damascena* (trandafirul-de--lună) şi cu *R. gallica* (răsură), care au întrebuinţări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: ceaiul din petale se folosea contra răcelii, gripei, astmului, altor boli de piept, durerilor de stomac şi tuberculozei. Roua de pe petale sau apa în care se ţineau petalele de trandafir se folosea contra durerilor de ochi, iar apa de trandafir cu apa de pelin se lua în combaterea durerilor de inimă. Trandafirul fiert cu pelin în apă se lua împotriva durerilor de pântece şi de şale, iar celor care leşinau li se dădea oţet de trandafiri pentru a fi mirosit. Dulceaţa de trandafiri se dădea bolnavilor de plămâni, iar siropul se lua cu siminichie, ca laxativ. Floarea de trandafir pisată cu rădăcină de bujor şi lămâie albă se amesteca cu ulei şi se folosea pentru fricţiuni la bolnavi.

---

369. *Rosmarinus officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: rozmarin, dendrului, mirtin, rojmolin, rosmailin, rosmălin, rosmărin, rosmolin, roşmarin, rozmalin, rozmolin, rujmalin, rulmălin, rujmărin, rusmarin, rusmălin, rusmărin, ruşmalin, ruşmarin, ruşmălin, ruşmărin, ruşmolin.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, planta cu tulpini şi ramuri foliate.

➢ **Principii active**: ulei volatil, acid oleanolic, ursolic, glicolic, gliceric, nicotinic, saponozide, tanin format din acid cafeic şi hidroxicafeic, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : dischinezii biliare, anemie, tuse, ascită, edeme de cauză renală sau cardiacă, astenie fizică şi/sau psihică, convalescenţă, lipotimie, scleroză cerebrală, hipercolesterolemii, impotenţă, frigiditate, slăbirea memoriei ;
- *Administrare topică* : seboree, alopecii difuze, entorse, tumefacţii articulare, luxaţii articulare, boli reumatismale, edeme ale gambei, înţepături de insecte.

▷ **Indicaţii auxiliare** : frunzele se folosesc în alimentaţie cu scop condimentar, iar în industrie rozmarinul se prelucrează pentru obţinerea uleiului volatil necesar în cosmetică.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2 g de plantă sub formă de ceai de 3-4 ori/zi ; uleiul nu se va utiliza oral.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, dermatite de contact, iritaţii gastrice, convulsii, toxicitate renală (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : determinate de depăşirea dozelor şi constau în convulsii, toxicitate renală.

☝ **Observaţii** : uleiul nu se va utiliza per oral ; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum ROZMARIN sau dermato-cosmetice : PHYTOPOLLEINE, PHYTO 7 etc.

Medicina tradiţională : fiertura de frunze se folosea pentru spălarea capului, contra mătreţii. Ceaiul din tulpină şi frunze se făcea şi se lua contra durerilor de inimă. Rozmarinul plămădit în rachiu de drojdie se consuma împotriva colicilor abdominale.

---

370. *Rubia tinctorum*

➢ **Denumiri uzuale** : garanţă, roibă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rădăcinile.

➢ **Principii active** : substanţe antrachinonice – acidul ruberitric, purpurona, acidul carminic, chinizarina, cristofina –, metil-antrachinone, iridoide – asperulozida –, lucidin-derivaţi.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : litiază renală, cistite, pielonefrite, insuficienţă renală ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : extract : 0,1 g/10 kg corp/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : potenţial carcinogen.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se va administra timp limitat, deoarece s-a dovedit că unele componente au potenţial carcinogen ridicat ; se va asocia cu medicamente ce conţin escină sau totalul triterpenic din seminţe de castan, pentru a asigura intensificarea diurezei şi reducerea edemului cauzat de fixarea calculilor.

Medicina tradiţională : nu.

---

371. *Rubus idaeus*

➢ **Denumiri uzuale** : zmeur, azmură, malină, mana-jidovului, mană, mană-jidovească, mălină, mălini, melin, mur, mure, mure roşii, poame-de-runc, rug-de-munre, rug-de-smeură, rug-jidovesc, rugul-jidovului, sobicuri, smeur, smeură, smeură-albă, smeură-de-munte, smeură-roşie, smeurar, smeurariu, smeure, smeuri, smeuriş, smin, sneură, sneuri, şmeurar, zmeură.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele recoltate înainte şi în timpul înfloririi ; uneori se utilizează atât florile, cât şi fructele.

➢ **Principii active** : *frunzele* : tanin, substanţe de natură flavonoidică, vitamina C, acizi organici ; *fructele* : acid citric, malic, formic, proteine, glucide, lipide, ioni K, Ca, Na, Mg, Fe, P, Cl, carote, vitaminele B1, B2, B6, PP, C.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : gripă, constipaţie, edeme de etiologie renală, dismenoree, diaree, hipovitaminoze ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : furuncule, panariţii, abcese, eczeme, mastodinii premenstruale, stomatite, nevralgii dentare, conjunctivite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele se folosesc ca atare în scopuri alimentare, ca şi în industria alimentară la prepararea băuturilor spirtoase şi răcoritoare, a dulceţurilor, a jeleurilor, a gemurilor, a lichiorurilor, a vinului, a rachiurilor, a siropurilor sau în industria farmaceutică, unde siropul se utilizează drept corector de gust pentru unele preparate farmaceutice ; de asemenea, se foloseşte la fabricarea bomboanelor, a cremelor şi a prăjiturilor ; frunzele de zmeur se folosesc drept ceai, cu gust şi aromă plăcute.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 10-20 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : infuzia din frunze sau ramuri tinere se lua contra tusei, răcelii, stărilor febrile, migrenelor, durerilor de stomac sau de inimă ; împotriva bolilor de inimă se folosea şi infuzia din ramuri tinere amestecate cu măceşe. Ceaiul sau decoctul din tulpinele tinere mărunţite, fierte până ce apa se îngălbenea, se bea seara împotriva bolilor renale. Siropul se folosea împotriva pneumoniei sau ca tratament de durată în tuberculoza pulmonară. Frunzele uscate la soare se înmuiau în apă călduţă şi se puneau pe buboaiele vinete, apoi se legau cu o cârpă curată.

372. *Rubus spp. (R. candicans, R. fructicosum, R. plicatus, R. sulcatus, R. tomentosus)*

➢ **Denumiri uzuale** : mur.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, fructele.

➢ **Principii active** : *frunzele* : tanin, flavonoide, acizi malic, succinic, oxalic, lacto-izocitric, inozitol, vitamina C ; *fructele* : acizi organici, pentozane, antociani - crizantemina -, acid folic, vitaminele A, B1, B2, PP, C, oligoelemente K, Na, Ca, Mg, Fe, Cu, P, S, Cl, proteine, lipide, glucide, apă, acizi şi pectine.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *frunzele* : faringită, laringite, colite, diaree, bronşite, diabet zaharat ; *fructele* : diaree, dizenterie ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : seboree, stomatite, gingivite, ulceraţii cutanate, eczeme acute sau subacute, boală hemoroidală, fisuri anale (băi de şezut sau clisme), leucoree (irigaţii vaginale), furuncule, ulcere venoase.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele se utilizează pentru consumul alimentar, ca atare sau se folosesc la prepararea gemurilor, a dulceţurilor, a siropurilor, a vinului şi a ţuicii.

▷ **Dozajul probabil eficace** : *sistemic* : 5-15 g frunze sub formă de ceai/zi ; *topic* : decoct din frunze 5-10%.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : produsele din frunze se vor strecura foarte bine prin pânză deasă pentru a reţine perişorii şi peţiolii, care sunt foarte iritanţi ; se poate confunda cu *R. caesius* (murul de mirişte sau de câmpie), care nu are întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : infuzia din frunze şi lăstari tineri sau decoctul de rădăcină se folosea contra tusei, diareei şi dizenteriei. Ceaiul din rug se folosea în tratamentul leucoreei, iar cu rug de mure, bostan, castraveţi şi holeră fierte împreună

se făceau scăldători bolnavilor cu diaree gravă. Fiertura din frunze, flori şi vlăstari tineri se utiliza împotriva bronşitei. Vinul de mure se lua în cataruri, iar frunzele arse, sfărâmate şi amestecate cu unsoare se foloseau împotriva bubelor la copii.

373. *Rumex patientia*

➢ **Denumiri uzuale**: ştevia-de-grădină, dragomir, macriş-de-grădină, macrişul-calului, steghie, steje, stejie, stevie, stevie-bună, stevie, rădăcini, ştege, şteghie, şteve, ştevie, ştevie-de-mâncare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, recoltate în tot timpul perioadei de vegetaţie, ca şi rădăcinile, recoltate toamna în lunile octombrie-noiembrie.

➢ **Principii active**: glucozizi, tanoizi, fier, fosfor, sulf, oxalat de calciu, protide.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *rădăcina*: psoriazis, dermatoze cutanate cronice, icter, insuficienţă hepatică, anemii, reumatism cronic, caşexie, scorbut, constipaţie; *frunzele*: scorbut;
- *Administrare topică*: *rădăcina*: ulcere cutanate, psoriazis, micoze cutanate, abcese reci, erizipel, eczeme, limfangite, scabie.

▷ **Indicaţii auxiliare**: rădăcinile, ca şi frunzele, sunt folosite în gospodăriile ţărăneşti la vopsirea în brun, verde, galben şi albastru a textilelor, lemnăriei, ornamentelor (în verde cu ajutorul frunzelor); frunzele care apar primăvara timpuriu se folosesc în alimentaţie preparate.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi; 1-2 ml tinctură zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: diabet, ulcer gastric sau duodenal, boli hepatice, obstrucţii intestinale, în timpul sarcinii, boli renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermatite de contact, dispepsie; vărsături, diaree, afectare renală, poliurie şi efecte toxice (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: determinate de doze mari, inclusiv deces.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Rumex*, precum *R. alpinus* (ştevia), *R. crispus* (dragavei), *R. obtusifolius* (măcrişul-calului), care au utilizări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: rădăcina pisată cu usturoi se punea pe pecingine, iar sucul din rădăcina pisată şi stoarsă, pe bubele dulci. Rădăcinile pisate, plămădite în smântână se foloseau pentru ungerea crăpăturilor şi plesniturilor, iar curăţate, spălate şi pisate se luau dimineaţa, înainte de masă, împotriva colicilor abdominale. Rădăcina friptă, pisată se punea pe bube ca să grăbească colectarea şi

abcedarea, mai ales la abcese şi furuncule. Decoctul de rădăcină se folosea pentru spălături la bolnavii cu scabie sau se lua contra gălbinării. Infuzia sau decoctul de plantă se folosea împotriva tusei, tuberculozei şi anemiei. Decoctul din seminţe se folosea ca purgativ, iar decoctul de rădăcini contra diareei. Ceaiul din seminţe, cu coajă de porumbel, se lua pentru vărsături. Frunzele pe care se punea aluat acru se foloseau pentru legături la tălpile cu bube şi buboaie.

374. *Ruscus aculeatus*

➢ **Denumiri uzuale**: ghimpe, angelică, coachezi, ghimpe-lat, ghimpe-mare, ghimpe-păduret, iederă, mărăcină, merişor, spinul-şoarecelui.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile groase şi rizomii noduroşi.

➢ **Principii active**: saponozide, glicozide ale unor agliconi sterolici, ruscogenol, neoruscogenol, derivaţi hidroxilaţi ai diosgenolului.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: edeme, boală hemoroidală, insuficienţă venoasă cronică periferică;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: ghimpele este foarte cultivat în parcuri, grădini, cu scop ornamental.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: ghimpele este declarat monument al naturii şi este ocrotit prin lege, astfel că recoltarea sa este interzisă; intră în compoziţia unor produse dermato-cosmetice, precum: RETINOL ANTI-CELULITĂ RETINOL ANTI, SPECIFIC VERGETURI, CONCENTRAT ANTI-VERGETURI GALENIC, EXTREME MINCEUR, INTENSIVE MINCEUR etc.

Medicina tradiţională: se utiliza contra hemoroizilor şi varicelor.

375. *Ruta graveolens*

➢ **Denumiri uzuale**: vârnanţ, rută, rută-de-grădină, rută-de-muri, vârnaţ, virnaţ.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta cu inflorescenţe.

➢ **Principii active**: rutozid, cvercetol, alcaloizi ca arborinina, γ-fagarina, graveolina, graveolinina, cocusaginina, metil-heptil-cetonă, metil-octil-cetonă, cumarine, între care bergaptenul şi xantotoxina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: isterie, convulsii;
- *Administrare topică*: peladă, înţepături de insecte, dureri reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,5 g plantă sub formă de ceai de 1-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: ulcer gastroduodenal, boli hepatice, boli inflamatorii intestinale, în timpul sarcinii, reflux gastro-esofagian, boli renale, infecţii ale tractului urinar.

▶ **Reacţii adverse posibile**: avort spontan, dermatite de contact, fotodermatoze, xerostomie, gastroenterite, confuzie, convulsii de tip spastic, stare depresivă, poliurie, metrită, metroragii, hipotermie, scăderea activităţii cardiace, hipotensiune arterială, somnolenţă, comă, efecte toxice, inclusiv deces (prin utilizarea unor doze ridicate).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: toxicitate renală, hepatică inclusiv deces.

☝ **Observaţii**: din cauza potenţialului său toxic, utilizarea medicală (per oral) este abandonată.

Medicina tradiţională: vârfurile înflorite se adăugau în apă la spălarea părului şi a capului. Planta pisată şi amestecată cu unt, rozmarin şi oţet se aplica pe cap contra durerilor; fiartă în lapte, se aplica uneori la durerile de urechi. Zeama de vârnanţ şi boz, amestecată cu oţet şi saramură fiartă, se folosea contra înţepăturilor de ţânţari. Ceaiul îndulcit cu zahăr se lua împotriva durerilor de stomac şi colicilor intestinale. Se ţinea în gură în cazul abceselor dentare şi al halenei fetide. Frunzele proaspete plămădite în rachiu se luau ca aperitiv. Împotriva tifosului, planta se punea în scăldători şi la cap. Planta fiartă în vin alb se lua în cazul colicilor, al herniei sau se făceau oblojeli la abdomen. Planta uscată şi pisată se lua contra malariei. De asemenea, se folosea la băi împotriva insomniilor.

S

376. *Saccharomyces cerevisiae*

➢ **Denumiri uzuale**: drojdia-de-bere, drojdie, drojdie-de-pâine, drojdioară, ilest, ilestău, ţechi.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: este o ciupercă saprofită din grupul ciupercilor ascomicete unicelulare, ce se înmulţesc prin înmugurire; se utilizează masa de ciuperci ca atare, uscată, extractul uscat sau nu, ori numai complexul enzimatic izolat prin extracţie.

➢ **Principii active**: enzime – invertază, maltază, dextrază, amilază, glicogenază, zimază, aldolază, carboxilază, lipază, protează –, vitaminele B1, B2, B4, B5, B6, B12, PP, A, C, D, E, acid folic, pantotenic, proteine – cerevizina, zimocaseina –, aminoacizi, steroli, ergosterol, zimosteroli – ergosterol, zimosteriolcerevisterol –, glucide, substanţe grase, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: acnee, furunculoză, pneumonii, gripă, diabet zaharat, gastroenterite, rahitism, hipovitaminoze;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se foloseşte la fabricarea drajeurilor de vitamina B complex, la obţinerea acizilor nucleici şi a ergosterolului; în tehnica farmaceutică se utilizează ca excipient pilular.

▷ **Dozajul probabil eficace**: drojdie uscată – 3-4 linguriţe/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: LEVOCARBON, CHOLESTERAN etc.

Medicina tradiţională: nu.

---

377. Salix alba

➢ **Denumiri uzuale** : salcie, lozie, răchită, răchită-albă, răchită-de-luncă, răchită--mare, rătcită, răţită, salcă, salce, salce-albă, salcie-albă, salşi, sălcuţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa, frunzele, amenţii.

➢ **Principii active** : *scoarţa* : taninuri mixte sau catehice, ceară, derivaţi de natură flavonică sau heterozide, săruri minerale, glicozide ale saligenolului, salicina (se dedublează în glucoză şi saligenină - alcool salicilic) ; scoarţa de la salcia-roşie conţine un glicozid de natură flavonică - salipurpozidul ; *amenţii* : substanţe estrogene - estriol.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *scoarţa* : hemoptizii, diaree sangvinolentă, hemoragii interne, stări febrile, boli reumatismale, gută, malarie, gripă, afecţiuni bronhopulmonare, insomnii ;
- *Administrare topică* : *scoarţa* : ulceraţii cutanate cronice, suprainfectate, atone, dureroase, plăgi cutanate, alopecii difuze, gingivite, halenă fetidă, boală hemoroidală, leucoree, hiperhidroză palmo-plantară ; *frunzele* (sau cenuşa din lemn de salcie) : veruce, duriloane, calozităţi.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lemnul de salcie se utilizează pentru confecţionarea în gospodăriile ţărăneşti de blide, linguri, putini, garduri ; de asemenea, se utilizează la colorarea în galben a textilelor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-3 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : administrare de antitrombotice, lactaţie, alergie la salicilaţi.

▶ **Reacţii adverse posibile** : astm bronşic, sângerări difuze (cantităţi mari), dermatite de contact, toxicitate renală.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antitrombotice - poate creşte efectul ; salicilaţi - poate creşte efectul (acest efect nu a fost demonstrat la om).

▶ **Efecte toxice** : toxicitate renală.

☝ **Observaţii** : există mai multe specii înrudite de *Salix*, precum : *S. babylonica* (salcia--pletoasă), *S. caprea* (salcia-căprească), *S. cinerea* (salcia-sălbatică), *S. fragilis* (salcia--fragedă), *S. purpurea* (salcia-roşie), *S. silesiaca* (iova), *S. triandra* (salcia), *S. viminalis* (mlaja), care au întrebuinţări terapeutice similare ; cantitatea de principii active este variabilă de la specie la specie ; intră în compoziţia unor preparate tipizate : ANTALGIN, ARTHRALGIN, PROCTO VENORUTIN, RĂCEALĂ ŞI GRIPĂ, SALCIE, sau dermato-cosmetice, precum PHYTO 7.

Medicina tradiţională : decoctul de frunze şi coajă se folosea contra frigurilor ; vinul se bea cu coajă de salcie, bine pisată, dimineaţa, pe nemâncate, împotriva inflamaţiilor splinei din malarie. Frunza fiartă în oţet se folosea pentru clătirea gurii la cei care aveau miros neplăcut al gurii sau ca scăldători la picioare, seara şi dimineaţa, în cazul bătăturilor. Frunzele şi coaja se puneau în băi contra

reumatismului. Lujerii tineri, dospiţi în ţuică, se dădeau contra durerilor de stomac sau în legături la gâlci. Decoctul de salcie-pletoasă se folosea pentru spălarea rănilor sau în cazul febrei tifoide, dar şi la spălatul pe cap.

378. *Salvia officinalis*

➢ **Denumiri uzuale** : salvie, cilvie, jaie, jai, jale-de-grădină, jale, jaleş, jaleş-bun, jaleş-de-grădină, jalie, jălnică, jele, jeleş, joaie, joaie-de-grădină, iarba-Sfântului--Ion, salbie, salvie-de-grădină, sălvie, sălvie-de-grădină, selghie, selvie, silvie, şalet, şalie, şalvie, şalvir, şălvie, şelvie, şerlai.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, recoltate înainte de începerea înfloririi.

➢ **Principii active** : ulei volatil – tuionă (salvinol, absintol, tenacetonă sub formă de α- şi β-tuionă), α- şi β-pinen, acetat de linalil, camfor, borneol, salven, tuiol, acetat de bornil, cineol, sescviterpene diferite –, tanin, acid ursolic, acid oleanolic, germaniol, picrosalvina – un principiu amar, sitosteroli, acid fumaric, p-cumaric, ferulic, clorogenic, nicotinic, cafeic, hidroxidihidrocafeic (acid rozmarinic), saponozide, rezine, oleo-rezine, substanţe estrogene, azotat de potasiu, vitaminele B1 şi C.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : hiperhidroză palmo-plantară şi/sau generală, nervozitate, depresie, frigiditate, impotenţă, afrodiziac, convalescenţă, astenie, afecţiuni ale căilor biliare, sialoree, galactoree, climacterium ;
- *Administrare topică* : înţepături de insecte, gingivite, stomatite, aftoză bucală, candidoză bucală, abcese dentare, ulceraţii cronice cutanate, ulcere venoase, contuzii, eczeme acute, subacute, seboree, acnee, ten ridat, alopecii difuze, hiperhidroză palmo-plantară, bromhidroză, leucoree, degerături, entorse, luxaţii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se foloseşte în gospodării sub formă de condiment la marinate, preparate de vânat, de gâscă, ficat de pasăre, rulade de carne, preparate de fasole şi mazăre ; în industria cosmetică se foloseşte la prepararea parfumurilor, a săpunurilor, iar în industria farmaceutică, ca aromatizant şi corector de gust.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4-6 g plantă sub formă de ceai zilnic, divizat în mai multe doze ; 2,5-7,5 g tinctură, zilnic, în mai multe doze.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii, consumul de către femei care alăptează (reduce secreţia lactată).

▶ **Reacţii adverse posibile** : cheilite, stomatite, dermatite de contact, reacţii toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : observate după utilizarea uleiului esenţial sau tincturii alcoolice şi constau inclusiv în convulsii.

☝ **Observaţii** : pentru obţinerea preparatelor de salvie nu se vor utiliza obiecte de metal şi mai ales de fier, ci numai cele de sticlă, porţelan, ceramică, lemn sau plastic ; esenţa de

salvie şi uleiul volatil sunt foarte toxice şi nu se vor utiliza ca atare ; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum SALVIE, sau dermato-cosmetice, PHYTO 7.

Medicina tradiţională : se folosea contra durerilor de gât, sub formă de gargară cu decoct din frunze sau contra durerilor de dinţi şi stomatitelor şi gingivitelor, iar frunzele pisate şi amestecate cu unt se foloseau în legături în cazul amigdalitei sau al inflamaţiilor gâtului. Frunzele crude se aplicau pe bube sau în scăldători, la copiii slăbiţi, şi contra reumatismului. Ceaiul din frunze se folosea pentru întărirea ochilor şi a auzului, iar sub formă de comprese ajuta la dezumflarea nasului inflamat. Se folosea şi împotriva răguşelii sau durerilor de gât, în cazul sifilisului sau contra tusei. Tulpinele florifere se fierbeau, bându-se câte un pahar, ca decoct, înainte de masă împotriva astmului.

379. *Salvia sclarea*

➢ **Denumiri uzuale** : iarba-Sfântului-Ion, şarlai, şerlei, şerlaie, şerlai.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană înflorită.

➢ **Principii active** : ulei volatil - linalol, acetat de linalil -, sclareol (un alcool diterpenic), rezine, formate din alte diterpene, substanţe amare cu funcţie lactonică, pigmenţi fenolici şi chinoidici, derivaţi triterpenici, acid ursolic, derivaţi triterpenici, acid ursolic, derivaţi fenolici, ocimen, mircen, zaharuri, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : hiperhidroză palmo-plantară şi/sau generală, nervozitate, depresie, frigiditate, impotenţă, afrodiziac, convalescenţă, astenie, afecţiuni ale căilor biliare, sialoree, galactoree, climacterium ;
- *Administrare topică* : ulcere de gambă, corpi străini (praf) intraocular, înţepături de insecte, gingivite, stomatite, aftoză bucală, candidoză bucală, abcese dentare, ulceraţii cronice cutanate, ulcere venoase, contuzii, eczeme acute, subacute, seboree, acnee, ten ridat, alopecii difuze, hiperhidroză palmo-plantară, bromhidroză, leucoree, degerături, entorse, luxaţii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în scopuri industriale se folosesc numai inflorescenţele recoltate la maximum 2 cm sub ultima ramificaţie ; se folosesc proaspete pentru distilarea lor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4-6 g plantă sub formă de ceai zilnic, divizat în mai multe doze ; 2,5-7,5 g tinctură, zilnic, în mai multe doze.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii, femei ce alăptează (reduce secreţia lactată).

▶ **Reacţii adverse posibile** : cheilite, stomatite, dermatite de contact, reacţii toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : observate după utilizarea uleiului esenţial sau tincturii alcoolice şi constau inclusiv în convulsii.

☝ **Observaţii** : pentru obţinerea preparatelor de salvie nu se vor utiliza obiecte de metal şi mai ales de fier, ci numai cele de sticlă, porţelan, ceramică, lemn sau plastic ; esenţa de salvie şi uleiul volatil sunt foarte toxice şi nu se vor utiliza ca atare.

Medicina tradiţională : se folosea contra durerilor de gât, sub formă de gargară cu decoct din frunze sau contra durerilor de dinţi şi în cazul stomatitelor şi al gingivitelor, iar frunzele pisate şi amestecate cu unt, în legături în cazul amigdalitei sau al inflamaţiilor gâtului. Frunzele crude se puneau pe bube sau în scăldători la copiii slăbiţi şi contra reumatismului. Ceaiul din frunze se folosea pentru întărirea ochilor şi auzului, iar, sub formă de comprese, pentru dezumflarea nasului inflamat. Se folosea şi împotriva răguşelii sau durerilor de gât la sifilis sau contra tusei. Tulpinele florifere se fierbeau, bându-se câte un pahar, ca decoct, înainte de masă, împotriva astmului.

---

380. *Sambucus ebulus*

➢ **Denumiri uzuale** : boz, boj, boji, bozie, bozii, boziu, ibozlu, scai-mărunt, soc-mic.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructe, flori, rădăcini, rizomi, frunze, coaja a doua a tulpinilor.

➢ **Principii active** : *coaja* : tanoizi ; *rădăcinile* şi *rizomii* : tanin, saponozide, acid valerianic, ulei volatil, substanţe amare ; *florile* : rutozid, amine, derivaţi fenolici, flavone ; *fructele* : acid malic, tartric, ulei volatil, un colorant albastru, antociani, glucide, acizi organici, fitosteroli, triterpene, acizi graşi ; *florile* : antociani, glucide, acizi organici, fitosteroli, triterpene, acizi graşi.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *frunzele* : boli reumatismale, tuse, tulburări de micţiune, bronşite ; *rădăcina* : ascită ; *fructele* : constipaţie ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : înţepături de insecte, furuncule, entorse, contuzii, edeme, inclusiv de etiologie limfatică ; *florile* : ochi obosiţi ; *rădăcina* : nevralgii dentare.

▷ **Indicaţii auxiliare** : în gospodării, frunzele se utilizează cu efect insectifug, iar fructele se folosesc la vopsirea textilelor ; în industria alimentară, fructele se utilizează pentru rolul colorant.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4-6 g rădăcină sub formă de ceai/zi ; 5-7,5 g frunze uscate sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : vărsături, diaree (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : de tip cianidic, apar după ingestia de mici cantităţi de frunze, seminţe şi rădăcini.

☝ **Observaţii** : din cauza potenţialului toxic, bozul nu se va folosi fără aviz medical ; se poate confunda cu socul-roşu sau călinul (*Sambucus racemosa*) şi cu socul (*Sambucus nigra*), care au alte întrebuinţări terapeutice.

Medicina tradiţională : decoctul de boz se folosea pentru băi locale şi generale în cazul reumatismului şi al răcelii, iar frunzele se puneau în patul pe care se culca bolnavul suferind de stări gripale, cataruri respiratorii sau reumatism, după ce făcea băi sau abureli cu boz. De asemenea, decoctul de rădăcină se folosea pentru spălarea leziunilor varicoase, inflamatorii, a scrântiturilor, a durerilor lombare, iar cu resturile decoctului se făceau cataplasme împotriva lombalgiilor, sciatalgiilor sau pe pieptul bolnavilor de tuberculoză, singure sau în asociere cu alte plante. Infuzia din frunze se folosea în combaterea crampelor abdominale, iar decoctul mai concentrat, a ascaridiozei. Rădăcina plămădită în rachiu se utiliza ca laxativ, catarctic puternic. Infuzia din frunze sau decoctul în apă sau vin era folosit în amestec cu alte plante împotriva gonoreei. Decoctul de rădăcină se ţinea în gură contra durerilor de dinţi. Cu boz se frecau leziunile veziculoase după înţepături sau urzicături.

---

381. *Sambucus nigra*

➢ **Denumiri uzuale** : soc, holer, hoz, iboz, scorpat, soace, soc-negru, sog-usuclu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile, fructele, frunzele.

➢ **Principii active** : *florile* : rutozid, ulei volatil, etil-, izobutil- şi izo-amil-amine, β-d-glicozizi ai acizilor cafeic şi refulic, zaharuri, mucilagii, vitamina C, sambunigrozida, sambucina, tanin, saponine, acizi organici, flavonozide ; *fructele* : o substanţă colorantă roşie, tirozină, pentozan, rutozid, izo-cvercetină, antociani, aminoacizi, acid citric, chinic, malic, sichimic, tanin, zaharuri, vitamina C, vitamine din complexul B ; *frunzele* : sambunigrină, aldehide, glicolice, oxalaţi, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *florile* : constipaţie, gripă, bronşite acute, tuse cu expectoraţie, cefalee, febre eruptive, boli reumatismale, gută, arterioscleroză, ascită, obezitate, hipohidroză, lehuzie ; *fructele* : constipaţie, nevralgii, în special de trigemen (în special sucul de la fructele proaspete), afecţiuni traheo-bronşice, afecţiuni biliare, gripă, vărsături nervoase ; *frunzele* : proaspete – constipaţie, uscate – diaree, dizenterie, edeme, ascită ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : proaspete – înţepături de insecte, muşcături de viperă, uscate – epistaxis ; *florile* : erizipel, eczeme, furuncule, abcese cutanate, panariţii, flegmoane, ulcere necrotice, hemoroizi, comedoane, degerături, conjunctivită, blefarite, orjelet, otite acute (aerosolizări), nevralgii dentare, arsuri, contuzii.

▷ **Indicaţii auxiliare** : inflorescenţele se utilizează la prepararea băuturilor în gospodării, cât şi în industria alimentară, la prepararea băuturilor răcoritoare ; din ramurile

de soc se fac ţevi pentru războaiele de ţesut artizanale, iar copiii fac fluiere; fructele se utilizau pentru vopsirea ţesăturilor în vânăt, negru sau cafeniu mohorât, iar frunzele şi scoarţa, în galben; florile se pun între mere, prelungind perioada de păstrare şi conferindu-le un gust plăcut de ananas; florile puse în vinul ce fermentează dau acestuia gust de muscat; decoctul concentrat de frunze şi muguri se utilizează la distrugerea omizilor şi a altor dăunători ai plantelor din grădini.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20 g suc de fructe proaspete, doză unică, pentru nevralgii acute, iar, în nevralgii cronice, administrarea se face timp de 4-6 zile, 3-4 g flori sub formă de ceai de 1-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dozele mari determină vărsături, pirozis, iritaţii faringiene, diaree, obnubilare, insuficienţă respiratorie, convulsii; frunzele şi florile proaspete pot cauza dermite de contact iritative.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu socul-roşu sau călinul (*Sambucus racemosa*), de la care nu se utilizează decât fructele după îndepărtarea seminţelor în terapia pneumoniilor şi cu bozul (*Sambucus ebulus*), care prezintă alte întrebuinţări terapeutice; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum SOC.

Medicina tradiţională: ceaiul din flori se lua contra tusei şi afecţiunilor respiratorii; se bea înlocuind apa, de către bolnavii de astm, pentru calmarea durerilor de stomac, ficat şi colecist. Florile puse între două bucăţi de pânză şi încălzite bine se puneau pe leziunile de erizipel. Decoctul de flori se folosea în tratamentul varicelei, iar decoctul cu lapte, în cel al amigdalitei sau al adenitei. Florile prăjite sau amestecate cu tărâţe de grâu se aplicau înfierbântate pe gât în cazul amigdalitei. Decoctul de flori şi vin se folosea în cazul febrei musculare, după eforturi fizice mari. Cu flori se făceau băi fierbinţi împotriva reumatismului. Mâzga fiartă cu lapte dulce, în care se adăugau zahăr şi sulf, se administra celor ce sufereau de afecţiuni respiratorii şi tuşeau. Scoarţa rasă de jos în sus se dădea în cazul vărsăturilor. Mâzga se fierbea în lapte; se scurgea laptele şi se dădea dimineaţa, înainte de masă, bolnavilor de limbrici. Mâzga stropită cu rachiu se folosea pentru legături în erizipel, iar coaja fiartă în lapte se lua împotriva tusei. Coaja şi rădăcina pisate şi stoarse lăsau o zeamă care se consuma de 3 ori/zi, câte o ceşcuţă, împotriva inflamaţiei splinei. Împotriva amigdalitei se lua o ţeavă de soc, din care se scotea măduva, se aprindea la un capăt şi prin celălalt capăt se trăgea fumul, ca dintr-o ţigară. Coaja galbenă se fierbea cu lapte dulce şi se lua împotriva hepatitei şi icterului. Socul pisat se aplica pe muşcăturile de şarpe, iar frunzele crude, pe bube şi se păleau junghiurile, iar apoi se puneau pe abdomen împotriva durerilor. Decoctul se folosea la spălarea umflăturilor. Boabele se puneau în palincă şi se luau în cazul malariei; ceaiul din fructe, împotriva colicilor abdominale.

---

382. *Sanguisorba minor*

➢ **Denumiri uzuale**: cebarea, bibernil, boabe-de-vătămătură, ceabare, cebărea, cebariu, cerbană, cerbăluţă, ciabare, pueze-de-foale.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: întreaga plantă recoltată pe tot parcursul anului.

➢ **Principii active**: tanin, ulei esenţial, vitamina C.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: dizenterie, atonii digestive;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, sângerânde.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: decoctul din plantă se lua contra durerilor de stomac, iar decoctul din inflorescenţe se folosea contra herniei.

---

383. *Sanguisorba officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: sorbestrea, bibernil, cebare, cârligăţea, cârligăţică, sângeroasă, sângeric, sângerică, soarbestre, sorbitoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: întreaga plantă recoltată în timpul înfloririi sau numai rădăcinile, recoltate fie înainte de înflorire, fie toamna.

➢ **Principii active**: taninuri mixte, ulei esenţial, flavone, saponine, acizi triterpenici de tip acid ursolic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: enterocolite muco-membranoase, diaree, melenă, dizenterie, boală hemoroidală, hemoptizie, hematurie, hemoragii uterine în cazul climaxului, al bronşitei, al hipogalactoreei, al amigdalitei şi al faringitei;
- *Administrare topică*: ulcere cutanate, contuzii, plăgi, înţepături de insecte, enterocolite (clisme), boală hemoroidală (clisme), leucoree (spălături vaginale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 ml/zi extract fluid, fracţionat în mai multe doze; colutorii glicerinate 2-5%.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : florile şi ramurile fierte în rachiu se luau contra crampelor abdominale. Rizomul se plămădea în rachiu şi se lua contra durerilor de stomac. Ceaiul din părţile aeriene se folosea contra diareei şi dizenteriei la copii, ca şi contra scurgerilor de sânge şi herniei.

---

384. *Sanicula europaea*

➢ **Denumiri uzuale** : omeag, buruiană-de-dambla, cinci-foi, iarba-frântului, cinci-foi-mari, iarba-sasului, sănicioară, sănişoara, sănicior, sarponel, sănişor, sânicioară, sâncior, sânişoară.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta recoltată în perioada înfloririi.

➢ **Principii active** : saponozide, numite sanicula, ce cuprind saponozidele A, B, C, D (ce prin hidroliză dau glucoză, arabinoză, saniculo-genina A şi B), rezine, tanoizi, siringină, lipide, ulei volatil, acizii cafeic, clorogenic şi rozmarinic ; partea subterană conţine alantoină, iar seminţele conţin ulei, acizi oleic, linoleic şi petroselinic.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : gastroenterite, diaree, dizenterie, infecţii ale căilor respiratorii superioare, gastrice, renale, epistaxis, hemoptizie ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cutanate, plăgi, contuzii, stomatite, gingivite.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 30-40 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : rădăcinile se recoltează toamna, însă nu prin smulgere (o dată cu partea aeriană) pentru a evita depopularea bazinelor.

Medicina tradiţională : plămădită în rachiu se folosea în cazul colicilor ; decoctul şi plantele fierte se foloseau în comprese la durerile intercostale, lombare, renale sau se consuma pentru combaterea durerilor de stomac.

---

385. *Saponaria officinalis*

➢ **Denumiri uzuale** : săpunariţă, băşică-de-ali-din-vânt, berbecei, buruiană-albă, ciuin, iarbă-de-soponit, floare-de-săpun, floarea-călugărului, floarea-studentului.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii cu rădăcini, frunzele sau inflorescenţele.

➢ **Principii active** : saponozide de natură triterpenică – saporubina –, care prin hidroliză acidă pun în libertate, în afară de oze, mai multe sapogenine triterpenice, din care 20% o constituie gipsogenina, apoi acizi glicolic şi gliceric, zaharuri reductoare, un flavonozid – saponarina –, aflat mai ales în partea aeriană a plantei, precum şi substanţe albuminoide, grăsimi, săruri minerale etc.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *rădăcina* : eczeme cronice, psoriazis, nevrodermită, urticarii cronice, icter, astm bronşic, tuse cronică, bronşită, tulburări circulatorii venoase ; *frunzele* : icter, afecţiuni reumatismale, gută, afecţiuni metabolice, bronşită, faringite ;
- *Administrare topică* : *rădăcinile* : ozenă (aspiraţii nazale), oxiuriază (băi de şezut sau clisme) ; *frunzele* : eczeme, herpes zoster, herpes simplex, acnee, edeme gambiere, furuncule, nevralgii dentare, oxiuriază (clisme).

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industria farmaceutică ca emulgator (pentru ulei de ricin, untură de peşte, gudron vegetal) sau ca adjuvant în administrarea orală a unor substanţe medicamentoase, pentru a le accelera rezorbţia, precum şi ca înlocuitor de Radix Senegae. În industria alimentară se foloseşte la prepararea alviţei şi a halvalei, iar, în industria textilă, ca spumant, detergent, la scoaterea petelor, pentru spălarea mătăsii şi a obiectelor de mătase. În industria cosmetică se foloseşte la fabricarea săpunurilor şi a spumantelor de baie.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1-2 g plantă sub formă de ceai de 3-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : utilizarea cronică, ulcer gastroduodenal.

▶ **Reacţii adverse posibile** : diaree, iritaţie gastrică, doze mari : ulcer gastroduodenal, xeroză bucală şi faringiană, halucinaţii, tremurături şi midriază puternică, dermite de contact, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : gastrotoxicitate determinată de utilizarea cronică, iar utilizarea în doze mari determină hepato-, neuro- şi nefrotoxicitate.

☝ **Observaţii** : se recomandă ca planta să nu fie ţinută la macerat în apă nici înainte, nici după prepararea decoctului, iar decoctul nu se va fierbe mai mult de 10 minute, necesitând a fi preparat în cantităţi mici, utilizate imediat, fiecare administrare fiind precedată de obţinerea extemporanee a preparatului (în caz contrar pot apărea tulburări precum tremurături, uscarea gurii etc.) ; în doze mari, preparatele devin toxice ; din cauza potenţialului toxic, administrarea internă se va face numai la recomandarea medicului şi conform indicaţiilor ; rădăcina se va folosi sub formă de bucăţi mărunţite, şi nu sub formă de pulbere, întrucât este iritantă pentru căile respiratorii şi are caracter sternutatoriu.

Medicina tradiţională : decoctul se dădea pentru curăţirea sângelui.

---

386. *Sarothamnus scoparius* (*Cytisus scoparius, Genista scoparia, Spartium scoparius*)

➢ **Denumiri uzuale** : măturice, drob.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : ramuri însoţite de flori şi fructificaţii.

➢ **Principii active** : alcaloizi – sparteina, genisteina, sarotamnină –, scoparozida, amine biogene – tiramina, oxitiramina, epinina.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : hemoragii uterine, aritmii cardiace (extrasistole), edeme ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : măturicea se utilizează în industrie în vederea extragerii sparteinei.

▷ **Dozajul probabil eficace** : infuzie 1,5-3% administrat câte 30 ml din oră în oră.

▶ **Contraindicaţii** : diabet zaharat.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : măturicea se utilizează la prepararea unor medicamente tipizate, precum : LANIVOL, ZIRKULIN, SPARTIOL.

Medicina tradiţională : nu.

---

387. *Sassafras albidum* (*S. officinale, S. varifolium*)

➢ **Denumiri uzuale** : sasafras.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : aşchii din lemnul arborelui.

➢ **Principii active** : ulei volatil – safrol –, taninuri, rezine.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : fatigabilitate, infecţii ale tractului urinar, boli reumatismale ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : uleiul volatil de sasafras este utilizat în industria parfumurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace** : risc potenţial carcinogen.

▶ **Contraindicaţii** : uzul de sasafras din cauza potenţialului carcinogen.

▶ **Reacţii adverse posibile** : avort spontan, halucinaţii, potenţial carcinogen, dermite de contact, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : sedative - poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice** : stupoare, inclusiv deces.

☝ **Observaţii** : din cauza potenţialului carcinogen, în anumite ţări, uzul său este interzis.

Medicina tradiţională : nu.

---

388. *Saturjela hortensis*

➢ **Denumiri uzuale** : cimbrul-de-grădină, bălănică, cimbriţă, cimbrişor, cimbur, ciumbru, ciumbur, ciumburel, ciumurică, găgăuţ, hrăniţă, hrăniţele, piperniţă, piperniţă-de-grădină, şimboră, şimbru, şimbru-de-grădină.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta cu inflorescenţe, recoltată înainte de înflorire, evitându-se tulpinile cu tendinţă la lignificare.

➢ **Principii active** : ulei volatil - timol, carvacrol -, acizi triterpenici liberi - acizi ursolic şi oleanolic -, tanin, mucilagii, rezine, β-sitosterină, zaharuri etc.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : gripă, tuse convulsivă, bronşită, astm bronşic, amenoree, boli reumatismale, crampe abdominale, sindrom dispeptic gastric, gastroenterite, nevralgii, stări febrile, cistite, pielocistite, diaree acută şi cronică, colite ;
- *Administrare topică* : înţepături de insecte, ulceraţii cutanate, boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se poate folosi în scopuri culinare, condimentare, ca aromatizant pentru mâncărurile cu ciuperci, ficat şi friptură de pasăre şi de porc, mâncăruri de legume, mai ales bob, linte, fasole, mazăre, castraveţi.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 6 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu cimbrul-de-câmp (*Thymus serpyllum*), care prezintă alte întrebuinţări terapeutice, şi cu cimbrul (*Thymus vulgaris*) ; acesta din urmă are utilizări terapeutice similare.

Medicina tradiţională : decoctul se folosea împotriva durerilor de dinţi şi de stomac, durerilor de piept sau în spălături în cazul sifilisului. Infuzia se folosea în cazul anemiei şi al durerilor de piept, iar în amestec cu măr dulce, în cazul pelagrei şi al sifilisului. Rădăcina fiartă se dădea copiilor cu colici abdominale, iar reziduul se aplica pe abdomen, în regiunea ombilicală ; tot acest reziduu se folosea sub formă de oblojeli împotriva durerilor de piept.

---

389. *Scabiosa ochroleuca*

➢ **Denumiri uzuale** : sipică, năsturaş-de-bube, rueni, ruini.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană.

➢ **Principii active** : tanin, amidon, zaharoză, ulei volatil, saponină, colină, flavonoizi liberi, heterozide ca dipsacan, scabiosin, substanţe amare şi cefalarozid.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : afecţiuni respiratorii ;
- *Administrare topică* : furuncule, cărbune, muşcături de şarpe, eczeme, plăgi, ulcere cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 15-20 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : decoctul din planta cu flori se folosea la spălături contra bubelor.

---

390. *Schisandra chinensis*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană, seminţele, fructele.

➢ **Principii active** : componenţi lignanici – schizandrine, dezoxischizandrine, izoschizandrine, gomizine, desoxigomizină, dimetilgomizină, schizanterină –, schizandrol, Δ-schizandrină, flavone, catehine, antociani, acizi organici ; fructele conţin şi ulei volatil, şi ulei gras.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : gastrite, astenie fizică şi psihică, dizenterie, hepatopatii, miozite, somnolenţă, anxietate, boli inflamatorii intestinale ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : fructele de *Schisandra chinensis* se folosesc şi în alimentaţie cu scop aromatizant.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1,5-6 g plantă/zilnic, sub formă de pudră, tinctură sau extract.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii, insomnii, afecţiuni cardiace.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite de contact, depresii (rar), urticarii, sindrom dispeptic.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antidepresive - poate reduce efectele; medicamente cu metabolizare hepatică - poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

391. *Scilla maritima* (*Urginea scilla*)

➢ **Denumiri uzuale**: ceapă-de-mare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scuamele interne ale bulbului.

➢ **Principii active**: glicozide cardiotonice cu nucleu bufadienolidic - glucoscilaren A, glucoscilifeozida, scilifeozida, sciliglaucozida, scilicianozida, sciliazurozida, scilicriptozida -, glucide, ulei gras, fitosteroli, acizi organici.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: insuficienţă cardiacă, în special în formele secundare unei afecţiuni infecţioase acute, tahicardie, eclampsie gravidică, retenţii azotate, tuse convulsivă, emfizem pulmonar;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: extractul de ceapă-de-mare este folosit în industria medicamentelor la prepararea diverselor produse.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pulbere - 0,1-0,75 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: insuficienţă renală gravă.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

392. *Scopolia carniolica*

➢ **Denumiri uzuale** : mutulică.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii şi rădăcinile mai groase.

➢ **Principii active** : alcaloizi - atropina, belaradina, scopolamina.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : nu ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : mutulică se utilizează industrial în vederea obţinerii atropinei.

▷ **Dozajul probabil eficace** : nu.

▶ **Contraindicaţii** : fibrilaţie atrială, glaucom, tuberculoză evolutivă.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reducerea secreţiilor glandelor digestive şi bronşice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : vezi reacţii adverse.

☝ **Observaţii** : în Evul Mediu, planta servea la obţinerea unguentelor şi a elixirelor vrăjitoreşti.

Medicina tradiţională : în Evul Mediu, în unele regiuni era folosit ca psihotrop.

---

393. *Scrophularia nodosa*

➢ **Denumiri uzuale** : buberic, brancă, brâncă, brâncă-porcească, brânca-porcului, bubare, bubernic, buruiană-de-bubă, buruiană-de-buba-cea-rea, buruiană-de--bube, buruiană-de-bubă-rea, căpriţă, cartoafe-de-germe, frunză-de-iarbă, grumăzare-de-porci, guşter, guşteriţă, iarbă-de-trânji, iarbă-neagră, iarba-porcului, iarbă-sărată, poală, urzică, urzică-neagră.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta recoltată în timpul înfloririi şi chiar după fructificare ; rizomii.

➢ **Principii active** : *planta* : saponozide, materii colorate, principii amare, flavonozide, alcaloizi cu structură incomplet elucidată, acid cinamic, ferulic, metoxifenilacetaţi, acizii protocatehic, vanilinic, hidroxibenzoic, cumarinic, cafeic, sinapic, diosmină, linarină, aucubozid (catalpol, harpazid), fructoză, glucoză, rafinoză, zaharoză, stachioză, dulcit, manitol ; *rizomii* : saponozide, flavonozide, acid cafeic, cinamic etc.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *partea aeriană* : urticarie, amigdalită, difterie, adenite, helmintiază, scrofuloderma ; *rizomii* : difterie, adenite, helmintiază, scrofuloderma ;
- *Administrare topică* : *partea aeriană* : ulceraţii, noduli, efelide ; *rizomii* : ulcere, plăgi, gangrene, eriteme iritative, noduli, muşcături, boală hemoroidală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10 g plantă sub formă de ceai, zilnic.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: planta se manevrează cu atenţie, putând produce intoxicaţii la om (ca şi la animale, planta fiind toxică pentru bovine şi cabaline); există şi alte specii înrudite, asemănătoare ca înfăţişare, conţinut în principii active şi proprietăţi terapeutice cu bubericul, precum iarba-neagră (*Scrophularia aquatica*) şi brânca-porcului (*Scrophularia scopoli*).

Medicina tradiţională: se utiliza ca leac comun la bube şi tăieturi, în erupţii cutanate, ca decoct sau spălături, precum şi în cazul erizipelului, al anginei, al difteriei şi al scrofulozei; tulpinile florifere ale plantei erau utilizate pentru spălături împotriva reumatismului şi durerilor de picioare. Rădăcina se folosea ca vermifug.

---

394. *Scutellaria spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: mirgău, gura-lupului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcina, frunzele.

➢ **Principii active**: flavonozide – baicalozida, scutelarozidele A-C –, acizi fenolici – cafeic, clorogenic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: anorexie, anxietate, spasme intestinale;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi; 1-2 ml tinctură de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: boli hepatice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: hepatotoxicitate, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: confuzie, stupoare (determinate de doze mari).

☝ **Observaţii**: există mai multe specii de *Scutellaria*, dintre care cele mai răspândite la noi în ţară sunt *S. galericulata* (mirgău) şi *S. altissima* (gura-lupului).

Medicina tradiţională: arabii o foloseau în Evul Mediu contra gutei.

---

395. *Sedum acre*

➢ **Denumiri uzuale**: iarba-de-şoaldină, buruiană-de-trânji, buruiene-de-trânji, coada-cocoşului, gheţişoare, iarba-ciutei, iarbă-de-şoaldină, iarbă-de-şoldină, iarbă-de-trânji, iarbă-grasă, iarba-tutunului, iarba-urechii, oloică, oloisă, oloisiţă, şărpariţă, şărpinţă, şerpariţă, şerpenţă, şerpinţă, şerpânţă, şoaldină, şoldină, şoproriţă, şupăriţă, trânjen, trânjin, trinpăn, verzişoară.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active**: alcaloizi, rezine, mucilagii, flavone, malat de calciu, zahăr.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: scorbut, stări febrile, epilepsie;
- *Administrare topică*: ulcere cutanate, inclusiv necrotice, favus, calozităţi, tumefacţii articulare, limfatice şi ganglionare, difterie (gargarisme).

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g plantă sub formă de ceai, zilnic sau la 2 zile.

▶ **Contraindicaţii**: enterite, gastrite, inflamaţii ale căilor urinare.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: vărsături, diaree.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Sedum maximum* (iarba-grasă) care se utiliza doar în medicina tradiţională.

Medicina tradiţională: se folosea ca emetic, febrifug, antiepileptic, în cazul scorbutului, în tratarea articulaţiilor deformate, în cazul artritei şi ca diuretic. Planta sfărâmată în palme se întindea pe obraz pentru tratarea coşurilor. Cei cu dureri de picioare se spălau pe picioare şi apoi se frecau cu planta pisată. Planta se folosea descântată contra muşcăturilor de şarpe. De asemenea, se folosea în tratarea hemoroizilor.

---

396. *Sempervivum tectorum*

➢ **Denumiri uzuale**: urechelniţă, argintură, buruiana-porcului, curechiul-stâncii, curechiulşe, frunzar, ghinţură, iarba-ciutei, iarbă-de-urechi, iarba-lupului, iarba-tunului, iarba-urechii, iarbă-de-tun, iarbă-grasă, jinteră, jinţură, jinţură-de-gură-de-porci, nevăstuică, olisă, orecleşniţă, prescurariţă, prescurea, prescurărele, prescurăriţă, prescurea, prescurărele, prescurăriţă, ţâţa-mielului, urechea-iepurelui, urechea-mâţei, urecheriţă, urecherniţă, urechiuşă, urechiuşe, urechiuşe-de-stâncă, varză-de-stâncă, verzişoară.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele proaspete.

➢ **Principii active**: flavonoide, acid malic, malat de calciu.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: diaree persistentă, dizenterie, mialgii, nevralgii din dismenoree, amigdalite;
- *Administrare topică*: duriloane, calozităţi, veruce, arsuri, afte bucale, perleş, candidoze bucale acute, stomatite, otite (intraauricular), acnee, efelide, înţepături de insecte, ulcere cutanate, inclusiv venoase sau necrotice, boală hemoroidală, cefalee, fisuri cutanate, prurit genital şi anal, contuzii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: urechelniţa este cultivată în gospodăriile ţărăneşti pe acoperişurile de paie sau de şiţă în scopuri ornamentale sau în credinţa că apără casele de trăsnet.

▷ **Dozajul probabil eficace**: suc - ½ linguriţă × 4/zi; local - 2 aplicaţii/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: seva din frunze se folosea contra durerilor de urechi sau se aplica pe negi; se făceau oblojeli la umflături şi arsuri, în cazul erizipelului, al hemoroizilor, iar sucul diluat cu apă se folosea pe bătături. Planta se punea în apă şi cu apa se făceau spălături contra durerilor de ochi.

---

397. *Senecio spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: spălăcioasă, iarba-carelor, limba-boului, bătătorniţă, rujină.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: alcaloizi cu nucleu pirolizidinic - senecionina, senecifilina, platifilina, lasiocarpina, retrorsina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: diabet zaharat, hipotensiune arterială, metroragii, atonie uterină, proprietăţi cardiotonice;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: nu se mai utilizează din cauza efectelor toxice.

▶ **Contraindicaţii**: afecţiuni hepatice, în timpul sarcinii şi lactaţiei, uzul intern.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, potenţial carcinogen, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative, deoarece folosirea ei este contraindicată.

▶ **Efecte toxice** : hepatotoxicitate.

☝ **Observaţii** : din cei 14 alcaloizi cunoscuţi a provoca leziuni hepatice, 12 provin din rândul speciilor de *Senecio*.

Medicina tradiţională : se folosea contra anemiei, bolilor gastrice, icterului, tulburărilor menstruale la femei şi în cazul copiilor cu dezvoltare motorie întârziată ; de asemenea, se utiliza la spălături împotriva iritaţiilor şi erupţiilor cutanate.

---

398. *Serenoa repens (Sabal serrulata)*

➢ **Denumiri uzuale** : palmierul pitic, palmeto.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele, seminţele.

➢ **Principii active** : ulei gras – triacil-gliceride –, acid lauric, alkane, alkene, alcooli alifatici, poliprenoli, β-sitosterol, campestrol, cicloartenol.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : adenom de prostată ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 320 mg/zi.

▶ **Contraindicaţii** : terapia hormonală.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dispepsie, cefalee.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : terapie hormonală – poate reduce efectele.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : palmeto intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum PERMIXON, SERENOA REPENS, SABALIT, PROSTATA FORTE, PROSTATIN, sau dermato-cosmetice : SABAL, ANASTIM etc.

Medicina tradiţională : în America fructele se foloseau în afecţiunile uretrei, vezicii urinare şi în cazul iritării prostatei.

---

399. *Sideritis spp.*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : hipolaetin-8-O-β-D-glucozida, sideritoflavona.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: ulcer gastroduodenal;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: în România există numai specia *S. montana* (încheietoare).

Medicina tradiţională: în Turcia, o serie de specii de *Sideritis* se foloseau ca antibacterian, carminativ, diuretic, în tratamentul tulburărilor gastrointestinale, al infecţiilor respiratorii, împotriva calculilor urinari şi ulcerului gastroduodenal, iar în Spania, numai contra ulcerului gastroduodenal.

---

400. *Silybum marianum* (*Carduus marianum*)

➢ **Denumiri uzuale**: ciulin, scaiete.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: aminoacizi, derivaţi ortohidroxifenolici, flavonozide, cumarine, antocianozide, taninuri, alcaloizi, mucilagii, steroli, acizi graşi superiori liberi, glucide, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: hipertensiune arterială, hipercolesterolemie, hepatite, inclusiv hepatite toxice, colelitiaze, psoriazis;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 140 mg × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: rar – reacţii alergice, diaree.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: fenotiazine, fentolamine, butirofone, yohimbina.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: extractul de ciulin intră în compoziţia preparatului tipizat numit HEPATOCAR.

Medicina tradiţională: nu.

---

401. *Simmondsia sinensis*

➢ **Denumiri uzuale**: jojoba.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: ulei-ceară - ceride, esteri ai unor acizi graşi superiori (acizi cerici: eicosenoic, docosenoic) cu alcooli superiori (eicosenol, docosenol, hexacosenol).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: riduri, celulită, alopecii difuze.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în cosmetică, *Oleum Jojobae* este folosit ca excipient sau emolient pentru fabricarea cremelor, a loţiunilor, a săpunurilor, a rujurilor etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: concentraţii de 20-30%.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: *Oleum Jojobae* este un regenerator natural, având proprietăţi de resolubilizare a colagenului insolubil şi de reactivare a producţiei celulare de keratină; de asemenea, hidratează pielea uscată şi degresează pielea seboreică (grasă).

Medicina tradiţională: nu.

---

402. *Smilax species*

➢ **Denumiri uzuale**: salcea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rădăcinile.

➢ **Principii active**: saponine sterolice ca sarsaponozida, parilozida, smilosaponozide, colină, săruri de potasiu şi de calciu, tanin.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: gripă, gută, boli reumatismale, psoriazis, herpes simplex, eczeme endogene, urticarii cronice, colopatii funcţionale;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-4 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: boli renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: astm bronşic (de la polen), diaree, iritabilitate gastrică, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: digoxin - poate creşte absorbţia, droguri hipnotice - poate reduce absorbţia, medicamente orale - poate modifica absorbţia.

▶ **Efecte toxice**: toxicitate renală.

☝ **Observaţii**: există mai multe specii de *Smilax*, cu întrebuinţări terapeutice similare: *S. aristolochaefolia*, *S. aspera*, *S. medica*, *S. officinalis*, *S. ornata*, *S. pseudosyphylitica*, *S. regelii*; rădăcinile de salce se pot confunda cu rădăcina de untul-pământului (*Tamus communis*) sau de mutătoare (*Bryonia alba*); rădăcinile de salce servesc în scopuri industriale, în chimia de semisinteză a hormonilor steroizi.

Medicina tradiţională: s-a folosit în tratamentul reumatismului, al sifilisului şi al altor boli venerice.

---

403. *Solanum dulcamara* (*S. laxum*, *S. lyratum*, *Dulcamara flexuosa*)

➢ **Denumiri uzuale**: lăsnicioară, zârnă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: vârfuri înflorite.

➢ **Principii active**: glicozide ale solaninei, soladulcinei, saponine sterolice (dulcmarine), care sunt glicozide ale tigogenolului, diosgenolului şi yamogenolului.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: boli reumatismale, gută, bronşite, astm bronşic, eczeme cronice, psoriazis vulgar, impetigo, furunculoză;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract hidroalcoolic - 4 ml/zi; 5-10 mg plantă sub formă de ceai/zi; pulbere 0,1 g × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: necunoscute.

▶ **Efecte toxice**: cefalee, convulsii, cianoză, gastralgii, hipotermie, paralizie, midriază, vertij, vărsături, diaree, dislalie, şoc, depresie respiratorie, deces.

☝ **Observaţii**: administrarea în doză unică de 200-400 mg lăsnicioară determină deces.

Medicina tradiţională: se folosea în tratamentul bubelor rele, al antraxului, în cazul bolilor splinei şi ale vezicii urinare.

---

404. *Solanum nigrum*

➢ **Denumiri uzuale**: zârnă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: somităţile florale.

➢ **Principii active**: solanină şi glicozide ale solasodinei, solasonina, solamargina, Δ- şi β-solanigrine, acid clorogenic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nevralgii, gastralgii, colici biliare, spasme vezicale;
- *Administrare topică*: dermită seboreică, eczeme acute şi subacute, boală hemoroidală.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *topic*: infuzie 5%.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: determinate de fructe: greaţă, vărsături, diaree, midriază, halucinaţii vizuale, disfonie, detrese respiratorie şi cardiacă, albuminurie, hemoglobinurie, colaps.

☝ **Observaţii**: zârna intră în compoziţia preparatului OLEUM HYOSCYANI COMPOSITUM; în Evul Mediu se folosea pentru narcotizarea celor care trebuiau să suporte o intervenţie chirurgicală.

Medicina tradiţională: în Sardinia, sucul plantei proaspete era folosit ca analgezic şi sedativ; în India, fructele coapte se foloseau în tratamentul diareei, ca antitusiv, iar rădăcinile ca antiasmatice. În Guineea, frunzele înmuiate în foc se titrurează şi se presează în rect contra viermilor intestinali; maceratul apos din frunze se lua pentru oprirea hemoragiilor, iar sucul proaspăt era dat contra ameţelilor; fructele proaspete strivite se aplicau sub formă de cataplasme pe plăgi şi abcese. În Coasta de Fildeş, frunzele proaspete triturate cu caolin se aplicau pe zona zoster. În Arabia Saudită era folosită ca sedativ, diaforetic, în cazul dermatitelor, antiinflamator şi diuretic.

---

405. *Solanum tuberosum*

➢ **Denumiri uzuale**: cartof, alune-de-pământ, alune, balageane, bandraburce, baraboi, barabule, barabuli-de-pământ, batat, bicioci, bicioici, bidiri, bidiroci, biguri, bârboi, boabe, boambe, boance, brandabure, bulghene, bulugene, buraci, burci, burugheni, calompire, caraboi, cartoafe, cartofe, cartofle, cartifli, cartohi,

chifili, chicioici, ciuline, cârtoafe, clompiri, cloşte, colompiri, coroabe, crâmpie, crâpirăni, croampe, croampe-hopei, crumpe, crumpei, crumpeni, crumpi, crumpiri, crumpli, crupre, cucule, curumpene, fermeri, fidireie, gogoşi-de-pământ, gonele, gramciri, grumpe, grumbăi, grumbe, grumpeni, grumi, handrabule, hadarbuji, hilibe, hiribe, mere-de-pământ, mişcule, moghioruşte, morcovi-albi, napi, napi-de-pământ, năpci, napţi, ouă-de-pământ, peciogi, peruşte, pere-de-pământ, picherce, picioace, picioşi, piroşte, pârcioici, poame-de-pământ, riblăh, ţermeri.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : tuberculi.

➢ **Principii active** : protide, lipide, glucide (80% amidon), substanţe minerale precum ioni de K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, I, F, Cu, vitamine, precum B1, B2, B6, PP, C, K, caroten.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : hiperaciditate gastrică, ulcer gastric, duodenal, alimentaţia bolnavilor renali, cardiaci, cu edeme ;
- *Administrare topică* : contuzii, cearcăne, arsuri, insolaţii, iritaţii, excoriaţii, boli reumatismale, sciatică, nevralgii, cefalee, stare febrilă.

▷ **Indicaţii auxiliare** : cartoful se utilizează atât în alimentaţia de bază a oamenilor, ca şi a animalelor, în industria alimentară, pentru prepararea amidonului, a glucozei, a cauciucului sintetic ; în scopuri medicale se folosesc tuberculii de cartof pentru obţinerea amidonului ; acesta se foloseşte în chirurgie la confecţionarea bandajelor fixe, în farmacie la prepararea pilulelor, a comprimatelor, a drajeurilor, a glicerolatului de amidon, la conservarea pilulelor, a ovulelor şi a bujiilor etc. ; în chimia analitică, amidonul se foloseşte ca indicator, iar în chimia industrială, constituie o sursă de bază pentru obţinerea glucozei prin hidroliză acidă, enzimatică sau cu vapori de apă sub presiune.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : odinofagie, contracţii musculare, greaţă, iritaţii digestive, diaree, colici, tremurături, apatie, hemoliză, erupţii cutanate (manifestările toxice sunt determinate de solanina prezentă în toate părţile componente ale cartofului, mai puţin tuberculii).

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : tuberculii tăiaţi felii se puneau pe frunte şi la tâmple, contra durerilor de cap ; raşi, se puneau pe arsuri, iar amestecaţi cu ceapă şi sare, prăjiţi cu puţină apă, se legau cu frunză de brustur, în cazul contuziilor. Cartofii copţi, curăţaţi de coajă şi amestecaţi cu ulei se legau la gât în tratarea gâlcilor. Cartofii fierţi, frământaţi cu seu de oaie, ceapă fiartă şi untură de porc nesărată se puneau în legături contra hidropiziei.

---

406. *Solidago virgaurea*

➢ **Denumiri uzuale**: splinuţă, floare-boierească, floare-buiacă, mănunchi, smeoiacă, splinariţă, vargă-de-aur.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană, mai ales inflorescenţele; uneori şi rizomul.

➢ **Principii active**: *partea aeriană*: saponozide, ulei volatil, substanţe amare, taninuri catehice, cvercetină, acid cafeic, clorogenic, flavonozide, cumarine; *rizomii*: inulină, tanin, substanţe amare, ulei volatil.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *partea aeriană*: eczeme, edeme, nefrite, diaree, cistite, albuminurie, litiază urinară;
- *Administrare topică*: *partea aeriană*: stomatite, gingivite, paradontoză, ulcere cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în gospodăriile ţărăneşti se folosesc pentru vopsirea în galben a ţesăturilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3-5 g plantă sub formă de ceai de 2-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: boli cardiace, în timpul sarcinii, boli renale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: diuretice – poate creşte efectul, medicamente cardiovasculare – creşte efectul diuretic; medicamente renale – creşte efectul diuretic.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu sânzienele-de-pădure (*Solidago serotina*).

Medicina tradiţională: s-a întrebuinţat contra unor tulburări renale şi a hidropiziei.

---

407. *Sophora japonica*

➢ **Denumiri uzuale**: salcâmul-japonez, acaţie-boierească, salcâm-boieresc, soforă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: bobocii florali.

➢ **Principii active**: rutozid (rutin), glicozide flavonoidice, alcaloizi, glucide, mucilagii, pectine, cvercetol, betulinol, sofaradiol, citizină.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: telangiectazii, insuficienţă venoasă cronică periferică, ulcere venoase, vascularite, boală hemoroidală, acrocianoză, hipertensiune arterială, glaucom, nefrită, eritem nodos, hiperlipidemii;

- *Administrare topică*: radioprotector al radiaţiilor ionizante.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se utilizează la prepararea unor tipizate, precum: RUTIN S, RUTOSID, TAROSIN etc.; se poate confunda cu salcâmul (*Robinia pseudacacia*).

Medicina tradiţională: nu.

---

408. *Sorbus aucuparia*

➢ **Denumiri uzuale**: scoruş-de-munte.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: acid ascorbic, acid parascorbinic, carotenoide, pectine, sorbitol.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: scorbut, constipaţie, edeme, ulcer gastroduodenal, gută, boală hemoroidală, boli reumatismale;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele se pot utiliza în alimentaţia diabeticilor, deoarece sorbitolul are proprietăţi de îndulcire fără a creşte valoarea glicemiei.

▷ **Dozajul probabil eficace**: suc 5 ml/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: diaree (doze mari), sindrom dispeptic (doze mari), iritaţii ale mucoaselor, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: toxicitate renală (doze mari).

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: fructele se foloseau contra tusei, tuberculozei şi în cazul reumatismului.

---

409. *Spinacia oleracea*

➢ **Denumiri uzuale**: spanac, spanace, spănac, spenat, spinac, spinat, şpănat, şpenat, şpenog, şpenot.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, seminţele.

➢ **Principii active**: protide, lipide, glucide, elemente minerale, precum: K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, vitaminele B1, B2, B6, PP, C, E, K, caroten, clorofilă, acid folic, inozită, acid nicotinic, acid pantotenic, oxalaţi etc.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *frunzele*: anemie feriprivă, hemoptizii, menometroragii, scorbut, hipertensiuni arteriale, avitaminoze, tuse uscată, constipaţie, rahitism, acnee, constipaţie, tuse; *seminţele*: constipaţie;
- *Administrare topică*: *frunzele*: arsuri, ulceraţii cronice, eczeme.

▷ **Indicaţii auxiliare**: spanacul se utilizează foarte mult în alimentaţia curentă.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 10-20 g seminţe sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: litiază oxalică, gută, boli reumatismale.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

410. *Stachys spp. (S. officinalis, S. recta, S. annua, S. germanica)*

➢ **Denumiri uzuale**: cinsteţ, jaleş.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană.

➢ **Principii active**: betaină, stahidrină, colină, trigonelină, taninuri, principii amare, acizi fenolici, ulei volatil.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: anxietate, bronşite, diaree, cefalee, stomatite, faringite;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în China, tuberculii de la *S. sieboldii* reprezintă un aliment foarte apreciat.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: iritaţii gastrice, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antihipertensive – poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice**: hepatotoxicitate.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

411. *Stellaria media*

➢ **Denumiri uzuale**: rocoină, aurică, coadă-de-găină, cuişoriţă, gheţişoară, iarba-găinii, iarbă-de-păsări, racoină, răcoină, racovină, răciună, roghină, scânteiuţă, steluţa-fetei, steluţă-albă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană.

➢ **Principii active**: puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: astm bronşic, constipaţie, sindrom dispeptic gastric;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 linguriţe de plantă sub formă de ceai, de mai multe ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: paralizii (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

412. *Stevia rebaudiana*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: steviozidă, rebaudiozidă, dulcazidă.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : constipaţie, diabet zaharat, hipertensiune arterială, obezitate ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : steviozida, folosită tradiţional în China, sub numele de *guangxi* pentru îndulcirea unor băuturi, în stare pură, steviozida este admisă în Japonia ca îndulcitor alimentar.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 100 mg/zi, divizat în mai multe doze.

▶ **Contraindicaţii** : afecţiuni renale.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : antidiabetice – poate creşte efectele ; antihipertensive – poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : pentru îndulcire, steviozida este asociată uneori cu glicirizina ; se ridică problema dacă unii din metaboliţii steviolului (alcoolul din compoziţia glicozidelor menţionate la principii active) nu au acţiune mutagenă în organismul uman, astfel că utilizarea sa nu poate fi recomandată.

Medicina tradiţională : nu.

---

413. *Strophanthus kombe*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : seminţele.

➢ **Principii active** : heterozide cardiotonice – strofantozide –, glicozide cardiotonice – k-strofantozida-γ.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : insuficienţă cardiacă acută, în special după o boală acută infecţioasă, cord pulmonar, cardiopatie ischemică, inclusiv infarct miocardic, mixedem cu semne de decompensare cardiacă ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : strofantină – 0,2-0,25 mg × 2/zi.

▶ **Contraindicaţii** : strofantina nu se va administra cu glucoză pentru că o astfel de asociere poate provoca focare ischemice în muşchiul cardiac.

▶ **Reacţii adverse posibile** : rar – bradicardie, extrasistole.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : administrarea per os a extractelor sau a glicozidelor pure nu se mai face deoarece la nivel gastric acestea sunt degradate hidrolitic aproape în totalitate şi deci efectul terapeutic se reduce. O combinaţie folositoare pentru bolnav este asocierea, la soluţia injectabilă de strofantină, a extractului de *Crataegus*, deoarece acesta îmbunătăţeşte funcţionalitatea musculară a cordului şi, în special, alimentarea celulelor cardiace. După război, au fost folosite, o perioadă, şi seminţele speciei *S. sarmentosus* pentru obţinerea sarmentozidei, substanţă folosită apoi pentru semisinteza hormonilor steroizi. Astăzi există alte surse, mai avantajoase din punct de vedere economic.

Medicina tradiţională : nu.

---

414. *Strychnos nux vomica*

➢ **Denumiri uzuale** : turta-lupului, ochiul-corbului, turtă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : seminţele.

➢ **Principii active** : alcaloizi cu nucleu indolic – stricnina, brucina (dimetoxistricnina), psedostricnina, vomicina, izostricnina, α- si β-colubrinele, logozida –, ulei gras – acid clorogenic, poliholozide, stigmasterol –, cicloartenol.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : astenie fizică, paralizii periferice de origine toxică, reumatică sau infecţioasă, aditiv în cură de dezalcoolizare ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : extract uscat – 5-30 mg/zi ; tinctură – 0,5-2 g/zi ; pulbere – 0,05-0,2 g/zi ; pentru copii mai mari de 2 ani – pulbere 5 mg/an vârstă şi tinctură – 3 picături/an vârstă.

▶ **Contraindicaţii** : hipertonie, afecţiuni hepatice, afecţiuni renale, paralizii spastice de excitaţie, administrarea la copii mai mici de 2 ani.

▶ **Reacţii adverse posibile** : doze mari – convulsii, opistotonus, midriază, criză tetanică urmată de deces prin asfixie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : vezi reacţii adverse.

☝ **Observaţii** : preparatele homeopatice utilizează seminţele speciei *Strychnos ignatii*, originară din Filipine.

Medicina tradiţională : în India, scoarţa rădăcinii, pisată şi amestecată cu suc de lămâie se folosea împotriva holerei, iar rădăcina ca atare se utiliza contra febrelor intermitente.

---

415. *Styrax tonkinense pearcei*

➢ **Denumiri uzuale**: smirnă-de-Siam.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rezina obţinută prin traumatizarea tulpinii copacului.

➢ **Principii active**: benzoat de coniferil, acid benzoic, acid siarezinolic, benzoat de cinamil, vanilină.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: inflamaţii ale căilor respiratorii superioare;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în industria farmaceutică şi în industria cosmetică pentru prepararea unor ape de gură, parfumuri; în farmacii se foloseşte pentru conservarea produselor alterabile prin oxidare, fiind un antioxidant utilizat la prepararea axungiei benzoinate.

▷ **Dozajul probabil eficace**: tinctură - 1-3 ml/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Styrax*, precum *S. benzoin* (smirnă de Sumatra), *S. pearcei* (smirnă de Bolivia), care au indicaţii terapeutice similare, dar sunt mai puţin folosite.

Medicina tradiţională: smirna se utiliza contra inflamaţiilor cronice ale căilor respiratorii sau sub formă de fumigaţii în încăperile unde au zăcut bolnavii cronici cu boli infecţioase.

---

416. *Succisa pratensis*

➢ **Denumiri uzuale**: ruin, călugărişoară, floarea-văduvelor, muşcatul-dracului, ochiul-şarpelui, ruen, ruen-alb, şopârlaiţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: amidon, tanin, saponină, scabiozid, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: infecţii ale căilor respiratorii superioare, astm bronşic, nevralgii intercostale, ascită, diaree, parazitoze intestinale, leucoree, tulburări menstruale, boli infecţioase;

- *Administrare topică*: eczeme acute, subacute, ulcere de gambă, echimoze, inflamaţii oculare, stomatite, afte bucale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-25 g frunze şi flori sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: decoctul de rădăcină se folosea la răni, tăieturi, infecţii cutanate, micoze şi alte boli ale pielii. Infuzia sau decoctul din tulpinele florifere se lua contra răcelilor şi bolilor de stomac; tulpinile florifere fierte cu busuioc-de--câmp se foloseau contra furunculelor şi cărbunelui; de asemenea, se puneau şi în băi contra durerilor de picioare şi durerilor lombare etc.

---

417. *Symphytum officinale*

➢ **Denumiri uzuale**: iarba-lui-Tatin, tătănească, barba-tatei, boracioc, buruiana-lui--Tatin, iarbă-întăritoare, foaia-lui-Tatin, foaia-tatii, gavăţ, iarbă-băloasă, iarba--lui-Tat, iarba-lui-Tate, iarba-lui-Tatie, iarba-lui-Taten, iarba-lui-Tatic, iarba-lui--Tatol, iarba-lutatinului, iarba-tatii, iarbă-neagră, lutatină, mierea-ursului, nădai, nădar, plosnicioasă, ploşniţoasă, rădăcină-neagră, tacin, tatană, tatin, tatină, tatinească, tăcin, tătănească, tătăneaţă, tătânească, zlac.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: vârfurile – tulpina, cu ramuri, frunze şi flori, precum şi rădăcina.

➢ **Principii active**: *frunzele*: simfito-cinoglosină, consolidină, ulei volatil, mucilagii, colină; *rădăcina*: alantoină, mucilagii, glico-alcaloizi – consolidină şi conslicină –, tanin, colină, asparagină, gumirezine, zaharuri, amidon, cantităţi reduse de alcaloizi – simfitocinoglosină, coniferină, substanţe minerale, acid litospermic (cu proprietăţi antigonadotrofice).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: ulcer gastric, duodenal, bronşite, colită, diaree, dizenterie, enterită, hemoragii uşoare, hemoptizii, metroragii, tuberculoză;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate acute sau cronice, escare, arsuri, fisuri mamelonare sau anale, contuzii, entorse, gută, înţepături de insecte, vaginite (irigaţii vaginale), salpingite (irigaţii vaginale), metrite (irigaţii vaginale), stomatite, gingivite, eczeme acute, subacute, psoriazis, herpes zoster.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: unguent 5-20% de mai multe ori/zi (nu mai mult de 4-6 săptămâni).

▶ **Contraindicaţii**: administrarea internă, în timpul sarcinii şi lactaţiei, soluţii de continuitate cutanate.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact iritative, potenţial carcinogen, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: toxicitate gastrointestinală, hepatotoxicitate, toxicitate pancreatică, renală.

☝ **Observaţii**: din cauza potenţialului toxic tătăneasa nu se va administra pe cale internă; intră în compoziţia unor preparate cosmetice, precum MASCĂ LIFTING - LIERAC.

Medicina tradiţională: planta se folosea în legături pentru vindecarea fracturilor şi a scrântiturilor. Rădăcina prăjită în untură de porc sau fiartă cu lapte dulce de vacă se lega la scrântituri. Rădăcina plămădită în rachiu se folosea în cazul colicilor abdominale, iar rădăcina pisată, amestecată cu ceapă pisată, un ou şi tărâţe de grâu, prăjit pe foc, se aplica pe locurile dureroase împotriva colicilor. Rădăcina fiartă în rachiu cu chimen şi sămânţă de stevie se dădea contra diareei. În cazul ulcerelor gastrice, ca şi al diabetului, se bea decoct de rădăcină; de asemenea, se folosea în legături la gâlci. Decoctul amestecat cu spirt, în părţi egale, se folosea pentru frecţii locale. Rădăcina rasă şi amestecată cu miere de albine se lua contra astmului şi tuberculozei. Decoctul de rădăcină în amestec cu nalbă şi ştevie se folosea împotriva tuberculozei. Decoctul de rădăcină se ţinea în gură, contra durerilor de dinţi. Planta fiartă se punea în legături contra durerilor de cap. Decoctul de rădăcină se administra lehuzelor, iar plantele fierte se puneau în legături pe abdomen. Rădăcina pisată şi fiartă se punea în legături contra durerilor uterine, de rinichi, de splină, la bube şi la umflături. Rădăcina plămădită în rachiu se dădea bolnavilor debili.

---

418. *Syringa vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: liliac, argavan, argăvan, argovan, bez, bangaven, borolan, boroştean, boruştean, broştean, buznec, crimolin, ergovan, gheorghevan, gheorghivan, gârgovan, gurguvan, holăr, ililec, ililiac, iorgovan, iorgovană, liliac-nemţesc, liliac-roşu, liliac-sălbatic, liuliac, liurbău, lurbău, malin, mălin-de-hăl-altoit, mălin, mălin-alb, mălin-roşu, mălin-verde, melin, melin-roşu, orgonă, pelin, scânteie, scântie, scluntie, serinte, scrinţe, scrâncen, scumpcic, scumpie, scumpilă, scumpină, scumptie, scumptiu, scunchie, scuntie, sireni.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa, frunzele, mugurii, florile, fructele necoapte.

➢ **Principii active**: glicozidul numit syringină, manită, siringopicrină, invertină, emulsină, zaharoză.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: stări febrile, insuficienţă hepatică, diaree, dizenterie, boli reumatismale, sciatică, gută, colici gazoase, astenie psihică;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: liliacul este un arbore ornamental în grădini, parcuri.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15 g frunze sub formă de ceai/zi; 7,5-15 g fructe sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: frunzele proaspete se puneau pe răni. Frunzele fierte în lapte dulce se foloseau contra petelor de pe faţă. Frunzele de liliac, buberic şi vetrice, pisate, se puneau pe cap contra durerilor. Florile fierte cu sunătoare se beau pentru poftă de mâncare. Florile se foloseau şi în poala-albă.

---

419. *Syzygium aromaticum*

➢ **Denumiri uzuale**: arborele-de-cuişoare, aromat, caraboi, cuişoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: bobocii florali.

➢ **Principii active**: ulei volatil – eugenol, acetat de eugenol –, sescviterpene, farnesol, vanilină, tanin, cariofilen, rezine, lipide, mucilagii.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: inapetenţă, colite de fermentaţie, meteorism, cefalee, astenie, sindrom dispeptic, profilaxia bolilor infecţioase;
- *Administrare topică*: prurit, înţepături de insecte, cefalee.

▷ **Indicaţii auxiliare**: cuişoarele sunt un produs cu rol aromatizant, folosit în alimentaţie drept condiment, dar şi în industria farmaceutică, la prepararea eugenolului sau a eugenatului de zinc, utilizate în tehnica stomatologică sau drept corector de gust, la unele preparate farmaceutice. Se utilizează, de asemenea, şi în industria cosmetică pentru prepararea apelor de gură. Eugenolul serveşte la prepararea produselor de uz stomatologic, ca şi a vanilinei.

▷ **Dozajul probabil eficace**: apă de gură de 1-5% de mai multe ori/zi; 120-300 mg de mai multe ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: medicamente antitrombotice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, dermite de contact, iritaţii ale mucoaselor, hemoptizii, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicamente antitrombotice – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: toxicitate pulmonară, tulburări de coagulare a sângelui, depresii, tulburări ale electroliţilor.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia produsului tipizat numit ESSENTIAL BALM.

Medicina tradiţională: ca sudorific, se consumau cuişoarele fierte în vin cu scorţişoară; se folosea ca stomahic şi ca antiseptic. Se amesteca, în alcool şi ulei, într-o sticlă bine astupată, şi se lua împotriva leucoreei.

T

420. *Tagetes erecta*

➢ **Denumiri uzuale**: crăiţe, bozdoagă, belfe, boate, bochioi, boance, bocioi, bofte, bonce, boci, botănci, botoane, budiene, budiene-galbene, budiene-mari, buduiene, buduieni, buduieni-mari, buruiană-domenească, buruiene-domneşti, butucaşi, buzdugi, crai, crini, crini-galbeni, fearfoni, ferfeni, ferfeni-mari, ferfeniţă, ferfoane, fânfen, firfon, fârfăn, flori-galbene, garoafe, izdoave, ocheşele, ochişele, popchi, popi, schilculiţe, svisdoage, svâsdoage, ţigşi, tâmfeni, văzdoage, vâzdoage, vizdoave, vizdogi.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile fără receptacul.

➢ **Principii active**: ulei volatil - tagetonă, nonanol, linalool, limonen, acetat de linalool -, flavonoizi - camferitina, cvercitină, patuletină, patulitrină -, substanţe carotinoidice - heleniena (un ester dipalmitic al luteinei).

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: alopecii difuze.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: helenienă - 5-10 mg/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: în scopuri industriale se utilizează heleniena extrasă din ligulele florilor pentru obţinerea unui produs farmaceutic comercializat sub numele de HELIGAL, care determină creşterea vitezei de adaptare a retinei la întuneric, ameliorând sensibilitatea vizuală a ochiului normal, ca şi în miopie, în formele neevoluate de retinită pigmentară, în hemeralopie, ca şi pentru aviatori, mecanici de locomotivă, radiologi.

Medicina tradiţională : florile se foloseau în tratament contra „năduşelii", sub formă de ceai sau ţinute în apă 3-4 zile, ca spălături ; cu brusture, şofran, foi de nuc se folosea pentru spălarea părului. Tulpinele se foloseau contra icterului ; scrumul obţinut prin arderea plantei în amestec cu scrum de ceapă şi unt proaspăt se folosea în cazul buboaielor şi al furunculelor, după ce, mai întâi, se afumau prin arderea plantei.

421. *Tamarindus indica (Tamare hindi)*

➢ **Denumiri uzuale** : curmal-de-India.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : mezocarpul fructelor.

➢ **Principii active** : pectine, monozaharide, acizi organici - acid tartric, malic, citric -, monoterpenoide, produşi aromatici - cinamaţi, derivaţi de pirazină -, β-sitosterol, principii amare.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : constipaţie ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în industrie, ca material de lipit, fiind cunoscut sub numele de „gumă de tamarind" ; în industria alimentară se foloseşte la obţinerea băuturilor răcoritoare şi hidratante.

▷ **Dozajul probabil eficace** : laxativ : 10-50 g ; purgativ : 60-100 g.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : în Sudan, pulpa fructelor era folosită ca purgativ, antimalaric, antimicrobian, contra dizenteriei şi febrei reumatismale, precum şi în tratamentul malariei şi pentru băuturile răcoritoare. În Nepal, seminţele şi păstăile se fierb în apă, iar extractul se foloseşte pentru tratarea şi asanarea rănilor.

422. *Tamus communis*

➢ **Denumiri uzuale** : fluierătoare, brie, brâie, lemn-nelemn, napi-de-pădure, napi-porceşti-de-pădure, napii-porcului-de-pădure, uşoarea-pământului, untul-pământului, viţă-neagră.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomii.

➢ **Principii active**: alcaloizi, glicozizi, taninuri, saponozide, mucilagii, disgenol, o substanţă asemănătoare cu histamina, oxalat de calciu.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: contuzii, echimoze, purpure, dermatoze purpurice, artralgii specifice gutei şi bolilor reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: decoct 4-6%.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermite de contact provocate de concentraţii mari.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu se va administra pe cale internă deoarece produce accidente, precum iritaţii ale mucoasei faringo-eso-gastrice.

Medicina tradiţională: maceratul de rizom plămădit în rachiu sau amestecat cu untură de porc sau alte grăsimi se folosea în fricţiuni pentru tratarea reumatismului.

---

423. *Tanacetum vulgare* (*Crysanthemum vulgare*)

➢ **Denumiri uzuale**: vetrice, vetricea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile.

➢ **Principii active**: ulei volatil – tuionă –, tanacetonă, substanţe poliacetilenice, flavone, acid cafeic.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: helmintiaze;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: în medicina veterinară se folosea pentru combaterea colicilor la animalele mari.

▷ **Dozajul probabil eficace**: per os – pulbere: 2-4 g/zi, extract eteric: 0,25 mg × 8/zi; clisme: infuzie 10%; extract 1% în glicerină şi apă.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: prin supradozare – metroragii, inflamaţii gastrointestinale grave cu vărsături, diaree, sialoree, convulsii tetanice, paralizii, comă, deces.

☝ **Observaţii** : există şi alte specii de *Tanacetum*, precum *T. balsamita*, a cărei parte aeriană este folosită ca diuretic, stomahic, antispastic şi *T. parthenium*, care inhibă agregarea plachetară.

Medicina tradiţională : se folosea ca abortiv.

---

424. *Taraxacum officinale*

➢ **Denumiri uzuale** : păpădie, buhă, cicoare, crestăţea, floarea-broaştei, floarea-găinii, floarea-mălaiului, floarea-sorului, floarea-turcului, flori-galbene, gălbinele-grase, guşa-găinii, lăptucă, lăptuci, lilicea, lilicea-niparticli, niparticli, ochiul-boului, ouăle-găinilor, pana-vâzgoiului, papadea, papa-găinii, papalungă, părăsita-găinilor, pui-de-gâscă, turci.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele, planta întreagă, cu rădăcină sau numai rădăcinile, sucul din frunze.

➢ **Principii active** : *partea aeriană* : grăsimi sub formă de gliceride ale acizilor stearic, oleic, palmitic, tanin, flobafene, glucoză, polioze, colină ulei volatil, substanţe antibiotice, proteine, acid tartric, săruri de azot, calciu, fosfaţi, vitamina C, alcooli triterpenici (arnidiol, foradiol), substanţe carotenoidice, xantofile, flavoxantine ; *rădăcinile* : alcooli triterpenici – taraxerol, taraxosterol, taraxacina, β-amirina, sitosterina, stigmasterina –, inulină, substanţe proteice, grăsimi, rezine, fructoză, levuloză, vitaminele A, B, C şi D, acid nicotinic, amida acidului nicotinic, colină, gliceride ale acizilor palmitic, oleic şi linoleic, asparagină, arginină, substanţe minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *partea aeriană* : icter, malarie ; *florile* : obezitate ; *rădăcinile* : dischinezii biliare, ateroscleroză, eczeme, varice hidrostatice, ulcere venoase, obezitate, diabet zaharat, stări febrile, boală reumatismală, constipaţie ; *frunzele* : dischinezii biliare, ateroscleroză, eczeme, varice hidrostatice, ulcere venoase, anemie, gută, hepatită, obezitate, diabet zaharat, stări febrile ;
- *Administrare topică* : *partea aeriană* : veruce vulgare sau plane, papilomatoase (sucul).

▷ **Indicaţii auxiliare** : frunzele tinere înainte de înflorire se folosesc pentru salată, în alimentaţie ; de asemenea, serveşte la vopsitul textilelor în galben, în gospodăriile ţărăneşti.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 3-4 g sub formă de ceai de 3-4 ori/zi ; 5-10 ml tinctură de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : litiază biliară, obstrucţii intestinale.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, inflamaţii biliare, obstrucţii biliare, dermatite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : diuretice – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : greaţă, vărsături, diaree, aritmii cardiace.

☝ **Observaţii** : frunzele se pot confunda cu cele de cicoare (*Cichorium intybus*), care are alte întrebuinţări terapeutice, cu cele de susai (*Sonchus spp.*) şi capul-călugărului (*Leontodon spp.*), care nu au indicaţii terapeutice ; intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : BEAUTY SLIM, BILOLIT, BRONCHOLIZIN, DIURETIN, PĂPĂDIE, PROSTATIN etc.

Medicina tradiţională : florile se foloseau în tratamentul tricofiţiei. Sucul din frunze se punea la leziunile de cărbune. Rădăcina bine pisată, prăjită, în smântână proaspătă se punea pe o frunză de brusture, care se aplica timp de 24 ore în locurile dureroase, reumatice. Ceaiul din rădăcină sau flori uscate se lua împotriva durerilor de ficat. Florile de păpădie şi stânjenei-galbeni se fierbeau, iar decoctul se consuma în tratamentul icterului ; ceaiul din frunze, contra frigurilor şi pentru înnoirea sângelui. Ceaiul din rădăcini se folosea în cazul bolilor de rinichi şi contra hemoragiei ; iar zeama de păpădie era consumată de cei cu dureri de piept şi în cazul astmului.

---

425. *Taxus baccata*

➢ **Denumiri uzuale** : tisa.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : frunzele.

➢ **Principii active** : alcaloizi cu nucleu diterpenic – taxusina, taxagifina, baccatina III, taxina, care este formată din taxinele A şi B, taxol, cefalomanină, taxicină şi alţi derivaţi –, triterpenoide, acizi polifenol-carboxilici, benzoprenoli, flavonoide şi bisflavonoide, ulei volatil, steroli, proantocianidoli, lignane, polizaharide etc.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : tumori maligne ovariene, inclusiv în cele rezistente la cisplatină, cancer mamar, pulmonar ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : este folosit ca arbust ornamental de grădină şi parcuri, iar lemnul său dur este utilizat pentru obţinerea de obiecte ornamentale şi pentru sculptură. Un amestec de frunze de tisa, muştar, usturoi şi oţet se administra prin gavaj vitelor, împotriva turbării.

▷ **Dozajul probabil eficace** : în funcţie de tipul tumorii.

▶ **Contraindicaţii** : neutropenie, hipersensibilitate la taxol, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : neutropenie, leucopenie, trombocitopenie, anemie, bradicardie, hipotensiune arterială, tulburări de conducere, neuropatie periferică, mialgie, greaţă, vărsături, diaree, alopecie, creşterea bilirubinei, ulceraţii gastrice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : toate componentele, exceptând fructele, sunt toxice şi determină tulburări digestive – greaţă, vărsături, colici abdominale, diaree –, neurologice – tremurături, vertij –, hipotensiune arterială, aritmii, convulsii, comă, colaps cardiovascular.

☝ **Observaţii**: taxolul se foloseşte în terapeutica a numeroase ţări ca citostatic sub diverse denumiri: TAXOL, PACLITAXEL, TAXOTERE, TAXANE. Taxolul se mai recoltează şi din scoarţa speciei *T. brevifolia* (tisa-de-Pacific), iar în medicina ayurvedică se utilizează şi *T. baccata*, şi *T. wallichiana*. În Antichitate, extractul de frunze era folosit ca otravă pentru săgeţi sau în scopuri criminale; legenda spune că Vercingetorix dădea duşmanilor săi să bea vin dintr-o cupă din lemn de tisa.

Medicina tradiţională: în Polonia s-a folosit pentru rolul carminativ, cardiotonic, expectorant, antispastic, diuretic, antiseptic, emanogog şi tranchilizant; uneori se folosea şi ca abortiv, depresor SNC, contra febrei şi bronşitei.

---

426. *Terminalia spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele, scoarţa rădăcinilor.

➢ **Principii active**: chebulina, compuşi triterpenici pentaciclici – sericozida.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: celulită.

▷ **Indicaţii auxiliare**: sericozida este folosită în cosmetică pentru obţinerea preparatelor tonifiante; *Terminalia* reprezintă materia primă principală pentru producţia de tanin industrial (*myrobalan* este denumirea curentă a taninului obţinut din părţile aeriene ale speciei *T. chebula*, de altfel cea mai folosită specie de *Terminalia*),

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: în afară de *T. chebula*, se mai utilizează şi *T. sericea*.

Medicina tradiţională: în Nepal, pulberea de fructe tratată cu apă era folosită contra tusei.

---

427. *Teucrium chamaedrys*

➢ **Denumiri uzuale**: dumbăţ, jugărel.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active**: uleiuri volatile, principii amare, taninuri, flavonoide, triterpene, lactone diterpenice cu structură de neoclerodan – teuflina, teuflidina, isoteuflidina, teucrinele A-G, teucvina, 6-epiteucrina A, teuchamedrina A şi B, chamedroxid, teugina, dihidroteugina, teucroxid.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: obezitate, parazitoze intestinale, spasme intestinale, dischinezie biliară;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: atât produsul uscat, cât şi tinctura intră în compoziţia lichiorurilor şi a bitterului.

▷ **Dozajul probabil eficace**: pudră – 450-1.600 mg/zi.

▶ **Contraindicaţii**: hepatopatii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: afecţiuni hepatice, până la necroză hepatică şi exitus.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: hepatotoxicitate.

☝ **Observaţii**: necroza hepatică a fost observată la doze recomandate în scop terapeutic, motiv pentru care, în unele ţări, utilizarea dumbăţului este interzisă.

Medicina tradiţională: nu.

---

428. *Teucrium montanum*

➢ **Denumiri uzuale**: iarba-negeilor, dumbeţul-de-munte, şugărel.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele proaspete.

➢ **Principii active**: puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: colici biliare, renale, subfebrilitate;
- *Administrare topică*: oftalmii (aplicaţii pe frunte), înţepături de insectă, muşcături de viperă.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: se folosea în tratarea negilor.

---

429. *Thea sinensis (Camellia sinensis)*

➢ **Denumiri uzuale**: ceai.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: teina - cafeină, teofilină, teobromină, xantină, hipoxantină, alte baze purinice -, glucide, ulei volatil, enzime, catehine, alcaloizi, tanin (de natură catehică, combinat ca glicozid cu cafeina, vitaminele B, P, C - prezente în ceaiul verde şi absente în ceaiul negru), flavonozide - derivaţi difenolici -, iod, fluor, cupru.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: gripă, astenie fizică sau psihică, în regimul alimentar al persoanelor cu ulcer gastroduodenal sau la schimbarea alimentaţiei la copii;
- *Administrare topică*: cearcăne, ochi obosiţi, arsuri.

▷ **Indicaţii auxiliare**: frunzele, în scopuri alimentare, sub formă de ceai, ca şi pentru vopsirea ţesăturilor, textilelor în gospodării.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 4-12 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există diverse soiuri de ceai (în funcţie de modul de obţinere): negru, verde, cărămiziu; ceaiul negru este mai toxic decât cel verde; ceaiul verde intră în compoziţia unor preparate tipizate: BEAUTY SLIM, CEAI VERDE, GINKGOBIL, PHYTO SILHOUETTE.

Medicina tradiţională: se foloseşte ca sudorific, diuretic sau astringent.

---

430. *Theobroma cacao*

➢ **Denumiri uzuale**: cacao, arborele de cacao, cacaua.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele.

➢ **Principii active**: ulei gras, cafeină, teobromină, un tanoglucozid special, amidon, zaharuri, acizi polifenolcarboxilici, aminoacizi liberi, trigonelină, enzime, ulei volatil.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: cacaua se foloseşte pentru prepararea ciocolatei, a produselor zaharoase, de cofetărie, a sucurilor şi a siropurilor, şi chiar a unor specialităţi cu conţinut alcoolic; în industria cosmetică se foloseşte la fabricarea săpunurilor şi a unor farduri, sub formă de unt de cacao (butir cacao).

▷ **Dozajul probabil eficace**: nu.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: untul de cacao serveşte la prepararea cremelor, a supozitoarelor, a ovulelor şi a unguentelor.

Medicina tradiţională: nu.

431. *Theventia neriifolia*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: glicozide cardiotonice - tevetina A şi B, neriifolina, peruvozida.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: insuficienţă cardiacă;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: colici abdominale, diaree.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: acţiunea farmacodinamică a peruvozidei este asemănătoare cu cea a digitoxinei şi strofantinei, dar mult mai slabă, motiv pentru care se administrează în doze mai mari; cumularea pe fibra miocardului a peruvozidei este mai redusă decât a digitalei şi similară strofantozidei, faţă de care are avantajul că se absoarbe la nivel gastrointestinal astfel că permite condiţionarea sub formă de preparate cu administrare orală.

Medicina tradiţională: nu.

432. *Thuja spp.*

➢ **Denumiri uzuale**: tuia.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.

➢ **Principii active**: tuioná, tanin, flavone, substanţe diterpenice – acid pimaric, acid izopimaric.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: veruce plane sau vulgare.

▷ **Indicaţii auxiliare**: tuia sunt cultivaţi ca arbuşti ornamentali de grădină şi parcuri.

▷ **Dozajul probabil eficace**: *topic*: tinctură 10%.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: prin supradozare: gastroenterite, cistite, nefrite.

☝ **Observaţii**: există două specii de *Thuja*, *T. occidentalis* şi *T. orientalis*.

Medicina tradiţională: în China era folosit ca anticancerigen şi antihemoragic.

---

433. *Thymus serpyllum*

➢ **Denumiri uzuale**: cimbrul-de-câmp, alămâiţă, balsamă, buruiană-de-balsam, cimbrişor, cimbrişor-de-câmp, cimbrişor-sălbatic, cimbru, cimbru-păsăresc, cimbru-sălbatic, cimbru-târlit, cimbrul-ciobanului, cimbrişor, iarba-cucului, lămâiţă, pimau, sărpun, sărpunel, schinduf, serpun, serpunel, simbru, sumduc, şerpun, şerpunel, tămâiţă, timian, timişor, ţimbrişoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile sau planta cu frunze şi inflorescenţe.

➢ **Principii active**: uleiul volatil – terpene fenolice, borneol, cineol, timol, paracimol, carvacrol, α-terpinol, mircen, pinen, β-cariofilen, limonen, citral, acid ursolic, acid oleanolic, acid cafeic, acid rozmarinic, tanin, un derivat flavonic, serpilina – o substanţă amară –, săruri ale acidului malic, rezine, saponozide, coloranţi, zaharuri etc.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: enterocolite, parazitoze intestinale, sindrom dispeptic biliar, tuse productivă şi/sau convulsivă, astm bronşic, laringite, anemie, migrene, astenie, insuficienţă circulatorie, periferică;

- *Administrare topică*: eczeme piodermizate, plăgi infectate, reumatism, gută, calmante ale sistemului nervos (băi), seboreea scalpului, inflamaţii mamelonare, afte bucale, leziuni erozive bucale din pemfigus, leucoree (spălături vaginale), epistaxis (aspiraţii), sciatică, nevralgii.

▷ **Indicaţii auxiliare**: cimbrul-de-câmp se utilizează în scopuri alimentare pentru condimentarea şi aromatizarea fripturilor, cârnaţilor, mezelurilor singur sau în combinaţie cu diverse alte plante aromatizante.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5-10 g plantă sub formă de ceai/zi, divizat în mai multe administrări.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există mai multe specii de *Thymus*, precum *T. auctus*, *T. austriacus*, *T. glabrescens*, *T. marschallianus*, *T. pannonicus*, *T. dacicus*, *T. jankae*, *T. balcanus*, *T. pulegioides*, *T. colinus*, *T. montanum*, care au aceleaşi întrebuinţări terapeutice; intră în compoziţia unor preparate tipizate: BRONCHOFORT, BRONCHOLIZIN, GIARDINOFUG, OROSEPT, PARAZITOL, sau dermato-cosmetice: MASCĂ TONICĂ ELMIPLANT, CREMĂ NUTRITIVĂ ELMIPLANT, LOŢIUNE TONICĂ GENMAR, CREMĂ ANTIRID CU COLAGEN ELMIPLANT etc.

Medicina tradiţională: singur sau în asociere cu alte plante se folosea contra răcelii şi a reumatismului, ca decoct în cazul durerilor de dinţi, ca pulbere hemostatică împotriva epistaxisului; calmant în combaterea usturimilor şi a durerilor de ochi, a durerilor de cap, contra tusei şi colicilor sau ca băi antiscorbutice şi pentru întărire. Cu decoctul simplu sau asociat cu frunze de măr dulce şi sovârv sau gutui se făceau oblojeli în cazul sifilisului, iar florile se foloseau pentru spălatul pe cap.

---

434. *Thymus vulgaris*

➢ **Denumiri uzuale**: cimbru, cimbrişor, cimbrişor-grecesc, cimbru-adevărat, cimbru-bun, cimbru-de-grădină, cimbru-mirositor, ciumbru, iarba-cucului, iarbă-de-lămâioară, lămâioară, lămâiţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta cu inflorescenţe recoltate înainte de înflorire.

➢ **Principii active**: ulei volatil – timol, paracimol, borneol, cineol, geraniol, linalol, acetat de linalil, carvacrol, acetat de geranil, acetat de bornil, α-pinen, saponozide, acid ursolic, acid oleanolic, acid cafeic, acizi polifenilcarboxilici, derivaţi flavonici – luteolină şi luteolin-7-glicozid –, poliholozide, sterine, ceruri, triterpene, un principiu amar, ulei gras.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tuse convulsivă, astm bronşic, bronşite, sindrom dispeptic, colite, enterocolite, laringite, traheite, anemie, convalescenţă, parazitoze intestinale;
- *Administrare topică*: seboree, plăgi, ulceraţii piodermizate, leucoree (spălături vaginale), fetor bucal, alopecii difuze, înţepături de insecte (viespi şi albine), artralgii din boli reumatismale sau gută, lumbago, sinuzită (inhalaţii), nevralgii dentare.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează pentru condimentarea preparatelor de caramangerie, a salamurilor, a micilor, a fripturilor şi a tocăturii pentru sarmale etc.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1,5-2 g plantă sub formă de ceai de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: gastrite, boli inflamatorii intestinale, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, greţuri (doze mari), vărsături (doze mari), diaree (doze mari), stări depresive (doze mari), efecte toxice (doze mari sau consumul uleiului esenţial).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: observate, în special, la administrarea internă a uleiului esenţial: tireotoxicoză, exitus.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu cimbrul-de-grădină (*Satureja hortensis*). Intră în compoziţia unor preparate tipizate precum: CARMOL, TUSOMAG. Din cauza potenţialului toxic, uleiul esenţial nu se va administra pe cale internă.

Medicina tradiţională: plămădit în rachiu se folosea contra durerilor de dinţi sau în tratamentul bolilor de stomac. Pe bube se aplica udat cu apă. Ceaiul din tulpini se folosea contra bolilor venerice.

---

435. *Tilia cordata (Tilia parvifolia)*

➢ **Denumiri uzuale**: teiul-pucios, tei-păduret, tei-roşu-păduret, tei-de-mijloc, tei-căpresc, tei-de-deal, tei-de-pădure, tei-fluturesc, tei-roşu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile cu sau fără bractee, seva secretată de flori şi coajă, frunzele şi scoarţa a doua - albă (alburnum), lemnul de tei (sub formă de cărbune de tei).

➢ **Principii active**: *florile* şi *frunzele*: mucilagii, care prin hidroliză dau acid Δ-galacturonic şi o metil-pentoză, ulei volatil - farnesol -, flavone ce derivă din cvercetol - cvercetronă, izocvercetrină, rutozid, tilirozidă -, kemferol, taninuri galice şi catehice - acid pirocatehic, acid elagic -, o saponină nehemolitică, un derivat triterpenic - tiliadina, acetat de β-amirenol, hormoni sexuali feminini şi masculini, gume, zahăr, colină, acetilcolină; *scoarţa*: polifenoli - flavoglucinol, taninuri de natură catehică, galică, heterozide cumarinice - fraxozid şi esculozid.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: *scoarţa a doua*: dischinezie biliară, gastroenterite cronice, diaree, albuminurie, lumbago, migrenă; *florile*: faringite, laringite, amigdalite, gripă, greţuri, indigestii, afecţiuni neuropsihice; *frunzele*: gastroenterite cronice, diaree;
- *Administrare topică*: *scoarţa a doua*, *florile*: cuperoză, riduri, contuzii, afecţiuni inflamatorii bucale; *frunzele*: furuncule, flegmoane, arsuri, plăgi dureroase, hemoroizi inflamaţi, micoze cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: florile de tei se utilizează în alimentaţie sub formă de ceai.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2 g plantă sub formă de ceai 1-2 ori/zi; 10 ml tinctură de 1-2 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: boli cardiace.

▶ **Reacţii adverse posibile**: urticarie (utilizare topică), efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: cardiotoxicitate (utilizare cronică).

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Tilia*, precum: *T. platyphyllos* (teiul) şi *T. tomentosa* (teiul-alb), care are întrebuinţări terapeutice similare cu teiul-pucios; extractul de flori de tei intră în compoziţia unor preparate tipizate: ROYAL TONIC POTENT, TEI, SEDINSTANT, SEDOCALM, sau dermato-cosmetice: APAISANCE, MASCĂ RELAXANTĂ ELMIPLANT etc.

Medicina tradiţională: ceaiul din flori se folosea contra tusei, bronşitei, astmului şi altor afecţiuni pulmonare. Ceaiul din tei şi sunătoare se consuma contra durerilor de inimă; ceaiul de tei se mai folosea în cazul bolilor neuropsihice, al durerilor de cap, al ameţelilor şi al indigestiilor. Ramurile se puneau în scăldători, contra reumatismului. Cărbunele de tei pisat, amestecat cu scrum de fasole şi coadă de bostan şi cu smântână, servea la prepararea unei alifii cu care se ungeau bubele dulci. Femeile care aveau pierderi mari de sânge beau apă cu cărbune de tei pisat.

---

436. *Trifolium pratense*

➢ **Denumiri uzuale**: trifoi-roşu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile.

➢ **Principii active**: puţin studiate.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: adenom de prostată, colici abdominale, sindrom dispeptic gastric, bronşite, osteoporoză, imunostimulant;
- *Administrare topică*: eczeme de etiologii diverse.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi; 1,5-3 ml tinctură × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: tratament cu antitrombotice.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice - poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

437. *Trigonella foenum-grecum*

➢ **Denumiri uzuale**: schinduf, molotru, schinduţ, schinduşi, sfândig, sfândoc, sfânduh, sfunduc.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seminţele, recoltate cu păstăi atunci când încep să se usuce.

➢ **Principii active**: compuşi azotaţi, ca trigonelina (N-metil-betaina acidului nicotinic) şi colină, substanţe glucidice - stachinoză şi galactomane (ce dau împreună cu apa aspectul mucilaginos) -, lipide sterolice - fitina, lecitina, fitosterina, trigliceride ale acizilor linoleic, linolic, oleic şi palmitic -, protide, nucleo-protide, rutozid, substanţe amare, ulei volatil, taninuri, săruri de fier, magneziu, fosfaţi, mucilagii, saponozide sterolice - diosgenina, fitosteroli, cumarine.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: inapetenţă, anemii, convalescenţă, astenie psihică şi fizică, diabet zaharat, guşă exoftalmică, în timpul sarcinii, pelagră, galactoree la lehuze, impotenţă, frigiditate, hipercolesterolemie;
- *Administrare topică*: abcese, flegmoane, panariţii, limfangite, lipomatoza Dercum, afte bucale, fisuri labiale, mamelonare, oftalmii, gastroenterite, diaree, boala hemoroidală, prolaps rectal (clisme), dureri uterine (cataplasme pelvine).

▷ **Indicaţii auxiliare**: în gastronomie se utilizează pentru calităţile sale condimentare, mai ales la prepararea fripturilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 0,5-2 g sub formă de ceai de 3-4 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: medicamente antitrombotice, în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, sângerări, dermatite de contact, hipoglicemie.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice - poate creşte efectul, antidiabetice - poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: frunzele de schinduf seamănă cu cele ale trifoiului (*Trifolium pratense*), care are alte întrebuinţări terapeutice; intră în compoziţia unor preparate tipizate,

precum: FEMININ, ROYAL TONIC ATLETIC, ROYAL TONIC POTENT, STEEL MUSCLE, TRIGONELLA.

Medicina tradiţională: se folosea la tratarea rănilor, inflamaţiilor, contuziilor şi abceselor.

---

438. *Trillium erectum*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: puţin studiate.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: sindrom dispeptic gastric, menoragie;
- *Administrare topică*: arsură, varicozităţi.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: boli cardiace, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vărsături, iritaţii gastrointestinale, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicaţie cardiacă - poate creşte/reduce efectele.

▶ **Efecte toxice**: cardiotoxicitate.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

439. *Tripterygium wilfordii*

➢ **Denumiri uzuale**: nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: scoarţa rădăcinii.

➢ **Principii active**: tripterifordină, neotripterifordină.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: nu;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : este folosit ca insecticid.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : *Trypterigium* este cunoscută ca plantă otrăvitoare.

☝ **Observaţii** : testele imunofarmacologice efectuate cu tripterifordină şi neotripterifordină au demonstrat o acţiune antitumorală, antiinflamatoare şi imunsupresoare.

Medicina tradiţională : nu.

---

440. *Triticum aestivum (T. sativum, T. vulgare)*

➢ **Denumiri uzuale** : grâu, arnăut, grân, grâu-de-primăvară, grâu-cârnău, grâu-de--toamnă, grâu-rusesc, grâu-alb, hulcă, leşiţă, ulcă, ulică.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : fructele (boabele).

➢ **Principii active** : amidon, gluten, celuloză.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : acnee, hipoaciditate gastrică, sindrom dispeptic gastric, hipovitaminoze (în special B), constipaţie, tuse, stare febrilă, diaree, dizenterie ; *amidonul* : convalescenţă, iritaţii digestive, diaree, dizenterie, intoxicaţii cu iod ; glutenul se utilizează în alimentaţia diabeticilor, în cazul bolnavilor care nu s-au hrănit mult timp per oral ;
- *Administrare topică* : impetigo, erizipel, abces cutanat, furuncul, panariţiu, arsuri, eriteme generalizate, eczeme întinse, psoriazis, prurit, boli reumatismale, colici abdominale (aplicaţii abdominale), boală hemoroidală (clismă), diaree (clismă) ; *amidonul* : eczeme, intertrigo, inflamaţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : întrebuinţarea de bază a grâului este cea alimentară, prin măcinarea boabelor obţinându-se făina de grâu şi tărâţele ; de asemenea, se întrebuinţează în industria alcoolului, acesta obţinându-se prin fermentarea grâului (boabe şi amidon), ca şi pentru prepararea pâinii, a derivatelor de pâine, a pastelor făinoase, a prăjiturilor. Paiele servesc ca nutreţ pentru animale, ca material combustibil în gospodăriile ţărăneşti, pentru aşternut în grajduri, staule, coteţe, la fabricarea hârtiei, în industria artizanală şi a bibelourilor. În industria farmaceutică se foloseşte amidonul obţinut şi din boabele de grâu ; acesta se foloseşte ca excipient pentru prepararea drajeurilor, a comprimatelor şi a pilulelor, ca şi la conservarea unora dintre acestea ; se foloseşte la prepararea pulberilor şi a unguentelor în dermatologie, iar ca glicerolat de amidon este utilizat ca bază de unguent ; în chirurgie se foloseşte la confecţionarea bandajelor fixe, în chimie, ca indicator, în industria chimică, la obţinerea glucozei,

prin hidroliză acidă, enzimatică sau cu vapori de apă sub presiune, ca şi la obţinerea dextranului şi a ultraamilopectinei. În industria farmaceutică se obţine şi uleiul de germeni de grâu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: decoct amidon 0,8-1,5%.

▶ **Contraindicaţii**: boala Duhring-Brocq, boala celiacă.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate: BEAUTY SLIM, CHOLESTERAN, FIBRE, LAXOFORT, PHYTO SILHOUETTE, REVALID, DIOM-FIBRA, sau dermato-cosmetice: COLD-CREAM, CREMĂ SPECIFIC CORP ELANCYL, GEL MODELATOR BUST ELANCYL etc.

Medicina tradiţională: făina de grâu amestecată cu smântână, untură şi diferite plante se folosea ca oblojeli şi legături în afecţiuni care trebuie să colecteze (bube, buboaie, umflături); în tratamentul cărbunelui se puneau legături cu făină de grâu, borş şi gândaci de turbă pisaţi. Cu tărâţe de grâu se făceau legături în cazul scrofulozei, al scrântiturilor, al durerilor de piept sau de abdomen, iar sub formă de ceai amestecat cu zahăr şi gălbenuş de ou, se consuma contra tusei, răguşelii, iar în scăldători, contra răcelii, se foloseau tărâţe de grâu şi flori de fân.

---

441. *Tropaeolum majus*

➢ **Denumiri uzuale**: călţunaşi, antajicuri, atingic, atingicuri, atânjicuri, băci, beci, bobidragi, bostănel, butucaşi, capuţină, călţunaşul-popii, ciocănaşi, ciocănţei, ciocăneţei, ciocănei, ciocârlani, cocoşei, colţunaşi, condulaşi, conduraşi, conduraşii-doamnei, condurul-doamnei, cupa-oii, fărfălăi, flori-cu-două-cozi, floştani, forfologi, guriţa-cucului, guriţa-leului, hantagic, lobidrag, lobâdrag, lobisdrag, loposţani, lovidrag, lupidragi, lupisdragi, năsturţii, nemţoaice, nemţoici, pintenaşi, pinteni, rostoponi, sultane, sultănele, tăţine, teatian, teţine.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană recoltată în lunile iunie-august, seminţele.

➢ **Principii active**: tropeolinozidul (care eliberează sub acţiunea unei enzime mirozinaza, izotiocianatiul de alil, acidul oxalic, acidul fosforic), vitamina C; tropeolinozidal prin fermentare produce benzilsevenol, iar prin degradare nefermentativă, cianura de benzil.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: scorbut, infecţii urinare, constipaţie, bronşite;
- *Administrare topică*: alopecii difuze, postextracţie dentară (spălături bucale).

▷ **Indicaţii auxiliare**: în unele părţi se foloseşte ca salată şi în scopuri condimentare. Fructele macerate în oţet se pot folosi la prepararea sosurilor albe, la garniturile pentru peşte, cârnaţi, friptură de vită.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2 g frunze sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor produse dermato-cosmetice, precum: ŞAMPON KLORANE CU EXTRACT DIN FLORI DE CONDURUL-DOAMNEI.

Medicina tradiţională: nu.

---

442. *Tussilago farfara*

➢ **Denumiri uzuale**: podbal, bruscăniş, brustan, brustur-alb, brustur-de-râu, brustur-dulce, brusturel, cenuşoară, cenuşoară-albă, gălbinele, guşa-găinii, limba-vecinei, lăpoşel, papalungă, papapungă, păpădie, podbeală, podbel, podbeal, podbial, podval, polbal, polbeag, polbeal, polbean, popdeal, pordeal, potbal, potval, rotungioare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, florile.

➢ **Principii active**: mucilagii (care prin hidroliză produc galactoză şi pentoze), tanin, tusilagina, carotenoizi, inulină, acizi galic, fosforic, malic, stearic şi palmitic, fitosterine, flavone, alcooli triterpenici, săruri minerale de zinc, fier, potasiu, sodiu, calciu, magneziu, sulf; florile conţin, în plus, şi arnidiol, faradiol, rutozid, hiperină, xantofile, fitosterine, ulei volatil.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *frunzele* şi *florile*: astm bronşic, dischinezii biliare, laringite, scorbut; *frunzele*: tabagism;
- *Administrare topică*: *frunzele*: ulceraţii cutanate, plăgi, hiperhidroză palmo-plantară, bromhidroză, boli reumatismale (băi); *florile*: seboree.

▷ **Indicaţii auxiliare**: frunzele de podbal se folosesc în alimentaţie, la prepararea sărmăluţelor, în special, primăvara.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1,5-2 g plantă sub formă de ceai, în doze divizate; 2-8 ml tinctură de 3 ori/zi, 2 ml extras lichidian de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: boli cardiace, boli hepatice, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, anorexie, potenţial carcinogen, diaree, hepatotoxicitate, greţuri, vărsături.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicaţie cardiacă - poate reduce efectul, medicamente hipertensive - poate reduce efectul.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : se poate confunda cu captalanul (*Petasites albus*) sau cu alte specii de *Petasites* ; din cauza potenţialului toxic, *Tussilago farfara* nu se va administra pe cale internă fără aviz medical.

Medicina tradiţională : frunzele crude se aplicau pe abcese, în cazul cărbunelui, iar sucul stors din ele se aplica pe inflamaţii. Împotriva erizipelului se făceau oblojeli cu frunze opărite, iar la umflături se aplica frunză unsă cu miere. Ceaiul din frunze şi flori se lua contra tusei, împotriva afecţiunilor catarale respiratorii. Ceaiul de rădăcini se lua în cazul pneumoniei. Frunzele se foloseau şi la băi contra reumatismului, iar infuzia de podbal cu sovârv se folosea în tratamentul bronşitei.

U

443. *Ulmus carpinifolia*

➢ **Denumiri uzuale** : ulm, caragaci, şleau, ulm-de-câmp, ulmac, ulmar.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa, respectiv partea internă a scoarţei, curăţată de partea externă ; ramurile tinere, precum şi frunzele ; gogoşile de ulm care apar pe unele specii de ulm.

➢ **Principii active** : tanin, mucilagii, o substanţă amară, potasiu, siliciu, răşini.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : *scoarţa* : ascită, boli reumatismale, eczeme, ulceraţii cronice, plăgi, arsuri, pleurezie, afecţiuni pulmonare ; *gogoşile de ulm* : boli de plămân ;
- *Administrare topică* : *scoarţa* : eczeme, ulceraţii, arsuri, sciatică, boală hemoroidală, stomatite ; *ramurile tinere* : eczeme, ulceraţii cutanate ; *gogoşile de ulm* : plăgi oculare.

▷ **Indicaţii auxiliare** : lemnul de ulm se foloseşte pentru confecţionarea uneltelor şi a obiectelor casnice (căruţe, roţi de căruţă, piloni, unelte agricole) sau pentru obţinerea rafiei din scoarţă de ulm, pentru legarea plantelor de mentori, în grădinărit, viticultură, pomicultură.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 4 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi ; 5 ml extras lichid de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, dermatite, avorturi spontane.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicamente orale – poate reduce absorbţia.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : decoctul de scoarţă se folosea la spălat rănile, arsurile, care se presărau apoi cu praf de cărbune, preparat din os de porc ; de asemenea, decoctul se consuma împotriva bolilor de plămâni.

---

444. *Urtica dioica*

➢ **Denumiri uzuale**: urzică, urzica-mare, oişea, urzică-creaţă, urzică-crăiască, urzică-maşcată, urzică-de-pădure, urzici-româneşti, urzică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, partea aeriană, recoltată înainte sau în timpul înfloririi, seminţele.

➢ **Principii active**: proteine, lipide, glucide, aminoacizi, amine, steroli, cetone, între care metilheptenona şi acetofenona, ulei volatil, sitosteroli, acid acetic, acid formic, vitaminele B2, C, K, acid pantotenic, acid folic, clorofilă, proto- şi coproporfirina, β-caroten, săruri de Ca, Mg, Fe, Si, fosfaţi, acid formic, o enzimă şi toxalbumina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *frunzele*: hemoragii, diaree, tuse, litiază renală, gută, sindrom dispeptic gastric sau biliar, pentru stimularea secreţiei pancreatice, a glandelor mamare, rinita alergică; *partea aeriană*: hipertrofia benignă de prostată; *seminţele*: enurezis, ca tonic general în geriatrie;
- *Administrare topică*: *frunzele*: leucoree (spălături vaginale), înţepături de insecte (viespi, bondari), eczeme acute sau subacute, micoze cutanate, boli reumatismale, ulcere necrotice, gută, boli reumatismale, sciatică; *partea aeriană*: psoriazis, ulceraţii cronice, arsuri, alopecii, pitiriazis simplex capitis.

▷ **Indicaţii auxiliare**: urzica se utilizează în industria cosmetică şi farmaceutică, precum şi în cea alimentară, ca sursă de materie primă pentru obţinerea industrială a clorofilei; fibrele vegetale obţinute din tulpinele de urzică servesc la fabricarea pânzei de sac şi a sforii; în gospodăriile ţărăneşti servea la vopsirea textilelor în galben. În alimentaţia curentă se folosesc în special primăvara. În industria alimentară, clorofila extrasă din urzică se foloseşte drept colorant pentru băuturi, mai ales la lichioruri; în cosmetică şi farmacie, clorofila se utilizează pentru efectul deodorant, colorant, detersiv şi tonic.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5-10 picături extract fluid de 2-4 ori/zi, 5-15 zile/lună; 1-2 g sub formă de ceai de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: insuficienţă cardiacă, insuficienţă renală.

▶ **Reacţii adverse posibile**: sindrom dispeptic, vărsături, urticarie de contact.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: diclofenac – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Urtica urens* (urzica-mică), care are alte întrebuinţări terapeutice, dar şi în industria cosmetică, farmaceutică şi alimentară; intră în compoziţia unor preparate tipizate: ACNETOL, FLORADERM, ROYAL TONIC ADULŢI, URZICĂ, sau dermato-cosmetice: ŞAMPON KLORANE CU EXTRACT DE URZICĂ.

Medicina tradiţională: ceaiul din frunze şi vârfuri înflorite, îndulcit cu miere de albine sau zahăr, se folosea în tratamentul tusei, al astmului, al durerilor de piept, în cazul amigdalitei, contra palpitaţiilor, împotriva bolilor de rinichi, contra

hemoroizilor, în cazul bolilor de stomac sau sub formă de băi contra hemoragiilor uterine. Florile de urzică amestecate cu miere de albine şi fagure alb se utilizau ca leac împotriva tusei şi durerilor de piept. Decoctul din rădăcină şi frunze se lua împotriva tusei cu sânge, hidropiziei şi hemoragiilor. Decoctul de frunze se lua împotriva stării de leşin şi contra durerilor de inimă, iar decoctul de rădăcină se folosea contra constipaţiei. Oblojelile cu urzici fierte, cu frunze şi rădăcină se foloseau împotriva ciumei. În cazul malariei se folosea floarea sau sămânţa de urzică pisată, pusă în rachiu şi administrată la începutul accesului.

445. *Usnea barbata*

➢ **Denumiri uzuale**: mătreaţa-bradului.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: acizi lichenici – acid usnic, o substanţă amară polifenolică.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: angine, stomatite, gingivite, enterite, imunostimulator;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 5 mg acid usnic/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: mătreaţa bradului intră în compoziţia preparatului tipizat, numit USNEACINE; *Usnea diffracta* conţine şi acid difractaic, care îi conferă şi acţiune antipiretică.

Medicina tradiţională: nu.

V

446. *Vaccinium myrtillus*

➢ **Denumiri uzuale**: afin, afene, afenele, afin de munte, afin negru, afine negre, afinele, afinghi, asine, coacăză, cucuize, pomuşoare.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: frunzele, fructele mature.

➢ **Principii active**: *frunzele*: arbutina, derivaţi flavonici, acizi triterpenici, acid chinic, neomirtilina, taninuri; *fructele*: glicozide ale cianidolului, malvidolului, delfinidolului şi petunidolului, derivaţi antocianici, pectine, zahăr, taninuri catehice, mirtilina A şi B, acizi organici – citric, malic, oxalic, succinic –, caroten, vitaminele B1, B2, B6, C, PP, protide, glucide, ioni de Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *frunzele*: diabet zaharat, diaree, infecţii urinare, gută, boli reumatismale; *fructele*: diaree, enterite, colite, dizenterie, febră tifoidă, greţuri, diabet zaharat, capilarite, purpură vasculară, boală hemoroidală, protector faţă de radiaţii, pentru îmbunătăţirea vederii la întuneric, în cazul aviatorilor, al conducătorilor auto, al mecanicilor de locomotivă şi al minerilor;
- *Administrare topică*: *fructele*: stomatite aftoase, candidoză bucală, eczeme, ulceraţii cronice sângerânde, boală hemoroidală (clisme).

▷ **Indicaţii auxiliare**: fructele de afin se utilizează în scopuri alimentare, în gospodării, în gastronomie, în industria alimentară, fie consumate ca atare, fie pentru prepararea sucurilor, a băuturilor răcoritoare, a siropurilor, a băuturilor spirtoase, a gemurilor, a dulceţurilor, a jeleurilor şi a marmeladelor; în gospodăriile ţărăneşti, sucul de fructe se folosea la colorarea vinurilor sau la vopsirea materialelor textile.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-5 g frunze de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: medicaţie antitrombotică.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: antitrombotice – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu afinul-de-mlaştină (*Vaccinium uliginosum*), cu merişorul (*Vaccinium vitis idaea*), socul (*Sambucus nigra*), bozul (*Sambucus ebulus*).

Fructele se utilizează la prepararea unor produse tipizate, precum: DIFEBION, AFIN, MYRTHIN, ANTIOXIDANT.

Medicina tradiţională: fructele uscate sau plămădite în rachiu se foloseau împotriva diareei, ca şi ramurile uscate cu frunze, acestea având utilizări şi în cazul durerilor de stomac, al crampelor, al bolilor de piept şi de inimă. Împotriva diareei se utilizau turta de afine şi făina din sâmburi de măsline. Frunzele uscate sau proaspete, fierte cu frunze de mesteacăn, laur şi traista-ciobanului se foloseau în tratarea diabetului.

---

447. *Vaccinium vitis idaea*

- **Denumiri uzuale**: coacăz-de-munte, merişor.
- **Componente ale plantei utilizate**: frunzele.
- **Principii active**: glicozidele hidrochinonei şi derivaţii săi de metilare – arbutozida, metil-arbutozida, pirozida, cafeoil-2-arbutozida, vacciniina –, tanin galic, tanin elagic, acid chinic, acid ursolic, glucide, ceară, flavonozide – izocvercitrozida, hiperozida.
- **Principalele indicaţii**:
  - *Administrare internă*: inflamaţii ale căilor urinare, diaree;
  - *Administrare topică*: nu.
- **Indicaţii auxiliare**: nu.
- **Dozajul probabil eficace**: 5-10 g frunze sub formă de ceai/zi.
- **Contraindicaţii**: administrarea preparatelor care acidifică urina.
- **Reacţii adverse posibile**: epigastralgii.
- **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: urotropina – reduce efectul preparatului prin acidifierea urinii.
- **Efecte toxice**: necunoscute.
- **Observaţii**: este de preferat ca administrarea merişorului să fie însoţită de bicarbonat de sodiu pentru că alcalinizează urina şi creşte efectul terapeutic al acestuia.

Medicina tradiţională: nu.

---

448. *Valeriana officinalis*

- **Denumiri uzuale**: odolean.
- **Componente ale plantei utilizate**: rizomii şi rădăcinile.

➢ **Principii active**: ulei volatil, un amestec de mono- şi sescviterpene aciclice sau ciclice, conţinând hidrocarburi, aldehide, cetone, alcooli, valepotriaţi (care în planta proaspătă se găsesc sub formă de esteri cu acizii acetic, izocapronic, izovalerianic, Δ-β-acetoxi-izovalerianic, valerenic) - valtrat, acevaltrat, didrovaltrat, izovaleroxi-hidroxididovaltrat (dintre constituenţii uleiului volatil menţionăm: valeranona, criptofauronolul, valerenalul, valerenolul, acetatul de bornil, esteri de kessil), iridoide, flavonoide, triterpene, alcaloizi, glucide, acizi organici - cafeic, clorogenic, benzoic, salicilic -, cumarine, taninuri, lipide, rezine, enzime, parafine, săruri.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: insomnie, anxietate, neuroastenie, anorexie infantilă, dismenoree, dezechilibre ale sistemului neurovegetativ cu manifestări cardiace, digestive etc.;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1-2 g plantă sub formă de ceai/zi sau la culcare; extract fluid: 10-15 g/zi, tinctură eterată: 5-15 picături/doză, 10 g/zi.

▶ **Contraindicaţii**: administrarea la conducătorii auto, activităţi ce necesită coordonare atentă, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: alcool, barbiturice, benzodiazepine - poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: calitatea şi cantitatea principiilor active ale oledeanului depind atât de originea geografică, cât şi de perioada anului de recoltare, cel mai potrivit timp fiind septembrie-octombrie; în asociere cu alte componente, intră în compoziţia diverselor preparate tipizate, precum: PASINAL, EXTRAVERAL, FITOSEDIN, SPASMOSTOP, VALERIANĂ, SEDINEX, SEDINSTANT etc.

Medicina tradiţională: în Peru, frunzele zdrobite de *Valeriana pinnatifida* se utilizau ca vulnerar, antiseptic, în tratamentul arsurilor şi ca adjuvant pentru consolidarea fracturilor.

---

449. *Vanilla spp. (V. planifolia, V. pompona)*

➢ **Denumiri uzuale**: vanilie.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: vanilozida, piperonal.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: atonie gastrointestinală, dischinezie biliară;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: vanilia este utilizată în alimentaţie ca aromatizant, dar şi în industriile farmaceutică şi alimentară, fiind corector de gust; specia *V. pompona* se utilizează în industria parfumurilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: nu.

---

450. *Veratrum album*

➢ **Denumiri uzuale**: steregoaie, stejie, stergoaiei, stirigie, stirigoaie, stirigoire, stirigoaică, strigoaie, şteregoaie, şterghie, ştirigoaie.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: rizomii.

➢ **Principii active**: acid veratric, chelidonic, rezine, lipide, o substanţă de natură triterpenică, amidon, substanţe minerale, alcaloizi totali, reprezentaţi de alcamine – veratramina, jervina, rubijervina, veracalmina –, glucoalcaloizi – izorubijervina, pseudojervina –, esteri ai zigadeninei – zigacina, angeloizilgadenina –, esteri ai germinei – germitetrina, germirina, neogermeudina –, esteri ai veracevinei, alţi alcaloizi ca garalbina, sinaina, veratrivasina, verina, rubaverina, esteri alcaloizi formaţi prin esterificarea cu acizii acetic, angelic, tiglic, beratric 2-metilbutiric, oximetil butiric, dioximetilbutiric, vanilinic al alcaminelor zigadenina, germina, protoverina.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: tulburări psihice, manii, amauroză, tuse convulsivă, febre intermitente, pneumonie;
- *Administrare topică*: psoriazis vulgar, prurit, scabie.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 20-30 picături/zi tinctură 10%; 100 mg/zi, plantă sub formă de pudră.

▶ **Contraindicaţii**: uzul intern, boli cardiace, boli gastrointestinale, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vezi efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicamente cardiace – poate creşte efectul; medicamente hipertensive – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice**: usturime a căilor digestive superioare, anestezie, sialoree, dispepsie, vărsături, crampe abdominale, tremurături, prurit, frisoane, senzaţie de frig, transpiraţii reci, astenie musculară, hipotensiune arterială, halucinaţii, paralizii ale membrelor, dispnee cu bradipnee, colaps grav, paralizia centrilor cardio-respiratori, deces.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu ghinţura (*Genţiana lutea* şi *Genţiana punctata*); planta este toxică şi necesită precauţii deosebite la recoltare, la pregătirea produsului pentru uscare şi la manipularea sa. Se vor folosi mănuşi de protecţie, se vor spăla mâinile, faţa, părţile descoperite cu apă şi săpun, după manipulare. După uscarea produsului, manipularea se va face numai cu mască de tifon umezită, pusă la nas şi la gură, planta fiind puternic sternutatorie. Apa în care se spală rizomii, după recoltare, pentru a fi uscaţi, nu se va deversa în locuri din care pot bea animalele sau în care se pot produce infiltraţii în fântâni.

Medicina tradiţională: zeama obţinută din rădăcinile fierte se ţinea două zile şi apoi se aplica pe leziunile de scabie şi pe eczeme; contra scabiei se folosea şi o unsoare cu sulf amestecat cu rădăcina sau rizomul fiert în zer. Împotriva scabiei infectate, generalizată, şi în cazul pruritului se amestecau lapte de oaie, pulberilor de rădăcină şi plantă. Planta fiartă în apă sau vin se folosea în tratamentul epilepsiei, contra durerilor lombare etc.

---

451. *Verbascum phlomoides*

➢ **Denumiri uzuale**: coada-vacii, captalan-de-cel-galben, coada-boului, coada-lupului, coada-mielului, corobatică, corovatic, corovatică, cucuruz-galben, cucuruzoi, lipan, lipean, lumânarea-Domnului, luminea, lumânare, lumânărică, lumânărica-Domnului, rânzişoară.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile desfăcute, înflorite, recoltate dimineaţa după ridicarea picăturilor de rouă, frunzele şi rădăcinile.

➢ **Principii active**: saponozide acide şi neutre, mucilagii, flavonoide – hesperidină şi verbascozidă –, care prin hidroliză produc acid cafeic, alcool, glucoză şi ramnoză, verbasterol, acid tapsic, tanin, ulei volatil, steroli, rezine, zaharoză, carotenoizi – antoxantină –, substanţe cu structură iridoidă, α-crocetonă, fitosteroli – urme de aucubozid şi harpagozid, acizi polifenolcarboxilici, digiprolactonă.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: eczeme, tuse, bronşită, traheite, laringite, astm bronşic, cistite, colici abdominale, insomnii;
- *Administrare topică*: alopecii, impetigo, micoze, arsuri, degerături, eczeme, ulcere cronice, panariţii, furuncule, abcese cutanate, nevralgii, boli reumatismale, boală hemoroidală (clisme).

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 1,5-2 g plantă sub formă de ceai de 2-3 ori/zi; 20-30 picături tinctură de mai multe ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite de contact, sedare.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu alte specii de *Verbascum*, precum *V. tapsiforme* (coada-vacii) şi *V. hapsus* (coada-vacii), cu utilizări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: ceaiul din plante se folosea în tratarea tusei, a astmului bronşic, a durerilor de piept şi de gât, iar plantele fierte în lapte se consumau în cazul tuberculozei; decoctul se folosea la spălături contra durerilor de şale, iar plantele călduţe se puneau în legături. Ceaiul din frunze se lua contra durerilor de stomac; frunzele fierte în lapte se aplicau în cazul hemoroizilor sub formă de cataplasme, iar plămădită în rachiu de drojdie, în cazul frigurilor şi al gălbinării. Rădăcina fiartă în vin se consuma în cazul durerilor de piept, iar rădăcina uscată şi pisată, pusă în apă, în combaterea durerilor de stomac. Rădăcina fiartă în apă se folosea pentru stimularea creşterii părului la spălatul pe cap. Florile preparate în alifie se foloseau la fricţionarea capului pentru împiedicarea căderii părului.

---

452. *Verbena officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: sporici, buruiană-de-boală, guşa-porumbului, iarba-fierului, iarba-fiarelor, iarbă-spornică, măturică, măturiţă, săgeata-Domnului, spor, sporicea, sporic, sporie, sporiş, sporişin, spornic, verbină, verbină-de-câmp, verbină--sălbatică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană.

➢ **Principii active**: verbenozida, glicozidul verbalină, heterozide, tanin, saponine, mucilagii, emulsină, invertină.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: sindrom dispeptic gastric, colici renale sau biliare, hipogalactoree, astm bronşic, bronşite, insomnii;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, plăgi, eczeme acute sau subacute, contuzii, echimoze, entorse, cefalee, nevralgii trigeminale, celulită, sciatică, lumbago, otalgii, nevralgii dentare (gargară), halenă fetidă (gargară), boli reumatismale (băi), astenie (băi).

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2-4 g plantă sub formă de ceai de 3 ori/zi; 5-10 ml tinctură de 3 ori/zi; 2-4 ml extras lichidian/zi.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii, tulburări de comportament.

▶ **Reacţii adverse posibile**: dermatite, paralizii (doze mari), accese de furie (doze mari).

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: nu.

Medicina tradiţională: se folosea la răni, buboaie, cefalee, migrene, dureri hepatice, splenice şi renale. Se punea în lăutori pentru creşterea părului sau se făceau băi la copiii astenici, distrofici.

---

453. *Veronica officinalis*

➢ **Denumiri uzuale**: ventrilică, buruiană-de-perit, buruiana-de-cel-perit, mătrice, strătorică, şopârlaiţă, ventricea, vindrilică, vintrilică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, planta înflorită.

➢ **Principii active**: flavonozide, saponozide, aucubozidă, taninuri, principii amare, ulei volatil, acizi organici – cafeic, vanilic, protocatehic –, ceară, gume.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: astm bronşic, bronşită, tuse, aerofagie, colici abdominale, nevralgii, litiază renală sau biliară, boli reumatismale;
- *Administrare topică*: ulceraţii cutanate, arsuri, eczeme.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 7,5-25 g plantă sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există specii înrudite de *Veronica*, cu proprietăţi similare, precum *V. scutellata*, *V. anagalis*, *V. beccabunga* (bobornicul), *V. chamaedrys* (şopârliţa), *V. teucrium* (şopârliţă), *V. montana* (şopârliţa-de-munte), *V. latifolia* (*V. urticaefolia* – iarba-şarpelui), *V. orchidaea* (şopârlaiţă), *V. spicata* (băieţei).

Medicina tradiţională: se folosea în cazul sifilisului şi al varicelor pentru proprietăţile vulnerare şi astringente.

---

454. *Viburnum spp. (V. oppulus, V. prunifoliium)*

➢ **Denumiri uzuale** : călin.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : scoarţa ramurilor şi tulpinilor tinere.

➢ **Principii active** : viburnină, un complex rezinos care prin saponificare produce acid valerianic, saligenol, cumarine, sescviterpene – viopudial –, alcaloizi, taninuri.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : dismenoree, diaree, edeme ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 3-10 ml tinctură × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii** : în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile** : reacţii alergice, iritaţii gastrointestinale.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate dermato-cosmetice, precum PHYTOCYANE (fiole).

Medicina tradiţională : nu.

---

455. *Vicia faba*

➢ **Denumiri uzuale** : bob, baclale, băclale, boabă, bobă, bombă, bonă, cochie, favă, păsule.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile, fructele, frunzele.

➢ **Principii active** : proteine, celuloză, hidraţi de carbon, grăsimi, săruri minerale de Na, K, P, Ca, Fe, Mg, vitaminele B1, B2, C.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : *florile* şi/sau *fructele* : colici renale, litiază renală, pielonefrite, pielocistite, prostatite, gută, boli reumatismale, amigdalită, epilepsie ;
- *Administrare topică* : *frunzele* : furunculoză, flegmoane, adenite, panariţii ; *fructele* : pigmentaţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : se utilizează în alimentaţie sub formă de făină ; de asemenea, se foloseşte ca furaj la animale ; în gospodării se folosea la vopsirea textilelor în negru.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 15-25 g flori sub formă de ceai/zi ; 5-25 g fructe sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Vicia sativa* (măzărichea), care prezintă aceleaşi indicaţii terapeutice.

Medicina tradiţională: decoctul de frunze se folosea alături de alte plante, precum spinul-de-holeră, coarne uscate şi cornuţ, în combaterea diareei, iar păstăile se foloseau ca infuzie împotriva durerilor reumatismale. Boabele curăţate de coajă, pisate şi prăjite în tigaie cu untdelemn sau puse în oţet tare de vin se foloseau sub formă de cataplasme la inflamaţii, contuzii etc. Frunzele se aplicau pe adenopatii şi colecţii pentru a grăbi maturarea procesului inflamator. Fiert în vin se administra în cazul epilepsiei. Bobul-roşu, ars în foc, măcinat, amestecat cu lapte dulce până la obţinerea unei paste, se aplica fierbinte pe gâtul inflamat al bolnavului cu amigdalite.

---

456. *Vicia sativa*

➢ **Denumiri uzuale**: măzăriche.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: florile, fructele, frunzele.

➢ **Principii active**: proteine, celuloză, hidraţi de carbon, grăsimi, săruri minerale de Na, K, P, Ca, Fe, Mg, albumine, hidrocarbonate, grăsimi, guanină, asparagină, xantină, zahăr, acid silicilic, vitaminele B1, B2, C.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *florile* şi/sau *fructele*: colici renale, litiază renală, pielonefrite, pielocistite, prostatite, gută, boli reumatismale, amigdalită, epilepsie;
- *Administrare topică*: *frunzele*: furunculoză, flegmoane, adenite, panariţii; *fructele*: pigmentaţii cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în alimentaţie sub formă de făină; de asemenea, se foloseşte ca furaj la animale; în gospodării se folosea la vopsirea textilelor în negru.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-25 g flori sub formă de ceai/zi; 5-25 g fructe sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Vicia faba* (bobul), care prezintă aceleaşi întrebuinţări terapeutice; seminţele de măzăriche conţin un glucozid toxic, cianogenetic,

cu gust amar, care dispare prin fierbere în apă sărată sau prin macerare în apă rece timp de 24 ore.

Medicina tradiţională : nu.

457. *Vinca minor*

➢ **Denumiri uzuale** : saschiu, barbanoc, barvinoc, bănuţ, bărbănoc, bărbânoc, bărbănoc, brăhănoc, brebenei, brebenoc, caprafoi, coada vânătorului, cununiţă, faichiu, foaienfiu, foaia-fii, foaia-în-fir, foi-fir, foi-în-fir, foi-foi, foifie, foifoi, folonfiu, fonchiu, fonfiu, iederă, iederică, merişor, perişor, pervincă, ponchiu, scafiu, sacsău, sasău, sasfiu, sastiu, sămăchişe, verdeaţă.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta recoltată în timpul înfloririi.

➢ **Principii active** : alcaloizi, majoritatea cu nucleu indolic (carbonilic), precum vincamina, izovincamina, vincina, pervincina, vincamincrina, rezerpina, aminoacizi, flavonozide, acizi fenolici, acizi triterpenici, fitosteroli, tanoizi, carotenoide, pectine, săruri minerale.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : galactoree, leucoree, hipertensiune arterială, tulburări circulatorii cerebrale, tulburări vasculare oculare, arterioscleroză, tulburări de echilibru, diabet zaharat, anemie, convalescenţă, vertij ;
- *Administrare topică* : ulceraţii cutanate cronice, plăgi, contuzii, entorse, echimoze, galactoree.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 1 linguriţă plantă sub formă de ceai de 2-3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii** : femei care alăptează, boli cardiace, hipertensiune arterială, constipaţie.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dispepsie, eritem tranzitoriu, hipotensiune, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicaţie cardiacă – poate reduce efectul ; antihipertensive – poate creşte efectul, laxative – poate creşte efectul.

▶ **Efecte toxice** : hepatotoxicitate, neurotoxicitate, toxicitate renală.

☝ **Observaţii** : din cauza potenţialului său toxic, saschiul nu se va folosi pe cale internă ; se poate confunda cu specii înrudite cunoscute tot sub numele de saschiu : *V. herbaceea* şi *V. major*.

Medicina tradiţională : sub formă de infuzie sau decoct se folosea ca laxativ sau purgativ, iar decoctul, ca antihemoragic. În menoragii şi metroragii se folosea decoctul de saschiu în asociere cu coada-calului. Saschiul asociat cu lemnul-Domnului era folosit în fiertură de femeile care aveau dureri şi scurgeri după naştere. În tratamentul leucoreei se fierbea şi se bea uneori şi cu alte plante şi flori, iar ceaiul din flori se bea pentru oprirea secreţiei lactate, când se înţărcau copiii.

458. *Vinca rosea* (*Catharanthus roseus*)

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : alcaloizi cu nucleu indolic – vincaleucoblastina (vinblastina), leurocristina (vincristina), catarantina, leurozina, lohnerina, tetrahidroalstonina, vindolina, izovindolina.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : leucemii, boala Hodgkin, limfoame, reticulosarcom, cancer bronhopulmonar ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 0,1-0,5 mg/kg corp/săptămână, maximum 4 săptămâni.

▶ **Contraindicaţii** : leucopenii.

▶ **Reacţii adverse posibile** : alopecie, leucopenie, greaţă, vărsături, stare de rău, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : citostatice – creşte/reduce efectul.

▶ **Efecte toxice** : administrarea îndelungată – neurotoxicitate, stări depresive, pareze.

☝ **Observaţii** : *Vinca rosea* se utilizează la prepararea diverselor citostatice, precum : VINBLASTIN, VELBE, VINCRISTIN etc.

Medicina tradiţională : în India, Africa, Australia şi Antile, rădăcina era folosită ca vermifug, purgativ şi febrifug, iar părţile aeriene ca antidiabetic ; ca antidiabetic s-a folosit şi în Madagascar, Filipine, Africa de Sud, provincia Nataal, Australia, Vietnamul de Sud şi Anglia. În Camerun, decoctul de rădăcină se lua în combaterea hipertensiunii arteriale.

---

459. *Viola odorata*

➢ **Denumiri uzuale** : viorele, violete, toporaşii, călţunaşi, cârligei, cocoşei, fiache, floarea-domnească, flori-mărunte, flori-mărunţele, garoafe, găurele, ghiorele, gioarele, hioară, hobridrag, lemoie, ligoace, mereoare, micsandre, micşunele, nemţoaice, sinboie, tămâioare, tămâioase, toporaşi de pădure, vioară, vioară-neagră, viorele-de-casă, viorele-de-grădină, viorele-mirositoare, viorele-neri, viorică, viorică-mirositoare, vioriţă, zambile-de-câmp.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : florile, frunzele, rizomii.

➢ **Principii active** : *florile* : ulei volatil – aldehide şi alcooli alifatici, precum nonadienol şi octodienol –, alcool benzilic, o cetonă nesaturată – parmona, urme de eugenol,

rezine, zaharuri, viola-cvercetină (rutozid), violamina, acid salicilic, salicilat de metil, mucilagii, substanţe minerale, glicozide ale delfinidolului; *frunzele*: ulei volatil format din esteri metilici ai acidului salicilic şi nonadienol, rutozid, saponozide, un alcaloid identic cu emetina – violina.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *florile*: bronşită acută, tuse productivă; *rizomii*: tuse productivă, constipaţie, indigestie;
- *Administrare topică*: *frunzele*: ulceraţii cutanate, escare, fisuri, cefalee, artralgii din gută, boli reumatismale; *rizomii*: artralgii din gută, boli reumatismale.

▷ **Indicaţii auxiliare**: florile şi frunzele se folosesc în industria cosmetică pentru obţinerea parfumurilor şi săpunurilor; în gospodăriile ţărăneşti se folosea pentru colorarea în albastru a ţesăturilor.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 15-50 g flori sub formă de ceai/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum MIDRO TEA.

Medicina tradiţională: ceaiul din rădăcini, ca şi cel din flori, se lua contra tusei, cu rol pectoral. Rădăcina se dădea copiilor să o roadă, când le creşteau dinţii. Frunzele se aplicau pe răni şi bube.

---

460. *Viola tricolor*

➢ **Denumiri uzuale**: trei-fraţi-pătaţi, barba-împăratului, buruiană-de-spurcăciune, buruiană-de-nouă-daturi, călţunaşi-de-câmp, cârligei-pătaţi, catifeluţe, cârligei, corosică, flori-domneşti, frăţiori, ghizd, lămâioară, mălcez, măschioane-sălbatice, măscioarele, măstichioaie, micşunele, micşunele-gălbioare, pansele-sălbatice, pansele, panseluţe, panseluţe-de câmp, puizea, soră-cu-frate, tămâioară, toporaşi, trei-fraţi, viorea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: partea aeriană.

➢ **Principii active**: mucilagii, saponozide triterpenice, derivaţi de esteri ai acidului metilsalicilic, săruri minerale, un pigment galben de natură flavonoidică (violacvercetina), asemănător cu rutozidul, carotenoide – violaxantine –, antocianozide, violamină, care produce prin hidroliză glucoză, ramnoză, acid p-cumaric şi delfinidină, ulei volatil, vitamina C, tanin, β-caroten, gume.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: urticarii cronice, tuberculoză cutanată, eczeme cronice, psoriazis, herpes simplex, acnee, furunculoză, impetigo, pilomicoze, reumatism articular acut, bronşite, rahitism, poliurie, edeme cardiace, tuse convulsivă;

– *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscute.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: vărsături, diaree.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: se poate confunda cu *Viola arvensis*, cunoscută tot sub numele de trei-fraţi-pătaţi, care are întrebuinţări terapeutice similare.

Medicina tradiţională: ceaiul din tulpini florifere se lua contra tusei şi pentru curăţirea sângelui. Toată planta se folosea ca diuretic, depurativ şi expectorant. Planta fiartă cu prune uscate se lua contra durerilor abdominale. Decoctul plantei se lua în tratamentul leucoreei sau ca leac contra bubelor dulci şi altor boli de piele. Rădăcina se dădea copiilor să o roadă în perioada de apariţie a dinţilor.

---

461. *Viscum album* (*Loranthus spp., Phoradendron spp.*)

➢ **Denumiri uzuale**: vâsc.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: ramurile însoţite de frunze.

➢ **Principii active**: viscină, un amestec de esteri, alcooli, colină, acetilcolină şi propionilcolină, şase viscotoxine, trei fitohemaglutinine (viscolecitine).

▷ **Principalele indicaţii**:

– *Administrare internă*: hipertensiune arterială, adjuvant în diverse tipuri de cancer;

– *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: vâscul se utilizează ca plantă ornamentală de apartament pe perioada sărbătorilor de iarnă.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 2,5 g plantă sub formă de ceai de 1-2 ori/zi; tinctură 0,5 ml × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii**: terapie antitrombotică, afecţiuni cardiace, hipotensiune arterială, în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, bradicardie, iritaţii gastrointestinale, hipotensiune arterială, delir, efecte toxice.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: medicaţia cardiacă – poate reduce efectele; hipertensiune arterială – poate creşte/reduce efectele; imunosupresive – poate reduce efectele; sedative – poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice**: halucinaţii, vasoconstricţie, stop cardiac, deces.

☝ **Observaţii**: vâscul este o plantă parazitară, existând diferite varietăţi în funcţie de planta gazdă parazitată; cei mai toxici sunt cei dezvoltaţi pe arţar, frasin, salcâm, iar

cele mai puţin toxice varietăţi sunt cele care cresc pe măr, păr, urmate de brad, mesteacăn, trandafir. Există unele preparate comerciale care conţin viscolecitine, precum: ISCADOR, HELIXOR, PLESNOSOL, ISOREL.

Medicina tradiţională: în Nepal, pasta de plantă se folosea în cazul dislocării oaselor, precum şi în tratamentul furunculozelor şi rănilor.

---

462. *Vitex agnus castus*

➢ **Denumiri uzuale**: mielărea.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: fructele.

➢ **Principii active**: ulei volatil, flavonoide, în special C-glicozide, aucubină, agnuozidă, cetsteroide - condurangoglicozida A şi I, vitaferina A -, ecdisone.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: hiper-, polimenoree, sindrom premenstrual, acnee vulgară, herpes premenstrual, retenţie de apă premenstrală, hipogalactoree;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: extract apos: 2-3 linguri/zi, 3-6 săptămâni.

▶ **Contraindicaţii**: în timpul sarcinii şi lactaţiei.

▶ **Reacţii adverse posibile**: reacţii alergice, sindrom dispeptic, menoragii.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: agonişti ai receptorilor dopaminergici - poate reduce efectele.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există şi alte specii de *Vitex*, precum: *V. negundo*, ale căror seminţe au acţiune antifertilizantă, datorită unei flavone care întrerupe stadiile finale ale spermatogenezei.

Medicina tradiţională: în Nepal, sucul obţinut prin presarea seminţelor se folosea contra tusei, răcelii şi febrei. În India, se foloseau frunzele speciei *Vitex negundo*.

---

463. *Vitis vinifera*

➢ **Denumiri uzuale**: viţa-de-vie, acrid, aguridariu, aguridă-sălbatică, aghie, agreşe, auă, aută, coarnă, corniţă, cornurată, gie, ghie, halângar, halângă, hălângar, hălângi, heghi, geighiu, jie, labruscă, lăuruşcă, leoruş, poamă, răluşcă, rărăuşcă, răuruşcă, razachie, răzăchie, vie, vie-sălbatică, vinie, viţă, viţă-sălbatică.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: seva de la ramurile tăiate primăvara, frunzele, fructele, ciorchinii şi seminţele.

➢ **Principii active**: *strugurii*: zaharuri reductoare, acid malic, succinic, tanoizi, derivaţi flavonici, colină, leucină, lecitină, ceară, săruri minerale, protide, lipide, glucide, ioni de K, Na, Ca, Mg, Fe, P, Cl, caroten, vitaminele B1, B2, B6, PP, C; strugurii roşii conţin şi antociani, acid tartric, esteri ai acizilor hidroxicinamici şi ai acidului tanic; *frunzele*: tanin, pigmenţi antocianici.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *frunzele*: diaree, dizenterie, tulburări de menopauză, hemoragii uterine, insuficienţă venoasă cronică, boală hemoroidală, flebită, epistaxis, obezitate, celulită; *fructele*: constipaţie cronică, astenie, convalescenţă, gută, rahitism, hipertensiune arterială, arterioscleroză, litiază renală şi biliară;
- *Administrare topică*: *frunzele*: cuperoză, degerături, epistaxis (aspiraţie), cefalee (aplicaţii frunte); *fructele*: pigmentaţii cutanate (fructe necoapte).

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează foarte mult în alimentaţie, atât frunzele pentru prepararea sărmăluţelor, cât şi strugurii proaspeţi, ca fructe sau prelucraţi pentru obţinerea mustului, vinului sau rachiului de tescovină, a coniacului, a şampaniei, a vermutului, a vinului pelin şi a oţetului, folosit pentru murături, salate sau în scopuri condimentare; depozitele de pe pereţii butoaielor, servesc ca materie primă pentru obţinerea acidului tartric. Strugurii servesc la obţinerea stafidelor, iar cei necopţi - la obţinerea aguridei, la acrirea ciorbelor sau la obţinerea unor băuturi răcoritoare; din boabele de struguri se fac compoturi sau dulceţuri şi marmelade. Din seminţele boabelor de struguri se obţine ulei comestibil. În gospodăriile ţărăneşti, cu extract din frunze de viţă-de-vie se vopsea în galben bumbacul, iar materia depozitată pe doagele butoaielor de vin roşu, în amestec cu roibă, servea la colorarea în roşu; cu cârmâz, scumpie şi paţachină se obţinea culoarea galben-ruginiu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 50 mg extract zilnic, ca antioxidant; 50-100 mg extract de 3 ori/zi.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: există preparate tipizate care conţin extrase din *Vitis vinifera*, precum: ENDOTELON, MYRTHIN, OPTILUX, OPTIVITAL, PC OPERATOR, PHYTO SILHOUETTE, STRUGURI ROŞII, sau produse dermato-cosmetice: PHYTOCYANE (şampon).

Medicina tradiţională: seva ramurilor tinere se folosea în combaterea durerilor de ochi sau diluată cu apă folosea contra durerilor de cap şi de stomac, în tratamentul rănilor sau al bolilor de urechi. Ceaiul din ciorchini se folosea pentru alinarea durerilor de cap şi de stomac. Decoctul de ramuri şi ciorchini în amestec cu sunătoare şi cătină se folosea contra diareei. Tescovina amestecată cu boz şi ovăz, fierte câteva ore, se folosea la băi împotriva reumatismului. Agurida pisată se consuma contra diareei. Vinul şi oţetul serveau ca vehicul pentru diverse preparate. Oţetul de vin se folosea în fricţiuni la diverse boli, mai ales în cele febrile.

W

464. *Withania somnifera* (*Physalis flexuosa*)

➢ **Denumiri uzuale** : ashvagandha.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : vitalonide şi vitaferine, cu structură steroidică, alcaloizi, hidrocarburi alifatice, glicozide, oze reductoare, aminoacizi.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : adjuvant în tumori maligne, artrite, imunosupresie, stres ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : în urma cercetărilor întreprinse de NCI din SUA, vitaferina A este considerată ca unul dintre viitoarele medicamente anticanceroase de înaltă valoare terapeutică ; efectul antiinflamator este asemănător fenilbutazonei şi hidrocortizonului ; efectul imunostimulator a fost evidenţiat pentru fracţiunile poliholozidice izolate din rădăcini, iar efectul antistres-adaptogen pentru derivaţii sterolici, denumiţi sitoinozide, separaţi din seminţe.

Medicina tradiţională : se folosea ca antitumoral, tonic amar, antiinflamator-antiartritic, analgezic, antipiretic şi chiar sedativ-hipnotic, în diverse ţări, dar în special în India.

X

465. *Xanthium spinosum*

➢ **Denumiri uzuale**: spin, ghimpe, holeră.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: flavone, lactone (xantatina), xantanolide (xantinina), β-sitosterol.

▷ **Principalele indicaţii**:
- *Administrare internă*: adenom de prostată, prostatită, cistopielită;
- *Administrare topică*: nu.

▷ **Indicaţii auxiliare**: nu.

▷ **Dozajul probabil eficace**: necunoscut.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum: GHIMPE, PROSTATIN.

Medicina tradiţională: în Peru, decoctul din partea aeriană a plantei se folosea contra febrei, infecţiilor genito-urinare, retenţiei urinare, tusei şi bolilor de fiere.

---

466. *Xanthium strumarium*

➢ **Denumiri uzuale**: scaietele-popii, ciulan-de-câmp, cornuţi.

➢ **Componente ale plantei utilizate**: planta întreagă.

➢ **Principii active**: lactone sescviterpenice – xantimuna, xantumanol, epixantumanol.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : diabet zaharat ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

Y

467. *Yucca schidigera* (*Agavaceae*)

➢ **Denumiri uzuale** : arborele-vieţii.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : partea aeriană a plantei.

➢ **Principii active** : enzime, vitamine, săruri minerale, aminoacizi, saponine nehemolitice (yuccagenol).

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : boli reumatismale acute şi cronice, afecţiuni inflamatorii cronice ale intestinului gros, anemie feriprivă, creşterea rezistenţei organismului ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : utilizat în alimentaţie de către indienii din deşertul Nevada.

▷ **Dozajul probabil eficace** : necunoscut.

▶ **Contraindicaţii** : necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile** : necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : YUCCA şi GOLDEN YUCCA, ultimul produs recunoscut doar ca supliment nutriţional.

Medicina tradiţională : indienii din Nevada foloseau planta pentru diverse afecţiuni.

Z

468. *Zanthoxylum americanum*

➢ **Denumiri uzuale** : nu.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : planta întreagă.

➢ **Principii active** : puţin studiată.

▷ **Principalele indicaţii** :

- *Administrare internă* : boli circulatorii, stări febrile, hipotensiune arterială, boli reumatismale ;
- *Administrare topică* : nu.

▷ **Indicaţii auxiliare** : nu.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 2-3 ml tinctură × 3/zi ; 1-3 ml extract lichid × 3/zi.

▶ **Contraindicaţii** : afecţiuni gastrointestinale.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dozele mari determină hipertensiune arterială, sialoree.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : nesemnificative.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : nu.

Medicina tradiţională : nu.

---

469. *Zea mays*

➢ **Denumiri uzuale** : porumb, călămbuc, călambuchiu, ciolomadă, cocenaşi, cucuruz, gârnişor, mălai, păpuşe, păpuşoi, popuşoi, porâmb, penche, tengheri.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : stilurile cu stigmate de la florile femele (mătăsea de porumb), făina de porumb.

➢ **Principii active**: *mătasea de porumb*: săruri de potasiu, calciu, bioxid de siliciu, fitosteroli, steroli ca stigmasterolul, sitosterolul, saponozide, ergosterină, betaină, taninuri, ulei volatil, ceară, alantoină, vitaminele C, E, K, B6, glucide; *făina de porumb*: protide, lipide, glucide, substanţe minerale, precum: K, Na, Mg, Fe, P, Cl, I, F, Cu, caroten, vitaminele B1, B2, B6, PP, F.

▷ **Principalele indicaţii**:

- *Administrare internă*: *mătasea de porumb*: pielocistite acute sau cronice, metrite, climax, meno- şi metroragii, litiază urinară, edeme cardiace, ascită, obezitate, hipertensiune arterială, colecistite cronice, boli reumatismale, gută; *făina de porumb*: regim alimentar în cazul diabetului zaharat, al bolii celiace şi al Duhring--Brocq-ului; *uleiul de porumb*: dischinezii biliare, hipercolesterolemii, profilaxia aterosclerozei, reacţii alergice, migrene;
- *Administrare topică*: *făina de porumb*: furuncule, impetigo, pilomicoze, comedoane, bronşite (aplicaţii pe toracele anterior), traheite (aplicaţii pe toracele anterior), infecţii ale căilor respiratorii superioare (inhalaţii).

▷ **Indicaţii auxiliare**: se utilizează în scopuri alimentare sub formă de ştiuleţi de porumb copţi sau fierţi, ca atare sau sub formă de salate, garnitură etc., în perioada imediat următoare formării boabelor (boabele fierte se consumă şi conservate), de asemenea, pentru prepararea făinii de porumb, consumată sub formă de mămăligă sau sub formă de amidon. Porumbul serveşte şi ca furaj pentru animale, ca masă verde, însilozat ca nutreţ, furaj tocat, sub formă de uruială, boabe, mălai, tărâţe sau coceni verzi sau uscaţi. Poate fi şi combustibil pentru încălzirea locuinţelor sau pentru prepararea mâncării, şi poate folosi la învelirea coteţelor, grajdurilor, bucătăriilor de vară sau chiar a locuinţelor la ţară. În industria alimentară serveşte la obţinerea fulgilor de porumb, a amidonului, la prepararea băuturilor spirtoase, pentru obţinerea alcoolului. În industria chimică şi farmaceutică serveşte la obţinerea amidonului, a alcoolului şi a uleiului de germeni de porumb.

▷ **Dozajul probabil eficace**: 3-5 ml/zi, extract fluid, 30-100 g mătase de porumb sub formă de ceai, zilnic, divizat în mai multe prize.

▶ **Contraindicaţii**: necunoscute.

▶ **Reacţii adverse posibile**: necunoscute.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale**: nesemnificative.

▶ **Efecte toxice**: necunoscute.

☝ **Observaţii**: intră în compoziţia unor preparate tipizate: DIURETIN, MĂTASE DE PORUMB, sau dermato-cosmetice: CREMĂ CORPOREALĂ PE ZONE ULTRA-USCATE - LIERAC, DERIDIUM PIELE USCATĂ ŞI FOARTE USCATĂ, PHYTO-POLLEINE PLUS, PHYTORHUM (şampon) etc.

Medicina tradiţională: ceaiul din mătase de porumb se lua ca diuretic în cazul litiazei vezicale, iar mătasea de porumb, pusă în rachiu, se lua contra frigurilor. Ceaiul din ciocălăi, amestecat cu coajă de stejar, se lua împotriva hemoragiilor, iar leşia de ciocălăi se folosea la tratarea râiei sau la spălatul pe cap împotriva bubelor şi chelirii. Mămăliga caldă se punea pe abdomen în cazul durerilor, iar amestecată cu măduvă de falcă de porc şi fiere de porc, peste care se punea unt de naft;

se folosea pentru „bolfe la gât" ; mămăliga fierbinte se punea în legături la gât, contra amigdalitei sau se aplica pe piept contra durerilor şi junghiurilor. În Moldova, mămăliga mestecată în gură se punea pe buboaie pentru a grăbi maturarea şi spargerea lor. Zeama de porumb fiert, mai ales porumb roşu, se lua contra tusei sau se făceau afumături cu mălai împotriva tusei şi guturaiului. Copiilor mici, care „se opăreau" din cauza urinii, li se presăra pe leziuni mălai după care erau spălaţi cu zeamă de porumb roşu. Pe rănile infectate şi pe bube se punea mălaiul muiat în chişleag sau rachiu şi aşezat între două pânze. Ceaiul din inflorescenţele spiciforme mascule se folosea în cazul bolilor de rinichi, de ficat şi de fiere.

470. *Zingiber officinale*

➢ **Denumiri uzuale** : ghimber, ghimbirul.

➢ **Componente ale plantei utilizate** : rizomii.

➢ **Principii active** : ulei volatil, substanţe fenolice, gingeroli.

▷ **Principalele indicaţii** :
- *Administrare internă* : greţuri, vărsături, vertije din răul de mişcare, de altitudine, de mare, de maşină, boli reumatismale, sindrom dispeptic gastric, hyperemesis gravidarum ;
- *Administrare topică* : micoze cutanate.

▷ **Indicaţii auxiliare** : ghimberul este cunoscut ca un condiment aromatic.

▷ **Dozajul probabil eficace** : 0,5-1 g × 3-4/zi.

▶ **Contraindicaţii** : tratament antitrombotic, folosirea cu prudenţă în timpul sarcinii deoarece dozele mari pot determina contracţii uterine.

▶ **Reacţii adverse posibile** : dozele mari pot determina aritmii cardiace, depresia SNC, avort.

▶ **Interacţiuni medicamentoase potenţiale** : medicaţia antitrombotică poate creşte efectele.

▶ **Efecte toxice** : necunoscute.

☝ **Observaţii** : intră în compoziţia unor preparate tipizate, precum : EMETIN, GHIMBIR, ROYAL TONIC PRENATAL.

Medicina tradiţională : În regiunea Assam din India, pulberea de rizom uscat amestecată cu lapte cald era consumată de femei pentru a le uşura naşterea sau era folosită ca antidot împotriva intoxicaţiilor produse de alimentele alterate. În Nepal, extractul de la rizomii proaspeţi, fierţi cu apă, se folosea ca hipotensiv ; tot în Nepal, rădăcina scobită şi umplută cu 1 g de clorură de sodiu şi apoi prăjită pe cărbuni încinşi un minut se introducea în gură şi se mesteca, inhalându-se apoi aroma degajată fără a se înghiţi bolul vegetal, în scopul ameliorării tusei. În Malaysia, decoctul de rizom amestecat cu usturoi şi ardei uscat se folosea contra inflamaţiilor abdominale şi durerilor de stomac, iar pulberea se aplica pe piele pe leziunile de micoză cutanată.

Index de plante (denumiri uzuale)*

A

afin 446
aglice 343
agud 276
albăstrele 85
alcana 12
alin 17
aloe 18
alior 168
alun 128
amăreală 331
ami 21
ananas 24
anason 321
angelică 27
anghinare 134
arahide 35
araroba 25
arăriel 144
arborele-de-camfor 103
arborele-de-cuişoare 419
arborele-templier japonez 194
arborele-vieţii 467
armurariu 76
arnică 41
asa-foetida 174
ashvagandhă 464
asmăţui 31
astragalus 51
avocado 307
avrămească 199

B

balsam-de-Tolu 280
balsamita 56
balsamul-de-Peru 279
bananier 277
bănuţi 58
bob 455
boz 380
brad 1
brânca-ursului 209
brânduşă-de-toamnă 116
brebenel 127
brustur 36
buberic 393
bumbac 198
busuioc 287
busuiocul-sălbatic 344

C

cacao 430
cafea 116
cais 39
calapăr 97
camptotecă 72
captalan 309
cardamon-de-Djava 155
cartof 405
castan comestibil 82
castanul-sălbatic 7
castravete 133
catehu 2
călin 454
călţunaşi 441
căpşuni 178
cătina-albă 215
cătuşă 55
cătuşnică 283
cânepa-codrului 167
cânepă 73

* Cifrele reprezintă numărul de ordine al plantelor (n. red.).

cârcel 157
cârmâz 317
ceai 429
ceai Jersey 84
ceai-de-Java 295
ceapă 14
ceapă-de-mare 391
ceasornic 301
cebaree 382
cephalis 88
cerneţel 193
cetina-de-negi 234
chimen 80
chiparos 136
cicoare 100
cimbru 434
cimbruţ-de-câmp 433
cimbrul-de-grădină 388
cimisir 69
cinsteţ 410
cireş 89
citrulus 106
ciuboţica-cucului 342
ciulin 400
ciumărea 186
coacăz-de-munte 447
coacăzul-negru 364
coada-calului 159
coada-cocoşului 332
coada-racului 339
coada-şoricelului 3
coada-vacii 451
cocos 115
cola 117
coriandru 124
corn 126
cornul-de-secară 111
crăiţe 420
creţişoară 11
creţuşcă 176
crin 248
croton 132
cruşeţea 57
cruşin 361
cucurbeţică 38
cucută 121
cumin 135
curara-de-tub 96
curcumă 137
curmal-de-India 421
cuscută 139
cynara 142

D

dediţei 348
degeţel-lânos 151
dovleac 134
dracilă 59
dreţe 257
drobiţă 190
drojdie-de-bere 376
dumbăţ 427
dumbravnic 271

E

echinacea 154
eucalipt 165

F

fag 173
fasole 312
feciorică 210
fenicul 177
ferigă 50
fierea-pământului 86
floarea-soarelui 206
fluierătoare 422
fragi 179
frasin 180
frăsinel 150
fucus 183
fumăriţă 184

G

gaiac 201
garanţă 370
gălbenele 70
ghiara-diavolului 204
ghimber 470
ghimpe 374
ghimpe-mare 290
ghiocei-bogaţi 245
ghiocel 185
ginseng 298
ginseng albastru 83
ginseng siberian 156
gomenol 268

gorun 354
grâu 440
grâuşor 357
grepfrut 110
guarană 302
gutui 140

H

hamamelis 203
hamei 218
harmal 304
haşmaciucă 32
henna 242
hrean 114
hrean 40
hrişcă 172

I

iarba-de-şoaldină 395
iarba-lui-Cristofor 101
iarba-lui-Tatin 417
iarba-mare 227
iarba-neagră 71
iarba-negeilor 428
iarba-roşie 336
iarba-Sfântului-Ion 379
iarbă-creaţă 274
iarbă-grasă 338
iederă 205
ienupăr 232
in 250
ipcarigea 202
isop 223
izma-bună 273
izmă-creaţă 272

Î

învârtitoare 306

J

jaborand 319
jalapa 228
jojoba 401

K

kawa-kawa 326
kinkeliba 119

L

laminaria 238
larice 240
laur 147
laur 224
lăcrămioare 122
lăptuci 237
lăsnicioară 403
lemn-dulce 197
lemnul-câinelui 125
lemnul-câinesc 247
lemnul-de-Panama 355
lemnul-Domnului 42
leuştean 246
levănţică 241
lichenul-de-stejar 170
lichenul-renului 92
liliac 418
limba-mielului 63
limba-soacrei 292
limbricariţă 44
linariţă 249
lingurea 113
lobelia 252
lucernă 267
lumânărica-pământului 191
lumina-nopţii 288
lupin 253

M

mac 300
macrişul-iepurelui 297
macul-roşu 299
magheran 260
mahonia 259
margaretă 99
mastix 328
maté 225
măceş 367
măr 262
mărar 26
măselariţă 221
măslin 289
mătrăgună 52
mătreaţa-bradului 445
măturice 386
măzăriche 456
meişor 251
mesteacăn 62

micşunea 93
mielărea 462
mierea-ursului 347
migdal 22
mirgău 394
mirt 281
mojdrean 181
molid 318
momordică 275
morcov 148
mur 372
muşchi-islandez 182
muşeţel 266
muştar-alb 67
muştarul-negru 65
mutătoare 68
mutulică 392

N

nalba-de-cultură 263
nalba-mare 19
napi 64
năpraznică 192
năsturel 282
năvalnic 314
neem 54
negrilică 285
nemţişori-de-câmp 149
nopticioasă 211
nuc 231
nucşoară 278
nufăr 286

O

obligeană 5
odolean 448
omag 4
omeag 384
orez 296
orz 217
osul-iepurelui 291
ovăz 53

P

palmierul pitic 398
papaya 78
parpian 28
patlageaua-roşie 254
păducel 130
pălămidă 105
păpădie 424
păpălău 315
pătlagină 329
pătrunjel 310
pătrunjelul-de-câmp 322
pedicuţă 256
pelinariţă 46
pelinul 43
pepene verde 107
perişor 351
piciorul-cocoşului 356
piciorul-lupului 255
piersic 308
pimenta 320
pin 324
pinul-maritim 323
piper 327
piper-de-apă 335
pir 9
piretru 98
plesnitoare 153
pliscul-cucoarei 161
plopul-negru 337
pochivnic 48
podbal 442
podofil 330
poroinic 293
portocal 108
porumb 469
praz 15
prun 345

R

rachitan 258
ratania 235
răculeţ 334
ricin 365
ridiche 358
rocoină 411
rodia 349
rodul-pământului 47
roiniţă 270
romaniţă-mare 29
rostopască 94
roşcov 91
roua-cerului 152
rozmarin 369
ruin 416
ruşcuţă-de-primăvară 6

S

salba-moale 166
salbă-moale 171
salcâm 366
salcâmul-galben 236
salcâmul-japonez 407
salcea 402
salcie 377
salvie 378
sânziene 188
sânzienele-de-pădure 49
sasafras 387
saschiu 457
săpunariţă 385
scaiete 77
scaietele-popii 466
scaiul-dracului 162
scai-vânăt 163
scânteuţă 23
schinduf 437
schinel 112
sclipeţi 340
scorţişoară 104
scoruş-de-munte 408
scumpie 129
scumpie 363
sfeclă 60
silnic 195
silur 169
siminichie 81
siminoc 208
sipică 389
sirinderică 313
slăbănog 226
smirnă-de-Siam 415
smochin 175
soc 381
soia 196
sorbestrea 383
sovârv 294
spanac 409
spânz 207
spălăcioasă 397
spin 465
splinuţă 406
sporici 452
stânjenei 230
stejar 353
steregoaie 450
strugurii-ursului 37
sulfină 269
sunătoare 222
şofran 131

Ş

ştevia-de-grădină 373
ştir 20

T

talpa-gâştei 243
tarhon 45
tămâiţă 95
teiul-pucios 435
tisa 425
traista-ciobanului 74
trandafir 368
trei-fraţi-pătaţi 460
trifoi-roşu 436
troscot 333
tuia 432
tulichină 146
turiţa-mare 8
turta-lupului 414
turtă 79
tutun 284

Ţ

ţelină 34

U

ulm 443
unguraş 265
urda-vacii 244
urechelniţă 396
urzica-moartă 239
urzică 444
usturoi 16
usturoiţă 13

V

vanilie 449
vârnăţ 375
varză 66
vâsc 461
vătămătoare 33
ventrilică 453
verigariu 360

vetrice 423
vindecea 61
vineriţă 10
viorele 459
vişin 90
viţa-de-vie 463
viţă-africană 316
viţelar 30
volbură 123
vulturică 214

Y

yohimbe 303

Z

zârnă 404
zămoşiţă 213
zburătoare 158
zmeur 371
zorele 229

Index de afecțiuni

A

abcese 17-20, 37, 46, 48, 53-55, 57-58, 60, 104, 119, 142, 144, 151, 171, 173, 176, 195, 201, 203, 205, 215, 220, 228, 237, 243, 266-267, 301, 303-305, 308-309, 311, 328, 354, 355-356, 359, 367
ablactaţie 255
acnee 35, 37, 39, 56, 60, 63, 70, 87, 102, 114, 133, 145, 147, 150, 177, 188, 190, 195, 198, 204, 208, 214, 231, 266, 299, 306, 308-309, 315, 323, 332, 356, 374, 376
acrocianoză 33, 107, 330
adenită 35, 55, 85, 102, 167, 202, 205, 217, 236, 312, 320, 370-371
adenom de prostată 12, 107, 112, 130, 196, 236, 241, 324, 353, 371, 379
aerofagie 84, 96, 224, 240, 281, 290, 369
afte 13, 15, 18, 85, 156, 176, 188, 215, 278, 299, 323, 337, 351, 354, 363
aftoză 18, 22, 84, 93, 131, 141-142, 150, 157, 202-203, 210, 220, 235, 241, 266, 270, 275, 308-309
agitaţie nervoasă 144, 194, 217
agitaţie psihomotorie 30, 107, 117, 133
albuminurie 27, 190, 197, 328, 330, 353
alcoolism 60, 67, 77, 253
alergie 383
alopecii 10-11, 18, 33, 35, 40, 56, 61-62, 67, 75, 84, 97, 100, 137, 177, 180, 188, 191, 198, 209-210, 214, 241, 259, 273, 285-286, 288, 295, 300, 307-309, 326, 341, 345, 352, 357, 357, 361, 267, 373
amauroză 186, 366
amenoree 17, 40, 43, 70, 73, 77, 117, 133, 150, 169, 181, 184, 191, 196, 217, 232, 240, 253, 281, 293, 317
ameţeli 40, 82, 168, 217, 246, 328, 353
amigdalită 14, 18, 37-38, 55, 116, 143, 156-157, 176, 278, 289, 309-310, 312-313, 320, 323, 353, 361, 370-371, 384
amoebiază 77, 175
ansarcă 35, 38, 100, 171, 176, 238
anchilostomiază 135
anchiloză poliarticulară 69
anemie 37, 40, 54, 58, 60, 75, 87, 96, 100, 103, 107, 123, 150, 163-164, 184, 196, 214, 218, 241, 244, 256, 262-263, 268, 279, 296, 300, 303-304, 317, 324, 332, 344-345, 350, 352, 354, 372, 381
anexită 281
angină 109, 278, 321, 362
angioză diabetică cerebrală 95
angor coronarian 252
anită 205
ankilostomiază 83
anorexie 18, 28, 36, 42, 54, 67, 75, 80, 89, 92, 96, 99, 128, 130, 155, 166, 170, 176, 181, 213, 261, 270, 321, 358, 365
antrax 107, 200, 327
anurie 64, 100, 146, 177, 296
anxietate 30, 51, 130, 176, 183, 222, 232, 234, 246, 248, 252, 264, 318, 321, 332, 365
apatie 9, 45, 105, 297, 329
apoplexie 103, 276
aritmie 47, 67, 87-88, 103, 109, 129, 183, 216, 276, 293, 316, 344-345, 384
arsuri 9, 15, 18, 20-22, 34, 48, 57, 60, 63, 66, 68, 82, 96, 99-100, 104, 111, 116, 119, 142-143, 147, 167-168, 174, 180, 186, 196, 198, 203, 205, 217, 231, 237, 241-242, 252, 273-275, 284-286, 296-297, 311, 323, 329, 332, 337, 348, 353, 355-356, 360-361, 365, 267, 369

arteriopatii 233, 276
arterioscleroză 19-20, 27-28, 39, 67, 82, 93, 105, 109, 118, 143, 146, 150, 214, 237, 266, 311, 372, 377
arterită 19, 59
arterioscleroză 18
articulaţii tumefiate 190
artralgii 276
artrită 33, 37, 48, 56, 83, 111, 131, 160, 184, 236, 274, 290, 322, 378
artroză 56, 166
ascaridioză 83, 106, 169, 224, 297, 311
ascită 14, 18-19, 46, 49, 60, 62, 70-71, 100, 123, 156, 169, 187, 190, 231, 238, 241, 253, 256-257, 259, 261-262, 286, 300, 310-311, 336, 360, 383
astenie 31, 33, 37-39, 41, 45, 47, 50-54, 67, 87, 89-90, 96, 99, 117, 129-130, 134, 143, 146, 150, 158, 171-172, 174, 201, 213, 221, 235, 239-240, 244, 247, 262-263, 279, 297-300, 308-309, 318, 335, 339, 348, 350, 354, 365, 367-368, 377
astm 9, 19, 25, 28, 38-40, 44-45, 49, 55, 58, 60, 62, 77, 96, 110, 118, 122, 125, 130, 141, 143-144, 146, 152, 155-157, 162, 164, 167, 171, 175, 179-181, 184, 186, 194-195, 198-200, 206, 213, 215, 220-222, 224, 234, 240-241, 248-249, 252-253, 256-257, 259, 262-263, 266-268, 273-277, 279, 297-298, 307, 310, 312, 315, 317, 327, 333, 336, 338, 345, 350, 352-353, 358, 361, 267-369
astralgii 276
ataxie 197, 252, 268
aterosclerozа 26, 53, 95, 188, 241, 294, 344, 383
atonie 73, 91, 105, 215, 240, 290, 313, 323, 365
avitaminoză 7, 332

B

bâlbâială 276
blefarită 31, 45, 220, 222, 245, 253, 266, 283, 311
boala Alzheimer 76, 257
boala Basedow 199, 252
boala Behcet 100
boala Hodgkin 373
boala Parkinson 48, 107, 122, 179, 246, 248
boala Raynaud 59, 158, 236
brahicardie 54, 125, 169, 177, 192, 334, 375
bromhidroză 24, 131, 308, 358
bronhopneumonie 17, 233
bronhospasm 142-143, 224, 233, 262-263
bronşită 7, 9-10, 14, 18-20, 25, 31, 33, 38, 45, 49, 53, 57-58, 60-61, 70-71, 74, 77-80, 82, 84, 88, 93, 96, 100, 116, 128, 130, 134, 142, 144, 152, 156, 158, 162, 167, 180-182, 184, 196-199, 201, 205-206, 213-214, 216, 220, 224, 229, 235, 240-241, 245, 252, 255, 258, 260-264, 266, 268, 276, 288, 290, 296, 302-303, 310-311, 313, 315, 317, 327, 332, 337, 346, 352-353, 357, 359, 367-369, 374, 383
bulimie 184

C

calculi 14, 58, 197, 301, 325
calculoză 39, 209, 274
calozitate 82, 307, 322-323
cancer 17, 22, 50, 65, 87, 100, 149, 223, 233, 291, 345, 350, 373, 375, 378
candidoză 63, 128, 277, 308-309, 323, 363
capilarită 297, 363
cardiopatie 11, 81, 125, 169, 276, 334
carenţe vitaminice 93
carii dentare 133, 203
caşexie 96, 303
cearcăne 329, 348
cefalee 13, 15, 18, 20, 46, 59, 61, 82, 84, 102-103, 109, 130, 134, 138, 143, 150, 155, 166-167, 169, 177, 180, 182, 186, 194, 198, 213, 217, 220, 224, 232, 235-236, 248, 252, 276, 278, 311, 323-324, 327, 329, 332, 339, 368-369, 374, 377
celulită 56, 64, 76, 109, 143, 167, 182, 202, 216, 270, 294, 326, 346, 368, 377
cheilită 116, 308-309
cheratoză senilă 267
chisturi sebacee 214
cicatrice 76, 268
ciroză 68, 93, 118, 190, 259
cistită 9, 14, 22, 64, 78-79, 97, 102, 142, 162, 171, 173, 190, 196, 205, 224, 229, 254, 262, 264, 300, 317, 330, 350, 367
cistopielită 379
claudicaţie intermitentă 158
climacterium 88, 159, 308-309
climax 28, 51, 57, 63, 76, 109, 131, 196, 199, 262, 313, 383
colecistită 68, 82, 104, 133, 135, 139, 170, 184, 290, 383
colecistopatie 180
colelitiază 325
colesterolemie 56, 188

colibaciloză 36, 105
colici 9, 13-14, 18-19, 23, 28, 34-35, 45, 48, 51-52, 54, 62, 71-72, 83-84, 90-91, 96, 102, 105, 107, 110-111, 127, 137, 144, 148, 156, 169, 171-172, 180, 188-189, 191-192, 197, 209, 213, 216-217, 220-221, 223-225, 234--235, 237, 239-240, 245, 248, 252, 259-260, 272, 274-276, 280, 283, 285-286, 291, 293, 296-297, 300, 303, 305, 312, 314, 317, 328--329, 338-339, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 356, 367-371
colon iritabil 9, 22, 27, 30, 50, 65, 71, 107, 168, 266, 294
colopatie funcţională 221, 326
comedoane 214, 299, 311
condiloame 191
congestie 59, 104, 137-138, 270
conjunctivită 27, 74, 103, 110, 138, 156, 215, 220, 222, 253, 261, 266, 283, 301
constipaţie 14, 19, 22, 32-37, 44, 49-50, 52-54, 57, 60-62, 68, 72, 75, 78-79, 82, 87-88, 92, 104-105, 107, 111, 115-116, 123, 127, 134, 137, 142, 147-148, 154, 161, 163, 168-169, 185-186, 202, 204-205, 209, 214, 226, 237, 251, 253, 257-258, 266, 279, 285-286, 291--293, 295-296, 301, 303, 310-311, 331-334, 342, 344, 356-357, 362, 372, 374, 377
contuzie 53-54, 60-61, 119, 131, 159, 198, 205, 221, 228, 269, 276, 283, 308-311, 313-314, 323, 329, 337, 353, 371-372
convulsii 42-43, 61, 88, 152, 169, 178, 180, 203, 217, 246, 257-258, 300, 305, 308, 312, 327, 343, 345
cord pulmonar 334
coree 100, 107
corpi străini (praf) intraocular 309
crampe 35, 39-41, 43, 62, 67, 82, 88, 108, 126, 136, 157, 169, 184, 189, 204, 218, 223, 256, 311, 317, 364, 367
cuperoză 12, 22, 56, 109, 137, 158, 165, 195, 198, 215, 253, 377

D

degerături 9, 12, 18, 33, 48, 58, 60, 63, 67, 89, 96, 101, 116, 128, 131, 169, 174, 188, 203, 228, 242, 273, 275, 285-286, 290, 308-309, 311, 367, 377
delir 40, 49, 61, 82, 177, 197, 375
demenţă 158
denicotinizare 209
dentalgie 240, 253
dentodinie 221
depresie 40-41, 43, 57, 84, 88, 122, 180, 219, 248, 305, 308-309, 319, 327, 340, 352, 373, 384
dermatită 18, 28, 39, 49-50, 54, 82, 113-114, 119, 122, 131, 165, 167, 177, 184, 186, 190--191, 219, 260, 262-263, 277, 294, 300, 303, 305, 307-309, 319, 354, 360, 368-369
dermatomicoză 82
dermatoză 27, 31, 38, 184, 258, 303, 343
dezalcoolizare 209, 335
diabet 14-15, 18, 29, 33, 35, 49, 60, 76, 78, 87, 95, 123, 130, 135, 149, 152, 156, 176, 188, 190, 207, 211, 214, 216, 218, 225-226, 230, 235-237, 244, 249, 254, 267-268, 276, 302-303, 306, 316, 323, 331, 334, 338, 344, 354, 356, 363-364, 372-373, 380, 383
diaree 8-9, 12-15, 21-23, 25-27, 37-38, 40, 45, 47, 50, 54-55, 59, 61-62, 64-67, 77-79, 82, 89, 99-100, 102, 105-106, 109-111, 116, 119--120, 123, 127, 131, 136-137, 141, 143, 146--147, 156-158, 164-167, 169, 176, 178, 180, 184, 186, 188, 192-194, 196-197, 199, 202, 206, 211, 214, 216, 221, 224, 227, 238-242, 246-247, 255, 258, 261, 267-268, 270-271, 274-275, 278, 280, 283-287, 290-294, 296--299, 301-304, 307, 310-315, 317, 322-323, 325, 327-332, 336-339, 343-345, 349, 352--354, 356, 358, 361, 363-364, 370-371, 375, 377
difterie 137, 320-322
dischinezie biliară 9, 13, 34-35, 41, 46, 62, 87, 90, 101, 104, 118, 155, 161, 168, 186, 190, 221, 237, 241, 252-253, 292, 300, 344, 353, 358, 365
disfuncţii erectile 247
dislipidemie 200
dismenoree 9, 26, 28, 36, 43, 46, 54, 63, 73, 88, 95, 107, 117, 119-120, 154, 156, 160, 167, 172, 176, 196, 217, 224, 240, 253, 281, 288, 301, 370
dispepsie 12, 18, 20, 39, 80, 114, 128, 135, 143, 155, 165, 180, 193-194, 198-199, 205, 219, 224, 235-236, 303, 324, 367, 372
displazie 45-46, 54
dispnee 10, 45, 100, 162, 169, 216, 218-219, 291, 367
distonie 95, 154, 180, 199, 221, 252, 291
disurie 17, 40, 220
dizenterie 15, 39-40, 54, 60, 64-65, 67, 77, 80, 105-106, 111, 119, 141, 143, 146-147, 157, 168, 175, 180, 188, 211, 216, 242, 246,

270, 274-275, 278, 280, 283, 290-291, 294, 297, 302, 311, 313-314, 318, 323, 339, 342, 356, 363, 377
dopuri de cerumen 237
Duhring-Brocq 357, 383
duriloane 20, 63, 82, 104, 108, 142, 167, 307, 323

E

echimoză 32-33, 39, 48, 53, 63, 75, 97, 110, 140, 181, 220, 269, 276, 337, 343, 368, 372
eclampsie gravidică 319
ectodermoză pluriorificială 278
eczemă 9, 13-14, 17, 21-22, 25, 30-32, 35-36, 49-50, 56, 60, 62-63, 70, 74-75, 107, 117--119, 121, 131, 135, 142, 144, 147, 153, 157, 160, 162-163, 165, 168-169, 171, 180, 188, 190-191, 197-200, 202-205, 209, 211, 214-215, 217, 221, 228, 231, 236, 238-239, 242, 255, 257, 266, 269-270, 274-275, 277, 281, 301-303, 308-309, 311, 315, 318, 326--328, 330, 332, 337, 344, 351, 353, 356, 360-361, 363, 367-369, 374
edem 7, 18-19, 24, 26, 31, 36-38, 43, 52-53, 56-57, 61, 69, 78-79, 82, 90-91, 96, 99, 101, 104, 111, 130-133, 140, 144, 146, 152, 154, 159-160, 166, 171, 173, 175, 182-183, 190, 207, 213-214, 216, 233, 237, 240-241, 246, 253-254, 256, 261, 264, 272, 291, 293-294, 297, 300-301, 304, 310-311, 315-316, 329--331, 370, 374, 383
efelidă 24, 38, 56, 92-93, 111, 151, 201, 231, 281, 299, 320, 323
elefantiazis 76-77, 102, 150, 320, 323
elongaţie articulară 181
enfizem 57, 130, 162, 200, 216, 319
endocardită 11
enterită 26, 28, 59, 75, 82, 87, 97, 119, 127, 136-137, 146, 148, 157, 162, 188, 205, 240, 266, 270, 322, 337, 362-363
enterocolită 9, 26, 72, 80, 201, 274-275, 298, 313, 350, 352
entorsă 32, 53, 173, 180, 252, 300, 308-310, 337, 368, 372
enurezis 51, 64, 142, 180, 294, 361
epidermofiţie 188
epigastralgie 73, 97, 110, 119, 235, 253, 265, 287, 295, 364
epilepsie 9-10, 25, 43, 84, 103-104, 137, 143, 152-154, 159, 169, 181, 184, 198, 203, 240, 274, 283, 322, 370-371
epistaxis 15, 66, 93, 131, 211, 270, 285-286, 311, 314-315, 377
eretism genital 176
eritem 27, 35, 49, 68, 84, 109, 177, 195, 203, 234-235, 281, 320, 356, 372
eritrocianoză 33, 107
erizipel 13, 15, 21, 37, 48, 101, 143, 154, 159, 167, 224, 267, 290, 303, 311-312, 321, 323, 356, 359
escare 25, 228, 337, 374
excoriaţii 35, 203, 210, 221, 241, 329

F

faringită 13, 23, 54, 80, 109, 168, 214-215, 224, 226, 245, 261, 266, 278, 298, 302, 313, 315, 332, 353
fatigabilitate 21, 105, 123, 129, 180, 198, 316
favus 167, 169, 191, 292, 322
febră 12-14, 21, 27, 35-36, 45, 50, 56-57, 62, 70, 74-77, 82, 87-91, 93, 96, 100, 104-107, 109-110, 138, 141, 147, 150, 154-155, 160, 167-168, 173, 175-176, 180, 190, 198, 200, 205, 207, 216-217, 232, 235, 243, 245, 247, 256, 258, 261, 265, 268, 272, 279, 286, 291, 295, 302, 307, 311-312, 317, 322, 329, 335, 339, 342, 344, 346, 356, 366, 373, 376-377, 379, 382
febră tifoidă 46, 70, 105, 157, 176, 200, 204, 211, 216, 240, 252, 277, 308, 363
fetor bucal 352
fibrilaţie atrială 125, 320
fistule 54, 217, 228
fisuri 9, 48, 119, 193, 203, 237, 242, 266, 270, 273, 275, 295, 299, 302, 323, 337, 354, 374
flatulenţă 89, 113, 227, 232
flebită 107, 180, 222, 377
flegmoane 110, 311, 353-354, 370-371
fobie 45, 138, 252
foliculită 217
fracturi 10, 167, 228, 338, 365
frigiditate 33, 95, 99, 144, 170, 180, 300, 308-309, 354
ftiriază 39, 341
furuncule 17-19, 22, 35, 45, 48, 53-55, 58, 60, 63, 84, 104, 123, 128, 142, 151, 159, 163, 173, 176, 195, 201, 203-205, 210, 215, 221, 237, 243, 252, 266-267, 269, 275, 278, 301-302, 304, 310-311, 315, 318, 337, 342, 353, 356, 367, 383
furunculoză 8, 35, 39, 46, 87, 131, 152, 190, 256-257, 306, 327, 370-371, 374, 376

G

galactofug 21, 188
galactogog 27, 33, 57, 144, 161, 218, 253, 260-261
galactoree 308-309, 354, 368, 372
gangrenă 40, 44, 95, 136, 171, 320
gastrită 13, 41, 80, 88, 97, 168, 195, 240-241, 266, 268, 280, 294, 318, 322, 352
gastroduodenită 148, 160-161, 163, 186, 205, 242, 246, 294
gastroenterită 69, 91, 185, 260, 264, 287, 305--306, 314, 317, 350, 353-354
gingivită 9, 13, 21, 38, 89, 92, 97, 108, 116, 180, 215, 231, 241, 270, 273-275, 285, 302, 307-310, 314, 330, 337, 362
gingivoragie 202
glaucom 66, 107, 140, 257, 259, 320, 330
glosită 8, 224
glosodinie 142
glosopiroză 142
gonoree 228, 234-235, 311
granulom 25
greţuri 20, 26, 30, 36-37, 39, 47, 72, 77, 82, 88, 96, 100, 102, 136, 144, 165, 169, 178, 183, 191, 194, 199, 206, 224, 236, 241, 243, 249, 260-261, 264, 268, 288, 296, 352--353, 358, 363, 384
gripă 11, 20, 30, 57, 62, 70, 76, 88-90, 92-93, 103, 105, 144, 158, 174, 181-182, 198, 217, 224, 235, 237, 249, 262-263, 265, 268, 276, 289, 296, 299, 301, 306-307, 311, 317, 326, 353
guşă 354
gută 10, 14, 19, 33, 35-36, 38, 43-45, 48, 51, 55-59, 62, 64, 67, 74, 78-79, 82-83, 91, 93, 96, 99-100, 110, 118, 123, 143, 146-147, 163, 170-171, 176, 184, 191, 196, 203, 207, 214, 216, 220-221, 231, 238, 241, 256, 259, 262-263, 268-270, 273-274, 276, 279, 294, 307, 311, 315, 321, 326-327, 331-332, 337, 339, 343-344, 351-352, 361, 363, 370-371, 374, 377, 383

H

helmintiază 7, 38, 84, 142, 197, 251, 297, 320, 343
hematurie 27, 82, 100, 146, 190, 197, 211, 243, 255, 266, 313
hemoptizie 15, 55, 116, 140, 255, 266, 270, 274, 280, 285, 297, 307, 313-314, 332, 337, 339
hemoragie 14-15, 24, 39, 65-67, 69, 72, 85, 91, 95, 106, 119, 132, 140, 156, 177-178, 188-191, 195, 197, 210, 220, 229, 243, 245, 258, 266, 270-272, 283, 283, 285-287, 298, 307, 313, 316, 328, 337, 345, 350, 361-362, 372, 377, 383
hemoroizi 13, 19, 38, 44, 110, 112, 119, 123, 202, 204, 258, 262, 270, 273, 285, 289, 304, 311, 322-323, 353, 362, 368
hepatită 17, 35, 68, 104, 117-118, 130, 184, 195, 312, 325, 344
hepatopatie 9, 31, 33, 46, 69, 74, 76, 82, 115, 128, 157, 163, 165, 176, 265, 318, 347
herpes 31, 48, 54, 57, 81, 84, 220, 231, 266, 315, 326, 337, 374, 376
hidartroză 61
hidrosadenită 217
hiperaciditate 18, 168, 176, 296, 329
hiperazotemie 56, 173
hiperclorhidrie 48
hipercoagulabilitate 18
hipercolesterolemie 18, 102, 117, 137, 159, 161, 188, 205, 218, 236, 241, 300, 325, 354, 383
hiperhidroză 21, 43, 48-49, 56, 131, 177, 180, 188, 257, 262-263, 272, 285-286, 307-309, 358
hiperlipidemie 20, 49, 166, 236, 330
hipertensiune 14, 17-18, 54, 57, 69, 76, 88, 95, 109, 115, 122-123, 129-131, 143, 150, 155, 160, 167, 170, 172-173, 175, 178, 188, 190, 200, 207, 214, 226, 233, 237, 241, 244, 247-248, 252-253, 258, 271, 291, 294--295, 325, 330, 332, 334, 372-373, 375, 377, 382-383
hipertiroidie 149, 208, 252, 291
hipertriglicidemie 102
hipoaciditate gastrică 83, 96, 356
hipocalcemie 99, 218, 247
hipogalactemie 295
hipogalactie 122, 152
hipogalactoree 69, 175, 313, 376
hipohidroză 311
hipotensiune 13, 67, 82, 99, 103, 230, 247--248, 305, 323, 345, 367, 372, 375, 382
hipotiroidie 125, 149
hipotonie gastrică 216
hipovitaminoză 227, 251, 297, 301, 306, 356
holeră 20, 53, 184, 224, 246, 249, 298, 302, 335
hyperemesis gravidarum 384

I

icter 17, 54-55, 63-64, 82, 87, 93, 118, 123, 133, 147, 150, 156, 181, 198, 238, 243, 266, 303, 312, 315, 324, 342, 344-345
ihtioză 74
impetigo 12, 57, 177, 180, 184, 214, 277, 280, 327, 356, 367, 374, 383
impotenţă 33, 95, 99, 144, 170, 180, 224, 247--248, 282, 300, 308-309, 354
inapetenţă 40, 42, 52, 96-97, 133, 174, 180, 190, 216, 231, 339, 354
incontinenţă urinară 108, 270, 285-286, 294
indigestie 18, 20, 93, 96, 119, 234, 279, 353, 374
infarct miocardic 103, 125, 139, 214, 334
infecţie 18, 20, 22, 25, 35, 38, 41, 43, 57, 74, 97, 128, 143, 163, 176, 178, 206, 217-219, 226, 232, 258, 264, 267, 272-274, 285-286, 292, 295, 305, 314, 316, 325, 336-337, 357, 363, 379, 383
inflamaţie 27, 36-37, 41, 53, 59, 63-64, 77, 82, 88, 91, 123, 133, 135, 138, 197, 202--203, 205, 220, 222, 263, 273-274, 290, 307, 309-310, 312, 322, 336-337, 343-344, 351, 353, 355-356, 359, 364, 371, 384
insolaţie 167-168, 217, 329
insomnie 13, 27-28, 46, 49, 82, 92, 99-100, 107, 109-110, 143, 176-177, 183, 195-196, 199-200, 211, 213-214, 216, 220-222, 224, 226-227, 232, 234, 245-246, 248, 252, 263--264, 276, 297, 305, 307, 319, 365, 367-368
insuficienţă aortică 103
insuficienţă cardiacă 24, 73, 103, 109, 116, 125, 130, 136, 139, 173, 248, 285-286, 291, 294, 319, 334, 349, 361
insuficienţă hepatică 63, 93, 100, 137, 196, 217, 255, 290, 296, 303, 339
insuficienţă ovariană 110
insuficienţă renală 24, 43, 100, 118, 125, 173, 259, 300, 319, 361
insuficienţă respiratorie 178, 230, 294, 312
insuficienţă venoasă 10, 12, 54, 76, 107, 113, 140, 165, 262, 271, 304, 330, 377
intertrigo 9, 107, 209, 211, 277, 356
intoxicaţie 7, 16, 34-35, 40, 48, 59, 115-116, 177, 201, 233, 237, 243, 257, 285-286, 321, 356, 384
irascibilitate 109, 216
iritaţie 7, 38, 54, 80, 92, 96, 155, 157, 177, 190, 192, 260, 268, 274, 282, 296, 300, 312, 315, 324, 329, 331, 333, 339, 343, 355-356, 370, 375
isterie 39, 43, 46, 83, 87, 92, 105, 110, 137, 153, 167, 262-263, 305

Î

îmbătrânire precoce 142
înţepături de insecte 13, 19, 25, 31, 35, 38, 40-41, 63, 89, 93, 101, 117, 142, 203, 208, 224, 235, 252-253, 266, 284, 295, 297, 300, 305, 308-311, 313, 317, 323, 337, 339, 347, 352, 361

K

keratoză 295

L

laringită 10, 13, 19, 80, 116, 181, 224, 245, 261-263, 266, 296, 302, 350, 352-353, 367
lehuzie 123, 311
leishmanioză cutanată 22
lepră 76, 177
leucemie 233, 292, 373
leucodermie 24, 170
leucoree 9, 13, 15, 21, 35, 39, 43, 46, 54, 63, 80, 97, 103, 115, 146-147, 151, 180, 183, 196-198, 202-203, 211, 216, 220, 228, 234--235, 242, 255, 262-263, 270, 274-275, 282, 285-286, 296-297, 299, 302, 307-309, 313, 336, 340, 351-352, 361, 372, 375
leziuni 21, 35, 40, 44, 46, 53, 56-57, 64, 70, 78, 82, 84, 87, 100, 143, 180, 203, 214, 223-224, 238, 274, 278, 311-312, 324, 345, 351, 367, 384
lichen plan 142
limfangită 303, 354
limfom 373
lipoidoză 118
lipomatoză Dercume 354
lipotimie 47, 300
litiază 7, 13, 25, 33, 46, 49, 55-56, 58, 64, 67, 74, 78-79, 91-93, 99, 114, 118, 123, 128, 133, 146-147, 153, 163, 166, 168, 171, 173, 184, 190, 204, 224, 237-238, 243, 253, 256, 261, 270, 277, 283, 290, 293, 297, 300, 330, 332, 361, 369-371, 377, 383
lumbago 67, 167, 180, 190, 203, 217, 240, 272, 352-353, 368
lupus eritematos 22, 24, 177, 218
luxaţie 122, 167, 181, 203, 272, 300, 308-309

M

malarie 50, 54, 62, 75, 82, 88-89, 94, 107, 154, 168, 175-176, 189, 196-197, 200, 204, 243, 249, 277, 305, 307, 312, 342, 344, 362
memopatii dureroase premenstruale 294
manifestări cardiace neurovegetative 11, 71, 103, 109
manii 366
mastalgie premenstruală 236
mastită 102
mastodinie premenstruală 301
mastopatie benignă 117
melancolie 46, 246
melasmă 53, 92
melenă 313
menometroragii 332
menopauză 14-15, 291, 377
menoragie 76, 95, 178, 240, 270, 274, 355, 372, 376
meteorism 7, 15, 28, 33, 40, 50, 53-54, 71, 84, 92, 128, 170, 181, 199, 213, 217, 221, 224-225, 235, 260, 264, 267, 339
metrită 95, 165, 184, 220, 281, 305, 337, 383
metroragie 9, 15, 26, 54, 77, 95, 131, 157, 178, 196, 199, 202, 210, 218, 270, 272, 274, 285-286, 305, 323, 332, 337, 343, 372, 383
mialgie 67, 69, 117, 143, 147, 206, 260, 323, 345
miastenie 151
micoză 24, 27, 56, 61, 64, 70, 78-79, 107, 153, 156, 169, 184, 186, 188, 191, 214, 219, 228, 271, 281, 303, 337, 353, 361, 367, 384
midriază 45, 49, 122, 169, 257, 291, 315, 327-328, 335
migrenă 30, 33, 46, 61, 88, 95, 107, 134, 176, 180, 198, 213, 217, 220-221, 224, 247, 252, 276, 291, 295-297, 302, 350, 353, 369, 383
miocardită 39, 125
mioclonia fibrilară a pleoapelor 88
miopatie 151
miozită 318
mixedem 334

N

nefrită 11, 38, 56, 60, 64, 92, 97, 118, 142, 147, 171, 192, 254, 262-263, 296, 320, 330, 350
nefropatie 14, 31, 53, 162
neoplasm 156, 233
nervozitate 220, 244, 308-309
neuroastenie 365
neurodermită 27, 131
neuropatie 236, 345
nevralgie 10, 27, 30, 38, 46, 48, 58-59, 62-63, 67, 75, 88-89, 100, 121, 137, 147, 154, 166--167, 169, 176, 179-180, 186, 190, 197, 217, 220, 224, 233, 246-247, 262-263, 270, 276, 281, 288, 296, 301, 310-312, 315, 317, 323, 328-329, 336, 351-352, 367-369
nevrodermită 160, 191, 236, 315
nevroză 11, 92, 105, 109, 176, 179, 226, 244, 279, 279, 281-282
nimfomanie 176
noduli 295, 320

O

obezitate 12-13, 19, 40, 56, 60, 64, 93, 107, 109, 118, 130, 143, 147, 149-150, 160, 182, 184, 195, 207, 214, 216, 237, 294, 311, 334, 344, 347, 377, 383
odontalgie 219, 227, 260, 270, 291
oftalmie 91, 177, 347, 354
oligomenoree 199
oligurie 173, 184
onanism 176
onicomicoză 219
onicorexie 237
orhiepididimită 48, 288
orhită 48, 281
orjelet 74, 220, 311
osteomielită 45, 191
osteoporoză 293, 353
otalgie 240, 368
otită 55, 203, 215, 311, 323
ovarită 281
oxiuri 85, 142
ozenă 315

P

palpitaţii 51, 67, 92, 103, 109, 130, 183, 198, 213, 257, 280, 297, 361
panariţiu 18-19, 48, 54, 112, 142, 151, 159, 195, 201, 203, 217, 237, 269, 275, 301, 311, 354, 356, 367, 370-371
paradontopatie 93
paradontoză 237, 330
paralizie 39, 41, 44, 47, 61-62, 67, 70, 82, 84, 86, 91, 96, 100, 102, 151, 184, 191, 194, 228, 243, 254, 257, 276, 296, 327, 333, 335, 343, 367, 369

paratifoidă 216
parazitoză intestinală 20, 26, 37, 39-43, 47, 50, 60-61, 69, 85, 111-112, 115, 119, 127, 142, 146, 152, 158, 161, 180, 184, 188, 198, 207, 213-214, 223, 229, 248-249, 258, 282, 295, 336, 347, 350, 352
parestezie 10
parodontopatie 202
pavor nocturn 252
pediculoză 36, 61, 85, 100, 136, 191, 228, 260
peladă 7, 20, 27, 38, 44, 59, 67, 89, 97, 121, 197, 305
pelagră 45, 145, 156, 257, 296, 354
pemfigus 35, 53, 84, 235, 278, 351
pericardită 11, 18
periodontită 250
perleş 323
pielită 173
pielocistită 317, 370-371, 383
pielonefrită 78-79, 97, 254, 294, 300, 370, 371
pigmentaţie 27, 38, 72, 151, 153, 269, 292--293, 370-371, 377
pilomicoză 61, 70, 219, 374, 383
piodermită 18-19, 32, 35, 45, 56, 63, 82, 105, 107, 157, 191, 275, 292
pirozis 94, 184, 261, 296, 312
pitiriazis 20, 27, 35, 45, 82, 173, 188, 241, 273, 361
pleurezie 18, 35, 245, 360
pneumonie 10, 100, 103, 123, 142, 197-198, 216, 262-263, 268, 276, 290, 294, 306, 359, 366
pneumopatie 33, 39, 67, 158, 186, 221
poliartrită cronică 166
poliomielită 81, 151
poliurie 25-26, 100, 103, 149, 192, 303, 305, 374
porfirie 24, 53
postencefalită 48, 248
priapism 176
prolaps rectal 354
prostatită 64, 165, 196, 238, 255, 370-371, 379
prurigo 27, 89, 118, 171, 188
prurit 15, 24, 36, 49, 68, 82, 89, 100, 119, 123, 135, 160, 188, 211, 221, 224, 231, 239, 246, 323, 339, 356, 366-367
pseudofoliculită 102
psihoză 130, 247, 291
psoriazis 27, 50, 54, 63, 76, 100, 142, 153, 160, 191, 200-201, 208, 212, 236, 260, 291, 303, 315, 325-327, 337, 356, 361, 366, 374
purpură 93, 140, 253, 343, 363

R

rahitism 38, 123, 176, 188, 231, 259, 263, 285-286, 306, 332, 374, 377
răceală 9, 11, 19, 23, 38, 41, 57, 59, 71, 75, 87, 90, 97, 104, 116, 131, 167, 169, 180, 189-190, 197, 218, 234, 249, 270, 275, 279, 297, 299, 302, 311, 337, 351, 357, 376
rectită 205, 277
retenţie 33, 39, 57, 107, 123, 130, 133, 220, 261, 270, 297, 319, 376, 379
reticulosarcom 373
reumatism 7, 10-14, 19, 21, 28, 33, 35-41, 43, 49, 51, 53, 56-57, 59, 61-62, 64, 67, 70, 73, 76-79, 82-83, 89, 93, 96, 100-101, 111, 114, 118, 121, 123, 125, 131, 134-135, 137, 141, 143, 146-147, 151, 156, 164, 167, 169-170, 173, 176, 180-181, 183-184, 188-191, 198, 202, 208-210, 213-214, 216-217, 220, 224, 227-228, 231, 236, 238, 240, 249-250, 253, 255-256, 258-259, 263, 267-269, 272-273, 276, 279, 285, 288, 294-296, 300, 303, 305, 307-312, 315-317, 321, 326-327, 329, 331--332, 339, 342-344, 351-353, 356, 358-361, 363, 367-371, 374, 377, 381-384
riduri 53, 123, 299, 308-309, 326, 353
rinită 130, 224, 361
rujeolă 226, 245

S

salpingită 337
saturnism 237
scabie 60-62, 85, 137, 191, 202, 224, 228, 260, 263, 292, 303-304, 366-367
scarlatină 140, 245
schizofrenie 122, 291
sciatică 45, 60, 67, 75, 111, 121, 137, 180, 197, 272, 288, 329, 339, 351, 360-361, 368
sclerodermie 22, 100, 250
scleroză 236, 300
scorbut 7, 17, 35, 38, 44, 52, 54, 87, 93, 97, 133, 137, 147, 158, 171, 174, 176, 200, 202, 216, 231, 243, 259, 262-263, 273, 289, 303, 322, 331-332, 351, 357-358
scrofulodermă 18, 188, 198, 262-263, 320
seboree 24, 37, 49, 56, 93, 145, 177, 180, 188, 208, 211, 242, 251, 255, 285-286, 290, 297, 300, 308-309, 351-352, 358
sialoree 48, 152, 169, 194, 257, 288, 308-309, 343, 367, 382

sifilis 17, 21, 40, 46, 62, 87, 116, 150, 169, 189, 213-214, 222-223, 241, 286, 309-310, 317, 327, 351, 369
silicoză pulmonară 45
sindrom dispeptic 9, 11, 18, 24, 27-28, 30, 36, 45-46, 60, 69, 71, 75, 77, 80, 92, 109, 117, 123, 127-128, 136, 158, 166, 182, 211, 220--221, 260, 270, 275, 296-297, 317, 319, 331, 333, 339, 350, 352-353, 355-356, 361, 368, 376, 384
sindrom neurovegetativ 51
sindrom premenstrual 28, 66, 88, 236, 376
sindrom psihovegetativ 180
sindrom Raynaud 59, 158, 236
sindrom Sjögren 48, 259
sinuzită 127, 138, 352
slăbirea memoriei 11, 158, 221, 244, 300
solicitări fizice excesive 117
somnolenţă 47, 76, 99, 105, 144, 169, 194, 244, 305, 318
spasm 39, 48, 51, 89, 95, 113, 184, 201, 227, 246, 249, 253, 260, 281, 292, 296, 321, 328, 347
splenomegalie 74
stare febrilă 12-13, 21, 36, 50, 56, 62, 74, 76, 82, 88, 90, 93, 96, 106-107, 141, 147, 154, 160, 173, 175-176, 198, 200, 205, 207, 232, 235, 243, 247, 256, 258, 261, 265, 268, 272, 279, 302, 307, 317, 322, 329, 339, 344, 356, 377, 382
stări de somnolenţă postpandrială 105
stări depresive 57, 84, 88, 305, 352, 373
stări nervoase 62, 144, 176, 180, 194, 196, 199, 213, 217, 224, 240, 291
steatoză hepatică 118
sterilitate 19, 123, 175, 191, 206
stimularea creşterii părului 56, 138, 167, 177, 203, 209, 253, 368
stimularea imunităţii 169
stimularea secreţiei lactate 19, 71, 144, 161, 268, 308, 361
stomatită 8-9, 13, 15, 18, 21-23, 35, 38, 54, 80, 90, 97, 108, 116, 128, 130-131, 139, 141, 146, 150, 156-157, 180, 193, 202-203, 215, 217, 224, 227, 231, 235, 241, 255, 270, 275, 277-278, 285-286, 299, 301-302, 308--310, 314, 323, 330, 332, 337, 360, 362-363
stres 117, 244, 378
subfebrilitate 347
sudamină 209
sughiţ 88, 93, 198, 224
surmenaj 109, 217, 221, 297

Ş

şoc psihic 53

T

tabagism 39, 55, 358
tahicardie 45, 49, 88, 99-100, 103, 122, 125, 162, 233, 248, 268, 291, 296, 319
tartru dentar 146
telangiectazie 297, 330
ten iritat 111, 217
teniază 188
tetanie 61, 83, 95, 335, 343
tifos 57, 140, 157, 305
torticolis 88, 240
trachom 177
traheită 19, 116, 167, 240, 266, 352, 367
trichomoniază 255
tromboflebită 12, 46, 48, 119, 165, 289, 383
tromboză 18, 291
tuberculoză 9, 22, 31, 38-39, 45, 54, 56-57, 60, 71, 123, 131, 133, 146, 159, 168, 176--177, 184, 188, 232, 234, 256, 267, 270, 272, 277, 280, 290, 297, 297, 299, 302, 304, 311, 320, 331, 337-338, 368, 374
tulburări cardiace 10-11, 44, 71, 90, 100, 125, 191, 288
tulburări de climax 28, 51, 63, 76
tulburări de comportament sexual 234, 368
tulburări de echilibru 372
tulburări de menopauză 15, 377
tulburări digestive 125, 198, 345
tulburări gastrointestinale 123, 196, 288, 325
tulburări hepato-splenice 45, 198
tulburări menstruale 63, 180, 324, 336
tulburări metabolice 262-263
tulburări psihice 133, 217, 366
tulburări urinare 60
tulburări vasculare oculare 372
tumefacţii 300
tumori 40, 65-67, 95, 100, 114, 127-128, 191, 199, 204, 216, 226, 276, 278, 345, 356, 378
tuse 8-10, 18-20, 22-25, 28-29, 31, 33, 38-40, 45, 49-51, 53, 57-58, 60-61, 64, 70, 73, 77--78, 84, 90, 96-97, 110-111, 116, 119, 121, 123, 125, 133-134, 137, 142-143, 145, 152, 158--159, 162, 167-168, 171, 176, 179-181, 184, 186, 194-195, 197-198, 203, 205, 214-216, 218, 220, 223-224, 226, 228, 232, 234-236, 238, 240, 245, 249, 251-252, 256, 258-259, 261, 265-268, 274, 276, 279-280, 285-288, 290, 295-298, 300, 302, 304, 309-312, 315,

317, 319, 331-332, 346, 350-353, 356-357, 359, 361-362, 366-369, 374-376, 379, 384

U

ulcer 7, 9, 13, 15, 18, 22-25, 35, 38, 44, 50--52, 60-61, 63-64, 69, 72, 75, 80, 82, 88-89, 93, 97, 104, 107, 114, 119, 128, 130, 133, 136, 141, 143-144, 148, 155-157, 159-160, 165-166, 168, 171, 174, 180-181, 183-184, 186, 188, 190, 193, 196-197, 211, 216-217, 222, 233, 235, 237-238, 248, 252, 266, 270, 273, 278, 280, 291, 294, 297, 302-303, 305, 308-309, 311, 313, 315, 318, 320, 322-323, 325, 329-331, 337-338, 344, 348, 361, 367
ulceraţie 7, 9-10, 15, 17, 20-22, 24-25, 29, 31-33, 35-36, 38-41, 43-46, 49, 53, 55-58, 60, 62-64, 66, 70, 74-76, 78-79, 84, 86, 93, 96-97, 114, 119, 131, 137, 146-147, 153, 155, 163, 167, 178, 180, 186, 194, 198-199, 202-203, 205, 210, 216-217, 219-223, 228--229, 231, 235, 239, 241, 252, 255, 258, 261-263, 266, 270, 272-276, 283, 287, 295--297, 302, 307-309, 313-314, 317, 320, 332--333, 336-337, 345, 352, 358, 360-361, 363, 368-369, 372, 374
uretrită 69, 133, 146, 176, 190, 229, 238, 262--263, 281, 285-286
urticarie 12-13, 44, 49-50, 56, 71, 76, 89, 100, 118, 125, 130, 150, 157, 160, 174, 208, 273, 292, 315, 319-320, 326, 353, 361, 374

V

vaginită 22, 41, 54, 193, 211, 215, 217, 219, 270, 277, 283, 337
varice 53, 57, 159, 180, 222, 262, 268-270, 289, 304, 344, 369
varicelă 57, 268, 312
varicozităţi 76, 261, 355
vascularită 330
vărsături 12, 20, 26-27, 36-41, 43, 45, 47, 51, 54, 61-63, 67, 77, 80, 82, 88, 91, 93, 96, 100, 102-103, 109-110, 114, 117, 128, 130, 135-137, 143, 148, 155, 157, 164-165, 169, 177-178, 180, 182-186, 191-194, 197-199, 205-206, 219-221, 224, 232, 241, 243, 246, 260-261, 264, 268, 275, 277, 285-286, 291, 296, 296, 303-304, 310-312, 322, 327-328, 343-345, 352, 355, 358, 361, 367, 373, 375, 384
vegetaţie veneriană 267
vergeturi 15, 131, 167
vertij 18, 46, 61, 96, 102-103, 105, 143, 150, 158, 169, 198, 222, 224, 257, 288, 327, 345, 372, 384
veruce 20, 25, 49, 63, 82, 104, 137, 142, 167, 191, 203, 235, 267, 295, 307, 323, 344, 350
viroze 77
vitiligo 170

X

xerostomie 48-49, 107, 122, 247-248
xeroză cutanată 34, 37, 48, 74, 117, 161, 205, 227, 237, 315

Z

zona zoster 214, 328

Cuprins

Cuvânt înainte 5

A

1. *Abies alba* 7
2. *Acacia catechu* 8
3. *Achillea millefolium* 9
4. *Aconitum napellus* 10
5. *Acorus calamus* 10
6. *Adonis vernalis* 11
7. *Aesculus hippocastanum* 12
8. *Agrimonia eupatoria* 13
9. *Agropyron repens (Triticum repens)* 14
10. *Ajuga reptans* 15
11. *Alchemilla vulgaris* 15
12. *Alkanna tinctoria (Anchusa tinctoria)* 16
13. *Alliaria officinalis* 17
14. *Allium cepa* 17
15. *Allium porrum* 19
16. *Allium sativum* 20
17. *Alnus glutinosa* 20
18. *Aloe spp.* 21
19. *Althaea officinalis* 22
20. *Amaranthus spp.* 23
21. *Ammi majus* 24
22. *Amygdalus communis* 24
23. *Anagallis arvensis* 25
24. *Ananas comosus (Ananassa sativa)* 26
25. *Andira araroba* 27
26. *Anetum graveolens* 27
27. *Angelica archangelica (Angelica officinalis)* 28
28. *Antennaria dioica* 29
29. *Anthemis nobilis (Chamaemelum nobile)* 29
30. *Anthoxanthum odoratum* 30
31. *Anthriscus cerefolium* 31
32. *Anthriscus silvestris* 31

33. *Anthyllis vulneraria* 32
34. *Apium graveolens* 33
35. *Arachis hypogaea* 34
36. *Arcticum lappa* 34
37. *Arctostaphylos spp.* 35
38. *Aristolochia clematitis* 36
39. *Armeniaca vulgaris* 37
40. *Armoracia lapathifolia usteri (A. rusticana, Cochlearia armoracia)* 38
41. *Arnica montana* 39
42. *Artemisia abrotanum* 40
43. *Artemisia absinthium* 41
44. *Artemisia cina (Anthodium cinae, Semen sanctum)* 42
45. *Artemisia dracunculus* 42
46. *Artemisia vulgaris* 43
47. *Arum maculatum* 44
48. *Asarum europaeum* 45
49. *Asperula odorata* 46
50. *Aspidium filix mas (Dryopteris filix mas, Polystichum filix mas)* 47
51. *Astragalus spp.* 47
52. *Atropa belladona* 48
53. *Avena sativa* 49
54. *Azadirachta indica* 50

B

55. *Ballota nigra* 51
56. *Balsamita suaveolens (Tanacetum balsamita)* 51
57. *Barbarea vulgaris* 52
58. *Beliis perennis* 53
59. *Berberis vulgaris* 53
60. *Beta vulgaris* 54
61. *Betonica officinalis* 55
62. *Betula verrucosa* 56
63. *Borago officinalis* 57
64. *Brassica napus* 58
65. *Brassica nigra* 58
66. *Brassica oleracea* 59
67. *Bromica alba (Sinapsis alba)* 60
68. *Bryonia alba* 61
69. *Buxus sempervirens* 62

C

70. *Calendula officinalis* 63
71. *Calluna vulgaris* 64
72. *Camptotheca acumita* 65
73. *Cannabis sativa* 65
74. *Capsella bursa pastoris* 66
75. *Capsicum annuum* 67
76. *Carduus marianus (Silybum marianum)* 68

77. *Carduus nutans* 69
78. *Carica papaya* 69
79. *Carlina acaulis* 70
80. *Carum carvi* 71
81. *Cassia angustifolia spp.* 72
82. *Castanea vesca (Castanea sativa)* 72
83. *Caulophyllum thalictroides* 73
84. *Ceanothus spp.* 74
85. *Centaurea cyanus* 74
86. *Centaurium minus (Centaurium umbellatum, Erythraea centaurium)* 75
87. *Centella asiatica (Hydrocotyle asiatica)* 76
88. *Cephaelis ipecacuanha (Uragoga ipecacuanha, Psychotria ipecacuanha)* 77
89. *Cerasus avium (Prunus avium)* 78
90. *Cerasus vulgaris (Cerasus acida, Prunus cerasus)* 79
91. *Ceratonia siliqua* 79
92. *Cetraria islandica* 80
93. *Cheiranthus cheiri* 81
94. *Chelidonium majus* 81
95. *Chenopodium ambrosioides* 83
96. *Chondodendron tomentosum* 83
97. *Chrysanthemum balsamita* 84
98. *Chrysanthemum cinerariaefolium (Pyrethrum cinerariaefolium)* 85
99. *Chrysanthemum leucanthemum (Leucanthemum vulgare)* 86
100. *Cichorium intybus* 86
101. *Cimifuga racemosa (Actea racemosa)* 87
102. *Cinchona spp.* 88
103. *Cinnamomum camphora* 89
104. *Cinnamomum obtusifolium (Cinnamomum cassia)* 89
105. *Cirsium arvensis* 90
106. *Citrullus colocynthidis* 91
107. *Citrullus vulgaris* 91
108. *Citrus aurantium* 92
109. *Citrus limonum (Citrus medica)* 93
110. *Citrus paradisi (Citrus grandis)* 94
111. *Claviceps purpurea* 95
112. *Cnicus benedictus* 96
113. *Cochlearia officinalis* 96
114. *Cochleariae armoracia (Armoracia rusticana)* 97
115. *Cocos nucifera* 98
116. *Coffea arabica* 98
117. *Cola nitida (C. vera, C. acuminata)* 99
118. *Colchium autumnale* 100
119. *Combretum micranthum* 101
120. *Commiphora mukul* 101
121. *Conium maculatum* 102
122. *Convallaria majalis* 103
123. *Convulvulus arvensis* 104
124. *Coriandrum sativum* 104
125. *Cornus florida* 105
126. *Cornus mas* 106
127. *Corydalis spp.* 106

128. *Corylus avellana* 107
129. *Cotinus coggygria (Rhus cotinus)* 108
130. *Crataegus monogyna* 109
131. *Crocus sativus* 110
132. *Croton tiglium* 111
133. *Cucumis sativus* 111
134. *Cucurbita pepo* 112
135. *Cuminum cyminum* 113
136. *Cupressus sempervirens* 113
137. *Curcuma longa* 114
138. *Curcuna zedoria* 114
139. *Cuscuta europaea* 115
140. *Cydonia oblonga* 116
141. *Cymbopogon spp. (Andropogon spp.)* 116
142. *Cynara cardunculus* 117
143. *Cynara scolymus* 118
144. *Cynoglossum officinale* 119
145. *Cyperus rotundus* 119

D

146. *Daphne mezereum* 121
147. *Datura stramonium* 122
148. *Daucus carota* 122
149. *Dephinium consolida (Consolida regalis)* 123
150. *Dictamnus albus* 124
151. *Digitalis lanata* 124
152. *Drosera rotundifolia* 125

E

153. *Ecballium elaterium* 127
154. *Echinacea spp.* 127
155. *Elettaria cardamomum (Elettaria major)* 128
156. *Eleutherococcus senticosus (Acanthopanax senticosus)* 129
157. *Ephedra distochiya* 129
158. *Epilobium angustifolium* 130
159. *Equisetum arvense* 131
160. *Eriodictyon californicum* 132
161. *Erodium cicutarium* 132
162. *Eryngium campestre* 133
163. *Eryngium planum* 134
164. *Erythroxylon coca* 134
165. *Eucalyptus spp.* 135
166. *Euonymus europaeus* 136
167. *Eupatorium cannabinum* 136
168. *Euphorbia spp.* 137
169. *Euphrasia officinalis (Euphrasia rostokowiana)* 138
170. *Evernia prunastri* 138
171. *Evonymus europaea* 139

F

172. *Fagopyrum spp.* 140
173. *Fagus sylvatica* 141
174. *Ferula asa-foetida* 141
175. *Ficus carica* 142
176. *Filipendula ulmaria (Spiraea ulmaria)* 143
177. *Foeniculum vulgare* 144
178. *Fragaria spp.* 145
179. *Fragaria vesca* 145
180. *Fraxinus excelsior* 146
181. *Fraxinus ornus* 147
182. *Fucus islandicus (Carrageen)* 148
183. *Fucus vesiculosus (Ascophyllum nodosum)* 149
184. *Fumaria officinalis* 149

G

185. *Galanthus nivalis* 151
186. *Galega officinalis* 152
187. *Galeopsis dubia (Galeopsis ochroleuca)* 152
188. *Galium verum* 153
189. *Gelsemium sempervirens (Gelsemium nitidum)* 154
190. *Genista tinctoria* 154
191. *Gentiana asclepiadea* 155
192. *Geranium robertianum* 156
193. *Geum urbanum* 156
194. *Ginkgo biloba* 157
195. *Glechoma hederaceum* 158
196. *Glycine hispida (Soja hispida)* 159
197. *Glycyrrhiza glabra* 160
198. *Gossypium spp.* 161
199. *Gratiola officinalis* 161
200. *Grindellia robusta* 162
201. *Guajacum officinale* 163
202. *Gypsophyila paniculata* 163

H

203. *Hamamelis virginiana* 165
204. *Harpagophytum procumbens* 166
205. *Hedera helix* 166
206. *Helianthus annuus* 167
207. *Helleborus spp.* 168
208. *Hellichrysum arenarium* 169
209. *Heracleum sphondylium* 170
210. *Herniaria glabra* 171
211. *Hesperis matronalis* 171
212. *Hibiscus sabdariffa* 172
213. *Hibiscus trionum (Hibiscus ternatus)* 173

214. *Hieracium pilosella* 173
215. *Hippophae rhamnoides* 174
216. *Hollarrhena spp.* 175
217. *Hordeum vulgare* 175
218. *Humulus lupulus* 176
219. *Hydnocarpus wightiana* 177
220. *Hydrastis canadensis* 178
221. *Hyoscyamus niger* 179
222. *Hypericum perforatum* 179
223. *Hyssopus officinalis* 181

I

224. *Ilex aquifolium* 182
225. *Ilex paraguayensis (Ilex paraguaiensis)* 182
226. *Impatiens noli-tangere* 183
227. *Inula helenium* 184
228. *Ipomoea purga (Exogonium purga)* 185
229. *Ipomoea violaceae* 185
230. *Iris germanica* 186

J

231. *Juglans regia* 188
232. *Juniperus communis* 189
233. *Juniperus oxycedrus* 190
234. *Juniperus sabina* 191

K

235. *Krameria trianda* 193

L

236. *Laburnum anagyroides* 194
237. *Lactuca sativa* 194
238. *Laminaria cloustoni* 195
239. *Lamium album* 196
240. *Larix decidua* 197
241. *Lavandula angustifolia* 197
242. *Lawsonia inermis (Lawsonia alba)* 198
243. *Leonurus spp. (L. cardiaca, L. quinquelobatus)* 199
244. *Lepidium ruderale* 200
245. *Leucojum spp. (L. aestivum, L. vernum)* 201
246. *Levisticum officinale* 201
247. *Ligustrum vulgare* 202
248. *Lilium candidum* 203
249. *Linaria vulgaris* 204
250. *Linum usitatissimum* 204

251. *Lithospermum spp.* 205
252. *Lobelia inflata* 206
253. *Lupinus spp.* 207
254. *Lycopersicon esculentum (Solanum lycopersicum)* 207
255. *Lycopeus europeus* 208
256. *Lycopodium clavatum* 209
257. *Lysimachia nummularia* 210
258. *Lythrum salicaria* 210

M

259. *Mahonia aquifolium* 212
260. *Majorana hortensis (Origanum majorana)* 212
261. *Mallotus philippinensis (Rottlera barbata, R. tinctoria)* 213
262. *Malus pumila* 214
263. *Malva glabra* 215
264. *Mandragora officinarum* 215
265. *Marrubium vulgare* 216
266. *Matricaria chamomilla* 217
267. *Medicago sativa* 218
268. *Melaleuca alternifolia* 219
269. *Melilotus officinalis* 219
270. *Melissa officinalis* 221
271. *Melittis melissophyllum* 222
272. *Mentha crispa* 222
273. *Mentha piperita* 223
274. *Mentha spicata (M. viridins)* 225
275. *Momordica charantia* 225
276. *Morus alba (Morus nigra)* 226
277. *Musa paradisiaca* 227
278. *Myristica fragrans (M. officinalis, M. moschata)* 227
279. *Myroxylon pereirae (Toluifera pereirae)* 228
280. *Myroxylon toluiferum (Toluifera balsamum)* 229
281. *Myrtus communis* 229

N

282. *Nasturtium officinale* 231
283. *Nepeta cataria* 232
284. *Nicotiana tabacum* 232
285. *Nigella sativa* 233
286. *Nymphaea alba* 234

O

287. Ocimum basilicum 235
288. Oenothera biennis 236
289. Olea europaea 237
290. Onopordon acanthium 238
291. Onosis spinosa 238

292. *Opuntia ficus-indica* 239
293. *Orchis spp.* 240
294. *Origanum vulgare* 240
295. *Orthosiphon stamineus (O. aristatus, O. spicatus, Ocimum grandiflorum)* 241
296. *Oryza sativa* 242
297. *Oxalis acetosella* 243

P

298. *Panax gingseng* 244
299. *Papaver rhoeas* 245
300. *Papaver somniferum* 245
301. *Passiflora spp.* 246
302. *Paullinia cupana* 247
303. *Pausinystalia yohimbe (Corynanthe yohimbe)* 247
304. *Peganum harmala* 248
305. *Perilla frutescens* 249
306. *Periploca graeca* 249
307. *Persea gratissima* 250
308. *Persica vulgaris* 251
309. *Petasites hybridus* 251
310. *Petroselinum hortense (Petroselinum sativum)* 252
311. *Peumus boldus* 253
312. *Phaseolus vulgaris* 254
313. *Philadelphus coronarius* 255
314. *Phyllitis scolopendrium* 255
315. *Physalis alkekengi* 256
316. *Physostigma venenosum* 257
317. *Phytolaca spp.* 257
318. *Picea abies* 258
319. *Pilocarpus jaborandi* 259
320. *Pimenta spp. (Eugenia pimenta)* 260
321. *Pimpinella anisum* 260
322. *Pimpinella saxifraga* 261
323. *Pinus maritima* 262
324. *Pinus silvestris* 263
325. *Piper cubeba (Cubeba officinalis)* 264
326. *Piper methysticum* 264
327. *Piper nigrum* 265
328. *Pistacia lentiscus* 265
329. *Plantago major* 266
330. *Podophyllum peltatum* 267
331. *Polygala spp. (P. amara, P. comosa, P. senega, P. vulgaris)* 268
332. *Polygonatum latifolium* 269
333. *Polygonum aviculare* 269
334. *Polygonum bistorta* 270
335. *Polygonum hydropiper* 271
336. *Polygonum persicaria* 272
337. *Populus nigra* 272
338. *Portulaca oleracea* 273
339. *Potentilla anserina(e)* 274

340. *Potentilla erecta* 275
341. *Poterium spinosum (Sarcopoterium spinosum)* 275
342. *Primula officinalis (P. veris)* 276
343. *Primula vulgaris (P. acaulis)* 277
344. *Prunella vulgaris* 278
345. *Prunus domestica* 278
346. *Prunus laucerasus* 279
347. *Pulmonaria officinalis* 280
348. *Pulsatilla vulgaris* 281
349. *Punica granatum* 281
350. *Pygeum africanum (Prunus africana)* 282
351. *Pyrola rotundifolia* 283

Q

352. *Quercus lusitanica* 284
353. *Quercus pedunculata* 285
354. *Quercus petraea* 286
355. *Quillaja saponaria* 287

R

356. *Ranunculus acris* 288
357. *Ranunculus ficaria (Ficaria ranunculoides)* 289
358. *Raphanus sativus* 289
359. *Rauwolfia serpentina (Ophyoxylum serpentinum)* 290
360. *Rhamnus cathartica* 291
361. *Rhamnus frangula* 292
362. *Rheum spp. (R. palmatum, R. officinale, R. rhubarbarum)* 293
363. *Rhus cotinus (Cotinus coggygria)* 294
364. *Ribes nigrum* 294
365. *Ricinus communis* 295
366. *Robinia pseudoacacia* 296
367. *Rosa canina* 297
368. *Rosa centifolia* 298
369. *Rosmarinus officinalis* 299
370. *Rubia tinctorum* 300
371. *Rubus idaeus* 301
372. *Rubus spp. (R. candicans, R. fructicosum, R. plicatus, R. sulcatus, R. tomentosus)* 302
373. *Rumex patientia* 303
374. *Ruscus aculeatus* 304
375. *Ruta graveolens* 305

S

376. *Saccharomyces cerevisiae* 306
377. *Salix alba* 307
378. *Salvia officinalis* 308
379. *Salvia sclarea* 309
380. *Sambucus ebulus* 310

381. *Sambucus nigra* 311
382. *Sanguisorba minor* 313
383. *Sanguisorba officinalis* 313
384. *Sanicula europaea* 314
385. *Saponaria officinalis* 315
386. *Sarothamnus scoparius (Cytisus scoparius, Genista scoparia, Spartium scoparius)* 316
387. *Sassafras albidum (S. officinale, S. varifolium)* 316
388. *Saturjela hortensis* 317
389. *Scabiosa ochroleuca* 318
390. *Schisandra chinensis* 318
391. *Scilla maritima (Urginea scilla)* 319
392. *Scopolia carniolica* 320
393. *Scrophularia nodosa* 320
394. *Scutellaria spp.* 321
395. *Sedum acre* 322
396. *Sempervivum tectorum* 322
397. *Senecio spp.* 323
398. *Serenoa repens (Sabal serrulata)* 324
399. *Sideritis spp.* 324
400. *Silybum marianum (Carduus marianum)* 325
401. *Simmondsia sinensis* 326
402. *Smilax species* 326
403. *Solanum dulcamara (S. laxum, S. lyratum, Dulcamara flexuosa)* 327
404. *Solanum nigrum* 328
405. *Solanum tuberosum* 328
406. *Solidago virgaurea* 330
407. *Sophora japonica* 330
408. *Sorbus aucuparia* 331
409. *Spinacia oleracea* 332
410. *Stachys spp. (S. officinalis, S. recta, S. annua, S. germanica)* 332
411. *Stellaria media* 333
412. *Stevia rebaudiana* 333
413. *Strophanthus kombe* 334
414. *Strychnos nux vomica* 335
415. *Styrax tonkinense pearcei* 336
416. *Succisa pratensis* 336
417. *Symphytum officinale* 337
418. *Syringa vulgaris* 338
419. *Syzygium aromaticum* 339

T

420. *Tagetes erecta* 341
421. *Tamarindus indica (Tamare hindi)* 342
422. *Tamus communis* 342
423. *Tanacetum vulgare (Crysanthemum vulgare)* 343
424. *Taraxacum officinale* 344
425. *Taxus baccata* 345
426. *Terminalia spp.* 346
427. *Teucrium chamaedrys* 346
428. *Teucrium montanum* 347

429. *Thea sinensis (Camellia sinensis)* 348
430. *Theobroma cacao* 348
431. *Theventia neriifolia* 349
432. *Thuja spp.* 350
433. *Thymus serpyllum* 350
434. *Thymus vulgaris* 351
435. *Tilia cordata (Tilia parvifolia)* 352
436. *Trifolium pratense* 353
437. *Trigonella foenum-grecum* 354
438. *Trillium erectum* 355
439. *Tripterygium wilfordii* 355
440. *Triticum aestivum (T. sativum, T. vulgare)* 356
441. *Tropaeolum majus* 357
442. *Tussilago farfara* 358

U

443. *Ulmus carpinifolia* 360
444. *Urtica dioica* 361
445. *Usnea barbata* 362

V

446. *Vaccinium myrtillus* 363
447. *Vaccinium vitis idaea* 364
448. *Valeriana officinalis* 364
449. *Vanilla spp. (V. planifolia, V. pompona)* 365
450. *Veratrum album* 366
451. *Verbascum phlomoides* 367
452. *Verbena officinalis* 368
453. *Veronica officinalis* 369
454. *Viburnum spp. (V. oppulus, V. prunifoliium)* 370
455. *Vicia faba* 370
456. *Vicia sativa* 371
457. *Vinca minor* 372
458. *Vinca rosea (Catharanthus roseus)* 373
459. *Viola odorata* 373
460. *Viola tricolor* 374
461. *Viscum album (Loranthus spp., Phoradendron spp.)* 375
462. *Vitex agnus castus* 376
463. *Vitis vinifera* 376

W

464. *Withania somnifera (Physalis flexuosa)* 378

X

465. *Xanthium spinosum* 379
466. *Xanthium strumarium* 379

Y

467. *Yucca schidigera (Agavaceae)* 381

Z

468. *Zanthoxylum americanum* 382
469. *Zea mays* 382
470. *Zingiber officinale* 384

Index de plante (denumiri uzuale) 385
Index de afecţiuni 391

Colecţia HEXAGON

SĂNĂTATE. DIETETICĂ

Emmanuel Ducot - *Incursiune în homeopatie*

André Moreau - *Incursiune în autoterapia asistată*

Elsye Birkinshaw - *Secretul tinereţii. Un ghid pentru viaţă lungă*

Jean-Claude Basdekis - *Ghid de dietetică. A slăbi... o chestiune de echilibru*

Louis Faurobert - *Tânără şi frumoasă după 40 de ani!*

Daniel Sévigny - *Tehnici de concentrare*

Guy Roulier - *Sănătatea la genul masculin*

Daniel Menrath - *Dieta vieţii*

Christophe de Jaeger - *Cum să rămânem tineri. Metode actuale de prevenire a îmbătrânirii*

Guy Roulier - *Sănătatea la genul feminin*

Ding Huan Wu, Michel Angles, Siavoch Darakchan - *Tehnica masajului în Orient*

Mian Sheng Zhu, Michel Angles, Siavoch Darakchan - *Suflul şi energia*

Marie-Claire Laparé - *Incursiune în aromaterapie. Uleiurile esenţiale şi îngrijirea pielii*

Marie-Claire Laparé - *Uleiurile esenţiale care vă alină durerile*

Valerian A. Schipor - *Energie şi sănătate prin vitamine, săruri minerale, enzime şi antioxidanţi*

Jean-Claude Basdekis - *Cum să luptăm împotriva hipertensiunii*

Denise de Castilla - *Testul arborelui. Relaţiile interumane şi alte probleme ale lumii contemporane*

Maria Dumitrescu - *500 de reţete. Dulciuri pentru toate buzunarele*

Viktor F. Vostokov - *Comoara mănăstirilor tibetane*

Adrian Vasilca-Mozăceni - *Ghidul plantelor medicinale*

www.polirom.ro

Redactor: Elena Sascău
Coperta: Angela Rotaru-Serbenco
Tehnoredactor: Constantin Mihăescu

Bun de tipar: aprilie 2003. Apărut: 2003
Editura Polirom, B-dul Copou nr. 4 • P.O. Box 266, 6600, Iaşi
Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7 • P.O. BOX 1-728, 70700, Bucureşti
Tel.: (021) 313.89.78, E-mail: polirom@dnt.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, Bucureşti
Tel./Fax: 211.32.60, 212.29.27, E-mail: lumina-lex@fx.ro